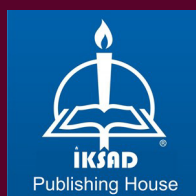

İLQAR İMAMVERDİYEV

AŞIQ ƏLƏSGƏR - 200

*AŞIQ ƏLƏSGƏRİN POETİK
və MUSİQİ DÜNYASI*

İLQAR İMAMVERDİYEV

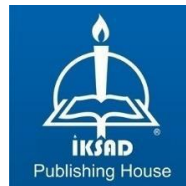

AŞIQ ƏLƏSGƏR - 200

AŞIQ ƏLƏSGƏRİN POETİK

VƏ

MUSİQİ DÜNYASI

2021

Copyright © 2020 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
distributed or transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or
mechanical methods, without the prior written permission of the
publisher, except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of
Economic Development and Social
Researches Publications®
(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com
It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics
rules.

Iksad Publications – 2021©
ISBN: 978-625-7636-58-2
Cover Design: İbrahim KAYA
Cover Painting: Prof. Dr. Mənsur Cəfərov
May / 2021
Ankara / Turkey
Size = 21 x 29,7 cm

ÖN SÖZÜN MÜƏLLİFİ və ELMİ REDAKTORU

Prof.Dr. Babək Osman oğlu Qurbanov
Fəlsəfə elmləri doktoru, Professor
SSRİ və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının üzvü

MUSİQİ REDAKTORU:

Prof.Dr. İlqar Cəmiləoğlu İmamverdiyev

“AŞIQ ƏLƏSGƏRİN POETİK VƏ MUSİQİ DÜNYASI” adlı kitab Türk dünyasının böyük saz-söz ustası Dədə Ələsgərin 200 illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Kitabda Azərbaycanın Xalq Şairi Osman Sarıvəllinin Aşiq Ələsgərin 150 illiyi ilə bağlı yazmış olduğu **“Qüdrətli şair, ustad sənətkar”** adlı tədqiqat əsəri ilə yanaşı, Sənətsünaslıq doktoru, Professor İlqar Cəmil oğlu İmamverdiyevin bu əlamətdar yubiley münasibəti ilə nota yazmış olduğu Azərbaycanın ənənvi 200 adda klassik saz havaları daxil edilmişdir. Kitab Azərbaycan xalq yaradıcılığı və aşiq sənəti ilə məşğul olan mütəxəssislər, ədəbiyyatsevərlər, folklorşünaslar, eləcə də Bakı Musiqi Akademiyasında, Azərbaycan Milli Konservatoriyasında, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində, Orta-ixtisas Musiqi Kollecinə və Musiqi litseylərində saz tədrisi ilə xidmət göstərən pedaqoqlar, tələbələr, bəstəkarlar habelə, Azərbaycan milli musiqi irsinə maraqlı göstərən yerli və yabançı musiqişünaslar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

MÜNDƏRİCAT	1
1. Aşiq Ələsgərin Ağkilsə kəndindəki məzarını, büstünü əks etdirən şəkillər	7
2. ÖN SÖZ (Prof.B.QURBANOV) “Ustad aşiq, poeziyamızın klassikşairi Aşiq Ələsgər”	10
3. I FƏSİL Azərbaycanın Xalq Şairi Osman Sarıvəllinin Aşiq Ələsgərin 150 illik yubileyinə həsr etdiyi “Qüdrətli şair, ustad sənətkar” adlı tədqiqat əsəri	14
a. Aşiq Ələsgərin uzaq və yaxın sələfləri	14
b. Həyatı	17
c. Kitabları	24
ç. Estetik ideali	27
d. Poetikası	36
e. Sazın, sözün birliyi	45
ə. Dastanlara dönən ömür	50
4. II FƏSİL “Dədə Ələsgərin musiqi dünyası”	57
1. Baş divanı	57
2. Osmanlı divanı	62
3. Şenlik divanı	68
4. Bəhri divanı	70
5. Bozuğu Koroğlu	72
6. Misri Koroğlu	76
7. Koroğlu gözəlləməsi	79
8. Koroğlu həngi	81
9. Cəngi Koroğlu	83
10. Ərəbi Koroğlu	87
11. Koroğlu dübeyt	90
12. Sürütmə Koroğlu	92
13. Rübai Koroğlu	96
14. Qanlı Koroğlu	98
15. Atlı Koroğlu	100
16. Meydan Koroğlu	102
17. Dəli Koroğlu	108
18. Nəfəs almaz Koroğlu	111
19. İmran Koroğlu	115
20. Piyada Koroğlu	117
21. Koroğlu çeşitləməsi	119
22. Gizir oğlu Mustafa bəy	122
23. Kərəm gəraylı	124

24. Qürbəti Kərəm	127
25. Kərəm şikəstəsi	129
26. Kərəm gözəlləməsi	131
27. Sallama Kərəmi	135
28. Yanıq Kərəmi	139
29. Ərəsbər Kərəmi (Opera Kərəmi)	154
30. Hicranı Kərəm.....	155
31. Baş müxəmməs	160
32. Orta müxəmməs	169
33. Ələsgər müxəmməsi	171
34. Təcnis	173
35. Məmmədbağırı	174
36. Şenlik gözəlləməsi	175
37. Köşəbaşı	177
38. Qaytarma	179
39. Qaytağı	182
40. Qarabağ şikəstəsi	184
41. Qalanın dibində	192
42. Sultanı	194
43. İbrahimi	197
44. Mina gəraylı	203
45. Mənsuri	205
46. Faxralı Dilqəm	208
47. Dol hicranı	211
48. Bəhmanı	214
49. Keşişoğlu	217
50. Təxmis	221
51. Heydəri	223
52. İrəvan çuxuru	225
53. Dərbəndi	228
54. Qaçaq Nəbi	230
55. Cəlalı-Xalıq	232
56. Gilənar	233
57. Qaracaoğlan	239
58. Dilqəm	241
59. Çoban bayatı	248
60. Köhnə gözəlləmə	252

61. Nəcəfi	257
62. Güllü qafiyə	260
63. Əfşarı	262
64. Şahsevəni	265
65. Duraxanı	269
66. Qəmərçan	273
67. Qəhrəmanı	275
68. Göyçəgülü	280
69. Gödək Donu	284
70. Mirzəcanı	286
71. Yurd yeri	289
72. Arazbarı	291
73. Fəxri	295
74. Laçını.....	297
75. Bəhri-təbil	299
76. Şərəbanı	301
77. Vanağzı	303
78. Gəraylı	306
79. Cəlili	309
80. Ayaq Cəlili	316
81. Baş dübeyt	320
82. Baş sarıtel	324
83. Xançobanı	328
84. Baş Naxçıvanı	330
85. Orta Maxçıvanı.....	333
86. Naxçıvan gülü	335
87. Çalpapaq (I variant)	338
88. Çalpapaq (II variant)	340
89. Qaraçı	342
90. Paşaköçdü	348
91. Ürfani	350
92. Ağır Şərur	354
93. Yüngül Şərur.....	362
94. Mixəyi	364
95. Hüseyni.....	369
96. Bayramı	380
97. Bağbanı	384

98. Kürd gözəlləməsi	387
99. Kürd bayatı	389
100. Qaragöz	392
101. Toy axırı	395
102. Badamı şikəstə	398
103. Şəmşiri	401
104. İncəgülü	403
105. Bağdad dübeyt	406
106. Cəlal oğlu	408
107. Azaflı himni	411
108. Azaflı dübeyt	415
109. Azaflı dağlar	418
110. Azaflı gözəlləməsi	420
111. Azaflı bəhri	422
112. Azaflı sənəti	426
113. Azaflı müxəmməs	428
114. Azaflı dünyası	432
115. Azaflı gülü	436
116. Azaflı gəraylı	438
117. Mikayılı	440
118. Məzahiri	442
119. Durnam	444
120. Ağbulaq	446
121. İsfəndiyar gözəlləməsi	449
122. Gültəkini	451
123. Sazbəndi	454
124. Göygölə gəl	458
125. Tellaı	461
126. Zülfiyə gülü	464
127. Səyyadı	465
128. Şəhla balam	467
129. Farizi	469
130. Cəmil Əkbəri	471
131. Zakiri	473
132. El-nuru	476
133. Konyalı	478
134. Xoşdamağı	480

135. Sarı yaylıq	483
136. Çıldır gözəlləməsi	486
137. Alagözlü	488

ŞİRVAN AŞIQ HAVALARI

138. Döymə Kərəm	490
139. Şirvan şikəstəsi	497
140. Qaraqafiyə	499
141. Peşrov	501
142. Ordubadı	503
143. Güllü şəşəngi	505
144. Şəşəngi	508
145. Orta şəşəngi	510
146. Şirvan gözəlləri	513
147. Şirvan gözəlləməsi	516
148. Şirvan gəraylısı	521
149. Şirvan eli	523
150. Şakiri	526
151. Şakir gözəlləməsi	528
152. Pənahı	531
153. Pənah gözəlləməsi	533
154. Qaracaoğlan gözəlləməsi	536
155. Səndən ayrıla bilmirəm	538
156. Cavanı	540
157. Şirvan müxəmməsi	543
158. Bəri bax bəri	548
159. Nə var könlümdə?	550
160. Qızqalası	552
161. Şirvan gülü	555
162. Əhliman gözəlləməsi	557
163. Qarabağ gəraylı	559
164. Çoban şikəstə	562
165. Azərbaycan gözəlləməsi	565
166. Muğan gözəlləməsi	568
167. Cuma gözəlləməsi	570
168. Oynaq şəşəngi	571
169. Şirvan ahəngi	573
170. Ayaq şəşəngi	575

171. Sarıtorpaq şikəstə	577
172. Alçagülü	579
173. Qurbanxan gözəlləməsi	581
174. Nazik əllər	583
175. Rahilə	585
176. Gərayi	589

GÜNEY AZƏRBAYCAN AŞIQ HAVALARI

177. Çaqı –Zəncan	591
178. Xakpur gözəlləməsi	593
179. Meşkini	597
180. Əsgərli bala	599
181. Araz	602
182. Qaradağ şikəstəsi.....	605
183. Şəkəryazı	607
184. Urmiya marşı	609
185. Urmiya gözəlləməsi	611
186. Qarağanı	613
187. Xurrəmdərə gəraylı	615
188. Nar-narı	616
189. Həmədan gəraylı	618
190. Kəsmə divan.....	619
191. Siyastavr	624
192. Urmiya ahəngi	627
193. Kəsmə Keşişoğlu	629
194. Taciri	631
195. Urmiya gəraylı	636
196. Kəbləlixan	638
197. Ankara marşı	640
198. Təbriz təxmisi	642
199. Urmiya xalq mahnısı	646
200. Məmmədəli ahəngi	649
5. ƏDƏBİYYAT	652
PROF. DR. İLQAR CƏMİL OĞLU İMAMVERDİYEV.....	654

DƏDƏ ƏLƏSGƏR - 200

Şəkil № 1. Aşiq Ələsgərin 150 illiyi münasibəti ilə Göyçə mahalının Ağkilsə kəndində qəbri başında ucaldılmış büstü. (1972 –ci il.)

Şəkil № 2. Göyçə mahalının Ağkilsə kəndinin köhnə qəbiristanlığında Aşıq Ələsgərin 150 illiyi münasibəti ilə qəbri başında ucaldılmış büstün açılış mərasimində ətraf bölgələrdən təşrif gətirmiş qonaqlar və yerli kənd sakinləri (1972 –ci il.)

Şəkil № 3. Aşıq Ələsgərin 150 illiyi münasibəti ilə Göyçə mahalının Ağkilsə kəndində keçirilmiş mərasimdən bir xatirə şəkli. Azərbaycanın xalq şairi Osman Sarıvəlli 1972 –ci ildə Dədə Ələsgrin qəbri başında ucaldılmış büstün açılışında çələng qoyarkən.

Şəkil № 4. 1972 – ci ildə Aşiq Ələsgərin 150 illik yubiley mərasimləri münasibəti ilə Göyçə mahalının Ağkilsə kənd qəbristanlığında, ustadın qəbri üzərində ucaldılmış büst. Şəkildə (soldan sağa) Aşiq Ələsgərin oğlu Aşiq Talib və Aşiq Talibin oğlu, Aşiq Ələsgər yaradıcılığının tədqiqatçı alimi İslam Ələsgər, Dədə Ələsgəri qəbri başında zikr edərkən. (Ağkilsənin köhnə kənd qəbristanlığı.)

Şəkil № 5. Aşiq Ələsgərin Ağkilsə kəndində yalqız qalmış məzarı.

ÖN SÖZ

USTAD AŞIQ, POEZİYAMIZIN KLASSİK ŞAİRİ AŞIQ ƏLƏSGƏR

Aşiq Ələsgər əbədi olaraq xalqımızın mənəvi mədəniyyətinə daxil olmuş dahi sənətkarlarımızdan biridir. Onun şan-şöhrəti günü-gündən artır, xalqımızın sosial-mədəni həyatında, mənəvi estetik mədəniyyətinin yüksəlməsində xüsusi rol oynamağa başlayır, şeirlərinin, sevdiyi aşiq havaları və dastanların tez-tez radio-televiziya kanallarında səsləndirilməsi, əsərlərinin nəşr edilməsi, haqqında məqalələr, kitablar meydana gəlməsi, görüşlərin, elmi-konfransların və s. keçirilməsi bir daha söylədiklərimizi təsdiqləməkdədir.

Ustad aşiqğa olan belə bir sönməz xalq məhəbbətinin səbəbini, əslində bu böyük simanın ömrü boyu öz sazı ilə, sözü ilə xalqına xidmət etməsində axtarmaq lazımdır deyə düşünürəm.

Aşiq Ələsgərin ən önəmli xüsusiyyətlərindən biri də o idi ki, o, öz sələfləri olan klassik aşıqlarımızın, Qurbani, Abbas Tufarqanlı, Xəstə Qasım, Ağ Aşiq, Aşiq Alı, Sarı Aşiq və başqalarının zəngin yaradıcılığından qidalanmış, lakin təkrarçılığa, təqlidçiliyə yol vermədən əsrlərdən gələn aşiq sənətini bir daha inkişaf etdirmiş, daha yüksək bir zirvəyə çıxara bilmişdir. Onun özündən sonra gələn şagirdlərinə, eləcə də ümumiyyətlə aşıqlıq sənətinə yiyələnmək istəyən gənc ifaçılara olan təsiri sərhədsizdir. Uzun bir ömür sürmüş Aşiq Ələsgər (105) sinkretik sənət sayılan mürəkkəb aşiq yaradıcılığının demək olar ki, bütün sirrlərinə sahib ola bilmiş, gözəl saz çalmış, dastan söyləmiş, zəngin aşiq poeziyasına aid janrların (qoşma, gəraylı, divani, təcnis, müxəmməs, və s.) estetik təbiətinə, bədii-ifadə imkanlarına dərinlən yiyələnmiş, eyni zamanda məharətli və örnək bir pedaqoq, tərbiyəçi kimi də özünü ifadə edə bilmişdir.

Aşiq Ələsgəri bir klassik şair kimi qələmə alan tədqiqatçı-alimlərimizin, oxucularımızın fikri ilə də tamamilə razılaşmaq mümkündür. Aşiq Ələsgərin şeirləri həqiqətən də Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi bir mərhələ təşkil etməkdədir. Onun aşiq poeziyasına aid janrlardan məharətlə istifadə edə bilməsi, bu və ya digər həyati mövzulara müraciət etdiyi zaman onların hansının daha münasib olmasını duya bilmə qabiliyyəti demək olar ki, bütün şeirlərində özünü göstərməkdədir. Aşığın sevgi lirikası, vətənpərvərlik ruhunda yazılmış şeirləri ən gözəl poetik örnəklərdən sayılmalıdır. Bu şeirlərin dili, məntiqi, ideya-məzmunu əslində xalqımızın bədii-təfəkkür tərzinin qaynaqlarından qidalandığına görə son dərəcə

oxunaqlı, yadda qalan və təsirlidir. Əksi halda bu şeirlərin bugünədək hafizələrdə qalması, şifahi şəkildə, ağızdan-ağıza ötürülərək günümüzdə qədər gəlib çatmasının səbəbini anlamaq mümkün olmur.

Oxucularımıza təqdim etdiyimiz kitabda Aşiq Ələsgərin həyat və yaradıcılığını işıqlandıran Azərbaycanın Xalq Şairi Osman Sarıvəllinin vaxtilə işıq üzü görmüş **“Aşiq Ələsgərin poetik və musiqi dünyası”** adlı əsərinin latın əlifbası ilə yer almasını da gərəkli bildik. Böyük sənətkarın anadan olmasının 150 illiyi ilə əlaqədar yazılmış bu elmi-nəzəri səpkidə yazılmış əsəri aşığın yaradıcılığına həsr edilmiş ilk kitablardan biri olaraq hesab etmək mümkündür. Əski Sovetlər Birliyi dönəmində yazılmış bu əsər təbii ki, az da olsa o dövrün ideoloji təziqlərini hiss etdirir. Bununla belə o, Aşiq Ələsgərin anadan olmasının 190 illiyi ilə əlaqədar bu günlərdə qeyd edəcəyimiz yubiley mərasimləri baxımından bir daha maraqlı doğura biləcəyinə inanırıq.

Kitabda Aşiq Ələsgərin sevdiyi, bəlkə də onlardan bəzilərinin onun özünün yaratdığı aşiq havaları da yer almaqdadır. 120-dən artıq aşiq havalarını notaya alan, onların təsnifatını verən, hər bir aşiq havasının ifası üçün gərəkli olan nüansları, ifa üsullarını və s. göstərən işarətləri (terminləri) qeyd edən tanınmış etno-muzikoloq, musiqi folklorçusu Prof.Dr. İlqar İmamverdiyev olduqca xeyirxah bir iş görmüş, oxucularımıza təqdim etdiyimiz kitabda bu aşiq melodiyalarının işıq üzü görməsinə çalışmışdır. İlqar İmamverdiyev əslində ən qədim aşiq havalarından tutmuş (“Ələsgər müxəmməsi”, “Göycə gülü”, “Qaracaoğlan”, “Qaytarma”, “Mənsuri”, “Çoban bayatı”, “Dol Hicranı”, “Koroğlu həngi”, “Vanağzı”, “İbrahimi”) daha sonralar yaranmış aşiq havaları da (“Şəmşiri”, “İncəgülü”, “Azaflı himni”, “Azaflı dağlar”, “Təllay”, “Gültəkini”, “Şəhla balam”, “Farizi”, “El-nuru”, “Cəmil oğlu”, “Səzbəndi”) notaya almış, bir növü aşiq havalarının inkişaf yolunu da göstərməyə çalışmışdır.

Aşiq Ələsgərin əziz xatirəsinə ərməğan olaraq qələmə alınmış bu aşiq havaları bir daha xalqımızın zəngin, özünəməxsus musiqi şüuru haqqında da geniş bilgiler verə bilər. Bu melodiyaların (*müəllif burada onların əsasən instrumental ifa baxımından notaya almışdır*) kitabda yer tutması günümüz baxımından olduqca aktual bir hadisədir, onun tədris prosesində gənc aşiq ifaçılarımız üçün, eyni zamanda bu sahədə çalışan tədqiqatçılarımız, müasir aşiqçilərımız, eyni zamanda bəstəkarlarımız üçün olduqca yararlı ola biləcəyinə inanırıq. Unutmamaq lazımdır ki, dahi bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyli, həmçinin unudulmaz və tanınmış sənətkarlarımızdan Bülbül, Fikrət Əmirov, Əfrasiyab Bədəlbəyli, Süleyman Ələsgərov və başqaları təsadüfi deyildir ki, dəfələrcə aşiq yaradıcılığının inkişafına, musiqi məktəblərimizdə, konservatoriyada, aşiq yaradıcılığı və ifaçılığına xüsusi diqqət yetirilməsi fikrini söyləmişlər.

Aşıq poetik-musiqi yaradıcılığının araşdırılması, təbliği, tədrisi ilə əlaqədar problemlər hər zaman diqqət mərkəzində olmuşdur. Hətta ideoloji səbəblərə görə (*Türksöylü xalqların ortaq-mənəvi dəyərlərindən olması, həmçinin bu xalqların birliyinə xidmət edə biləcəyi qorxusu və s.*) bu əsl xalq sənətinin müəyyən mənada nəzarət altında tutulmasına baxmayaraq bir çox folklorçu alimlərimizin, yazıçılarımızın, sənət adamlarımızın bu sənəti yaşatmaq, inkişaf etdirmək yolundakı səyylərini də unutmaq lazımdır.

Səməd Vurğun, Üzeyir Hacıbəyli, Mirzə İbrahimov, Həmid Araslı, Məmmədhüseyn Təhmasib, Osman Sarıvəlli, Bayram Hüseynli, Əminə Eldarova və başqalarının adlarını hörmətlə yad etməklə birlikdə günümüzdə yaranmış əlverişli vəziyyəti də qeyd etmək istərdik.

Son illər aşıq sənətinin inkişafı yeni mərhələyə qədəm qoyub. Muğam sənətindən sonra (2003), 2009-cu ildə Azərbaycan aşıq sənətinin YUNESKO-nun “Bəşəriyyətin Qeyri-maddi Mədəni İrsinin Rerezentativ Siyahısı”na daxil edilməsi Respublikada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Aşıqlar Birliyi, aşıq yaradıcılığına həsr edilmiş dövlət və özəl televiziya-radio kanalları, aşıqların, həmçinin qadın aşıqlarımızın mütəmadi olaraq gerçəkləşdirdikləri konsert-çıxışları, həmçinin 2010 oktyabrın 22-dən - 27- dək Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin təşkilatçılığı ilə 8 ölkənin qatıldığı (*Azərbaycan, Türkiyə İran, Qazaxstan, Özbəkistan, Qırğızistan, Gürcüstan, Dağıstan*) Birinci Beynəlxalq Aşıq Festivalının Bakıda keçirilməsi və s. bir daha günümüzdə artıq bu sənətin maneəsiz olaraq geniş inkişaf perspektivindən xəbər verir.

Bu gün bu ölməz sənətin təbliği, tədrisi, araşdırılması yolunda “estafeti” sevimli Xalq Şairimiz Zəlimxan Yaqub, Prof. Dr. Qəzənfər Paşayev, Prof. Dr. Maarifə Hacıyeva, Prof. Dr. Sədnik Paşayev, Qara Namazov, Prof. Dr. Məhərrəm Qasımlı, Prof. Dr. Hüseyn İsmayılov, Elxan Məmmədli, İslam Ələsgər və başqaları daşımaqdadırlar. Elə düşünürük ki, aşıqlıq sənətinin təmənnəsiz təmsilçiləri olan bu tanınmış simalar içərisində bu sənətin musiqi qolunun toplanmasında, həmçinin bu gün üçün ən mahir ifaçılarından olan Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının professoru, sənətşünaslıq doktoru İlqar İmamverdiyevin adını da çəkmək daha doğru olardı. Qeyd etmək lazımdır ki, onun kitaba daxil etdiyi aşıq melodiylarının bir çoxu demək olar ki, müsir aşıqlarımız tərəfindən ki, unudulmuş, və təbii ki, repertuarlarında yer almamaqdadır. Bəlkə də bu səbəblərə görə onların müraciət etdikləri repertuar bəzən yeknəsək, kasıb görünə bilər. Bəzi unudulmuş və daha çox da dərin fəlsəfi idea-məzmununa malik aşıq havalarının ifası isə xüsusilə yüksək ifaçılıq məharəti tələb etməkdədir. Bu istedad və məharəti isə İlqar bəy özü ifa etdiyi bir çox ən qədim və demək olar ki, unudulmaqda olan aşıq havalarının (“*Qaracaoğlan*”, “*Şenlik divanisi*”, “*Çoban*”

bayatı”, “Arazbarı”, “Şəmşiri”, “Koroğlu dübeyt”, “Qara qafiyə”, “Cəlali-Xalıq” “Qarabağ şikəstəsi”, “Qaytarma”, “Yurdyeri”, “Koroğlu həngi”, “Ərəbi Koroğlu”, “Vanağzı”) ifası zamanı nümayiş etdirə bilməkdədir. Xatırlatmaq lazımdır ki, bu qəbildən olan aşiq havalarını İlqar bəy necə deyərlər “əlində çıraq” bir-bir tanıdığı, bildiyi insanların, aşıqlar yurduna yaxın və bələd olan şəxslərin, xüsusilə də atası, el şairi Cəmil İmamverdi oğlu Əkbərin yardımını sayəsində əldə etmiş, bəzilərini ustad aşıqların ifasından şəxsən eşidib öyrənmiş və fəvqəladə musiqi yaddaşına görə not yazısına ala bilmişdir. Bəlkə də bu havaların bəziləri onun bu şəxsi səyi nəticəsində itib-batmaqdan qurtarmış, yenidən xalqımızın mədəni irsinə, aşıqlarımızın repertuarına geri qaytarılmış, onu bir daha zənginləşdirmişdir. Bu istiqamətdə İlqar bəyin uğurlu araşdırmalarını bir daha qeyd etmək istərdik, yəni istedadlı musiqişünas alim haqlı olaraq Azərbaycan aşiq yaradıcılığının mühüm qolu olan İran Azərbaycan aşiq sənətindəki bədii hadisələri də önəmli saymaqla yanaşı bu bölgədə də (*xüsusilə də həmvətənlərimizin yaşadığı bölgələrdə*) qədim aşiq sənətinin ən gözəl nümunələrini notaya almağa çalışır, bir daha tarixən meydana gəlmiş aşiq havalarının sayının düşündüyümüzə qat-qat daha çox olmasını ispatlamağa çalışır və bununla da bir daha klassik aşiq yaradıcılığına aid musiqi repertuarının çərçivəsini genişləndirmiş olur.

Böyük saz-söz ustadı, unudulmaz Aşiq Ələsgərin 190 illiyinə həsr edilmiş bu kitab xalq musiqiçilərimiz, aşiq ifaçılarımız, etnomusiqişünaslarımız, bəstəkarlarımız, həmçinin klassik ədəbiyyat həvəskarları, folklorşünas-alimlərimizin diqqətini çəkəcəyinə inanır, bir daha Dədə Ələsgərin nurlu xatirəsi önündə baş əyirik.

Kitabda böyük ustad Aşiq Ələsgərin 190 illik yubileyi münasibəti ilə rəsmiini əbədiləşdirmiş istedadlı rəssam, dosent Mənsur Abbasəli oğlu Cəfərovun əməyini də xüsusi olaraq qeyd etməyi gərəkli bilirəm. Düşünürəm ki, onun yağlı boya ilə Aşiq Ələsgər portreti ondan öncə meydana gəlmiş portretlərdən öz poetikliyi, bədiiyi və professionallığı ilə seçilir. Bu sənət əsərinin klassik sənətkarlarımızın xatirəsinə həsr edilmiş, tanınmış rəssamlarımızın yaratdıqları portret janrı siyahısında layiqli yer tuta biləcəyinə inanırıq.

BABƏK OSMAN OĞLU QURBANOV

**Fəlsəfə elmləri doktoru, Professor,
SSRİ və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının üzvü.**

8 -16. XII - 2010

I FƏSİL

AZƏRBAYCANIN XALQ ŞAİRİ OSMAN SARIVƏLLİNİN AŞIQ ƏLƏSGƏRİN 150 İLLİK YUBİLEYİ MÜNASİBƏTİLƏ HƏSR ETDİYİ

“QÜDRƏTLİ ŞAİR, USTAD SƏNƏTKAR”

ADLI TƏDQIQAT ƏSƏRİ

a. AŞIQ ƏLƏSGƏRİN UZAQ VƏ YAXIN SƏLƏFLƏRİ

Yazılı ədəbiyyat tarixən öz kökləri ilə şifahi ədəbiyyata, xalq yaradıcılığı xəzinəsinə bağlıdır. Böyük M.Qorki haqlı olaraq xalq yaradıcılığını söz sənətinin başlanğıcı hesab edirdi.

Getdikcə bu proses qarşılıqlı şəkildə inkişaf etmiş, yazılı ədəbiyyat şifahi ədəbiyyatdan, şifahi ədəbiyyat da yazılı ədəbiyyatdan bəhrələnmişdir. Şifahi ədəbiyyatın çox zəngin və çox fəal, maraqlı qolunu təşkil edən aşiq sənəti öz mahiyyəti etibarilə realist sənətdir. Hər dövrün aşiq poeziyası mövcud cəmiyyətin həyat və məişət tərzinin, şüur və düşüncəsinin, arzu və əməlinin özünə xas bir şəkildə inikası, tərcümanı olmuşdur. El şairi və aşıqları zülmə, əsarətə, haqsızlığa, xürafata, yaramaz əxlaq normalarına, köhnə dünyanın bütün çürümüş qayda-qanunlarına, buza dönmüş ehkamları əleyhinə çıxmışlar. Onlar öz sazları, sözləri ilə xalqımızın yadelli düşmənlərinə qarşı mübarizəsinə kömək etmişlər. El aşıqları zülmkar bəylərin, qaniçən xanların, ədalətsiz paşaların deyil, zəhmətkeş insanların tərəfində, şahların, vəzirlərin deyil, koroğluların, nəbilərin, kərəmlərin tərəfində durmuşlar. Məhz buna görə də, tarix boyu, el öz sənətkarlarını, sevmişdir, məhz buna görə də qopuzlardan tutmuş sazlara, boylardan iri dastanlara, ozanlardan ta bu günün aşıqlarına kimi bu zərif sənət, onun yaradıcıları xalqın dərin hörmət və məhəbbətini qazanmışlar. Təsadüfi deyildir ki, M.F. Axundov, H. Zərdabi, F. Köçərli, Ə.Haqverdiyev, N. Vəzirov, N. Nərimanov, C. Məmmədquluzadə, M.Ə.Sabir, Y.V. Çəmənəminli, A. Şaiq, Ü. Hacıbəyov, C. Cabbarlı, S. Vurğun kimi görkəmli sənət adamlarımız, yazıçılarımız xalq yaradıcılığını, el ədəbiyyatını yüksək qiymətləndirmiş, aşiq sənətinin xalq həyat və məişəti, arzu və əməlləri ilə möhkəm bağlı olduğunu göstərmişlər. Onlar sadə görünən bu sənətin məzmunca zənginliyi, dərinliyi, səmimiyyəti, şeir dilinin gözəlliyi haqqında, şirin el mahnılarının, aşiqanə qoşmaların tamaşaçılar, dinləyicilər tərəfindən böyük həvəs və rəğbətlə qarşılandığı haqqında çox qiymətli fikirlər söyləmişlər.

Hər bir aşiq hər bir şair hər bir sənətkar öz dövrünün oğludur. “Aşiq gördüyünü çağırır” sözlərini təsadüfi deməmişlər. Hərgah bir aşiq “yaşadığım cəmiyyətin işləri ilə işim olmamışdır” demiş olsa belə (hərgah o həqiqətən sənətkardırsa), istər-istəməz onun yaradıcılığında dövrün, zamanın müəyyən möhürləri, nişanları qalmamış olmaz. Həm də onun yaradıcılığının formalaşmasında təkə içərisində yaşadığı cəmiyyətin yox, hələ ondan çox-çox qabaqki dövrlərdə yaşayıb-yaratmış sənətkarların təsiri də bu və ya digər şəkildə özünü göstərir. Odur ki, aşıqlar təkə öz gördüklərini deyil, həm də özlərindən qabaq görmüşlərin də “gördüklərini” - sazlarını, sözlərini öyrənir, oxuyur, mahnılarını çalır-çağırırlar.

Güman etmək olarmı ki, günlərin bir günündə dünyaya bir aşiq Qurbani, yaxud bir aşiq Ələsgər gəlmiş, o birdən-birə belə gözəl şeirlər demiş, belə klassik şeir formaları yaratmışlar. Əlbəttə, yox! Belə bədii təfəkkürə, aydın və obrazlı dilə, vəznə, qafiyəyə hakim belə kamil sənətkar olmaq üçün, şübhəsiz ki, bunların hər birinə zəngin ədəbi irs, ədəbi-bədii zəmin lazım idi. Bəli, zəminə! Həm də beş ildə, on ildə yox, əsrlər müddətində, əsrlər boyunca yaranmış, kamilləşmiş və büllurlaşmış olan ədəbi-bədii zəminə olmuş ki, böyük qurbanilər, abbas tufarqanlılar, daha sonra böyük saz-söz ustası Ələsgər kimi sənətkarlar yetişə bilmişlər. Həqiqi sənət əsəri özündən əvvəl yaranmış müəyyən ədəbi-bədii və mədəni irs üzərində meydana çıxır, ədəbi nümunələr, bədii nailiyyətlər bir estafet kimi ildən-ilə, nəsildən-nəslə keçir, daha da inkişaf edir, yüksəlir. Qədim dövrlərin şair və aşıqları tərəfindən yaradılmış və əsrlər boyunca istifadə edilmiş, indi də istifadə edirlər. Özlərindən sonra gələn nəsillərə fikir, məzmun, məna cəhətdən təsir göstərən klassik əsərlər aşıqların, şairlərin yaradıcılığına şeir şəkilləri, dil, üslub cəhətdən də təsirsiz qalmamışdır.

Alimlərimiz “Dədə Qorqud” boylarında olan şeirləri aşiq şeirlərinin qədimi, qopuzu indiki sazın ibtidai forması, ozanı isə müasir aşıqlarımızın ulu babası, sələfi hesab edirlər. Məlumdur ki, bəzi süjetlər və obrazlar uzun müddət ölkələri gəzir, dolaşır, nəhayət, onun birini və bir neçəsini özlərinə yurd edir, o yerlərdə daha çox məşhurlaşır. Məlumdur ki, “Dədə Qorqud” boyları və oğuznamələr, qonşu ölkələrdə, xüsusən, türk dilli xalqlar arasında geniş yayılmışdır. Bu xalqların ədəbi – mədəni əlaqələri, şeirlərində forma oxşarlığı, dastanlarında süjet yaxınlığı hamıya məlumdur. “Dədə Qorqud”, “Əsli-Kərəm”, “Aşiq Qərib”, “Koroğlu” kimi dastanlar haqqında qonşu ölkələrdə yaranmış müxtəlif variantlar və versiyalar buna misal ola bilər. Heç şübhə yox ki, aşiq sənəti qədim dastanlardan, nağıllardan bəhrələnmişdir. Bununla belə, “Dədə Qorqud” boyları və bu boylarda olan şeirlərlə Qurbani və Abbas şeirləri arasındakı yaxınlıq, oxşarlıq bunların şəkli xüsusiyyətlərində deyil, ümumi ruhunda, mahiyyətindədir. Çünki bu aşıqların şeir dili, üslubu, ifadə tərzini “Dədə Qorqud” şeirlərindən xeyli fərqli, demək olar ki, hətta uzaqdır. Çox güman ki, “Dədə Qorqud” boylarının yaranması

ilə Qurbani və Abbas kimi aşıqların dünyaya gəlmələri, fəaliyyət göstərmələri arasındakı təxminən 4-5 əsrlik bir müddətdə el ədəbiyyatı, el aşıqları ruhunda şeir demiş onlarca qüdrətli şairlərimiz, aşıqlarımız olmuşdur. Lakin təəssüf ki, onlardan bizə bir nişanə qalmamışdır. Demək olar ki, aşıq şeiri cəhətindən XII, XIII, XIV əsrlər folklor tarixinin boş qalmış səhifələridir. Odur ki, Qurbani və Abbas Tufarqanlı “Dədə Qorqud”dan çox əsasən, həmin o tanımadığımız, bilmədiyimiz, lakin vaxtı ilə olduqlarına şübhə etmədiyimiz qüdrətli sənətkarların varisləridirlər. Onların hamısı qurbanilərin, abbasların, eləcə də, ələsgərlərin (zaman etibarilə uzaq olsalar da) sələfləri olmuşlar. Düz sözdür ki, sələflər olmasa xələflər də ola bilməz.

Xalqımıza, haqlı olaraq, “şair xalqdır” deyirlər. O, sözü ta qədim zamanlardan vəznli-qafiyəli deməyə, ahənglə deməyə, şairənə deməyə meyl göstərmiş və bu xüsusiyyət getdikcə ənənə halına keçmişdir.

İş, əmək, zəhmət nəğmələrindən tutmuş, atalar sözləri, məsəllər, bayatılar, oxşamalar, laylalar, ağılar, sayaçı sözləri və i. kimi vəznli-qafiyəli, gah vəznsiz, lakin qafiyəli şeirlər şəklində deyilmişdir. Burada ən kiçik ölçülərdən, vəznlərdən (üçlük, beşlikdən) tutmuş yeddilik, səkkizlik, onbirlik, hətta onbeşlik, onaltılığa kimi ölçülərdən istifadə edilmişdir. Fikirlər sadəcə sözlərlə deyil, qulaqları oxşayan, ürəklərə yatan vəznlə, qafiyə ilə, ahənglə ifadə olunmuşdur. Atalar sözləri, məsəllər, bayatılar, eləcə də, saysız-hesabsız gəraylılar, qoşmalar bə s. şeir şəkillərində yaranmış əsərləri buna misal göstərmək olar.

Aşıqların hamısı eyni istedadla, eyni məziyyətlərə malik olmamışdır. Onların biri sazda, biri sözdə-şeir deməkdə, biri səsdə, biri müdrik əqil-kamalda və sairədə digərindən üstün olmuşdur. Aşıq sənəti özünə xas bir dillə, bir “yarışla”, aşıqların bir-birinə qarşılıqlı təsiri ilə gün-gündən inkişaf edib zənginləşmişdir. Aşıq Ələsgər həm qədim ustad aşıqların-uzaq sələflərin sənətini dərinləndirən öyrənmiş, həm də tarixən ona nisbətən yaxın Aşıq Valeh, Molla Cuma, Dilqəm, Aşıq Alı, Aşıq Musa, Xəstə Qasım, Aşıq Hüseyn Şəmkirli, şair Abdulla kimi sələflərinin və müasirlərinin əsərlərindən çox gözəl halı olmuşdur. Adları çəkilən bu sənətkarlar ictimai haqsızlıq, zülm-əsarət əleyhinə, çar məmurları, din xadimləri, mollalar əleyhinə tənqidi əsərlər, satirik şeirlər yazmışlar. Eləcə də bu şair-aşıqlar, aşıq-şairlər məhəbbət lirikasının, nəsihətamiz şeirlərin, müdrik ustadnamələrin gözəl nümunələrini yaratmışlar. Bu ədəbi, mənəvi, ruhi yaxınlıq aşıq sənətinin daha da inkişafına, eləcə də aşıq Ələsgərin yaradıcılığına öz xeyirxah təsirini göstərmiş, onun inkişafında mühüm amillərdən olmuşdur. Göründüyü kimi Aşıq Ələsgər quru yerdə yox, mahir sənətkarlar mühitində, çox zəngin xalq yaradıcılığı, güclü ədəbi irs üzərində boy atıb yüksəlmişdir. Ələsgərin qeyri-adi istedadını, ciddi səyini də göstərdiyi misilsiz hünər və möcüzələr tamamilə təbii görünür.

Aşiq poeziyası həmişə xalqın həyat, məişət və arzu-əməlləri ilə sıxı surətdə bağlı olduğundan öz təbiəti etibarilə realist poeziyadır. Aşiq Ələsgərin şeirlərinin romantik qanadları onu yalnız yaşadığı mühiti yaxşı görə biləcəyi (əhatəli görə biləcəyi) bir yüksəkliyə qaldıra bilmişdi. Lakin onun realizmi daha güclü, daha zəminlidir. “*Aşiq Ələsgər yaradıcılığında aşiq poeziyası realizmi yeni mərhələyə qalxdı, yeni keyfiyyətlər qazandı*”¹

Ələsgər yaradıcılığının xüsusiyyətlərini yalnız onun dövrü, mühiti və qüdrətli istedadı ilə izah etmək özü də birtərəflilik olardı. Çünki Ələsgərin inkişafında şeir ənənəmizin də mühüm rolu olmuşdur. Aşığın çox maraqlı və zəngin yaradıcılığına M.P.Vaqif, M.V. Vidadi, Ə.Nəbati kimi şairlərimizin, folklorumuzun, xüsusilə aşiq poeziyamızın xeyirxah təsiri olmuşdur. Eləcə də Aşiq Ələsgər öz müasirlərinə və özündən sonra gələn Aşiq Musa, Şair Vəli, Aşiq Hüseyn (Şəmkirili), şair Abdulla, Aşiq Əsəd, Aşiq Şəmşir, Aşiq Mirzə və Aşiq Hüseyn (Cavan) kimi aşiq və şairlərimizin yaradıcılığına müsbət təsir göstərmişdir. Aşiq Ələsgər yaradıcılığının bu cəhətlərini mütəxəssislərimizin, folklorşünaslarımızın dərinləndirən tədqiq edib öyrənmələri və elmi əsərlərlə, məqalələrlə çıxış etmələri işimizin faydasına olardı. Yeri gəlmişkən bu məsələnin bir cəhətini də qeyd etmək istərdik. Müxtəlif dövrlərdə və mahallarda çalib-çağırən aşıqlar az olmamışdır. Lakin aşiq sənəti tarixində müxtəlif dövrlərdə yaranmış əsasən iki güclü aşiq məktəbi olmuşdur. Onlardan biri Arazın o tayında yetişən və Aşiq Qurbani ilə tanınan, sonralar **Abbas Tufarqanlı** kimi qüdrətli sənətkarların adı ilə məşhurlaşan **aşiq məktəbi**; digəri Göyçə mahalında Aşiq Alının adı ilə tanınan, nəhayət fəvqəladə istedadla malik olan Aşiq Ələsgərin **Göyçə aşiq məktəbi** olmuşdur. Göyçə mahalında aşiq sənətinin çox inkişaf etməsinin və intişar tapmasının, demək olar ki, Azərbaycanın hər yerində, eləcə də qonşu xalqların arasında yayılmasının səbəbləri, Cənub aşiq məktəbinin Göyçə məktəbinə nə kimi təsir göstərməsi və ya onların bir-birinə qarşılıqlı təsiri kimi məsələlər folklorşünaslığımızda hələ öz lazımı həllini tapmamışdır.

b. HƏYATI

Adı və şeirləri dilimizdən düşməyən Aşiq Ələsgərin tərcümeyi-halına aid məlumatımız çox azdır. Bunun səbəbi nədir? Bunun səbəbi odur ki, aşıqlarımızın nəinki savadsızları, hətta savadlıları da özlərinin heç olmasa müxtəsərcə bir tərcümeyi-halını yazıb qoymamışlar. Aşiq şeirinin, bir qayda olaraq, sərlovhəsi və yazılı tarixi olmur. Hər şeirin haçabeyti, adətən, onun sərlovhəsini, son misralarındakı ad və təxəllüs isə müəllifin imzasını əvəz edir. Alimlərimiz aşıqların tərcümeyi-hallarını yazanda çox zaman onların şeirlərində təsadüf olunan əlaqədar faktlardan, hadisələrdən, yer adlarından və s. istifadə edirlər. Xoşbəxtlikdən, Aşiq Ələsgəri öz

¹ M. İbrahimov. “Aşiq poeziyasında realizm”, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası nəşriyyatı, Bakı, 1966.

gözü ilə görən, onun həyatına və fəaliyyətinə bələd olan ailə üzvlərindən və tanışlarından bəziləri bu gün də sağdır. Biz Aşıq Ələsgərin haqqında el içində söylənənlərdən, yazılardan, nəhayət, böyük şairin öz əsərlərindən öyrənirik ki: Aşıq Ələsgər təxminən 1821-ci ildə, Ermənistanda, Göyçə mahalının Ağkilsə kəndində yoxsul Alməmməd kişinin ailəsində anadan olmuşdur.² Göyçə mahalından olduğunu aşıq özü bir şeirində fəxrlə deyir:

Göyçə mahalıdır mahalım mənim.

Alməmməd kişi 7-8 nəfərlik ailənin başcısı idi. O da yoxsul qonşuları kimi bir azca əkinçilik və heyvandarlıqla məşğul olur, imkan tapdıqca kürək, şana, xırda-para ağac taxtadan digər şeylər düzəldir, aparıb qonşu kəndlərdə satırdı. Alməmməd kişi yoxsul olsa da öz əlinin əməyilə yaşadığı, ustalıq, düzgünlüyü ilə kəndlilər arasında hörmət qazanmışdı. Onun bir qədər təbi də vardı, arabir şeirlər də deyərdi. Lakin saz çalmaq əlindən gəlməzdi.

Alməmməd kişinin ailəsi böyük, güzəranı ağır olduğundan 13-14 yaşlı Ələsgəri Ağkilsə kənd sakini Kərbəlayi Qurban adlı bir varlıya nöker vermişdi. Nöker olmaq sahibkarın, ağanın bütün işlərini görmək demək idi. Lakin deyilənə görə Kərbəlayi Qurban xoşrəftar, həlim təbiətli, mərhəmətli adam imiş. Ancaq onun Məhərrəm adlı tərşxasiyyət, tündməcaz, varlı-dövlətli qardaşı varmış. Ona el içində “Pullu Məhərrəm” deyərmiş. Köhnə kənddə, ağır şəraitdə Ələsgər Qurban kişigildə 4 il nöker olmuş, öz gözəl rəftarı, mərifəti, qabiliyyəti sayəsində o ailənin hörmətini qazanmışdı...

Kərbəlayi Qurbanın özünə yetik varı-dövləti olsa da övladdan kasıb idi. Gözünün ağı-qarası Səhnəbanı adlı bircə qızı vardı. Qurban kişi və arvadı Saray xanım oğulları olmadığından həmişə dərdləşir, xiffət çəkirmişlər...

Ələsgər və Səhnəbanı bir-birini ürəkdən, təmiz bir eşqlə sevirdi. Cavanların bu mehribanlıqından Qurban kişinin ailəsi narazı deyildi. Lakin bu əhvəlatdan narazı qalanlar da vardı.

Köhnə dünyada iş, əmək adamlarının-çobanın, nökerin, muzdurun əlindən bircə sevmək, gizli sevməkdən qeyri qalan bütün haqqı, ixtiyarı alınmışdı. Yox, əslində onlara sevmək ixtiyarı da verilməmişdi. Kimə nə ki, nöker çuxasının vəznələri altında gələcəyin böyük şairi, aşığı Ələsgərin eşq oduna alışıb yanan ürəyi döyünürdü.

Bu iki gəncin bir-biri ilə mehribanlıqı, eşq-məhəbbət macərası uzun sürmədi. Səhnəbanının əmisi “Pullu Məhərrəm” zorla öz oğlu Mustafaya aldı.

² Aşığın həyatına aid faktlar, əsasən, 1963-cü ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası nəşriyyatının buraxdığı “Aşıq Ələsgər” kitabından götürülmüşdür.

Ələsgər sevgilisinə nail ola bilmədi, nakam qaldı. Şair bu hadisədən nə qədər kədərləndiyini, nə qədər mütəəssir olduğunu özünün bir sıra odlu-alovlu qoşmalarında, yanıqlı şeirlərində ifadə etmişdir:

*Müddətdi gözümdən olubdur iraq,
Əridib ürəyim dərdü-qəm, fəraq,
Billur buxaq, lalə yanaq, ayqabaq,
Ala gözlü Səhnəbanım gedibdi.³*

Ələsgərin Səhnəbanı ilə eşq macərası macərasını kənddə hamı eşitmişdi. Ələsgər daha Qurban kişinin ailəsində qala bilməzdi. Əhvalat dilə-ağıza düşmüşdü. O öz eşqi, məhəbbəti haqqında şeirlər qoşmuş, mahnılar söyləmiş, özünü tanıtmışdı. Ələsgərin istedadlı bir gənc olduğunu artıq ailəsi, qohum-qonşuları, eli-obası bilirdi.

Dövrünün çox qüdrətli aşıqlarından olan qızılvəngli Aşiq Alı Göyçə mahalında şöhrət qazanmışdı. O gəzmiş, görüb-götürmüş ustad aşiq idi:

*Gəşt eylədim bu dünyanı dolandım,
Əllini keçirdim, yüzə nə qaldı.*

O, “gəşt eləyib dünyanı dolandığı” vaxt Ələsgər hələ təxminən 17-18 yaşlarında bir gənc idi. Aşiq sənətinə böyük həvəsini və istedadını görüb ailəsi Ələsgəri Aşiq Alıya şagird verdi. Ustad aşiq, istedadlı şagird, aşiq sənətinin isti beşiklərindən olan Göyçə mahalı!... Daha nə arzu etmək lazım idi. Uca şeir nərdivanının ilk, həm də möhkəm pillələri, əzəmətli sənət dağlarına qalxan ilk uğurlu cığırlar, yollar indi daha görünməkdə idi...

Aşiq Alının, şagirdi Ələsgərə xeyirxah təsiri az olmamışdır. Ələsgər ustadının yanında sənətin sirlərini dərindən öyrənir, gündən-günə inkişaf edir, püxtələşir, məşhurlaşır. Nəhayət, yeri gəldikcə, öz dövründə tayı-bərabəri olmayan ustadı Aşiq Alı ilə qabaqlaşır, döş-döşə gəlir, deyişirdi.

Söyləyirlər ki, bir gün Aşiq Alı şagirdi Ələsgərlə deyişir. Məclis əhlinə bildirmək üçün ki, Ələsgər çox böyük istedad sahibidir, həm də o, daha tamam-kamal aşıqdır, müstəqil məclis idarə etməyə layiq və qadirdir, Aşiq Alı Ələsgərlə deyişdiyi zaman qəsdən özünü məğlub göstərir, öz sazını ona təqdim edir. Lakin böyük sənətkardan dərs almış Ələsgər sazı qəbul etmir:

*Bir şagird ki, ustadına kəm baxa,
Onun gözlərinə ağ damar, damar.*

deyə məşhur təcnisini söyləyir.

Bu deyişmə və belə səmimi rəftar, qayğı, dostluq el içində həm ustad Aşiq Alının, həm də onun qabiliyyətli, istedadlı şagirdi Ələsgərin hörmətini qat-qat artırır.

³ Bundan sonra misal gətirdiyimiz parçalardan bəzilərinin başqa variantları da var, daha münasib bildiyimiz variantı veririk.

X X X

Şeirləri oxucuları heyran qoyan, adı-sanı dillər əzbəri olan Aşıq Ələsgərin savadı olmuşdurmu? Bu sual həmişə mübahisə doğurur. Şeirin bütün şəkillərindən və tərzlərindən məharətlə istifadə etmiş hətta ən çətin təcnislər, mürəkkəb qıfıləndlər, dodaqdəyməzlər, diltərpənməzlər və s. yaratmış böyük sənətkara savadsız demək olarmı? Əlbəttə, yox! Lakin nə edəsən, onun ailə üzvlərindən, qoca aşıqlardan, onu görənlərdən, bilənlərdən dönə-dönə soruşmuşuq. Aşıq Ələsgərin oxuduğunu, yazdığını gördüm deyən yoxdur.

Aşığın əsərlərini oxuduqda onun bilik-məlumat cəhətcə çox dərin, şeir şəkillərindən istifadə cəhətcə çox mahir, dil-ifadə cəhətcə çox zəngin olduğu qənaətinə gəlirik. Onun bir çox ərəb, fars sözlərindən və tərkiblərindən məharətlə istifadə etdiyini gördükdə savadsız bir adamın bu qədər kamil olduğuna heyran qalırıq. Belə qəliz sözləri, ifadələri seçmək, onları öz yerində düzgün işlətmək üçün tək cə istedad kifayət deyildir, eyni zamanda, mütləq savad lazımdır. Lakin yuxarıda dediyimiz kimi Aşıq Ələsgər oxumaq, yazmaq bilməmiş guya savadsız olmuşdur. Yox, əslində Ələsgər savadsız deyildi. Savadı yalnız sözləri yaza bilmək, oxuya bilmək mənasında deyil, bir də bilik, məlumat, hazırlıq mənasında işlədirlər. Bu mənada Ələsgər öz dövrünün çox savadlı, çox hazırlıqlı, çox kamil şəxsiyyətlərindən idi. Yazı-oxu öyrənməkdən ötrü mühüm amillər olduğu məlumdur, lakin bilik almaqdan ötrü başqa vasitələr də vardır. Biliyi, məlumat yalnız gözlə yox, qulaqla alanlar da olmuşdur.

Xalqın şeir sənət çeşmələri bitməz-tükənməzdir. Bu çeşmələrin qaynaqları çox dərin-dən-qalın torpaq laylarının, sal daşların, qayaların, müxtəlif meneral süxurların altından uzun müddət axmış, nəhayət dumduzu, şəffaf çeşmələr şəklində yerin üzünə çıxmış bulaqları xatırladır. Kim bu tərtəmiz çeşmələrin duru, şəffaf suyundan, aşıqlarımızın dedikləri kimi “abi-həyatdan” içmək istəməz. Qədim aşıqlarımız, el şairlərimiz, qüdrətli sənətkarlarımız məhz bu sülardan-öz rəngini, dadını təravətini itirməmiş bu çeşmələrdən içmişlər. El yaradıcılığının tükənməz qaynaqları, şəffaf bulaqları xalqımızın geniş və hərarətli ürəyi olmuşdur. Biz aşıqlarımızın, xüsusən, qədim aşıqlarımızın ifasında dinlərkən o şeirlərin müəlliflərinin savadsız olduqlarına inanmaq istəmirik. Lakin onların hamısı zəngin xalq yaradıcılığından, hansı ədəbi irsədən, hansı sənət çeşmələrindən bəhrələndiklərini öyrəndikdə hətta təhsil görməyən-savadsız aşıqlarımızın da belə misilsiz şeirlər, fəlsəfi ustadnamələr yaratdıqlarına təəccüb etmirik.

Qədim aşıqlarımızın əksəriyyəti yazı-oxu bilməmişlər, lakin onların çoxu bilik almış - “savad” kəsb etmişlər. Aşıq Ələsgərin də müəllimləri, əsasən, ustad aşıqlarımız, müdrik xalqımız, xalq yaradıcılığı, xüsusən dastanlarımız olmuşdur. Onun istifadə etdiyi və bizə qəliz görünən dil, ifadə və tərkiblərin çoxu vaxtı ilə klassik aşıq poeziyasında işlənmişdir.

Ərəb hürufatında əlif (“a”) düz xətt, dal (“de”) sınıq xətt şəklində olur. Hərflərdən obrazlar yaratdıqda aşığı bunların formasını bilməli, təsəvvür etməli idi. Aşığı Ələsgər, görünür, hərflərin şəkillərini bilmiş və onlardan təşbih kimi istifadə etmişdir. Bəs savadsız olduqda o, bu hərflərin şəkillərini necə təsəvvür edə bilərdi. XVI əsrdə yaşayıb yaratmış Aşığı Qurbani “Olu” rədifli qoşmasının bir yerində deyir:

*Ulu divanlarda çəkilir adım,
Ərşə bülənd oldu dadı-fəryadım,
Başım üstə qanım içən cəlladım,
Sağ əlində əlif qəddim dal olu.*

Demək ki, keçmiş dövrlərdə yaşamış sənətkarlar da hərflərdən surət kimi, təşbih kimi istifadə etmişlər. Bu xüsusiyyət Aşığı Ələsgərə, eləcə də, başqa aşığılarımıza onların savadlı və ya savadsızlığından asılı olmayaraq yazılı və şifahi şeir ənənələrindən gəlir.

X X X

Deyilənə görə, Ələsgər uzun müddət evlənməmiş, Səhnəbanının eşqi ilə yaşamış, ona şeirlər qoşmuş, hətta sonralar bu əhvalatı həcmcə kiçik, lakin çox qəmli, kədərli, eyni zamanda, çox maraqlı səhnəcik şəklində işləmişdir.

Səhnəbanu zorla ərə verildikdən sonra onun yanına göndərilmiş “qasid”-Zöhrə qayıdıb gəlmişdir. İntizarlı, dərddli şair həyəcanlar içindədir:

*- Söylə qasid, müxtəsəri, vəssalam,
Ərzimi canana dedin, nə dedi?-*

deyə Zöhrəyə müraciət edir, Zöhrə cavabında:

*Gedib ərzi halım yara söylədim.
İnciməsin məndən, canana, -dedi.
Zülm əliylə məni yada verdilər,
Viran qalsın belə zamana, -dedi.*

Şair “qasidə” başqa suallar dəxi verir:

*- Könül gərək istədiyini istəyə,
Dostun sözüün dostu gərək dost deyə,*

*Rəhm eyləyib mən ürəyi xəstəyə,
Dərdimi loğmana dedin, nə dedi?*

Görünür, aşığı “qasidi” də zamandan şikayətçi vermişdir. Onun dərdi də bu gənclərin dərdinə qarışmışdır:

*- Zöhrəyəm, sinəmdə dərdü-qəm çoxdu,
Üstümə tökülən peykandı, oxdu,
Dünyada ədalət, həqq-divan yoxdu,
Yetirə dərdimi dərmana, -dedi.*

Köhnə dünyada varın-dövlətin hökmünün, pulluların zorakılığının, qızların, qadınların hüquqsuzluğunun, gənclərin nakam eşqinin, məhəbbətinin real təsvirini verən bu səhnəcik tamam-kamal bir dastan təsirini bağışlayır.

Nakam eşqindən incik aşiq, nəhayət, 40 yaşından sonra Kəlbəcər rayonunun Yanşaq kəndindən Anaxanın adlı bir kəndli qızı ilə evlənmişdir. Anaxanımdan aşığın 4 oğlu, 2 qızı olmuşdur. Aşiq Ələsgərin “*Qərib-qərbət eldə qız sevən oğlan*” misrası ilə başlanan şeiri və “*Xəbərin varmı?*” rədifli qoşması oxuculara çoxdan tanışdır. Lakin aşığın qızına, arvadına zarafatya dediği bu məzəli şeirlər onun ailə mehribanlığına heç bir maneçilik göstərməmiş, əksinə bu ailənin səmimiyyətinə, möhkəmlənməsinə daha da kömək etmişdir.

Aşiq Ələsgər ustad aşiq, mahir söz sərrafı olmaqla yanaşı çox işgüzar, zəhmətsevər və əliusta bir adam idi. Onun əkin, biçin, xırman işləri xoşladığı və yaxşı bildiyi işlər idi. Aşiq Ələsgər kənd həyat və məişətində zəruri sayılan alətlərin, demək olar ki, hamısını özü hazırlaya bilirdi. Hətta ev tikmək, araba bağlamaq, dəyirman nizamlamaq kimi o zamana görə çox çətin olan, xüsusi ustalığ-örükçülük, dülgərlik bacarığı tələb edən çətin peşələr də əlindən gəlirdi. Buradan şairin işə, zəhmətə, əmək adamlarına xeyirxah münasibəti izahsız da aydın olur.

Şair zəhmət çəkməyənləri, faydalı iş görməyənləri, bacarıqsız “ulaqları” bədöy deyib əbri-ətləsa bürüyənləri - “şahlıq dama çəkənləri” təsadüfi tənqid atəşinə tutmamışdır.

Aşiq Ələsgərin yaradıcılığında başqa səpgidə olan tərcümeyi-hal xarakterli şeirlər də az deyildir. Şairin özünün və ya ailə üzvlərinin, eləcə də dostlarının, tanışlarının başına gəlmiş əhvalatla, hadisə ilə əlaqədar deyilmiş bir sıra şeirlər məlumdur. Bu hadisələrdən halı olmayan oxucu bəzən şairin bu sayaq şeirlərinin mənasını, onun qəminin, kədərinin səbəbini düzgün başa düşməkdə çətinlik çəkir.

Səhnəbanı əhvalatından sonra şairi çox kədərləndirən hadisələr olmuşdur ki, bunlar aşığın yaradıcılığında bu və ya digər şəkildə öz inikasını tapmışdır.

Aşiq Ələsgərin uzun müddət sürgündə qalmış yaxın qohumu Molla Rəhim, təxminən 1910-1912-ci illərdə Ağkilsəyə qayıdır. Günlərin bir günündə Aşiq Ələsgərin oğlu Bəşirin gülləsi təsadüfən Molla Rəhimə dəyib onu öldürür. 28 il sürgündə qalmış xalası oğlunun uğursuz bir təsadüf üzündən ölümü aşığın olduqca kədərləndirir:

*Nagah badi-sərsər əsdi üstümə,
Ömür bostanımın tağı kəsildi.
Öz əlimlə xəta dəydi üstümə,
Bədəndən qolumun sağı kəsildi.*

*Qəza tutdu, qədər məni budadı,
Ağlatdı dostları, güldürdü yadı,*

*Zəhrimara döndü ağzımın dadı,
Əlimdə şərbətim ağı kəsildi.*

Sonralar (təxminən 1915-ci ildə) Ələsgərin ailəsində başqa ağır hadisələr də üz verir. Aşığın, xətrini çox istədiyi qardaşı oğlu (həm də qızının əri) Qurban vəfat edir. Deyilənə görə, Qurbanın vaxtsız vəfatı aşığı o qədər sarsıdır ki, bu ağır itkidən sonra aşıq bir daha sazını köynəkdən çıxarıb əlinə götürmür.

1916-cı ildə, kənd koxası Məşədi Qasım ağa onun bir buyruğuna əməl etmədiyi üstündə Ələsgərin oğlu Əbdüləzimi qamçı ilə döyür. Bəşir bu hadisədən çox qəzəblənir, koxanı güllə ilə vurub qaçır... Bu səbəbdən Əbdüləzimi və aşığın qardaşı Xəlili tuturlar. Bir-birinin dalınca gələn bu bədbəxt hadisələr Aşıq Ələsgəri uzun müddət kədərləndirmişdir. Odur ki, aşığın bəzi qəmli, qüssəli şeirlərini onun dövrü-zamanı ilə, özünün və ailəsinin başına gələn bu və bu kimi hadisələrlə izah etmək daha doğru olar.

Aşıq Ələsgərin bir çox kəndlərdə, mahallarda yaxın dostları, tanışları varmış. O cümlədən irəvanlı Abutalıb, qarabağlı Zamanxan oğlu Qara, ağdabanlı şair Qurban, zodlu Mirzə Bəylər və b. onun istəkli havadarlarından idilər. Öz yüksək əqli-kamalı, biliyi-məlumatı ilə başqa dostlarından seçilən Mirzə Bəylər haqqında Aşıq Ələsgər bir şeirində:

*Firəng, farsı, rusi, türki, ərəbi,
Beş dil ilə var savadı, Bəylərin.*

Deyə onu çox tədbirli, məsləhətçi və mədəni adam olduğuna xüsusən, bir sıra dilləri bildiyinə görə tərif etmişdir.

Zaqafqaziyanın bir çox mahal, şəhər və kəndlərini gəzmiş, görmüş, toylar, nişanlar etmiş, məclislər keçirmiş Ələsgər ustad aşıq, qüdrətli şair kimi tanındıqdan sonra hər bir aşıq onun şagirdi olmağı, ondan dərs almağı, öyrənməyi böyük şərəf bilirdi. Aşıq Nəcəf, Aşıq Mustafa, Aşıq Yusif, Aşıq Mikayıl, Aşıq İsa, Aşıq Əsəd və başqaları ustad aşıq Ələsgərin şagirdi olmuşlar. Aşıq bir şeirində:

*Aşıq Ələsgərdi, mərdi-mərdana,
On iki şagirdim işlər hər yana.*

demiş olsa da, onun şagirdi on iki deyil, olduqca çoxdur. Çünki Ələsgərin şagirdləri yalnız onun yanında bilavasitə şagirdlik edənlər deyil, bir də o ustadın yaratdığı böyük məktəbi bitirmişlər. Kimi Ələsgərin özünün, kimi şagirdinin, kimi də onun inkişaf etdirdiyi, yüksək pilləyə qaldırdığı sənət məktəbinin şagirdi olmuşdur. Eləcə də Aşıq Ələsgərin öz müasirləri və özündən sonra gələnlər, Aşıq Musa, şair Abdulla, şair Vəli, Aşıq Hüseyn (Şəmkirli), Aşıq Şəmşir, Aşıq Mirzə, Aşıq Hüseyn (Cavan) məgər bu məktəbdə dərs almamışlarmı?

Böyük şeir-sənət ocağının güclü, qüdrətli, aşıq məktəbinin ustadı, ağsaqqalı Aşıq Ələsgər təxminən 1926-cı ildə Göyçə mahalının Ağkilsə kəndində vəfat etmiş və orada kənd qəbiristanlığında dəfn edilmişdir.

c. KİTABLARI

Xalq yaradıcılığına maraq, onu sevmək, ondan öyrənmək həvəsi, demək olar ki, çoxdandır. Onun gözəl nümunələrini toplamaq və çap etdirmək təşəbbüsü hələ XIX əsrin əvvəllərindən başlanmışdır. Xalq yaradıcılığının bəzi nümunələri SMOMPK⁴ -da nəşr olunmuşdur. Lakin bu zaman görülən işlər xalq yaradıcılığı xəzinəsinin toplanışı, öyrənilməsi üçün kifayət deyildi, məhdud xarakter daşıyırdı.

Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti illərində xalq yaradıcılığına münasibət kökündən dəyişdi, yeni bir vüsət aldı. Alimlərimiz, folklorşünaslarımız bu sahədə daha ciddi məşğul oldular, daha geniş miqyasda elmi iş apardılar. Xalq yaradıcılığının toplanmasında, nəşrində və tədqiqində yaradıcı ziyalıların, xüsusən, şair və ədiblərimizin əməyi böyükdür. Xalq həyatı ilə dərinədən tanış olan, el ruhunu yaxşı bilən, aşıq şeirinin pərəstişkarlarından olan şair Hümmət Əlizadə bu elmi, mədəni, ədəbi axtarış yolunda, necə deyərlər, “ayağından dəmir çarıqları çıxarmadı”, “əlindən dəmir əsasını yerə qoymadı”, el-el, oymaq-oymaq gəzdi, dolaşdı, cavandan, qocadan, görəndən, biləndən aşıq şeiri sorağına düşdü. Hümmət Əlizadə unudulmaqda, itib batmaqda olan aşıq şeirlərini yorulmadan, müntəzəm şəkildə topladı. O nə tapdı, nə öyrəndi onların hamısını ustadlarla, dünya görmüş, təcrübəli qocalarla bir də məsləhətləşdi, bir də saf-çürük etdi, dəqiqləşdirdi. Xalqımızın bu fikir, xəyal, arzu-əməl, şeir-sənət incilərini, mədəni sərvətlərini-aşıq poeziyasının gözəl nümunələrini, eləcə də, ustad Aşıq Ələsgərin şeirlərinin o vaxt tapılan, əldə olan qismini kitab halında çap etdirdi. Yeri gəlmişkən demək lazımdır ki, xalq yaradıcılığı nümunələrinin toplanması, nəşri işində Salman Mümtaz, Əhliman Axundov, Səttar Axundov kimi tədqiqatçı və yazıçılarımızın xidmətləri də az deyildir. Xalq yaradıcılığının, xüsusilə aşıq poeziyasının, eləcə də, dastanların hərtərəfli öyrənilməsi və tədqiqi sahəsində uzun müddət məşğul olmuş və dərin tədqiqat əsərləri yaratmış Həmid Araslı, M. Təhmasib, Ə Qarabağlı, M. İbrahimov, M.Seyidov kimi alimlərimizin, eləcə də, Ə.Axundov, S.Yaqubova, V.Vəliyev, həmçinin Ə. Eldarova, P.Əfəndiyev, İdris İbrahimov kimi tədqiqatçıların, folklorşünasların xidmətləri təqdirəlayiqdir.

Aşıq Ələsgərin şeirləri öz vaxtında kağız-kitaba köçürülmədiyindən, həmişə ağızdan-ağıza, dildən-dilə gəzib dolaşdığından bəzi dəyişikliklərə və təhriflərə məruz qalmışdır. Bu səbəbdən aşığın kitablarının ilk nəşrləri müəyyən qədər qüsurlu və natamamdır.

⁴ “Sobraniye Materialı Opisanii Mestnostey i Plemen Kavkaz” seriyalı məcmuələr nəzərdə tutulur.

Şairin əsərləri 1934-cü ildən 1971-ci ilə kimi ayrıca kitab halında təxminən altı dəfə nəşr olunmuşdur. Müxtəlif illərdə çap olunmuş bu kitabları bir-birilə tutuşdurduqda bunların hər birinin əvvəlkilərdən xeyli fərqli olduğunu görürük.

Biz aşığın kitablarının son iki nəşrini (1956-cı və 1963-cü illərdə çap olunmuş nüsxələri) müqayisə etdikdə görürük ki, birincidə bəzi bəndlər alt-üst getmiş, bəzi misralar isə təhrif olunmuşdur.

Məsələn, kitabın 1956-cı il nəşrində ayrı-ayrı şeirlərdən aşağıdakı bəndlər düşmüşdür:

GƏRAYLILAR ÜZRƏ

“Bilmirəm” rədifli gəraylıda:

*Dilbərin qəsdinə girdim,
Ala gözlərini gördüm,
Qövr elədi köhnə dərdim,
Olubdu təzə, bilmirəm.*

“Tellərin” rədifli gəraylıda:

*Şəkər sözü, şirin dili,
Gümüş bilək, nazik əli,
Axşam, sabah səhər yeli,
Dəyəndə əsə yellərin.*

*Vəsfinə sözlər yaraşır,
Qolların boynumdan aşır,
Kəklik kimi qaqqıldaşır,
Gəlibdi səsə tellərin.*

“Kəklik” rədifli gəraylıda:

*Ovçun bərədə durubdu,
Boynunu sənə burubdu,
Kamanın yaman qurubdu,
Saqın çıxma düzə, kəklik!*

*Dostdan dostu bu fənd olsun,
Zülf boynuma kəmənd olsun,
Bundan dönən ləvənd olsun,
İlqar qoyaq yaza, kəklik!*

“Oldu” rədifli gəraylıda:

I variant (1956-cı il nəşrində)

*Səni məndən ayrı salan,
Filan oğlu filan oldu.*

II variant (1963-cü il nəşrində)

*İtkin düşdü tülək-tərlən,
Sar da kəklik alan oldu.*

QOŞMALAR ÜZRƏ

“Bəyistan” rədifli qoşmada:

*Qəza-qədər məni kəc dolandırar,
Sevgini sevgidən tez usandırar,
Bülbül özün oda salar, yandırar,
Qönçə meylimvarsə xara, Bəyistan.*

“Qırmızı” rədifli qoşmada:

*Sərrafam, gövhəri kanı itirdim,
Hesabı, dəftəri, sanı itirdim,
Üzün gördüm, din-imanı itirdim,
Çəkdin sinəm üstə dağı qırmızı.*

“Dağıstan” rədifli qoşmada:

*Zalım cəllad susayıbdı qanıma,
Bizimki də qalsın haqq divanına,
Fələk eşq atəşin salıb canıma,
Lazımdı pərvanə nara dolansın.*

Aşığın 1956-cı ildə nəşr olunmuş kitabında “Qız sevən oğlan” şeirinin:

*Zibil çıxıb uşaqların dizindən,
On beş nökrə təmizləməz külünü.*

Beyti 1963-cü il nəşrində:

*Zibil çıxıb uşaqların dizinə,
Beş on adam arıdanmaz külünü.*

kimi verilmişdir.

Biz aşığın kitabının iki nəşrini tutuşdurduğumuz zaman müşahidə olunan qüsurların hamısını burada göstərməyi lazım bilmədik.

1956-cı il nəşrində təxminən 30-a qədər belə müxtəlif səpgili düzəlişlər, təshihlər edildikdən sonra kitab 1963-cü ildə⁵ yenidən nəşr olunmuşdur.

Gətirdiyimiz misallardan görünür ki, Ələsgərin hər bir kitabının yeni nəşri qabaqkı illərə nisbətən şairin yeni tapılmış şeirləri, parçaları hesabına daha da zənginləşir. Eləcə də, səhvən, başqa aşıqların şeirlərində Ələsgərin kitabına düşmüş parçalar çıxarılır, ayrı-ayrı misralar dəqiqləşdirilir. Ona görə də şairin ədəbi irsi, hər bir şeiri əslinə yaxınlaşdıqca daha da büllurlaşır, gözəlləşir. Bu faydalı yaradıcılıq axtarışında Aşıq Ələsgərin oğlu Aşıq Talıbın və nəvəsi İslam Ələsgərovun zəhməti, köməyi çox qiymətlidir.

⁵ Aşıq Ələsgər. Tərtib edənləri: Ə.Axundov, M.H.Təhmasib, redaktoru H. Araslı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası, Nizami adına Ədəbiyyat və Dil institutunun nəşri.

Kitabın 1963-cü il nəşri 1956-cı il nəşrinə görə, heç şübhə yoxdur ki, çox zəngin, çox dolğundur. Bununla belə, aşığın bu kitabı barəsində də “tamam təshih edilmiş”, “tamam kamil nüsxədir” – demək olmaz! Bu təshih olunmuş şeirlərin bəzilərinin özlərinin də, düzəlişə ehtiyacı vardır. İndiyədək tapılmamış şeirlərin, bəndlərin, misraların əslini aşkara çıxarmaq, kitabın yeni nəşrinə daxil etmək lazım gələcəkdir.

Aşiq Ələsgərin oxucuları günü-gündən artır. Onun şeirlər kitabı dəfələrlə nəşr olunduğuna baxmayaraq satışda bir nüsxəsini belə tapmaq mümkün deyildir, çünki kitabların çapdan çıxdığı ilə satılması bir olur.

Biz inanırıq ki, böyük aşığın, qüdrətli sənətkarın yubiley təntənəsi münasibətilə hazırlanan şeirlər kitabı onun qabaqkı illərdə çap olunmuş kitablarından daha dolğun, daha dəqiq və daha kamil olacaqdır.

ç. ESTETİK İDEALI

Estetik ideal, sadəcə desək, sənətkarın ideal varlığı, həyat həqiqətinə münasibətindən doğur. Şair, aşıq, rəssam və s. sənət adamları ictimai aləmə, məişətə gözəllik qanunlarının tələbləri, hökmləri, müddəaları baxımından yanaşır. Sənətkarın estetik ideali, “onun yaşadığı təbiəti, cəmiyyəti, ictimai zümrələri hal-hazırda necə görür, necə qəbul edir və onların sabahını necə görmək istəyir” suallarına cavab verir. Estetik ideal bütün dövrlər, zamanlar üçün eyni şəkildə, eyni “normada” qalır, o, tarixi kateqoriyadır. İctimai formasiyaların, siniflər, zümrələr tənəsübünün, hadisələrin, vəqəələrin dəyişməsi ilə estetik ideal da dəyişir. Aşiq Ələsgərin əsərləri onun öz zamanəsinə, həyata münasibətini, gözəlliyi və onun “qanunlarını” necə başa düşdüyünü, şairin estetik idealını açıq-aydın göstərir.

Qocaman aşıq təxminən bir əsr ömür sürmüşdür. Bu uzun dövrün zəngin tarixi hadisələri onun yaradıcılığına bu və ya digər şəkildə öz möhrünü vurmamış deyildir. Buna görə də mövzu cəhətdən onun şeirlərindəki müxtəlifliyi və ziddiyyətləri, xüsusən, ictimai-siyasi motivləri, dövrün öz ziddiyyətləri və xüsusiyyətləri ilə izah etmək lazımdır. Aşiq Ələsgər çox həssas, gözüaçıq, hazırcavab bir şair, dövrünün hadisələrini duyub mənalandıra bilən, mövzularını poetik yüksəkliyə qaldıra bilən qüdrətli sənətkar olmuşdur. Böyük istedadla, kəsərli şeir dilinə sahib olan belə bir sənətkar heç ola bilməzdi ki, bir sıra tarixi hadisələr və uzun illər içərisində yaşadığı feodal-burjua cəmiyyəti haqqında daha tutarlı sözlər deməmiş olsun. Lakin indiyə kimi Aşiq Ələsgərin siyasi ruhda deyilmiş bir çox şeirləri hələ tapılıb üzə çıxarılmamışdır. Hətta əldə edilmiş qoşmaların çoxunun zamanı və məkanı da bir yerdə qeyd olunmadığından, böyük aşığın simasını tam aydınlığı ilə, hərtərəfli göstərmək müəyyən çətinliklər törədir. Bununla belə, Aşiq Ələsgərin toplanmış əsərləri gözədən küçürildikdə aydın görünür ki, o, xalqın həyat və məişətinə çox yaxın, dərdlərinə qəlbən şerik

olmuşdur. Ona görə də bəzən bilavasitə, bəzən dolayısılə Azərbaycanda feodal-burjua cəmiyyətinin çirkinliklərini, bəylərin, xanların zülm və əsarətini, molla və ruhanilərin ikiüzlülüyünü, ailə və məişətdəki nöqsanları, mədəniyyətsizliyi özünə məxsus bir dillə tənqid atəşinə tutmuş, əksinə, xalqın igid oğullarını, gözəl qızlarını, gəlinlərini, yurdunun zəngin təbiətini hərarətli bir qəlblə sevmiş və tərənnüm etmişdir. Doğrudur, Aşıq Ələsgər öz dövrünün inqilabi ideyalarından, fəhlə hərəkatından çox uzaq olmuş və üsyançı kəndlilərin yerli bəylər və mülkədarlar əleyhinə mübarizəsində bilavasitə iştirak etməmiş, Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulana kimi cəmiyyətin inkişafı, ictimai quruluşda əmələ gələcək böyük dəyişikliyi, tarixin parlaq sabahını, insanların ağ gününü, xoşbəxt gələcəyini qabaqcadan aydın görə bilməmişdir. Lakin bununla belə həssas şair, feodal-burjua cəmiyyəti şəraitində yaşayan zəhmətkeşlərin həddindən ziyada ağır güzəranını görmüş, mülkədarların, çinovniklərin, bəylərin qeyri-insani rəftarını, ictimai haqsızlığı, ictimai bərabərsizliyin törətdiyi faciələri dərinləndən dərk edə bilmişdir:

*On səkkiz min aləm, yetmiş iki dil,
Ülfət qılır bir bazarın içində.
Kimi al geyinir, tirmə qurşayır,
Kimi üryan gəzir qarın içində.*

Aşıq “Olmaz” rədifli bir qoşmasında “varlıqda dost, yoxluqda kənar” olan müxənnətlərdən, “nütfdən pak”, “loğandan halal” olmayan nacins adamlardan uzaq gəzməyi məsləhət bilir. Həmin şeirin son bəndində belə deyir:

*Ələsgər, mətləbin xudadan istə,
Kərəm olmaz müxənnəsdə, nakəsdə,
Bəylik, göylük, səylik olan məclisdə,
Qalma, orda xeyir, bərəkət olmaz.*

Aşığın dövründən narazılıq və şikayəti təxminən 1900-cü illərdə dediyi “Çəkirsən” rədifli bir qoşmasında daha aydın ifadə olunmuşdur. O bu şeiri təxminən 80 il yaşadıqdan, müxtəlif hadisələr müşahidə etdikdən, zəmanə (dövr) haqqında müəyyən bir nəticəyə gəldikdən sonra demişdir:

*Müxənnət zəmanə, bimürvət fələk,
Şamı sübhə, sübhü şama çəkirsən.
Ləhzədə açırsan min cürə kələk,
Gah pozursan, gah nizama çəkirsən.*

“Tərəqqi, tənəzzül kəməncəsini” gah zilə, gah bəmə çəkən, ləhzədə min cür kələk açan, xalqın toy məclislərini yasa döndərən “müxənnət zəmanədə” adamların cəmiyyətdəki mövqeləri onların istedad və qabiliyyətinə görə deyildi. Çox zaman heç bir bacarıq və qabiliyyətə malik olmayanlar öz malına, dövlətinə, “əslinə-nəslinə görə” böyük qulluq və

ixtiyar sahibi olur, yüksək mövqe tutur, başa keçirdirlər. Ona görə də aşiq feodal-burjua dünyasındakı bu ictimai haqsızlığı kəskin tənqid edərək demişdir:

*Bəhram olsun təqdir, pozulsun yazı,
Bu qurğuya heç kim olmaz irazi,
Eşşəyə çullayıb əbrü-ətlazi,
Köhlən deyib şahlıq dama çəkirsən.*

Ələsgər ömrünün axırına yaxın “koxalar-katdalar”, “mollalar-qazılar”, “quldurlar-qoçular” mühitində gördüyü özbaşınalıqları yenidən ifşa etmişdir. Aşiq “Çıxıbdı” rədifli, dərin mənalı, məzmunlu bir qoşmasında yaradıcılığının ilk dövrlərində köhnə dünya haqqında bəzən ehtiyatla, bəzən ötəri ştrixlər halında dediyi fikirləri, şikayət və etirazları, elə bil ki, yekunlaşdırmış, “ağalar”, “bəylər” dünyasının kəskin tənqidini vermişdir:

*Qoçular, quldurlar qatar taxırlar,
Fağır-füqərəyə yan-yan baxırlar,
Kimi istəsələr vurur, yıxırlar,
Beşatanın çataçatı çıxıbdı.*

*Pristav, naçalnik gələndə kəndə,
Obanı-oymağı vururlar bəndə.
Xərac üstə çoxu düşdü kəməndə,
Qamçıda belinin qatı çıxıbdı.*

*Gəzirlər havalı ağalar bəylər,
Çalışır qan-tərdə naxırçı, nökar,
Müxtəsəri deyir aşiq Ələsgər,
Kovxanın, katdanın zati çıxıbdı.*

Həcmcə çox kiçik olan bu qoşmada (beş bənddən ibarətdir) qüdrətli şair köhnə kəndin ağır həyat və məişətindən unudulmaz bir epizod vermişdir.

Fağır-füqərələr qan-tər içində çalışır, nöqərlər, naxırçılar zəhmət çəkər, ağalar, bəylər isə havalı gəzər, qoçular, quldurlar qatar taxar, beşatan gəzdirər, istədikləri zaman günahsızları vurub-yıxardılar. Kəndə gələn naçalniklər, pristavlar da qanun-qayda qoymaq, asayiş yaratmaq əvəzinə, vergi, xərac üstündə zəhmətkeş kəndliləri “ali siniflər” tərəfindən amansızcasına əzildiklərini, köhnə kəndin realistik səhnələrini görürük.

Ağaların, bəylərin, əyanların ağır zülm və əsarətinə, qeyri-insani rəftarına qarşı çıxanlar və ya etiraz edənlər çox ciddi surətdə təqib olunurdular. Demokratik ruhlu, açıq fikirli sayıq adamlar ya həbsə alınır, ya uzaq yerlərə sürgün edilir, ya da ölüm cəzasına məhkum olunurdular. Çox zaman bu “günahkarlar” belə bir aqibətdən qurtarmaq üçün, istər-istəməz, çöllərə düşür, qaçaq halında yaşamağa olurdular. Söz yox ki, bu “qaçaqlar” camaat, el əleyhinə deyil, pristavlar, naçalniklər, çinovniklər əleyhinə vuruşurdular. Ona görə də camaat, el bu cür “qaçaqları” imkan tapdıqca saxlayır, ələ verməyir, onlara mənəvi dayaq

olur, öz mahnı və tərifləri ilə o igidləri çinovniklər əleyhinə daha da ruhlandırır. Aşıq Ələsgər “Dəli Alı” rədifli qoşmasında:

*Gün kimi aləmi tutubdur adın,
İyidlər sultanı, xanı Dəli Alı⁶*

deyə tufənginin gülləsi daşa işləyən, “yüz düşməni tək qaytaran” Dəli Alının hər yanı tutan şöhrətindən, qubernatları vahiməyə salan, naçalnikləri titrədən hünərindən çox məftunluqla danışır:

*Süzəni götürüb minəndə ata,
Fələk əhsən deyir boya-büсата,
Nərə çəkib təpinəndə saldata,
Sel kimi axıdır qanı Dəli Alı.*

Aşıq Ələsgər “Dəli Alı” rədifli qoşmasında, “Kimi”, “Deyin” rədifli müxəmməslərində Dəli Alını və onun başının adamlarını, yaxın dostlarını tərif etdiyi zaman onlara aydın bir cəbhədən, xalq cəbhəsindən, el cəbhəsindən yanaşmışdır. Bu müxəmməslərdə aşıq Dəli Alının və onun dəstəsində iştirak edən adamların qoçaqlığından fəxrlə danışır:

*Dəli Alı bir sədd açıb,
Şah Abbas dövrünü kimi...*

Göründüyü kimi, Aşıq Ələsgər Dəli Alını, onun başının igidlərini və yığıncaqlarını, toylarını ürəklə tərif etmişdir. Söz yox ki, aşıq daha bir çox məclislərə düşmüş, daha bir-çox adamlarla tanış olmuşdur.

Sual olunur, o, tanış olduğu hər adamı tərif etmişdirmi? Əlbəttə, yox! Onun fikrincə, aşıq, “xalqa həqiqətdən mətləb qandırmalı”, “danışdığı sözün qiymətini bilməlidir”, “el içində pak oturub pak durmalıdır. O, şəxsiyyətində üç məfhumu (bəylik, göylük, səylik) birləşdirən adamlardan uzaq olmağı tələq edir. Çünki zülmkarlıq, xəsislik, ağılsızlıq hökm sürən məclisdən heç bir fayda əxz oluna bilməz. Ələsgər yeri düşdükcə tüfeylilərin, müftəxorların və eləcə də başqa mənfi təbiətli şəxslərin konkret prototiplərini nişan alıb cürətlə satira atəşinə tutmuş, onları, necə deyərlər, “rüsveyi-cahan” etmişdir.

Aşıq Ələsgəri ateist, etiqadsız hesab etmək düzgün olmazdı. Eləcə də, qədim aşıq şeir dilinə çoxdan düşmüş dini ifadə, təşbih və istiarələrdən istifadə etdiyinə görə onu mömin, dindar saymaq da səhv olardı. Ələsgər şeirlərində, kəskin həcvlərində yalançı dini təbliğatçıları, ruhaniləri, mollaları, qazıları möhkəm qırmanclamışdır. “Çıxıbdı”, “Görmədim”, “Mollalar”, “Eyləyək” rədifli qoşma və müxəmməsləri buna aydın misal ola bilər. “Söyüd ağacı kimi bar verməyən”, “doğru-dürüst etibar olmayan”, “xain”, “yalançı” və soyğunçu mollalar haqqında aşıq belə deyir:

⁶ Oxunanda Dəlali oxunur.

*Yoxsulun malını halal bilərsiz,
Şeytani-ləindən mətləb dilərsiz,
Əskik danışarsız, artıq gülərsiz,
Namus-qeyrətiniz, arınız olmaz.*

Ələsgər “Çıxıbdı”, “Olmaz” rədifli qoşmalarında olduğu kimi, “Mollalar”, “Eyləyək” rədifli satirik müxəmməslərində də mollaları, qazıları, keşişləri əsaslı surətdə ifşa etmişdir. Əyninə əba geyib, belinə qurşaq bağlayıb, başına da əmmamə qoyub, bir sözlə, öz cildini dəyişib, İran zəhmətkeşlərini soyub, sonra da Azərbaycana keçən bu “şeyx nəsrullalar” haqqında “Mollalar” rədifli müxəmməsinin bir yerində aşıq belə deyir:

*İrandan adlayan molla,
Avam tapıb göyçəlini,
Adını binamaz qoyub,
Kəsir kasıbın əlini.
Urzunu halal bilir,
Qəzayla yeyir malını...*

Harada bir göyçək arvad görəndə onun telindən qoparıb cadu yazan, harada bir vay səsi eşidəndə oraya “quzğun kimi qanad çalan”, “xeyrat aşına yığışan” mollaların, qazıların firıldaq və cəfəngiyatı haqqında aşıq xəbərdarlıq edərək:

*Eşidin, ay camaat,
Olmayın onlara tabı.*

deyə xalqı gözüaçıq və sərvaxt olmağa çağırır. “Çıxıbdır” rədifli qoşmasının bir bəndində ruhanilərin köhnə zamanda xalqın başına gətirdiyi oyunları acı-acı sadalayır:

*Əlimizi aparıbdır sərt ayaz,
Ruzumuz olubdur gündən-günə az,
Molla şeytan olub, axund şeydbaz,
Məşədi, kəlvayı lotu çıxıbdı.*

Doğrudur, keçmiş aşıqlar mollaları, qazıları Ələsgərə qədər də tənqid etmişlər, lakin onların heç biri bu firıldaqçıları Ələsgər kimi belə açıq-aydın, belə kəskin və qətiyyətlə ifşa hədəfinə çevirməmişdir.

“Xəbərin varmı?” rədifli və “Qərib-qürbət eldə qız sevən oğlan” misrası ilə başlanan həcvlər, qoca aşıqların dediyinə görə, Ələsgərin bilavasitə öz ailə həyatı ilə bağlıdır. Aşıq gələn elçilərə qızını tərif etmək əvəzinə belə demişdir:

*Qərib-qürbət eldə qız sevən oğlan,
Yaxın qonşusundan soruş halını.
Qulluğa buyursan, qulluğa getməz,
Tanrı qırsın qız doğanın belini.*

*Doqquz aydı düşüb çuxanın bəhsi,
Beş aydan bir gəlir cəhrənin səsi,
Paslanıbdı iyi, çıxmır düyçəsi,
Küllüklərdə gəzir corab milini.*

Yaxud, həmişə başqalarına gözəlləmələr qoşan Ələsgərdən öz arvadı tərifnamə umarkən aşiq zarafatyana belə demişdir.

*O zaman ki, gəldin bizə,
Mail olduq ala gözə,
Zibilin çıxıbdı dizə,
Külündən xəbərin varmı?*

Ələsgərin ailə həyatı ilə, tərcümeyi-halı ilə bilavasitə bağlı olsa da, olmasa da bu şeirlərdə tənqid edilən məişət tərzii yalnız bir-iki ailəyə məxsus deyil, eyni zamanda, bir çox köhnə kəndli ailələri üçün tipikdir. Yumoristik ruhda yazılmış həmin parçalarda aşiq ayrı-ayrı məsələlərə də toxunmuşdur. Lakin o, əsasən ailədə, məişətdə müşahidə etdiyi natəmizliyi və səliqəsizliyi tənqiddə tutmuşdur.

Köhnə həyat, məişət tərzii, əxlaq və rəftar normaları, aşığın yuxarıda haqqında danışdığımız şeirlərində olduğu kimi, “Hayıfsan”, “Danışma” rədifli qoşmalarında da tənqid edilmişdir. Bu qoşmalarda istifadə edilən bədii vasitələr-dil, ifadə, təşbih və s. nöqsanları tənqid üçün müəyyən gülüş doğursa da, həmin şeirlərin ahəngi mülayim və yumşaqdır. Bunun əksinə, aşığın satirik şeirlərinin intonasiyası olduqca ciddi, dili olduqca kəskindir. Burada istifadə olunan bədii vasitələr, oxucuda tənqid obyektinə qarşı sadəcə gülüş deyil, eyni zamanda, kin və qəzəb hissləri doğurur. (“Mollalar”, “Eyləyək”, “Şair Nağı” rədifli həcvlərində gördüyümüz kimi).

El sənətkarlarının, aşığın ictimai mövqeyi, məsuliyyəti, tərbiyəçi olmaq borcu Aşiq Ələsgərin ustadnamələrində öz parlaq ifadəsini tapmışdır. O, aşığın el içində özünü aparmaq qaydaları, nümunəvi davranışı və mədəniyyəti barəsində elə səmimiyyətlə söhbət açır ki, bununla onun da öz mənəvi zənginliyinə, estetik idealına, humanizminə dair oxucu və dinləyicidə müəyyən təsəvvür oyadır. Lovğalıq əleyhinə deyilmiş, humanist fikirlər, insani rəftar təbliğ edən bir ustadnaməsində oxuyuruq:

*Can deməklə candan can əskik olmaz,
Məhəbbət artırır, mehriban eylər.
Çor deməyin nəfi nədir dünyada?-
Abad könül yıxar, pərişan eylər.*

Aşiq öz ustadnamələrinin birində, mərifətli olmağı insanlığın əsas şərtlərindən biri hesab edərək yazır:

*Arif məclisində bir söz söylərəm-
Nə hədyan, nə çaşqın, nə qələt olmaz.
Nütfədən pak olan, loğmadan halal,
Mərifət elmində nabaləd olmaz.*

Aşığın çox zaman sadəcə nəsihətamiz didaktik şeirlər təsiri bağışlayan ustadnamələri əslində fəlsəfi şeirlərdir. Biz bu şeirlərdə həyat, sənət, dostluq, igidlik, dünya-ələm və i.a. haqda ümumiləşmiş, hökmlər halına gəlmiş fikir və mülahizələrə təsadüf edirik.

Aşiq Ələsgər xalq poeziyasının qoşma, gəraylı, təcnis, ustadnamə, deyişmə, bağlama və s. kimi zəngin şeir şakilləri və başqa xüsusiyyətlərindən nəinki bacarıqla bəhrələnmiş, hətta özü yaradıcı bir sənətkar olaraq bu formaları müəyyən dərəcədə inkişaf etdirmişdir.

Ələsgərin zəngin, rəngarəng yaradıcılıq xəzinəsində qoşmalar çox geniş yer tutur. Bu qoşmaların bir qismi, yuxarıda göstərdiyimiz kimi, ictimai-siyasi mahiyyət daşıyan şeirlər, tərif, tərənnüm, tənqid və həcvlərdir; qalanı demək olar ki, məhəbbət lirikasına həsr edilmişdir.

Aşiq Ələsgərin aşiqanə şeirlərinin əksəriyyətini şərh və izah etmək çox çətindir. Çünki bu şeirlərin çoxunda konkret zaman və məkan daxilində baş verən müəyyən hadisə və iş deyil, ümumiyyətlə ürək döyüntüləri, hisslər, həyəcanlar ifadə olunur. Bununla belə, bu maraqlı və hərtərəfli lirika xüsusunda bəzi mülahizələr söyləmək olar. Məhəbbət lirikası Aşiq Ələsgər yaradıcılığının ən zəngin və qüvvətli qolunu təşkil edir.

Deyirlər ki, Ələsgər cavan ikən öz kəndlərində Səhnəbanı adlı bir qızı sevmişdir. Lakin o qızı, muzdurluq edən Ələsgərə deyil, varI-dövləti, adı-sanı olan bir başqasına ərə vermişlər. Bu əhvalat Ələsgəri uzun müddət kədərləndirmişdir. Aşiq Ələsgərin bir sıra gözəl şeirləri onun bu şəxsi eşq-məhəbbət macərəsi ilə bilavasitə əlaqədar deyilmişdir. Qalan aşiqanə qoşmalarının bir qismi də eldə-obada seçilən konkret gözəllərin tərifinə, digər qismi isə aşiq poeziyasında ənənə halına gəlmiş mövzulara, ümumiyyətlə sevgiyə, qız-gəlin, insan və təbiət gözəlliyinə həsr edilmişdir. Bu qoşmalar içində insan qəlbinin tam dərinliklərinə qədər işləyən, oxucusunu bəzən coşdurən, valeh edən, bəzən də kədərləndirən olduqca mənalı və şirin şeirlər vardır.

Aşiq Ələsgər məhəbbət lirikasının ölməz nümunələrini yaratmışdır. Bu cəhətdən mübaliğəsiz desək, yazılı ədəbiyyatımızda Vaqif hansı mövqeyi tutursa, Ələsgər də aşiq poeziyasında həmin mövqeyi tutur.

Vaqif ənənəsinin bir sıra xüsusiyyətləri aşığın şeirlərində, xüsusən gözəlləmələrində açıq-aşkar hiss olunmaqdadır. Onun tərənnüm etdiyi gözəllər sənətkarın incə müşahidəsi nəticəsində eldi-obada, toylarda, nişanlarda və başqa şənliklərdə rast gəldiyi qızlar, gəlinlərdir. “Bir gözəl görmüşəm Çayqılınclıda” mısrası ilə başlanan qoşmasında, “Çıxdınız qarşıma dəstə gözəllər” rədifli şeirində adları çəkilən Minəş, Əsli, Güllü, Pərzad, Göhər, eləcə də, digər qoşmalarında rast gəldiyimiz Kəklik, Gülxanım, Qəmər, Maral, Ceyran, Bəyistan, Səlbi, Güləndam, Gülpəri, Müşgünaz, Telli, Xurşud, Şəkər, Mələk, Pəri, Həcər, Yetər, Gilas...

öz zahiri və batini gözəlliyi ilə aşığın diqqətini cəlb edən konkret şəxslərdir. Bunların bəziləri hal-hazırda yaşayırlar.

Aşıq Ələsgər görüb tanış olduğu el gözəllərinin hər birinin özünə məxsus libasını, hərəkətini, davranışını və bir sıra gözəl məziyyətlərini real boaylarla, yüksək estetik zövqlə tərənnüm etmişdir.

Aşıq tərif etdiyi qızların şuxluq və incəliyini, gəlinlərin məlahət və gözəlliyini nəinki olduğu kimi verə bilmiş, hətta onları bəzən yüksəltmiş, müəyyən dərəcədə “ilahiləşdirmişdir”.

*Dodağın qoncadı, dişlərin sədəf,
Qaşların qüdrətdən qara, Bəyistan!
Gəl elə süzdürmə ala gözləri,
Vurma ürəklərə yara, Bəyistan!*

Yaxud aşığın məşhur “Sarı köynək” rədifli qoşmasını alağ:

*Silvələnib nə qarşımda durubsan,
Anam sənə qurban, ay sarı köynək!
Mələksən çıxıbsan cənnət bağından,
Heç kəs olmaz sana tay, sarı köynək!*

Yaxud da, bu cəhətdən, aşıqların sevə-sevə oxuduqları “Müşgünaz” rədifli qoşmasına nəzər yetirək:

*Səhər çağı mah camalın görəndə,
Xəstə könlüm gəldi saza, Müşgünaz!
Sona tək silkinib gərdən çəkəndə,
Bənzəyirsən quba-qaza, Müşgünaz!*

Aşıq Ələsgər məhəbbət lirikasında, ictimai motivləri gücləndirməkdə, qıza, qadına feodal münasibətin doğurduğu fəlakətləri, iztirabları ifadə etməkdə aşıq sələflərindən çox-çox irəliyə getmişdir:

*Gövhər qalib qədirbilməz əlində,
Tərlən olub sar əlinin dustağı.*

deyərək məhəbbətsiz niğahın acı nəticəsini yana-yana söyləmişdir.

Aşığın Səhnəbanı əhvalatı ilə əlaqədar, deyişmə tərzində:

*- Söylə, qasid, müxtəsəri-vəssalam,
Ərzimi canana dedin, nə dedi?
Bülbül tək asmana yetişib nalam,
Səhni-gülüstana dedin, nə dedi?*

bəndi ilə başlanan bir şeirinə “qasidin” (Zöhrənin) cavabı şəklində söylədiyi qoşması bu cəhətdən daha maraqlıdır:

*-Gedib ərzi-halın yara söylədim,
İnciməsin məndən canana,-dedi.*

*Zülm əliylə məni yada verdilər,
Viran qalsın belə zamanə, -dedi.*

Göründüyü üzrə Zöhrə “qasid”, aşığın sevgilisinin yanından kədərli bir xəbərlə qayıtmışdır. Qız, istəklisi aşığa yox, zorla başqasına verildiyindən şikayətlənmiş, “viran qalmış zamanaya” qarğışlar yağdırmışlar:

*- Seyrağıblar aralığı qatdılar,
Zülm ilə boynuma kəmənd atdılar.
Atam-anam məni pula satdılar,
Onlar yetişməsin imana-dedi.*

*Zöhrəyəm, sinəmdə dərdü-qəm çoxdu,
Üstümə tökülən peykandı, oxdu,
Dünyada ədalət, haq-divan yoxdu,
Yetirə dərdimi dərmana-dedi.*

Baxın, bu iki-üç bəndlik şeirdə nə qədər şikayət, nə qədər ürək ağrısı, nə qədər dərd, ələm vardır. Həqiqi şeir dili ilə deyilmiş bu odlu misralar- gənclik arzuları puç olmuş, əziz sevgilisi ad-sana, vara-dövlətə satılmış, eşqi-məhəbbəti ayaqlar altında tapdanmış dərdli bir aşığın köhnə dünyadan, “viran qalmış zamanadan” dərin narazılığı, şikayətidir.

Yeri gəlmişkən demək lazımdır ki, şəxsi eşq və məhəbbət macərası ilə əlaqədar qoşmalarında belə, aşığın öz istəklisindən etdiyi giley-güzardan çox “adil divan bu yerlərdə tapılmaz”, “ya bəxt yatıb, ya zamana dönübdür” deyə onun öz dövründən şikayət və narazılıq etdiyini görürük. Bu səbəbdən belə aşiqanə qoşmalarını aşığın yalnız şəxsi, intim hissələrinin ifadəsi hesab etmək doğru olmazdı.

Doğrudur, Aşiq Ələsgər uzun müddət Səhnəbanını unutmamış, onun haqqında dərdli şeirlər söyləmişdir. Bununla belə, puça çıxmış arzusu, nakam eşqi onu ruhdan sala bilməmiş, aşığın öz yurduna, xalqına böyük ümid və məhəbbətini sarsıda bilməmişdir.

Ələsgərin sözləri nə qədər qanadlıdırsa da onun könlü doğma torpağa möhkəm bağlı olmuşdur.

*İstəsən ki, Ələsgəri görəsən,
Göycə mahalıdır, mahalım mənim! -*

sözlərini aşiq boş yerə deməmişdir. Onun qəlbi “kamalından mərifət dərsi aldığı” xalqa, qucağında yaşadığı ana torpağa və bu torpağın uca dağlarına hörmət və minnətdarlıq hissələri ilə doludur.

*Yayda yaylağımdı, qışda ovlağım,
Yazda seyrəngahım bu dağlar mənim.*

Ustad aşiq təbiət gözəlliyini xüsusi bir məhəbbətlə tərənnüm etmişdir. Onun şeirlərində başı qarlı dağların təmiz havası, yaşıl yaylaqların füsunkar mənzərəsi, ağ çayların şırıltısı, güllərin, çiçəklərin ətri və tərəvəti duyulur:

*Bahar fəsli yaz ayları gələndə,
Süsənli, sünbüllü, lalalı dağlar.
... Xəstə üçün təpəsində qar olur,
Hər cür çiçək açır, laləzar olur.
Çeşməsindən abi-həyat car olur,
Dağıdır möhnəti, məlalı dağlar.*

Yuxarıda gətirdiyimiz misallardan bir daha aydın olur ki, humanist şair dünyada haqq-ədalət, həyatda doğruluq-düzlük, bərabərlik görmək, hər şeyi gözəl, məzmunlu-mənalı görmək, “məcazi” görmək istəmişdir.

Ələsgərin estetik idealı:

Birinci – təbiət gözəlliyi (qışın, yazın, dağın, aranın), yaşadığı və mənən bağlı olduğu torpağın tərənnümü.

İkinci - insanın fiziki, zahiri gözəlliyi, eləcə də, batini (yəni mənəvi) gözəlliyi və bunların tərənnümü.

Üçüncü - insanın etibar, sədaqət, dostluq, ədalət, mərifət kimi bəşəri məziyyət və keyfiyyətlərinin gözəlliyi və bunların tərənnümü.

Dördüncü - əmək adamlarının, yoxsul kəndlilərin öz haqqını-muzdunu almaq, azadlığını, ixtiyarını qazanmaq üçün mübarizə edənlərin, hünər, cəsarət göstərənlərin tərif, tərənnümü və s. Bunlar böyük şairin, ustad aşığın həyata poetik baxışının, estetik idealının ünsürləri, ayrılmaz hissələridir.

d. POETİKASI

Ələsgərin şeirləri nə səbəbə belə güclü, belə təsirlidir? Bu suala dərhal cavab verirlər ki, Ələsgər böyük fitri istedadla malik olmuşdur.

Doğrudur Ələsgər fəvqəladə istedadı olan sənətkar idi. Onun nadir qabiliyyətini, məharətini inkar edən bir alim, bir yazıçı, bir qələm əhli, tapılmaz. Lakin fitri istedad hər hansı bir yaradıcılıqda, eləcə də Ələsgər yaradıcılığında yüksəlişin, böyüklüyün yeganə səbəbi deyildir. Fitri istedad insanın tərəqqi və inkişafı üçün başlıca səbəb olsa da o, böyük bir yaradıcılığın bütün suallarına və tələblərinə cavab vermir. Ələsgərin müasirlərindən fitri istedadla malik aşıqlar az deyildi. Bununla belə onların heç biri Aşiq Ələsgər səviyyəsinə qalxa bilmədi. Sənətkarın tərəqqi və inkişafında fitri istedad və qabiliyyətlə yanaşı bir sıra

başqa səbəblər və amillər də mühüm rol oynayır. Öz sənətini dərindən sevmək, ona sahib olmaq hakim olmaq və bu yolda yorulmadan səy göstərmək, ömür-gün qoymaq da çox vacib şərtidir.

Ələsgər yaradıcılığı, dediyimiz kimi, öz köklərilə zəngin xalq sənətinə, xüsusən aşıq poeziyasına üzvü surətdə bağlıdır. Həssas aşıq xalqımızın dərin kamalından, müdrik ağılından, incə zövqündən ustalıqla bəhrələnmiş, özündən qabaq yaranmış zəngin ədəbi-bədii irsi dərindən öyrənmiş və ondan yaradıcılıq məharətilə istifadə etmişdir.

Müasir aşıqlarımızın istifadə etdikləri şeir növləri (şəkilləri), tərzləri və motivlərinin bir çoxu Aşıq Ələsgərə qədər də vardı. Hətta onların bəzilərindən Qurbani, Abbas Tufarqanlı, Xəstə Qasım kimi qədim və ustad aşıqlarımız istifadə etmiş, lirikanın, aşıqanə şeirlərin gözəl nümunələrini yaratmışlar. Hələ, çox güman ki, adlarını çəkdiyimiz klassik aşıqlara - şairlərə qədər də xalq şeiri ruhunda gözəl şeirlər yazan, şirin mahnılar deyən aşıq və şairlərimiz olmuşdur. Yoxsa birdən-birə Qurbani kimi, Abbas Tufarqanlı kimi ustad aşıqlar, kamil şairlər yetişə bilməzdi.

Aşıq Ələsgər qədimdə şair və aşıqlarımızın əsrlərdən bəri yaratdıqları sənət xəzinəsində, çox zəngin və rəngarəng şeir incilərindən-növlərindən, tərzlərindən bir zaman bəhrələnmiş və öyrənmiş olsa da sonralar özü bu növlərin və tərzlərin hər birini sənətkarlıqla işləmiş, məharətlə inkişaf etdirmiş, onları yeni və yüksək bir pilləyə qaldırmışdır.

Böyük şair Ələsgərin qeyri-adi istedadı, özünə xas bədii təfəkkürü, güclü məntiqi, parlaq obrazlar sistemi, səlis bədii dili, şeirlərindəki misilsiz ifadə aydınlığı, gözəlliyi və bu kimi digər səciyyəvi məziyyətləri onu özündən qabaq və sonra gəlmiş aşıqlardan tamamilə fərqləndirir. Ələsgər öz dövrünün çox bilikli, məlumatlı adamı, ustad aşığı, qüdrətli şairi idi. Əlbəttə, onun bilik-məlumat mənbəyi təkcə yaşadığı mühit – Göyçə mahalı (və göyçə aşıqları), eləcə də, səfər etdiyi başqa mahallar, başqa obalar, oymaqlar deyildi, bir də qədim kitablardı. Ələsgərin el şairlərini, müdrik qocaları, təcrübəli aşıqları çox maraqla dinlədiyini, savadlı dostlarına, tanışlarına maraqlı kitabları oxudub diqqətlə qulaq asdığını, onlardan eşqlə, həvəslə öyrəndiyini söyləyirlər Aşıq Ələsgəri şəxsən dəfələrlə görmüş və onu yaxşı tanıyan Aşıq Şəmşir deyir ki, *“Aşıq Ələsgər atamla (Ağdabanlı şair Qurbanla) yaxın dost idi. O tez-tez bizə gələr, atamla mehribanlıqla görüşər, sazdan sözdən səmimi, şirin söhbətlər edərdi. Ələsgər atama o dövrün maraqlı hesab olunan kitablarından oxudar, onu çox maraqla dinləyərdi. Sonra da onlar oxunan kitablar, şeirlər və havalar haqda söhbət açardılar. Ələsgər dövrünün olduqca bilikli, məlumatlı adamı, ustad aşığı, böyük sənətkarı idi. Bununla belə, o yenə də öyrənməyə, öz bilik və məlumatını artırmağa çalışırdı”*

Doğrudur, Aşıq Ələsgər öyrənirdi, həm də çox səy və mətanətlə ... Ancaq onun “təhsil proqramı” yalnız bu deyilənlərdən ibarət deyildi, daha geniş və daha dərin idi. Biz böyük sənətkarın çox məharətlə istifadə etdiyi bütün şeir formaları və bədii irsinin bir çox özünə xas poetik cəhətləri, xüsusiyyətləri üzərində ətraflı dayanmaq imkanına malik deyilik. Bu kitabçanın qabaqkı fəsilərində şeir şəkillərinin bəzilərinə aid şairin əsərlərindən bəndlər, misallar gətirmiş, fikir və mülahizəmizi qismən söyləmişik. İndi aşığın dil, üslub, saz-söz sənəti, şeir şəkilləri və tərzləri kimi bir sıra əlaqədar məsələlər üzərində müxtəsər də olsa dayanmağı lazım bilirik.

Aşıq Ələsgər şeirlərinin poetik xüsusiyyətləri haqqında danışmazdan qabaq “dərslər” və “tərzlər” haqqında bir-iki söz demək istərdik.

Aşıq poeziyasında şeir şəkilləri ilə yanaşı “dərslər” və “tərzlər” dəxi vardır. Şeir formaları (şəkilləri) haqqında söhbət edəndə, təəssüf ki, “dərslər” və “tərzləri” də buraya daxil edirlər. Bu, əlbəttə, düz deyildir. “Dərslər” və “tərzlər” şeirin şəkli xüsusiyyətlərinə, (vəzninə, qafiyəsinə, misraların, bəndlərin düzülüşünə və s.) aid deyil, məzmununa, mənaya, bunların ifadə və ifa olunmasına aiddir. Aşıq sənəti ilə bilavasitə əlaqədar olan həmin məfhumların mahiyyəti nədən ibarətdir?

Dərslər:

1.Dərsi-ədəb (aşığın davranışı, ədəb-ərkan gözləməsi, həyatda və məclisdə oturuşu-duruşu ilə nümunə göstərmək üçün əxz etdiyi əxlaqi vərdişlərin nümayişi).

2.Dərsi-idrak (dünyanı necə dərk etmək, necə başa düşmək? Bəzi nəsihətamiz şeirləri, ustadnamələri və fəlsəfi şeirləri buna misal göstərmək olar.

3.Dərsi-imtahan (deyişmələr, bağlamalar, qılıbəndlər və s.)

Tərzlər:

1.Tərzi-hərəkət (aşıq mahnıların, xüsusən, dastanların ifasında öz hərəkətlərini ayrı-ayrı səhnələrə, epizodlara görə qurmalı, uyğunlaşdırılmalıdır).

2.Tərzi-ifadə (aşıq mahnıların, dastanların mövzularına, səhnələrə münasib hava (musiqi), ahəng seçilməlidir).

3.Tərzi-zinət (buna aşıqlar “bəzək”, yaxud “xal” da deyirlər. “Bəzək” sözləri yerində işləndiyi zaman mahnılara şirinlik gətirir. Lakin bəzən çalınan hava ilə oxunan söz arasında müəyyən uyğunsuzluq olur. Aşıqlar bu uyğunsuzluq duyulmasın deyər “körpə quzu”, “dəli ceyran”, “alagöz maral”, “dərdin alım”, “qurban olum” və i. a. kimi köhnəlmiş “bəzək” sözlərdən istifadə edirlər. Belələri haqqında xalqın belə bir kəlamı var: Aşığın sözü qurtaranda “neynim-neynim” deyər).

Gözəlləmələrə, lirik şeirlərə, mahnılara münasib “xallar”, “bəzək” sözləri vuruş səhnələrində, davanın-dalaşın qızgın yerində (deyə ki, “cəngi”, “misri” havaları çalınıb oxunduğu zaman) istifadə edilsə gülüş doğura bilər. Mübarizə səhnələrinə ayrı, münasib “xallar”, “bəzək” sözləri seçmək gərəkdir!

Yeri gəlmişkən demək lazımdır ki, aşıqların şeirlərini şairlərin şeirlərindən fərqləndirən başlıca şərt qoşma, gəraylı, müxəmməs və s. formalardan istifadə olunması deyil (bu formalardan şairlərimizin əksəriyyəti də istifadə etmişdir), aşıqların eyni zamanda, bu “dərslər”dən və “tərzlər”dən bəhrələnib yerinə görə bunları bolluca tətbiq etməlidir.

Biz Aşiq Ələsgərin zəngin və qiymətli şeir irsi əsasında onun çox dərin, çox mənalı dərslərini həvəslə öyrənirik. Şeir-sənət əhlini uzun müddət heyran qoyan bu “dərslər” yüzlərcə aşığın ədəb-ərkan, əql-kamal və mərifət dərsi olmuşdur. Lakin böyük aşığın ifadəlilik sənətini-onun müxtəlif tərzlərdən necə istifadə etdiyini yaxşı bilmirik.

Təəssüf ki, bu xüsusda müasirlərinin yazılı məlumatı, izahatı, yaxud bu gözəl sənətin cüzi hissəsini əbədiləşdirən bir kino kadri çəkilib yadigar qalmamışdır. Biz qoca aşıqlardan onun yalnız incə, zil və məlahətli səsi olduğunu, çanağı bütöv yonulmuş sazını solaxay tutduğu və gözəl havalar çalib-oxuduğunu eşitməmişik.

Üslublar haqqında iki söz. Ədəbiyyatşünaslarımız çoxdan bəri “el ədəbiyyatı”, “el şairləri”, “klassik şairlər”, “aşiq üslubu”, “aşiq üslubunda yazan şairlər” kimi ifadə və terminlərdən istifadə edirlər. Doğrudur, çoxdan bəri elmi dilimizə düşmüş bu terminlər, əsasən, hansı şairin hansı vəzlərdən, şeir formalarından, yazı və ifadə tərzlərindən istifadə etdiyi barədə ilk məlumat verməkdə bizə kömək edir. Lakin bu məlumat və “müəyyənlik” hər bir aşiq və şair yaradıcılığının yalnız zahiri cəhətlərini, şəkli cəhətlərini müəyyən edir. “Aşiq şeiri”, “aşiq üslubu” deyəndə, adətən, aşıqlarımızın qoşma, gəraylı və i. a. şeir şəkillərindən istifadə etdiklərini nəzərə alırlar. Yeri gəlmişkən demək lazımdır ki, bu bədii formaları, şeir şəkillərini yalnız aşıqlar yaratmamışlar, həm də bunlardan yalnız aşıqlar istifadə etməirlər. Bu formalardan şairlərimizin əksəriyyəti istifadə etmişlər və indi də bunların bir çoxundan istifadə edirlər. Səhvən təsəvvür edilən bu vahid “aşiq üslubu” təkcə “aşığın üslubu” deyildir, həmin şeir şəkilləri təkcə aşıqlara məxsus deyildir. Bu, əslində bizim milli şeir formamızdır. Ona görə də bu terminlər çox şərtidir. Məlumdur ki, ədəbi üslub aşığın, şairin yaradıcılığının yalnız şəkli cəhətlərini əhatə etmir. Biz eyni formalardan istifadə etmiş sənətkarların hər birinin bəzən tamamilə ayrı-ayrı ideya cəbhələrində durduqlarını, ayrı-ayrı üsluba mənsub olduqlarını bilirik. Ona görə də eyni şeir formalarından istifadə edənlərin hamısını eyni

üsluba mənsub etmək düzgün deyildir. Vahid aşiq poeziyası üslubu olmadığı kimi “aşiq poeziyası üslubunda yazan şairlər” ifadəsi də çox birtərəflidir.

“Şifahi ədəbiyyat”, “yazılı ədəbiyyat” terminlərinin hər biri müəyyən sahəyə tamamilə müvafiq olduğundan bu ifadələr tamamilə dəqiq, tamamilə öz yerindədir. Lakin ədəbiyyatı klassik ədəbiyyat və şifahi ədəbiyyat deyə təsnif etdikdə, qruplaşdırdıqda bunlar bəzən anlaşılmaqlığa və uyğunsuzluğa səbəb olur. Belə çıxır ki, şifahi ədəbiyyatın gözəl nümunələri klassik şairlər olmayıb. Heç şübhə yoxdur ki, Vidadı, klassik şairdir, gözəl şairdir. Bəs Ələsgər necə? Əlbəttə, Ələsgər də klassik şairdir. Nədənə xalq yaradıcılığından söhbət gedəndə alimlərimiz onların haqqında klassik şair, klassik aşiq sözünü işlətməyə ehtiyat edirlər. Belə təsir bağışlayır ki, hərgah biri (yazılı ədəbiyyatın nümayəndəsi) qədim zamanlarda iki-üç orta səviyyəli şeir yazıbsa o klassikdir, ancaq onlarca dərin mənalı ustadnamələrin, gözəl qoşmaların və gəraylıların müəllifi (şifahi ədəbiyyatın nümayəndəsi) klassik deyildir. Görünür ki, bu ifadələr xalq yaradıcılığının, aşiq şeirinin əsil mahiyyətinin düzgün anlaşılmasına, ədəbi üslubların düzgün şərhinə yaxşı kömək etməyir.

Şifahi və yazılı ədəbiyyatın hər birinin klassik nümunələri olduğu kimi onları yamsılayanlar, epiqonlar da olmuş və indi də yox deyildir. Aşiq Ələsgər isə şeirin ən gözəl incilərini yaratmış, əsərləri xalq tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanmış, sənətkarlığı və fəvqəladə məharəti ilə özündən sonra gələn bir sıra sənət adamlarına – aşıqlara, şairlərə xeyirxah təsir göstərmiş klassik şairlərimizdənədir.

Aşiq Ələsgərin şeir dili, özünəxas şeir üslubu bir sıra məziyyətləri ilə başqa aşiq və şairlərin dilindən, üslubundan tamamilə seçilir.

Aşığın, şairin dil zənginliyi onun bədii cəbbəxanasının zənginliyi, imkanının böyüklüyü deməkdir. Başqa bədii vasitələrlə yanaşı sənətkarın dilinin lüğət tərkibi nə qədər hərtərəfli, nə qədər geniş və zəngindirə onun yaradıcılıq imkanları da o qədər böyük olur.

Aşiq Ələsgərin yaradıcılığına bütün xələfləri bu cəhətdən də qibtə edə bilirlər. Şairin dili olduqca əlvan, bədii və səlisdir. Onun söz ehtiyatı başlıca olaraq rəngarəng canlı xalq dilidir. Eyni zamanda o, klassik aşiq şeiri dilindən, eləcə də, klassik poeziyamızın dilindən səmərəli surətdə istifadə etmişdir. Canlı xalq dilindən necə istifadə etdiyini bilmək üçün aşığın (faciəli bir hadisə ilə əlaqədar deyilmiş) “Kəsildi” rədifli qoşmasındakı bəndlərin sonlarına diqqət edək:

*Nagah badı sərsər əsdi üstümə,
Ömür bostanımın tağı kəsildi.
Öz əlimlə xəta dəydi özümə,
Bədəndən qolumun sağı kəsildi.*

... Zəhrimara döndü ağzımın dadı,

Əlimdə şərbətim ağı kəsildi.

*... Dövlət getdi, hörmət qalxdı aradan,
Qapımızdan dost ayağı kəsildi.*

*... Çinovniklər istədilər qurtara,
Dostlarım özümə yağı kəsildi.*

Bir çox qoşmalarında göründüyü kimi, aşiq burada da canlı xalq dilində olan “bostanımın **tağı kəsildi**”, “şərbətim **ağı kəsildi**”, və. i. kimi müxtəlif mənaya, lakin eyni ahəngə malik anonim sözlərdən çox ustalıqla istifadə etmişlər. Onun qoşmaları içərisində soyuq mühakimə ilə deyilmiş bir qitəyə belə təsadüf edə bilməzsiz.

*Könlümün şişəsi, saqın ki, sınar,
Toxunarsa ayna daşa, dayanmaz.
Əl dəyməmiş yaralarım sızıldar,
Vursan sinəm üstə maşa dayanmaz.*

Onun dili səlis, obrazlı və emosionaldır. Aşiq “qəlbim incədir” deməyir, “şüşədir”; “toxunma, sınar” deməyir, “ayna daşa dayanmaz” deyir. “Sinəm qızıbdır, o çox istidir” deməyir, “sinəm üstə maşa dayanmaz” deyir.

Aşiq təsvir, tərifi və yaxud həcv etdiyi hər hansı hədəfdən asılı olaraq, bədii vasitələr seçməyi bacarır. Misal üçün “Bəyistan”, “Sarı köynək”, “Müşgünaz” rədifli qoşmalardan gətirdiyimiz sözlər, bədii vasitələr həmin parçalarda tərifi edilmiş “qönçə dodaqlı”, “sədəf dişli”, “ala gözlü”, “qara qaşlı”, “mah camallı”, “sarı köynək” qızların və gəlinlərin gözəlliyi qədər incə və zərifdir. Lakin aşığın deyişmə, həcv və hədələrində biz tamamilə ayrı dil, ayrı intonasiya görürük. Baxın, öz həddini bilməyən, Aşiq Ələsgər kimi sənətkarla qabaqlaşmaq istəyən lovğa və nadan aşıqlarla o nə dildə danışıq:

*Məğrurluq eyləyib, ustadam demə,
Bir gün olar, sən də dara düşərsən.
Baş tüləş deyilsən, çolpa balasan,
Sərgərdən qalarsan, tora düşərsən.*

*Alçaqda dayan ki, çıxasan başa,
Tülküsen, aslanla girmə savaşa,
Gəl yapışma gücün çatmayan daşa,
Götürə bilməzsən, tora düşərsən.*

Həmin qoşmanın sonunda:

*Saxla dilin özün üçün yağdı,
Aşiq Ələsgərin odlu çağıdı,
Çalar caynağında səni dağıdı,
Göydən yerə parça-para düşərsən.*

Biz aşığın şeirlərində adi danışıq dilində ya heç işlənilməyən, ya da çox nadir hallarda işlənən müxtəlif coğrafi məfhumlara-yer, ölkə, şəhər adlarına; tarixi və əfsanəvi adlara, nəbatat və

heyvanat aləmində işlənən sözlərə, cürbəcür əşya, daş-qaş adlarına, müxtəlif əlbəsə, pal-paltar adlarına sıx-sıx rast gəlirik. Bu cəhətdən demək olar ki, Aşıq Ələsgərin leksikonu, söz ehtiyatı canlı dilin tərkibində olan sözlərdən çox-çox zəngindir. Aşığın dilində “əndəlib”, “məkəs”, “himar”, “zənbur” və i. kimi bəzi çətin, adi oxucular üçün anlaşılmaz kəlmələr; “zəbərəcəd kəlməli”, “ələst aləmi”, “tərsənə dağı”, “guşindəgüşvarə” və i. kimi qəliz ifadələr, “məhrumi-didar”, “pasibani-rah”, “səngi-siyah”, “siratəl-müstəqim”, “kövsəri-rizvan”, “atəşi-suzan”, “bərqi-dərəxşan” və i. kimi ərəb, fars tərkibləri də az deyildir. Oxucu düşünür, çox sadə, aydın və bədii dilə, güclü məntiqə, şirin və səmimi lirikaya, gözəl şeiriyətə malik bir sənətkarın dilinə belə qəliz və mövhumi ifadələr, ibarələr haradan gəlib daxil olmuşdur?

Xalq yaradıcılığının çox yaxşı tədqiqatçılarından olan H.Arashlı “Aşıq yaradıcılığı” adlı kitabında Şah İsmayıl Xətai dövründən bəhs edərkən yazır: “Aşıq şeirində şiə görüşləri çox qüvvətlənirdi”.⁷

Alim fikrində tamamilə haqlıdır. Həm də bu dini, mövhumu görüşlər nəinki Şah İsmayıl dövründə yaşamış aşıqların, şairlərin şeirlərində, hətta ondan çox sonra dünyaya gəlmiş bəzi aşıqların və şairlərin də əsərlərində şiəlik meyillərini andıran motivlərə, sözlərə, ifadələrə rast gəlirik. Aşıq şeirinə daxil olmuş bu sayaq ifadələr, tərkiblər, məfhumlar vaxtı ilə çox işlənmiş, dönə-dönə təkrar olunmuş, nəhayət, aşıq poeziyasında vərdiş halına (ənənə halına) gəlmişdir. Hətta əslində heç bir dini təriqətə (təəssübə) mənsub olmayan aşıqlar belə, bəzən bu mövhumi ifadələrdən istifadə etmişlər. Lakin qüdrətli sənətkar Aşıq Ələsgər qoşmalarında, müxəmməslərində və təcislərində “kitab dilindən” gəlmə qəliz söz və ifadələri də məharətlə işlədə bilməmişdir:

*Sərraf yüz bəzəsə səngi-siyahi,
Yüzdən mütəlladı, ləl ola bilməz!
Məkəs fəqan eylər zənbur sövtilə,
Kühü yox, fəmində bal ola bilməz!*

Yuxarıdakı misralardan aydın görünür ki, savadı yalnız əlifba bilgisində görünələr, Aşıq Ələsgəri savadsız qələmə verənlər haqlı deyillər. Öz dövrünə, mühitinə görə dərin bilik və məlumata sahib, çox müxtəlif və mürəkkəb şeir formalarına hakim olan və çətin sözlərdən, qəliz ifadələrdən, ərəb-fars tərkiblərindən öz yerində məharətlə istifadə edə bilən bir sənətkarı savadsız hesab etmək səhv olardı.

Oxucuya şeirin şəkli və tərzi xüsusiyyətləri haqda ilk məlumatı onun birinci bəndi-**haçabeyti** verir: lirik şeirdir, yoxsa satirik? Hərbə-zorbadır, yoxsa ustadnamə? Şeir hansı əhvali-ruhiyyəni ifadə edir? Aşıq bu şeiri hansı hava üstündə, hansı ruhda (şən, firavan, yoxsa qəmli, kədərli, yaxud da qəhrəmanlıq ruhunda) oxumalıdır? Aydın və sərrast deyilmiş

⁷ H.Arashlı. Aşıq yaradıcılığı. Birləşmiş nəşriyyat, Bakı, 1960.

haçabeytdən bunlar məlum olur. Haçabeyt əsərdəki məzmununa, mənaya uyğun olaraq, həm ifaçının, həm də dinləyicinin əhvali-ruhiyyəsini qabaqcadan təşkil edir. Aşiq Ələsgərin haçabeytləri kimi çox M.P.Vaqifin haçabeytləri kimi çox alıcıdır. Belə haçabeytlər oxucunu, dinləyicini dərhal ələ alır, onu öz arxasınca, şeirin son bəndinə qədər çəkib aparır.

Fikrimizi ispat üçün onun bəzi qoşmalarının başlanğıcını – haçabeytlərini gözdən keçirək. Qoşmalarından biri belə başlayır:

*Dad sənin əlindən, a qanlı fələk,
Könül həsrət qaldı yara dəyməmiş.
Köhnə yaram qövr eylədi təzədən,
Təbib neştər vurdu yara dəyməmiş.*

Başqa bir qoşması:

*Fələyin qəhrindən, el tənəsindən,
Dərdim artıb bir ümmana dönübdü...
Dostun firqətindən, yar həsrətindən,
Bahar mana zimistana dönübdü.*

Daha bir başqa qoşması:

*Dedim, könül içmə eşqin camını,
İçsən, dünya sənə dar olacaqdır;
Ya dost olma, ya zəhmətdən incimə,
Dost yolunda boran, qar olacaqdır.*

haçabeyti ilə başlanır.

Göründüyü kimi, bu bəndlərdə məntiq, ifadə olunan fikir və əhvali-ruhiyyə vəhdəti çox möhkəmdir. Müxtəlif qoşmaların hər birinin başlanğıcında istifadə olunmuş söz, ifadə və obrazlar, eləcə də bütün misralar, sanki ərinib süzülmüşdür, bunları bir-birindən kəlbətinlə də ayırmaq mümkün deyil! Ona görə də bu ilk bəndlər həm fikir və məna, həm ifadə olunan əhvali-ruhiyyə, həm də musiqi və ahəng cəhətdən şeirlərə müəyyən istiqamət verir. Şeirlərin mövzularını (təxmini olsa da) çox zaman həmin bu haçabeytlərdən müəyyən etmək mümkündür.

Aşiq Ələsgərin canlı xalq dilindən, aşiq poeziyası və yazılı ədəbiyyatın dilindən ustalıqla istifadə etməsi onun şeir dilinin daha da zənginləşməsinə səbəb olduğunu demişdik. Lakin təcislərə, xüsusən, cığalı, ayaqlı təcislərə, qıfıləndlərə, dodaqdəyməzlərə, diltərpənməzlərə-şeirin bu mürəkkəb şəkillərinə keçəndə, görünür, şairə dilimizin zəngin lüğət tərkibi belə, istədiyi qədər kömək etməmişdir. O, şəkilcə bir, məzmunca ayrı sözlərdən (amonimlərdən) istifadə etməyə, hətta bəzən əslində bir-birilə müqəffa olmayan sözləri müxtəlif şəkilçilərin, hecaların vasitəsilə (əlavəsilə) həmahəng etməyə, cinas yaratmağa müvəffəq olmuşdur:

“Sən allah öldürmə, yazıgam məni”,
 “Qışı dərdü möhnət, yazı qəm məni”,
 “Bimürvət, demirsən-yazıq, əm məni”.

“Dilimlə deyərdim, yara: dər məni”,
 “Dərdi mənə verib, yara dərməni”,
 “Yaratsa təzədən yaradar məni”.
 “Çinlə gərdənində həmayil eylə”,
 “Aləmi hüsnünə hə mayil eylə”,
 “Həm sözdən mətləb qan, həm ayil eylə”.

“Əridib döndərir a yağa məni”,
 “Pirim özün salma əyağə məni”,
 “Bir gündə bükərlər ay ağa məni”.

“A”, “ay”, “nə”, “bu”, “bir”, “hə”, “ha” və i. kimi səsləri, hecaları sözlərə əlavə etməklə başqa sözlərlə həmahəng olan yeni sözlər-cinaslar əmələ gətirir. O, beləliklə, özünün yeni təcnilər yaratmaq imkanını, eyni zamanda da öz yaradıcılıq imkanını artırır.

Ələsgərin oxucunu valeh edən qoşma, gəraylı, müxəmməs, təcnis, cığalı təcnis, dodaqdəyməz və i.a. kimi müxtəlif formalarda yaratdığı şeirləri gözdən keçirdikdə aşığın dilinin bu qədər zəngin, bədii vasitələrinin bu qədər rəngarəng, şeir formalarının və tərzlərinin bu qədər müxtəlif olduğuna və bunlardan belə məharətlə istifadə etdiyinə heyran qalırsan. Fikrimizi izah etmək üçün aşığın məşhur “Narın üz” rədifli təcnisini götürək. Bu təcnis cəmi beş bənddən (20 misradan) ibarətdir. Şeir belə başlanır.

*Könül sən ki, düşdün eşqin nəhrinə,
 Narın çalxan, narın silkin, narın üz!
 Dost səni bağına bağban eyləsə,
 Almasın dər, güylün iylə, narın üz!*

Həmin şerin başqa bəndində deyilir:

*Ürüsxət ver sözüm deyim Qaymağa,
 Yuyar qəssal, qəddim bükər qayım ağa,
 Ləzzət verər bal qatanda qaymağa,
 Onlardan da şirin olar narın üz.*

Aşıq bu şerdə həm bəndlərin son misralarındakı “narın üz” rədifinə, həm də bu bəndlərin üç qabaqkı misralarında işlənən “o da sən”, “tərsinə”, “dur gedək”, “qaymağa”, sözlərinə qafiyə ola biləcək sözlərdən, cinaslardan (şəkilcə, ahəngcə bir-birinin eyni, mənaca müxtəlif olan sözlərdən) əzəmi dərəcədə, həm də çox məharətlə istifadə etmişdir.

e. SAZIN, SÖZÜN BİRLİYİ

Aşiq gözəl saz çalmağı, mələhətli səslə el havacatı üstündə oxumağı, dastanı və ya bir əhvəlatı, qərəvəllini şirin və məntiqi bir dildə danışmağı bacarmalıdır. Eləcə də oxuduqlarını, söylədiklərini mahir aşıqlara xas nəcib və usta hərəkətləri ilə tamaşaçılara, dinləyicilərə çatdırma bilməlidir. Aşiq dastanları ifa etdikdə onun münasib yerlərində (dastanın toy, nişan, şadlıq ifadə olunan yerlərində), elə bil ki, rola girir, oyunu xatırladan hərəkətlər edir. Bu hərəkətlər, dediyimiz kimi, dastanların hər yerində, hər mahnının ifasında yox, həm də bəzən aşıqsayağı geyinmişlərin, əslində bu sənəti bilməyənlərin etdikləri kimi, “Bəxtəvəri” havasına süzdükləri kimi yox, dastanda ifadə olunan fikrin, məzmunun açılması naminə müvafiq hərəkətlər etməlidirlər. Bunlar lazımdır. Bu heç də bizim tənqid etdiyimiz oyunbazlıq, mütriblik deyildir.

Vaxtı ilə bir müəllif guya bir kənddə aşıqlar ansamblını gördüyünü yazır: “...Çıxış edən aşıqların sayı ikidən əskik olmur, birisi sazda çalır, oxuyur, o birisi isə dəflə onu müşayiət edir”: “... bəzən isə aşıqlar orkestri zurna və dəfdən ibarət olur”⁸ Təəssüf ki, müəllif bizim toy adətini lazımınca öyrənmədən bu fikrə gəlmişdir. Doğrudur, dövlətlilərin toyunda, nişanında aşıqlar, xanəndələr və zurnaçılar iştirak edirdilər. Lakin bunların hamısı birlikdə-eyni mərəkədə, eyni məclisdə yox, hamısı bir ansambl şəklində yox! Məsələn, zurnaçılar dəstəsi-zurna çalan, züy tutan, dəf çalan (cıdırhəngi, güləşhəngi, dirədöymə, atlandırma) gəlin köçürəndə, eləcə də, mağaralarda qızların, gəlinlərin, cavanların oynamağı üçün çalırılar. Belə məclislərdə, yəni alabəndli zurna çalınan zaman, məlumdur ki, saz işə yaramaz, saz zərif alətdir, o alabəndli zurnaların, çomaqlı dəflərin səs-küyünə dözə bilməz!

Aşıqlar (saz çalıb oxuyanlar) eyni toyda, ancaq ayrı mərəkədə, məclisdə iştirak edirlər (toyun ayrı məclisində sazı-sözü xoşlayanlar, daha doğrusu, sazdan-sözdən halı olanlar, ağsaqqallar, müdrik qocalar üçün sakit otaqlarda çalıb-çağırarlar). Hərgah hörmətli S.P.Vostrikov və başqaları lazımı diqqət yetirsəydilər, ya toy adət-ənənələrindən halı olsaydılar, saz kimi zərif, incə bir alətin yanına “qara zurna” və çomaqlı dəfi qatmazdılar. Çünki xalq “sinkretizmi belə başa düşməyir. Sazı zurnanın və dəfin yanına qoşmaq yolu ilə deyil, aşiq sənətini Aşiq Ələsgər ənənəsi, klassik xalq yaradıcılığı ənənəsi üzərində inkişaf etdirmək lazımdır!

Vaxtı ilə müəlliflər aşiqanə şeirləri, əsasən, aşiq havaları, aşiq havalarını isə aşiqanə şeirlər üstə yaratmışlar. Qurbani, Abbas Tufarqanlı, Xəstə Qasım kimi ustad aşıqlar, heç şübhə yox ki, əksər şeirlərini havacat (aşiq havaları) üstə demişlər. Həm də təkcə bu və ya bu kimi aşıqların deyil, el şairləri adı ilə tanınan şairlərimizin əksəriyyətinin qoşma, gəraylı və

⁸ S.P.Vostrikov. Muzika i pesnya u azerbaydjanskix tatar. SMOMİK, 1912, Tiflis.

müxəmməsləri də həmin yolla meydana gəlmişdir. “... Musiqiyə görə bu günkü aşiq şeirində 50-yə yaxın forma vardır. Hətta səhv etmədən demək olar ki, aşiq musiqisində nə qədər hava varsa aşiq şeirində də təqribən bir o qədər forma vardır ki, bunların da əksəriyyətinin özünə görə xüsusi adları vardır”.⁹

Sazın, sözün birliyi mənasında alimin bu fikri ilə tamamilə razılaşmaq olar, lakin şeir şəkillərinin, eləcə də, tərz-i hərəkət, tərz-i ifadələrin sayının havaların sayına müvafiq gəlib-gəlmədiyi barədə mübahisə etmək olar.

Şeirləri hava üstə, havaları şeirlərə görə yaradan sənətkarlar, yaradıcı aşıqlar, şərti olaraq desək, eyni zamanda, el bəstəkarları olmuşlar. Ona görə yaradıcı aşıqları, eləcə də, ustad Aşiq Ələsgəri tək-cə şeir irsi ilə tanımaq kifayət deyildir. O tək-cə böyük şair deyil, həm də ustad aşiq idi.

Ələsgər hansı havalardan hansı sözlər üçün (şeirlər üçün) istifadə edirdi? O hansı aşiq havalarını daha çox sevirdi? Özünün hansı sözlərini hansı klassik havalara üstə oxumağı xoşlayırdı? O hansı havaları yaratmış, yaxud hansı havalara nə kimi xallar, guşələr, barmaqlar əlavə etmişdir?

Məlum olduğu üzrə Ələsgər dövründə maqnitafon kimi mədəni alətlər, vasitələr yox idi. Qramofon vallarına səs, havacat yazdırmaq da kasıb aşıqlar üçün asan deyildi. Ona görə də bir sıra aşıqların, eləcə də, Aşiq Ələsgərin musiqi yaradıcılığının nümunələri qalmamışdır. Bu səbəbdən də böyük aşığın havacat irsi lazımınca öyrənilməmiş, aydınlaşdırılmamış qalmışdır. Aşiq şeirlərinin, eləcə də, Ələsgərin bəzi şeirlərinin hansı havalara üstə deyilmiş, oxunmuş olduğunu təxmini müəyyənləşdirmək olar. Gəraylılar, müxəmməslər, divanilər, təcnilər və öz şəxsi xüsusiyyətlərinə görə, adətən, eyni adlı havalara üstündə deyilir, oxunurdu.

Məlumdur ki, gəraylıları qoşmalarda istifadə edilən havalara üstündə ifa etmək çətindir. Oudur ki, Ələsgər yuxarıda adlarını çəkdiyimiz formalardan başqa yüzlərlə qoşmanın və s. formalarda deyilmiş şeirlərin müəllifidir. Bəs aşiq həmin şeirlərini hansı havalara üstə və necə ifa etmişdir? Böyük aşığın yaradıcılığının bu cəhətini aydınlaşdırmaq işində bizə yalnız sazdan, sözdən, sənətdən baş tapan yaşlı adamlar, qocaman aşıqlar müəyyən dərəcədə kömək edə bilərdilər. Onun müasirlərindən, onu tanıyanlardan, eləcə də Aşiq Talıbdan, (Ələsgərin oğludur), Aşiq Şəmşirdən Ələsgərin havalara münasibəti barədə (hansı havaları daha çox xoşladığı haqda) böyük aşığın ifaçılıq xüsusiyyətinə dair indi də bəzi cəhətləri, mətləbləri öyrənmək mümkündür. Aşiq havalarının bəzilərinin adları zaman-zaman dəyişir. Deyək ki, müəyyən bir havanın adı Göyçə mahalında bir cür, Borçalı mahalında ayrı cür olur.

⁹ M.H. Təhmasib. “Dədə Qorqud” boyları haqqında. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı...

“Kərəmi”lərdən biri Göyçə mahalında “Kərəm şikəstəsi” adı ilə məşhur olduğu halda, Qarayazıda, Borçalı mahalında “Əhmədi Kərəm” adlanır. Həm də bəzi hallarda sözlər (şeyrlərin adı və ya rədifləri) aşıq havalarının əsil adlarını, bəzən də, aşıq havaları, sözləri (şeyrlərin adlarını) rədiflərini sıxışdırır sıradan çıxardır, unutturur. Uzun müddət “Paşa köçdü” deyə tanınan saz havası Səməd Vurğunun bu havaya oxunan “Azərbaycan” şeiri tərəfindən, belə demək mümkünsə, “sıxışdırılır”. Bir də görürsən məclisdə aşığa sifariş verirlər: “Aşıq, bir “Azərbaycan” çal-oxu!” Aşıq sifarişi dərhal başa düşür. Səməd Vurğunun “Azərbaycan” şeirini “Paşa köçdü” havasının üstündə oxumağa başlayır. Aşıqlar, uzun müddət “Dübeyt” havası üstündə “gəraylı” şəklində olan şeyrlər oxumuşlar. Bəzən olur, məclisdə: “Aşıq, bir “Dağlar” çal-oxu –deyirlər. Aşıq sifarişini başa düşür, o dərhal “Dübeyt” havasını çalıb Aşıq Ələsgərin və ya Səməd Vurğunun “Dağlar” rədifli şeirini oxumağa başlayır. “Dağlar” da beləcə “Dübeyt”i sıxışdırır.

Vaxtı ilə özlərinin başqa əsil adları olan “Kərəmi”, “Koroğlu”, “Dilqəm” havaları da, çox güman ki, bu yolla öz əsil adlarını itirmiş, dastan qəhrəmanlarının və məşhur aşıqların adları, sözləri ilə əvəz olunmuşdur. Aşıqlarımızın, eləcə də, Aşıq Ələsgərin musiqi yaradıcılığı ilə məşğul olduqda məsələnin bu və ya bu kimi cəhətlərini nəzərə almaq fayda verər. Odur ki, yaradıcı aşıqlardan söhbət gedəndə sazı sözdən, sözü sazdan ayırmaq, təcrid etmək olmaz!

Ələsgərin şeyrləri gözəl musiqi əsəri kimi səslənir. Bunun sirri ondadır ki, şair məzmunu, mənanı həmişə sözlərin ahəngiylə, musiqisilə ifadə etməyə çalışmışdır.

Şair misranı “a” ilə başladığı zaman:

“Ay nazənin, ay qabağın altında...”

misra “q” ilə başladığı zaman:

“Qəza qəddim qılıb kaman...”

misra “n” ilə başladığı zaman:

“Narın çalxan, narın silkin, narın üz...”

misra “c” ilə başladığı zaman:

“Çan deməklə candan can əskik olmaz...”

misra “ç” ilə başladığı zaman:

“Çək əstərin, çal çatığın, çata çat...”

yaxud:

“Çal çəngəlin, çək ciyərin çata çat ...”

Bu misallardan görüldüyü üzrə, aşiq hecalardan səslər almaq üçün istifadə etmişdir. O eyni misralarda “c”larla, “ç”larla xüsusi bir cingilti əmələ gətirir. Bu cingilti sazın (havaların) cingiltisinə qarışır, xoşagələn bir ahəng yaradır.

*Sevdicəyim hanı gözəllər xanı?
Güzarımız sizin otağa düşdü.
Buyursan fərmanı, alarlar canı,
Püşk atdıq, can sana sadağa düşdü.*

hecabeyti ilə başlanan qoşayarpağın aşağıdakı bəndlərinə diqqət edin:

*Sallan qələm qaşlı, yanı yoldaşlı,
Qalmışam ataşlı, mən başı daşlı;
Huş başımdan çaşdı, dilim dolaşdı,
Gözlərim sataşdı, buxağa düşdü.*

*Atlasdan qabalı, belində şalı,
Göhərdən bahalı, üzündə xalı,
Geydi yaşıl-alı, yıxdı mahalı,
Əyri tellər ayna qabağa düşdü.*

Göründüyü kimi, bu bəndlərdə qoşmaya məxsus bütün şəkli şərtlər gözlənilmişdir: hər bəndin üç misrası isə haçabeytin ikinci və dördüncü misrası ilə həm qafiyədir. Eyni zamanda, məntiq, fikri vəhdət gözlənilməklə bərabər, sözlər misraların daxilində də (təqtlərdə də) qafiyələnmişdir. Belə mürəkkəb bir yaradıcılıq işi görmək üçün sözlərə, şeir şəkillərinə bu qədər hakim olmaq üçün görün nə qədər ustalığ, necə böyük sənətkar olmaq gərəkdir!...

Əlbəttə, Ələsgər yaradıcılığının zəif və məhdud cəhətləri də yox deyildir. Aşiq, feodal-burjua cəmiyyətindəki haqsızlıqları, həyat, məişət ağırlığını bu və ya digər şəkildə göstərmiş, qoluzorluların, ruhanilərin fırılcaqlarını tənqid və ifşa etmiş olsa da bir gün ictimai haqsızlıqların ləğv ediləcəyini, aradan qaldırılacağını dərk etməmişdir. Əlbəttə, bunları adi aşiqdən bəlkə də gözləmək, tələb etmək olmazdı: Lakin Ələsgər adi aşıqlardan deyildi, o, yuxarıda dediyimiz kimi, ustad bir aşiq, qüdrətli və həssas bir şair idi.

Ənənəsiz, zəminətsiz sənət yaşaya bilməz! Eləcə də mütərəqqi meylləri olmayan ənənələrə kor-koranə bağlılıq, mütilik, məhdud “ənənəçiliyə”, fikirsizliyə, mənasızlığa gətirib çıxara bilər.

Aşıqların tənislərində müəyyən bir fikri yığcam şəkildə ifadə edən, ustalılıqla deyilmiş ayrı-ayrı bəndlərə rast gəlmək olur. Bununla belə bu tənisi, dodaqdəyməz və diltəpətməzlərin, demək olar ki, əksəriyyətində (forma kamilliyinə ciddi fikir verilmiş olsa da) qitələr, hətta çox zaman yanaşı misralar arasında müəyyən bir məna, müəyyən bir fikir vəhdəti olmur. Hətta bu qüsurdan tənisin mahir ustadı Aşiq Ələsgər belə bəzən yaxa qurtara

bilməmişdir. Fikrimizi izah etmək üçün aşığın “A yağa-yağa” rədifli dodaqdəyməz təcnisindən bir-iki bənd götürək:

*Gəldi yaz ayları, həsrət çəkər xak,
Deyir, leysan gələ, a yağa-yağa.
Lənət şeytana de, şər işdən əl çək,
Şeytan səni salar ayaq-ayağa.*

*Səyyad dərələrdə alar cəng ələ,
Həsrət çəkər çisgin gələ, çən gələ,
Əzrayıl sinəni çəkər çəngələ,
Qəssal qəsd eyləyər ay ağa, ağa...*

Burada, birinci bəndin iki qabaqqı misrasında yaz ayı gələndə yağış arzu edildiyi halda iki son misrada şeytanın adamı pis yola saldığından danışılır. İkinci bəndin birinci misrasında söhbət səyyad haqqında getdiyi halda, ikinci misrasında kimin isə çən-çisgin həsrəti çəkdiyindən, üçüncü və dördüncü misralarında isə əzrayıl “sinəni çəngələ” çəkəcəyindən, qəssalın (səni) ağa bükəcəyindən danışılır.

Bu misallardan bir daha aydın olur ki, cinaslarda, eləcə də, bəzi mürəkkəb formalarda çox zaman bəndlər, hətta bəzən misralar arasında fikri vəhdət gözləmək, üzvü bağ yaratmaq çətin olur.

Ələsgər klassik poeziyamızın ənənələrini və xüsusiyyətlərini dərinləndirən öyrəndiyi, onları xeyli inkişaf etdirdiyi kimi, “köhnə” aşıq şerində “nar”, “xar”, “yar”, “qəvvas”, “qəssal”, “müxənnəs”, “mürği-ruh”, “seyraqub”, “əlif hökmü”, “cim fərmanı”, “əlifdən dərslər aldım, əbcəd oxudum” və i.a. kimi şablon halına gəlmiş söz, ifadə və obrazları almış, onların bəzilərini öz şeirlərində təkrar etmişdir. Misal üçün aşıq “yar”, “xar”, “nar” və i.a. kimi sözləri “Oynamasın”, “Bəyistan”, “Sinəmdə var”, “Nişanəsi”, “Çəkməyə”, “Sələmətdir”, “Sinən üstə”, rədifli qoşmalarında əsas qafiyə-rədif qafiyəsi kimi işlənmiş, beləliklə, bu sözləri dönə-dönə təkrar etmişdir.

Bununla belə, yuxarıda göstərdiyimiz kimi Aşıq Ələsgər hazır havaları və mahnıları çalıb-oxuyan ifaçı deyildi. O, ustad aşıq, lirikanın ölməz nümunələrini yaradan qüdrətli sənətkar idi. Bədii dilə hakim olmaq, söz üzərində yorulmadan işləmək onun məna və ahəng qüdrətindən əzəmi surətdə istifadə etmək cəhətdən, sənətkarlıq cəhətdən nəinki aşıqlarımız üçün, hətta görkəmli şairlərimiz üçün də Aşıq Ələsgər yaradıcılığında öyrənməli gözəl xüsusiyyətlər çoxdur.

Nadir istedad, incə zövqə malik olan Ələsgər öz sənətini tərəqqi və inkişaf etdirmək üçün belə əmək çəkdiyinə, səy göstərdiyinə görə də o, Azərbaycan şerinin bütün növlərinə, şəkli və tərzini xüsusiyyətlərinə, yüksək şəriyyəyə, zəngin şeir dilinə sahib və hakim olmuşdur.

XVII əsrin klassik şairlərindən M.V.Vidadi, M.P. Vaqif şeirimizin qoşma, gəraylı, müxəmməs, müsəddəs, müəşşər, müstəzad, təcnis, qəzəl kimi növlərindən istifadə etmişdir. Yaradıcılığı şeir növləri cəhətdən xüsusilə zəngin olan XIX əsrin məşhur sənətkarı Ə.Nəbati şeirimizin 14 şəkli və tərzü xüsusiyyətlərindən istifadə etdiyi halda, Aşıq Ələsgər 17 şəkli və tərzü xüsusiyyətlərindən məharətlə istifadə etmişdir. Bayatı, qoşma, gəraylı, müxəmməs, müstəzad, deyişmə, qıfılənd, təcnis, qəzəl, qoşayarpaq, dodaqdəyməz, diltərpənməz, və s. kimi şeir şəkillərində və tərzlərində lirikanın gözəl nümunələrini yaratmışdır. Böyük şair həm də bu şəkil və tərzlərdən sadəcə istifadə etmək deyil, eyni zamanda, onun hər birini cilalamış, inkişaf etdirmiş, hətta bəzi tərzləri özü yaratmışdır. Aşıq Ələsgərə qədər bizə məlum aşıqların heç biri belə rəngarəng şəkli və tərzü xüsusiyyətlərlə zəngin və maraqlı poetikaya sahib olmamışdır. Məhz buna görə də böyük şair lirikanın gözəl nümunələrini yaratmış, şeir, sənət xəzinəmizi sözün misilsiz incilərilə daha da zənginləşdirmişdir.

ə. DASTANLARA DÖNƏN ÖMÜR

Şairin, aşığın yaşadığı mühitdəki mövqeyini, cəmiyyətdəki təsirini bilmək üçün xalqın o sənətkara münasibətini öyrənmək çox mühümdür. Sənətkar xalqın cəbhəsində, zəhmət adamlarının cəbhəsində durduğu zaman daha böyük qüdrət kəsb edir. Əksinə aşıq, şair əkən-biçən, quran-yaradan insanlardan, onların arzu-əməllərindən uzaq düşdükdə mənən gücsüz və yoxsul olur. Adətən, o sayaq xalqdan aralananların sözü kəsərini, təsirini itirdiyindən el içində onları sevmirlər. Bu mənəvi yoxsullar yazıb-pozsalar da, çalıb-çağırırsalar da xalqa yox, özlərinə xidmət etmiş olurlar. Belələri, əslində, özlərinə də xidmət etmirlər. Çünki zəminəsiz, qeyri-həyati bir sənət seçənlərin “əməyi” xalq üçün əhəmiyyətsiz, mənasız olduğu kimi özləri üçün də faydasız və puçdur. Sənətkara qiymət qoymaq üçün yeganə ölçü vahidi axtarmaq, əlbəttə, əbəsdir. Zamandan və ictimai-siyasi hadisələrə münasibətdən asılı olaraq müxtəlif ölçülər, meyarlar vardır. Bununla belə, bu “ölçü vahidləri” içərisində sənətkarın xalq həyatı və məişətinə, arzu və əməlinə bağlılığı və bunun müqabilində də ona xalqın hörmət və məhəbbəti başlıca meyardır. Sənəti və şəxsiyyəti sevilməyən, sayılmayan aşıq və ya şairin kəlamı heç kəsə bədii zövq vermədiyi kimi tərbiyəvi təsir də göstərə bilməz.

Aşıq Ələsgər xalqla üzvi surətdə bağlı olduğundan, elin arzu-əməllərilə yaşadığından, öz sazı və sözü ilə ona ləyaqətlə xidmət etdiyindən çox xoşbəxt bir sənətkardır. Qılıncların, nizələrin yaraladığı, lakin qapısını açma bilmədiyi ürəkləri böyük aşıq sazın-sözün, əqlin-kamalin, müdrik ustadnamələrin, şirin qoşmaların, könülaçan müxəmməslərin və gəraylıların ecazkar qüdrətilə açdı, fəth etdi. Əfsanələr, rəvayətlər, dastanlar hamı insanlar haqqında deyil, nadir şəxsiyyətlər, fəvqəladə istedadlar haqqında yaranır. Belə əsərlər tarixdə misilsiz işlər

görmüş, hünər, cəsarət göstərmiş sərkərdələr, el qəhrəmanları haqqında, böyük kəşflər, ixtiralar edənlər haqqında yaranır. Qıratı, misri qılınçı, qeyri-adi hünər və cəsarəti olan koroğlular barəsində, nakam eşqin faciəsi oduna alışıb yanan və yanıqlı mahnıları ilə ürəkləri yandıran kərəmlər barəsində yaranır. Həm də bu əfsanələr, dastanlar az müddətdə deyil, əsrlər ərzində yaranır.

Aşiq Ələsgərin vəfatından təxminən yarım əsrlik bir vaxt keçmişdir. Böyük el sənətkarını vaxtı ilə öz gözüylə görənlər onun incə, məlahətli səsini, şirin mahnılarını özündən eşidənlər aşığılığına, ifaçılıq sənətinə yaxından bələd olanlardan indi də yaşayanlar vardır. Tarix üçün qısa olan bu müddətdə onun haqqında “Həcər xanım”, “Aşiq Ələsgərin Dəli Alınan əhvalatı”, “Aşiq Ələsgərin Qarabağa (toy) səfəri”, “Anaxanımın küsməyi”, “Aşiq Ələsgərlə Aşiq Hüseyin haqqında” rəvayət və bir sıra başqa maraqlı kiçik həcmli dastanlar meydana gəlmişdir. Məlumdur ki, bu rəvayətlər, dastanlar heç kəsin tapşırığı, sifarişi ilə düzəlməmişdir. Bunları elin müdrik adamları, xalq istedadları yaratmışlar.

Görün, aşıqlar Ələsgərin zərif şeirlərini, lirik mahnılarını necə təsvir və tərif etmişlər:

*Şəkər sözün damağıma yayıldı,
Zənbur kimi şəhdin şana gələndə.
Ariflər dinlədi, əhsən deyildi,
Hər məclisdə söz bəyana gələndə.*

(Aşiq Hüseyin Bozalqanlı)

Bu və ya bu kimi əsərlər ustad aşığın, böyük şairin sənətinə xalq hörmət və məhəbbətinin ifadəsidir.

Aşiq Ələsgərin adı ilə bağlı rəvayət və dastanların bəzilərinin mövzusu real həyatdan, faktik materialdan, olmuş hadisələrdən götürülmüşdür. Ola da bilər ki, bu dastanların bəzilərinin də mayasında, əslində, müəyyən konkret bir hadisə dayanmır. Deyək ki, aşığın “Naxçıvan səfəri” dastanında nəql edilən əhvalat olmamışdır. Lakin o tarixi şəraitdə, o mühitdə, həmin o dövr insanlarıyla, Ələsgər kimi bir sənətkarla əlaqədar elə bir əhvalat ola bilərdimi? Ola bilərdi. Deyək ki, Aşiq Ələsgər dağ kəndlərinin birinin toyuna gedə bilər, orada bir-iki aşıqla deyişə bilər, onlara qalib gəlib sazlarını əllərindən ala bilərdimi? Bələrdi! Demək, o dövr üçün bunlar səciyyəvi bir inandırıcıdır. Aşiq Ələsgərə olan böyük məhəbbət, onun istedadına, qüdrətinə sonsuz inam və hörmət belə bir dastanın yaranmasına lazımı əsas verir.

Aşiq Ələsgərin, qeyd etdiyimiz kimi, sənədlər əsasında yazılmış tərcümeyi-halı qalmamışdır. Onun uzun ömrü, böyük və mənalı həyatı xatirələr, rəvayətlər və dastanlara dönmüş, ağızdan-ağıza gəzib dolaşmışdır. O rəvayətlərin, dastanların bir neçəsi aşığın külliyyatının 1963-cü il nəşrində çap olunmuşdur. Lakin onlardan kitablara düşməyənlər də

vardır: Ələsgərin erməni dostları tərəfindən zindandan azad edilməsi, erməni qayıqçılarının aşığı Göyçə gölündən Göyçə mahalına keçirmələri və s.

Aşiq Ələsgərin həyatı üçün çox səciyyəvi olan, real faktlar əsasında yaranan rəvayətlərdən birini – “Köhnə dəyirman” əhvalatını burada oxuculara təqdim etməyi lazım bildik:

Söyləyirlər ki, iki qonşu kəndin arasında köhnə bir dəyirman varmış. Dindarlar, davadalaş gəzən xırda çinovniklər bu köhnə dəyirmandan həmişə nifaq salmaq məqsədi ilə istifadə edirlərmiş. Onlar gah bu kəndin əhalisinə:

- Dəyirman sizindir, qeyrətiniz olsun, əlinizdən verməyin!

Gah da obiri kəndin əhalisinə:

- Dəyirmanı sizin ata-babanız tikdirib. İndi gəlib ermənilər sahib durmaq istəyir. Buna necə dözmək olar?! –deyə suyu bulandırmağa cidd-cəhd göstərmişlər.

Kəndin ağıllı adamları:

Ay canım, biz hamılıqca, bu dəyirmanda dədə-babadan öz dənimizi üyütmüşük. O vaxt belə “bizim”, “sizin” söhbətləri yox idi. İndi bu söhbətləri çıxaran kimdir?- deyə hiddətlənəndə aralığı qatmaq istəyənlər, fitva verənlər:

- Biryolluq bu məsələni qurtarmaq lazımdır!-deyir, -hər tərəfin əqildən kəm, beyindən boş olanlarını qızıdırır, uzun söhbətlərə, mübahisələrə səbəb olurlar.

Bır gün yenə dəyirmanın yanına çoxlu camaat yığılmışdı. Adamlar əlləri-ayaqları ilə danışıq, yenə də qızğın mübahisə edirdilər.

- Mənim babam bu dəyirmanın birinci daşını gətirib burada dişlədəndə¹⁰ sənin babanın hələ dişləri çıxmamışdı.

Azca sükutdan sonra yanındakı cavanlardan biri:

- Ələsgər əmi, - dedi, - qalmaqal bu dəyirmanın üstündədir. Görürsünüz ki dağılıb, xaraba qalıb, düzəldən yoxdu, ancaq o deyir-bizimdir, bu deyir- bizimdir! Gəl indi baş tap... İzdihamı gözdən keçirdikdən sonra:

- Bu qədər camaat dəyirmanın kimin olduğunu bilmək üçün buraya yığışib, hə?

- Bəli də, ondan ötəri.

- Dəyirman, dənini gətirib üyütmək istəyənindir. Dəyirman bax, bu kəndlərindir! Hələ başqa kəndlər də öz dənələrini gətirib burada üyütmək öz şahadlarını verə bilirlər. Köməkləşib onun uçq yerlərini düzəltmək lazımdır! Burada davalıq-şavalıq bir şey yoxdur!

Birisi uzaqdan qışqırdı:

¹⁰ Dəyirman daşları çox işləyib yeyiləndə (korşalanda) onları yenidən dişləyirlər, diş-diş edirlər.

- Bəs dəyirmançı?
- Dəyirmançı tapmaq çətindir? İki kənd bir adam tapıb qoya bilmir?
- Ələsgər kişi, elə məsələ də onun üstündədir. O adam kim olsun, hansı kənddən olsun!

Qışqırdılar:

- Hansı kənddən? Hamsı kənddən?

Ələsgər kişi:

- Dedim ki, hansı kənddən olur-olsun, ancaq təmizkar, səliqəli, dəyirmandan baş tapan bir adam olsun!

Camaat yenicə sakitləşirdi ki, molla izdihamı yarıb qabağa çıxdı. Üzünü Aşiq Ələsgərə tutub ucadan dedi:

- Sən qarışma, aşiq, get sazını dinqıldat! Bu sən baş tapan işlərdən deyil!

Mollanın sözü camaatı acıqlandırdı:

- Aşığın sözünü kəsmə!

Aşiq Ələsgər:

- Düzü mən baş tapmıram, - dedi,- molla camaata nə məsləhət görür, nə demək istəyir?
- Mən onu demək istəyirəm ki, dəyirman bizimdir, dəyirmançı da bizim olmalıdır.

Dəyirmançısı erməni olan bir dəyirmanın üyütdüyü unun çörəyini mən yeməyəcəyəm. Kim yeyir, buyurub yesin!

Çənəsinə çomağına söykəmiş bir kişi başını qaldırmadan baməzə-baməzə dedi:

- Sən yemə, molla heyifsən, zəhərlənərsən...

Gülüşdülər.

Başqa birisi onun sözünə qüvvət verdi:

- A molla, sən nə vaxt öz evində çörək yeyirsən ki?

Kəndlilərdən biri də dilləndi:

- Molla erməni qonşuların təndirindən başqa dilini özgə çörəyinə vurmur.

Gülüşdülər.

Molla ətrafa acıqlı nəzər salıb bir də qabağa tərəf itələndi:

- Camaat, aşığın sözündən bir şey baş tapdınızmı? O nə deyir axı?

Kəndin ağsaqqallarından biri dilləndi:

A molla, burada çətin nə var ki, aşiq deyir ki, dəyirmanı bu qonşu kəndlər köməkləşib tikib, dəyirman da bu kəndlərindir. İstəyən gətirib dənini üyüdə bilər. Ancaq dost olub , əlbir olub dəyirmanı təmir etmək lazımdır!

Aşiq Ələsgər yenidən söhbətə qarışdı:

- Bəli, bəli, ən mühümü dostluq, qardaşlıq! Ata-babalarımız hər il təzə taxılın unundan ilk dəfə burada kömbə salmışlar, birgə çörək bişirmişlər, çörək kəsmişlər...

Aşıq Ələsgər sazını köynəkdən çıxarıb:

- Görün, bir aşıq dostluq, mehribançılıq haqqında nə deyib. O, sazı köksünə basdı, solaxay çalıb, oxumağa başladı.

- Ay camaat, səsi kəsin!

Ara sakitləşdi.

- Hə. Eşidirsinizmi, sözlər Sayat Novadandır.

Yığıncağın əhvali-ruhiyyəsi tamam dəyişdi. Kim isə uzaqdan yenə səsləndi:

- Ələsgər əmi, dəyirmançı məsələsi yenə qaldı, ha! Qoca bir erməni irəli durdu:

- Camaat, dəyirman əliyəri adam qoymaq olmaz! Həm əli usta, həm də düz. Həm dəyirmanın qırılan yerlərini, novunu, pərinə nizamlar, həm də nobata düzgün əməl elər, həm də...

- A kişi, həm... həm... həm... də deyirsən. Axı, aşıq de görək kimi deyirsən?

- Mən elə, bizim kirvə usta Ələsgər kişini deyirəm. Bacarıqlı, qabiliyyətli adamdır. Qoy o dəyirmanı nizama salsın, yoluna qoysun! Hə, sonra o özü istədiyini kimi edərək, yola gedərək...

Yerlərdən etirazlar oldu:

- A kişi, o el aşığıdır, gəlib sənə dəyirmançı olacaq?

- Olsa, əlbəttə çox yaxşı olardı...

- Biryolluq bu dəyirman söhbəti kəsilərdi.

- Aşıq razı olmaz, canım!

Hamı Ələsgər kişinin üzünə baxırdı. Aşıq Ələsgər azca düşündükdən sonra

Üzünü camaata tutdu və gülə-gülə:

- Ay camaat, - dedi, - hərgah mənim dəyirmançı olmağım bu iki kəndin işlərinə, sakitliyinə, rahatlığına kömək edə bilərəm niyə də olmayım? Dünyada elə camaata xidmət etməkdən yaxşı, elin çörəyindən təmiz, müqəddəs nə var? Hə, mən dəyirmançı... Daha başqa nə qulluğunuz var?

- Sağ ol Ələsgər əmi!

- Ancaq mənə bir köməkçi də verin, axı, mən tək bacarmaram.

Yaşlı bir kişi köhnə dəyirman daşının üstündən ayağa qalxdı:

- Ohan kişi mənim kirvəm olduğu üçün demirəm, çox təmizkar adamdır. Gəlin onu da Ələsgər kişiyyə yoldaş verək!

Hamı:

- Yaxşı məsləhətdir!..

Camaatın içindən bir nəfər dilləndi:

- Görək Ələsgər kişi özü bu məsləhətə necə baxır? Razıdır mı?

- Ohan kişi halal adamdır. Mən canla-başla razıyam. Bəs siz necə?

Hamı yerbəyerdən:

- Biz də razıyıq!

- Qurtardı getdi. Bir-iki günə dəyirman nizama düşər, buyurun dəninizi gətirin!

- Sağ ol, Ələsgər kişi, balaların sağ olsun! Bir vaxt Koroğlu özü də dəyirmançı olub.

O, dəyirmançı olanda, deyirlər, gözəl bir mahnı da oxuyub, o sözlər kimin yadındadı?

Aşiq Ələsgər qocanın arzusunu başa düşdü. Sazını Koroğlu havası üstündə kökləyib:

*Çünki oldun dəyirmançı,
Çağır gəlsin dən, Koroğlu!-*

Deyə oxumağa başladı. Hər yana səs yayıldı:

- Sağ ol aşiq, sağ ol!

Söz tamama yetdi.

Deyərdin ki, bu, bayaqkı mübahisə edən, səs-küy salan adamlar deyil. Sazandalar alabəndli zurnaları işə saldılar. Köhnə dəyirmanın yanında əməllicə toybüsəti quruldu. Cavanlar, qocalar bir-birlərinə macal vermədən, həvəslə:

-Sən ki oldun dəyirmançı-

deyə çalır, çağırır, oynayırdılar.

Bu dastanlarda Aşiq Ələsgər öz əqli, kəmalı, yüksək istedadı ilə dövrünün bütün aşıqlarından seçilir. O həmişə elin içindədir. Camaatın xeyrində-şərində, toyunda-nişanında yaxından iştirak edir... Ona görə də sənətkar ümumxalq ehtiramı qazanmışdır.

Aşıqlar, Ələsgər haqqında dastan yaradanlar ustada, onun sənətinə çox həssaslıq, mehribanlıq və ehtiramla yanaşmışlar. “Ələsgər və Səhnəbanı” dastanında aşıqlar onun nakam eşqini, qəmini, kədərini ürək ağrısı ilə nəql edir, yana-yana çalır, çağırırlar... Bunların bəziləri yaranmış əfsanələr, rəvayətlərdir. Lakin əfsanə və rəvayətdən uzaq bir həqiqət vardır ki, o da Aşiq Ələsgərin sözün həm zərgəri, həm sərrafı olmasıdır. O özündən qabaq gəlmiş sənətkarların yaxşı nəyi var, hamısını dərinləndən öyrənmiş, mənimsəmişdir. Eləcə də, özü nə yaratmışsa hamısını elinə-obasına, xalqın sənət xəzinəsinə vermişdir. Bir də o həqiqətdir ki, yaranan rəvayət, dastan və şeirlər ustad aşığa, böyük şairə dərin xalq məhəbbətinin səmimi ifadəsidir. Bu dastanların hər birində böyük sənətkarın şəxsiyyətinin müəyyən cizgiləri, onun el dühasından bəhrələnen coşğun təbi, arzularının, estetik idealının zənginliyi, bir ataya və el ağsaqqalına məxsus sifətləri məharətlə ümumiləşdirilmişdir.

Təbiətin, insanlığın, düzlüyün, sədaqətin dostluğun-qardaşlığın, mənəvi təmizliyin, gözəlliyin yorulmaz, unudulmaz nəğməkarı Aşıq Ələsgərin ölümü hamını, xüsusən şeir-sənət adamlarını, saz-söz əhlini olduqca kədərləndirmişdir. Təsadüfi deyil ki, bu matəmi aşıqlar çox kədərli şeirlərlə qarşılamişlar. Usta Abdulla özünün:

*Arifi-müəzzəm, ey nuri-eynim,
Mənim tək ömrü bad olan varmı?! –*

misraları ilə başlanan qoşmasında həm böyük itkini - Ələsgərin ölümünü, onun əvəzsiz olduğunu, həm də xalqın dərin kədərini ifadə etmişdir:

*Dağlar qan ağlayır, düşüb borana,
Daha bundan sonra çətin yarana;
Göyçə qana batsın, qaldı verana,
Daha Ələsgər tək ad olan varmı?*

Aşıq Ələsgər inqilabı alqışlarla qarşıladı. O, ağaların, bəylərin, mülkədarların həmkarlığının yıxıldığını, həmişə əzilmiş, istismar və təhqir olunmuş yoxsul kəndlilərin, eləcə də, sazın-sözün azadlığa çıxdığını görüb sevindi, fərəhləndi. Lakin yaşın öz hökmü, ömrün öz mənzili vardır. Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulandan sonra yaşı yüzü haqlamışdı. Bundan sonra, təəssüf ki, aşıq cəmi 5-6 il yaşaya bildi. Artıq gec idi, o, daha saz götürüb söz qoşub məclis idarə edə bilməzdi. Bir əsrdən çox ömür sürmüş, uzun illər xalqına sədaqətlə xidmət etmiş qüdrətli şair, ustad aşıq öz zərif sazını, unudulmaz sözlərini, mənəvi sənətini ən qiymətli yadigar kimi xalqına, onun şairlərinə, aşıqlarına və bütün sənət adamlarına tapşırıb getdi.

AZƏRBAYCANIN XALQ ŞAİRİ

OSMAN SARIVƏLLİ

1972

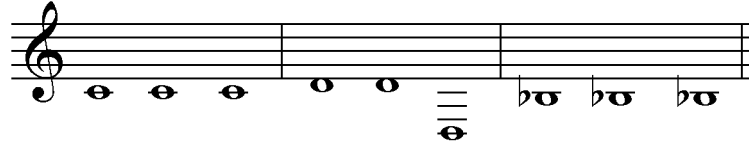
II FƏSİL

“DƏDƏ ƏLƏSGƏRİN MUSİQİ DÜNYASI”

1. BAŞ DİVANI¹¹

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 200$

¹¹ “Baş divanı” – Klassik saz havalarının açarı hesab olunan bu havanın ikinci adına Azərbaycan aşıqları “Məclis divanı”, Qars aşıqları isə “Mərəkə divanı” deyirlər. “Baş pərdə kökü”ndə ifa olunur.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 6-16. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 6/8. The music features a complex rhythmic pattern with many beamed notes and rests. The notes are primarily eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of four. The rests are also eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of four. The music is marked with a 'V' above the notes, indicating a vibrato or a specific performance instruction. The score is divided into measures 6 through 16, with measure numbers 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, and 16 explicitly labeled. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests, often beamed together. The music is written in a single system, with the notes and rests placed on a five-line staff. The key signature is indicated by two flat symbols (B-flat and E-flat) at the beginning of the score. The time signature is 6/8, indicated by the numbers 6 and 8 below the staff. The music is marked with a 'V' above the notes, indicating a vibrato or a specific performance instruction. The score is divided into measures 6 through 16, with measure numbers 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, and 16 explicitly labeled. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests, often beamed together. The music is written in a single system, with the notes and rests placed on a five-line staff.

This musical score consists of nine staves, numbered 18 through 31. Each staff is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 6/8. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate phrasing or breath marks. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the final staff.

32

33

34

35

36

38

40

42

45

47

Musical staff 47: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

49

Musical staff 49: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

51

Musical staff 51: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

53

Musical staff 53: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

55

Musical staff 55: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

57

Musical staff 57: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

58

Musical staff 58: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes.

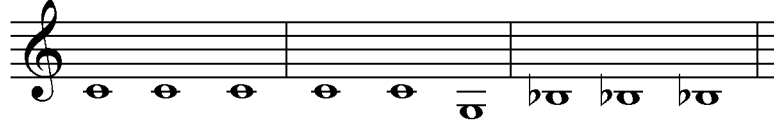
59

Musical staff 59: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and melodic lines with 'V' markings above some notes. The piece ends with a double bar line and the word "Fine".

2. OSMANLI DİVANİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 115$

3

5

7

9

11

This musical score consists of eight staves of music, numbered 13 through 31. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several instances of triplets and sixteenth-note runs. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. Dynamic markings include accents (V) and slurs. The piece concludes with a double bar line at measure 31.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 30-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The piece features a complex melodic line with frequent triplets and slurs, and a bass line with sustained chords. Fingerings (1, 2, 3, 5) and breath marks (V) are indicated throughout. The score concludes with a double bar line and repeat dots at measure 50.

Measures 30-31: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 1, 3, 5. Breath mark: V.

Measures 32-33: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 5, 1, 2, 3, 5. Breath mark: V.

Measures 34-35: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 3, 3, 5, 1, 3, 2, 2, 5. Breath mark: V.

Measures 36-37: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 3, 3, 5, 1, 3, 5. Breath mark: V.

Measures 38-39: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 3, 5, 1, 3, 5. Breath mark: V.

Measures 40-43: Melodic line with slurs. Bass line with sustained chords.

Measures 44-46: Melodic line with slurs. Bass line with sustained chords.

Measures 47-50: Melodic line with triplets and slurs. Bass line with sustained chords. Fingerings: 1, 5, 1, 5. Breath mark: V.

49

51

52

54

56

58

60

62

64

66

68 $\bullet = 115$

70

72

74

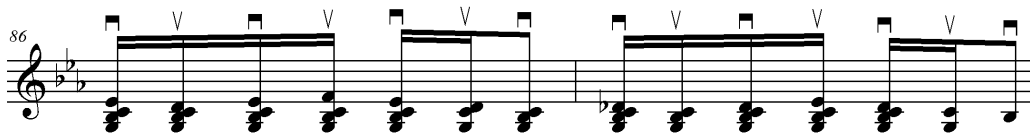
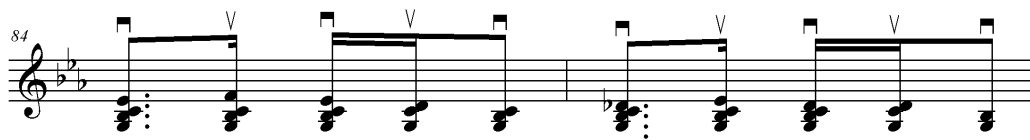
76

78

80

82

Detailed description: This page contains a musical score for Ilqar İmamverdiyev, spanning measures 66 to 82. The score is written in a single system with ten staves. The key signature is B-flat major (two flats). The tempo is marked as quarter note = 115. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, often beamed together. Many notes are marked with a 'V' (accents) and some are marked with fingerings (1, 2, 3, 5). The time signature changes from 4/4 to 3/4 at measure 76 and back to 4/4 at measure 82. The music is characterized by a steady, rhythmic flow with frequent accents and fingerings, suggesting a technical or virtuosic piece.

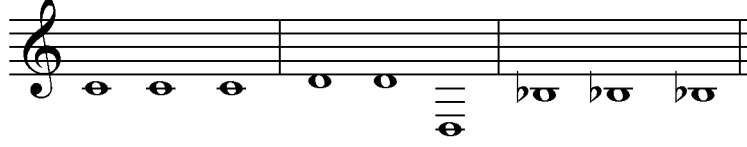

Fine

3. ŞENLİK DİVANİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Çıldır Aşiq Şenlik (Türkiyə)

SAZ

$\text{♩} = 265$

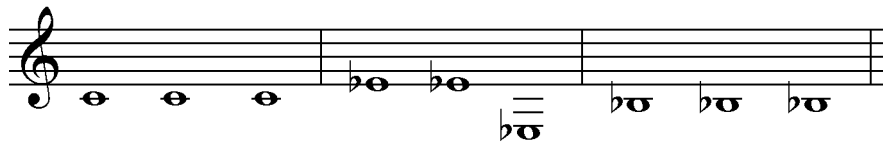
The SAZ part consists of six staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as quarter note = 265. The music is in 3/4 time. The first staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The second staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The third staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The fourth staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The fifth staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The sixth staff has a measure with a quarter note, followed by a measure with a quarter note and a half note. The music is written in a style that is characteristic of the Çıldır Aşiq Şenlik (Türkiyə) style.

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of six staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The music features a melodic line on the upper staff and a bass line on the lower staff, often using a double bass line. The melody is characterized by a series of eighth and quarter notes, with some measures containing beamed eighth notes. The bass line consists of a steady sequence of chords, primarily triads and dyads, often with a moving bass line. The score is marked with measure numbers 16, 18, 20, 22, 24, and 26. There are several 'V' markings above the staff, likely indicating breath marks or phrasing. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the staff.

4. BƏHRİ DİVANI¹²

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 360$

¹² “Bəhri divanisi” havasını Tovuz aşiq məktəbinin ustadı Aşiq İmran Həsənov “İmran divanı” adı ilə ifa etmişdir.

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of five staves of music. The notation is in a single system, with measures 11 through 19. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music is written in a style characteristic of Azerbaijani folk music, featuring a mix of eighth and quarter notes, often with grace notes. The score includes various musical ornaments and techniques, such as trills (marked with 'V'), slurs, and fingerings (marked with numbers 1, 3, 5). The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the final staff.

5. BOZUĞU KÖROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

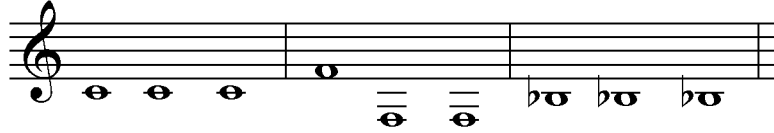
1 2 3
sim sim sim

II qrup
Dəm tellər

1 2 3
sim sim sim

III qrup
Bəm tellər

1 2 3
sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 105$

The main musical score for the Saz instrument, consisting of seven staves of music. The tempo is marked as $\text{♩} = 105$. The score includes various rhythmic and melodic patterns, with fingerings and accents indicated throughout.

This musical score consists of eight staves, each containing a line of music in a single system. The notation is written on a treble clef staff with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a time signature of 2/4. The music is characterized by a series of eighth and sixteenth notes, often grouped into beamed pairs or triplets. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. Dynamic markings such as accents (V) and slurs are used throughout. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the eighth staff.

13

15

17

19

21

23

25

27

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 29-43. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The piece features a complex melodic line with frequent triplets and slurs. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. Dynamic markings include accents (V) and slurs. The score is divided into measures 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, and 43. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. The piece concludes with a final cadence in measure 43.

45

Musical notation for measures 45-47. Measure 45: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time. Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 46: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 47: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Fingerings: 2, 1, 5, 1, 5, 5, 3. Vibrato marks above notes 1 and 5 in measures 46 and 47.

48

Musical notation for measures 48-50. Measure 48: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 49: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 50: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Fingerings: 2, 1, 5, 2, 1, 5, 5, 3, 1, 3, 5, 5, 1, 3, 1, 3, 1. Vibrato marks above notes 1 and 5 in measures 48, 49, and 50.

51

Musical notation for measures 51-53. Measure 51: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 52: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Measure 53: Notes: G4, A4, Bb4, C5. Fingerings: 3, 3, 5, 1, 3, 3, 3, 3, 3, 2, 1, 5, 1, 2, 3. Vibrato marks above notes 1 and 5 in measures 51, 52, and 53.

Fine

6. MİSRİ KOROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1
sim

2
sim

3
sim

II qrup
Dəm tellər

1
sim

2
sim

3
sim

III qrup
Bəm tellər

1
sim

2
sim

3
sim

SAZ

$\bullet = 105$

Main musical score for the Saz instrument, consisting of 17 measures of music in a 2/4 time signature with a key signature of two flats. The score includes various musical notations such as notes, rests, and ornaments (V and 5). The tempo is marked as $\bullet = 105$. The score is divided into measures, with measure numbers 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, and 17 indicated at the beginning of their respective lines.

This musical score consists of ten staves, each representing a line of music. The notation is in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music is characterized by a series of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a specific type of chord or interval. The rhythm is primarily based on quarter and eighth notes, with some measures containing triplets or quintuplets. The score is numbered on the left side of each staff, starting from 19 and ending at 37. The notation includes various musical symbols such as stems, beams, and accidentals, all rendered in black ink on a white background.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 39-56. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The piece features a complex rhythmic structure with frequent changes in time signature, including 2/4, 3/4, 4/4, 5/4, and 6/4. The notation includes numerous slurs, accents, and dynamic markings such as 'V' (forte) and '5' (quinta). The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

39

41

43

45

47

49

51

53

56

Fine

7. KÖROĞLU GÖZƏLLƏMƏSİ¹³

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ¹⁴

	I qrup			II qrup			III qrup		
	Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

¹³ “Koroğlu gözəlləməsinin” digər adına Aşiq Əlixan Niftəliyev “Koroğlu müxəmməsi” ismi ilə ifa etmişdir.

¹⁴ Borçalı aşığıları ifa zamanı “Orta pərdə kökü”nün bu variantından daha çox istifadə edərək, sazlarını bu qaydada kökləyirlər.

15

Musical notation for measures 15-17. Measure 15 starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a common time signature. It features a triplet of eighth notes on the upper staff and a corresponding triplet of chords on the lower staff. Measures 16 and 17 continue with similar rhythmic patterns and include 'V' markings above the notes.

18

Musical notation for measures 18-20. Measure 18 begins with a treble clef, two flats, and common time. It shows a sequence of eighth notes on the upper staff and chords on the lower staff, with 'V' markings above the notes. Measures 19 and 20 continue the melodic and harmonic development.

21

Musical notation for measures 21-23. Measure 21 starts with a treble clef, two flats, and common time. It features a triplet of eighth notes on the upper staff and chords on the lower staff. Measures 22 and 23 continue with eighth-note patterns and include 'V' markings.

24

Musical notation for measures 24-25. Measure 24 begins with a treble clef, two flats, and common time. It shows a sequence of eighth notes on the upper staff and chords on the lower staff, with 'V' markings above the notes. Measure 25 continues the pattern.

26

Musical notation for measures 26-28. Measure 26 starts with a treble clef, two flats, and common time. It features eighth-note patterns on the upper staff and chords on the lower staff, with 'V' markings above the notes. Measures 27 and 28 continue the melodic and harmonic development.

29

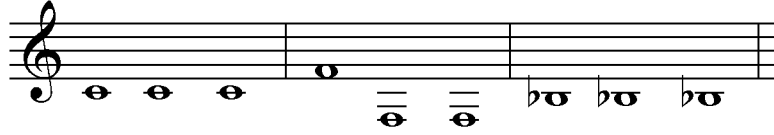
Musical notation for measures 29-31. Measure 29 begins with a treble clef, two flats, and common time. It shows eighth-note patterns on the upper staff and chords on the lower staff, with 'V' markings above the notes. Measures 30 and 31 conclude the piece with a final chord and a 'Fine' marking.

Fine

8. KÖROĞLU HƏNGİ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 340$

The image shows a musical score for two staves, measures 17 through 20. The music is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The notation consists of chords and melodic lines. In measures 17 and 19, there are chords with a 'V' above them, indicating a vibrato or a specific performance instruction. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 20.

9. CƏNGİ KOROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 290$

Musical notation for the saz instrument, showing a series of staves with notes, rests, and fingerings. The notation includes a tempo marking of 290 and a key signature of one flat. The piece consists of 20 measures, with measures 5, 8, 11, 14, 17, and 20 marked at the beginning of their respective staves. The notation includes various note values, rests, and fingerings (V, 5).

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 23-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. The notation includes various ornaments and articulations, such as slurs and accents. The score is divided into ten systems, each containing three measures. The measures are numbered 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 47, and 50. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 50.

53

56

59

62

65

68

71

74

77

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 80-107. The score is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords and melodic lines, often marked with 'V' (Vibrato) and '1', '2', '3' (fingerings). The piece concludes with a long note and the word 'Fine'.

Measures 80-82: Treble clef, two flats. Chords and melodic lines with 'V' markings.

Measures 83-85: Treble clef, two flats. First ending bracket (1) and second ending bracket (2). 'V' markings.

Measures 86-88: Treble clef, two flats. Fingerings 3, 1, 1 and 2, 3. 'V' markings.

Measures 89-91: Treble clef, two flats. 'V' markings.

Measures 92-94: Treble clef, two flats. 'V' markings.

Measures 95-97: Treble clef, two flats. 'V' markings.

Measures 98-100: Treble clef, two flats. 'V' markings.

Measures 101-103: Treble clef, two flats. 'V' markings.

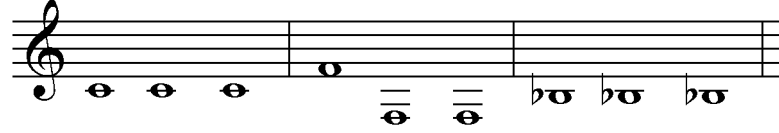
Measures 104-106: Treble clef, two flats. 'V' markings.

Measure 107: Treble clef, two flats. Long note with a fermata, followed by a final chord. The word 'Fine' is written below the staff.

10. ƏRƏBİ KOROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 80

15

17

19

21

23

25

27

29

31

Musical notation for measures 31-32. Measure 31 contains two measures of music with 'V' and '5' markings. Measure 32 contains two measures of music with 'V' and '5' markings.

33

Musical notation for measures 33-34. Measure 33 contains two measures of music with 'V' and '5' markings. Measure 34 contains two measures of music with 'V' and '5' markings.

35

Musical notation for measures 35-36. Measure 35 contains two measures of music with 'V' markings. Measure 36 contains two measures of music with 'V' markings.

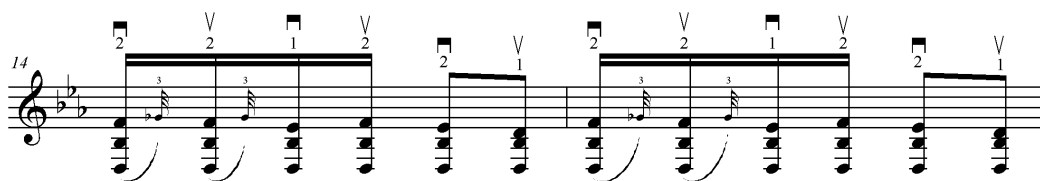
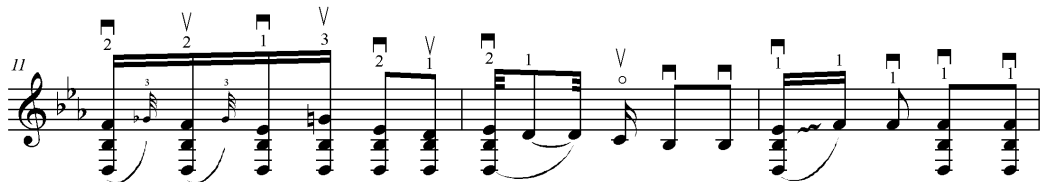
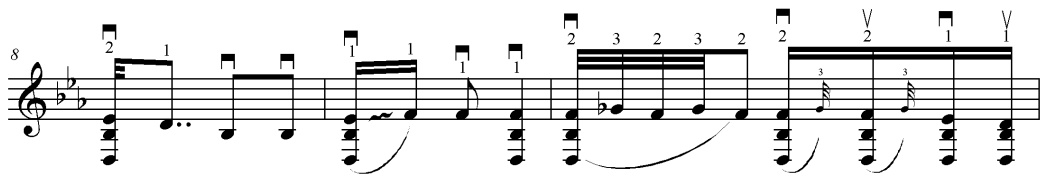
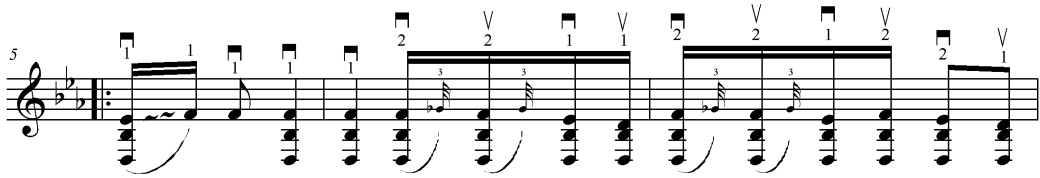
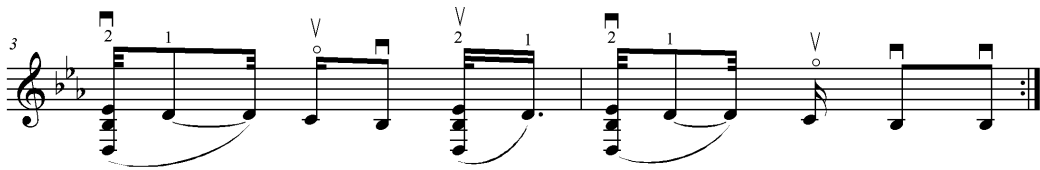
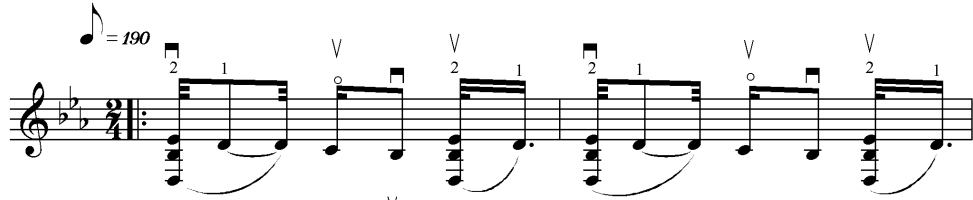
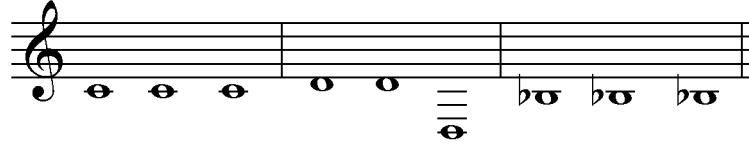
37

Musical notation for measures 37-38. Measure 37 contains two measures of music with 'V' and '5' markings. Measure 38 contains two measures of music with 'V' markings. The piece ends with 'Fine'.

11. KOROĞLU DÜBEYT

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

16

18

20

23

27

29

32

34

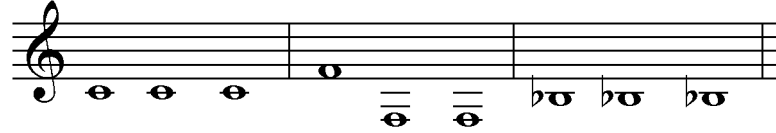
36

Fine

12. SÜRÜTMƏ KOROĞLU¹⁵

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 340$

2 1 5 2 1 5 2 2 1 5

4 2 1 5 2 2 1 5 2 1 5 1 2

7 3 5 3 5 3 2 1 5 2 1 5 1 2

10 3 5 3 2 1 5 2 1 5 1 2

13 3 5 3 3 5 2 1 5

¹⁵ Borçalı aşiq məktəbinin ustadı Aşiq Əmrax Gülməmmədov “Sürütmə Koroğlu” havasını ifa etdiyi zaman hər dəfə ölçünün ikinci sayında alt təzənə sıgallı halda, vurulduqdan sonra orta barmaq da eyni qaydada simlərə altdan yuxarı istiqamətdə təkrarən vurulur. Tovuz aşiq məktəbinin ustadı Aşiq Mahmud Məmmədov “Sürütmə Koroğlu” havasını “Koroğlunun Tokat Səfəri” dastanında “Doşəmə Koroğlu” adı ilə ifa etmişdir.

The image displays a musical score for Aşiq Ələsgər, consisting of eight staves of music. Each staff begins with a measure number: 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, and 37. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff, with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 5. Trills are marked with a 'V' above the notes. The score is presented in a clean, black-and-white format, typical of a printed musical manuscript.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 40 through 61. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 3/4. The score features a variety of rhythmic patterns and articulations, including slurs, accents, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The piece concludes with a double bar line at measure 61.

40

43

46

49

52

55

58

61

64

Musical notation for measures 64-66. Measure 64 starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. It features a sequence of notes with fingerings 2, 1, 5, 1, 2, 3, 3, 1, 5. A 'V' symbol is placed above the first measure. Measure 65 continues with notes and fingerings 1, 2, 3, 3, 1, 5. Measure 66 concludes with notes and fingerings 3, 1, 5.

67

Musical notation for measures 67-70. Measure 67 has notes and fingerings 3, 1, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 68 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 69 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 70 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. 'V' symbols are placed above measures 67, 68, 69, and 70.

70

Musical notation for measures 71-73. Measure 71 has notes and fingerings 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 72 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 73 has notes and fingerings 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5. 'V' symbols are placed above measures 71, 72, and 73.

73

Musical notation for measures 74-76. Measure 74 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 75 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 76 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. 'V' symbols are placed above measures 74, 75, and 76.

76

Musical notation for measures 77-79. Measure 77 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 78 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 79 has notes and fingerings 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5. 'V' symbols are placed above measures 77, 78, and 79.

80

Musical notation for measures 80-83. Measure 80 has notes and fingerings 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 81 has notes and fingerings 1, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 82 has notes and fingerings 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5. Measure 83 has notes and fingerings 1, 2, 3, 5. 'V' symbols are placed above measures 80, 81, and 83.

Fine

13. RÜBAİ KOROĞLU

SADƏ KÖK

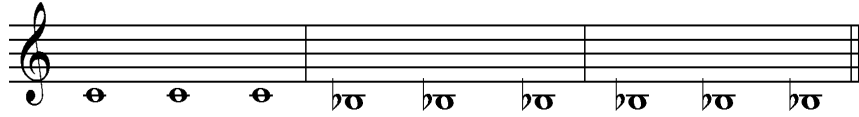
I qrup
Zil tellər

1
sim2
sim3
sim

II qrup
Dəm tellər

1
sim2
sim3
sim

III qrup
Bəm tellər

1
sim2
sim3
sim

♩ = 240

The musical score consists of eight staves of music. The first staff is marked with a tempo of ♩ = 240. The music is written in a 3/8 time signature and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. Above the notes, there are several 'V' markings, likely indicating vibrato or breath marks. The score is divided into measures, with measure numbers 1, 3, 5, 7, 9, 11, and 13 indicated at the beginning of their respective staves. The music features a complex rhythmic pattern with many triplets and sixteenth notes.

15

17

19

21

23

25

27

Fine

14. QANLI KOROĞLU¹⁶

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

¹⁶ “Qanlı Koroğlu” adlı saz havası Aşıq Azaflı Mikayılın ifasından not yazısına alınmışdır.

14

16

18

19

21

23

26

Fine

15. ATLI KOROĞLU

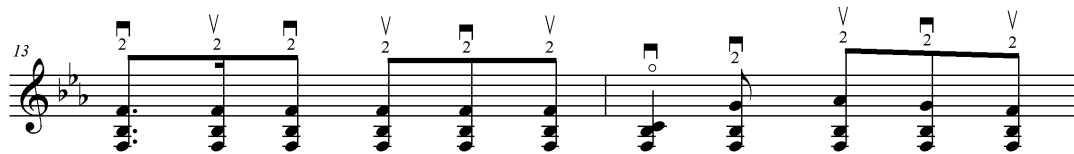
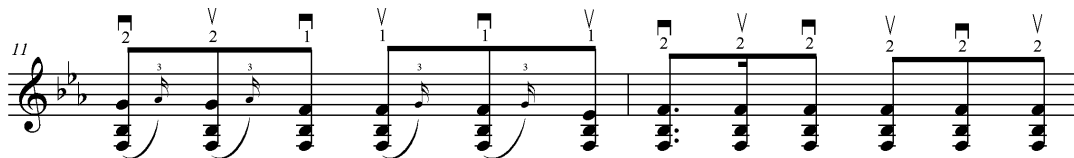
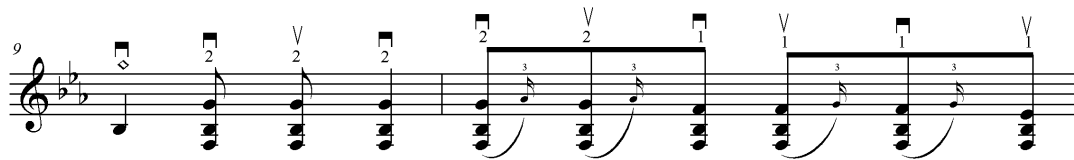
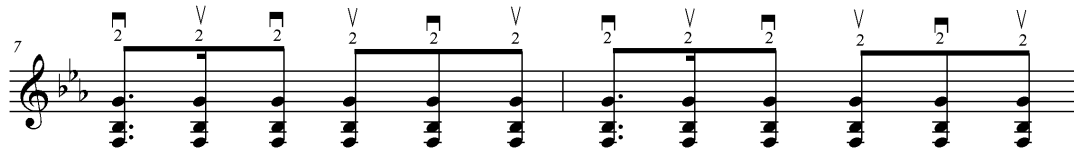
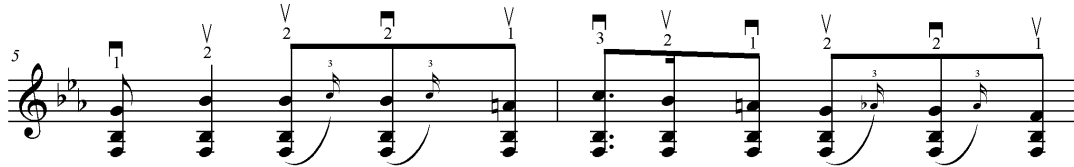
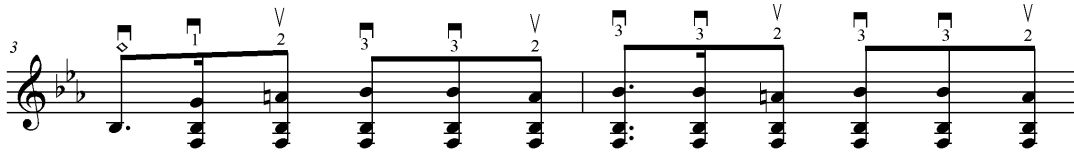
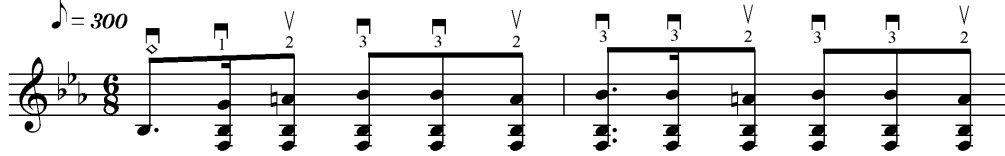
ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

II qrup
Dəm tellər

III qrup
Bəm tellər

1 2 3 1 2 3 1 2 3
sim sim sim sim sim sim sim sim sim

15

1 3 1 1 2 3 2 1

17

2 3 2 3 2 2 2 2

19

1 3 1 1 2 3 2 1

21

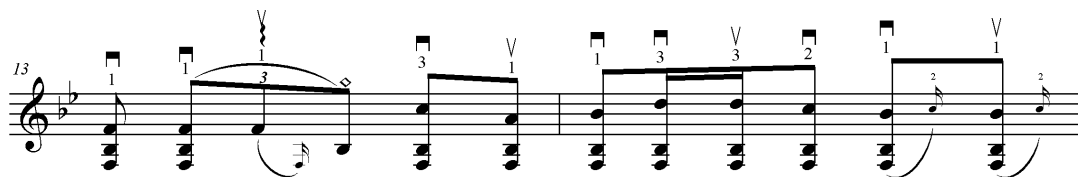
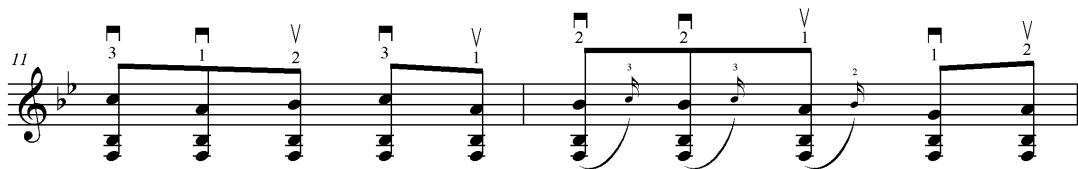
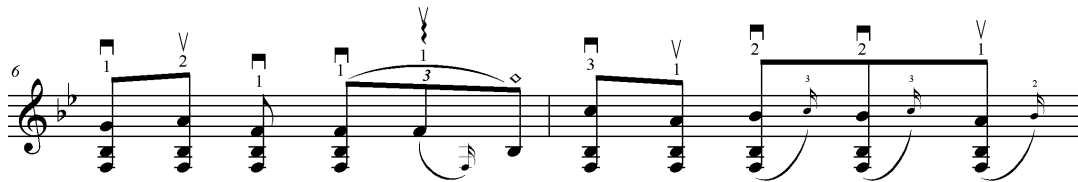
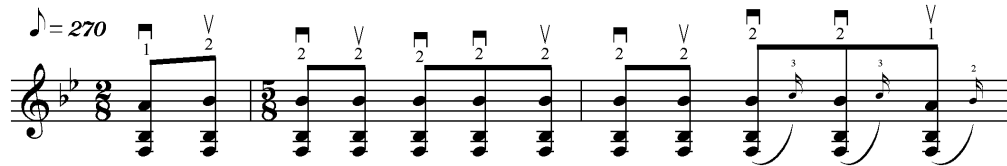
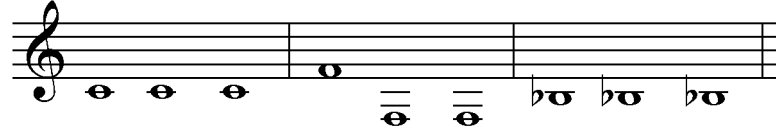
1 2 3

Fine

16. MEYDAN KOROĞLU¹⁷

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

¹⁷ "Meydan Koroğlu" adlı saz havası Aşiq Mahmud Məmmədovun ifasından nota yazılıb.

The image displays a musical score for Aşiq Ələsgər, consisting of ten staves of music. Each staff begins with a measure number (15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31) and contains a sequence of notes and rests. The notation includes various rhythmic values and fingerings, indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Vertical lines labeled 'V' are placed above specific notes, likely indicating breath marks or phrasing. The music is written in a single system, with each staff representing a line of the score. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values and bar lines.

33

35

37

39

41

43

45

47

49

Musical notation for measures 49-50. Measure 49 contains notes with fingerings 3, 1, V, 2. Measure 50 contains notes with fingerings 2, 1, V, 2, 3, V.

51

Musical notation for measures 51-52. Measure 51 contains notes with fingerings 3, 1, V, 2, 2. Measure 52 contains notes with fingerings 1, V, 2, 3, V.

53

Musical notation for measures 53-54. Measure 53 contains notes with fingerings 3, 1, V, 2, 3, V. Measure 54 contains notes with fingerings 2, 2, V, 2, 1, V.

55

Musical notation for measures 55-56. Measure 55 contains notes with fingerings 1, 1, V, 3, 1, 2, V. Measure 56 contains notes with fingerings 3, 1, V, 1, 2, 3, V.

57

Musical notation for measures 57-58. Measure 57 contains notes with fingerings 1, 1, V, 1, 1, V. Measure 58 contains notes with fingerings 1, 1, V, 1, 1, V.

59

Musical notation for measures 59-60. Measure 59 contains notes with fingerings 1, 2, V, 1, 3, 2, V. Measure 60 contains notes with fingerings 2, 3, V, 2, 2, 1, V, 2, V.

61

Musical notation for measures 61-62. Measure 61 contains notes with fingerings 2, 3, 1, V, 2, 3, V. Measure 62 contains notes with fingerings 1, 2, V, 1, 2, 3, V.

63

Musical notation for measures 63-64. Measure 63 contains notes with fingerings 2, 1, V, 1, 2, V, 3, 2, V, 2, 1, V. Measure 64 contains notes with fingerings 2, 3, V, 1, 3, V.

65

Musical notation for measures 65-66. The piece is in a 3/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). Measure 65 contains four measures of music with fingerings 1, 2, V 2, 1 and 2, 3, V 2. Measure 66 contains four measures with fingerings 2, 2, V 3, 1 and 1, V 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

67

Musical notation for measures 67-68. Measure 67 contains four measures with fingerings 1, 2, V 1, 2 and 2, 3, V 1. Measure 68 contains four measures with fingerings 2, 2, V 1, 2 and 2, V 1, 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

69

Musical notation for measures 69-70. Measure 69 contains four measures with fingerings 2, 2, V 3, 1 and 2, 3, V 1. Measure 70 contains four measures with fingerings 2, 2, V 3, 1 and 1, V 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

71

Musical notation for measures 71-72. Measure 71 contains four measures with fingerings 1, 2, V 3, 1 and 2, 3, V 1. Measure 72 contains four measures with fingerings 2, 2, V 1, 2 and 2, V 1, 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

73

Musical notation for measures 73-74. Measure 73 contains four measures with fingerings 1, 2, V 2, 1 and 2, 3, V 2. Measure 74 contains four measures with fingerings 2, 2, V 3, 1 and 1, V 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

75

Musical notation for measures 75-76. Measure 75 contains four measures with fingerings 1, 2, V 2, 1 and 2, 3, V 2. Measure 76 contains four measures with fingerings 2, 2, V 3, 1 and 1, V 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

77

Musical notation for measures 77-78. Measure 77 contains four measures with fingerings 1, 2, V 2, 1 and 2, 3, V 2. Measure 78 contains four measures with fingerings 3, 2, V 1, 2 and 2, V 1, 2. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

79

Musical notation for measures 79-80. Measure 79 contains four measures with fingerings 3, 1, V 1, 2 and 3, V 1. Measure 80 contains four measures with fingerings 3, 1, V 1, 2 and 3, V 1. The notation includes eighth notes, quarter notes, and beamed eighth notes, with some notes marked with 'V' for vibrato.

81

83

85

87

Fine

17. DƏLİ KOROĞLU¹⁸

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 370

3

6

9

14

18

¹⁸ “Dəli Koroğlu” adlı klassik saz havası Aşiq İmran Həsənovun ifasından nota yazılmışdır.

21

25

29

33

37

41

44

47

50

53

56

59

62

66

68

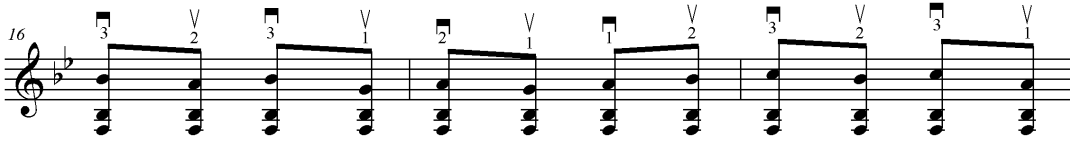
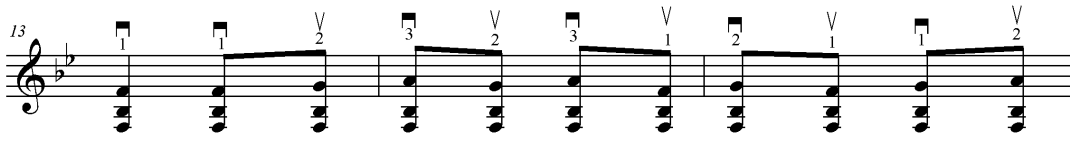
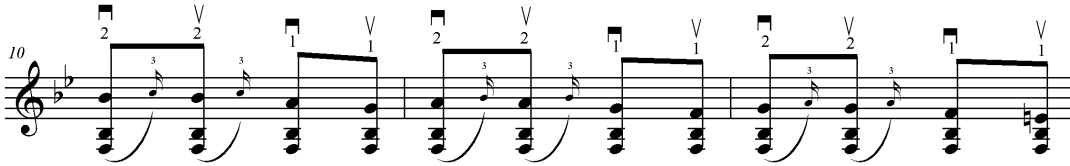
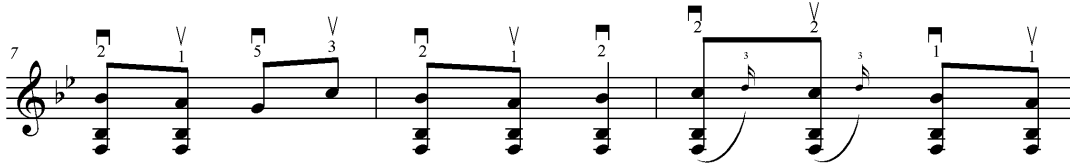
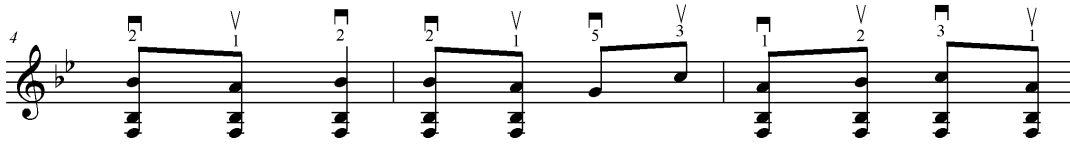
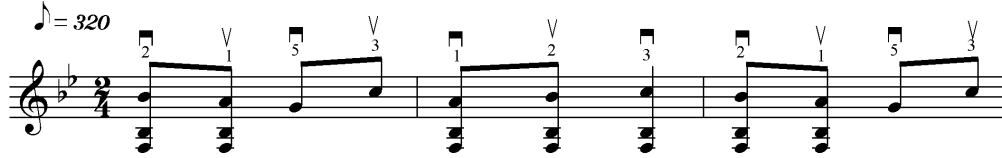
71

Fine

18. NƏFƏS ALMAZ KOROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

22

25

28

31

34

37

40

43

46

This musical score consists of eight staves of music, numbered 49 through 70. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a style characteristic of Azerbaijani folk music, featuring a mix of eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or triplets. Above many notes, there are letters 'V' and numbers '1', '2', '3', which likely indicate fingerings or specific performance techniques. The notation includes various note values, rests, and slurs, all presented in a clear, black-and-white format.

Musical notation for measures 73-75. The piece is in a minor key (one flat) and 3/4 time. Measure 73 starts with a treble clef and a key signature of one flat. The melody consists of eighth notes with fingerings 2, 3, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3. The bass line consists of quarter notes with fingerings 1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3. The word 'V' is written above the notes in measures 73, 74, and 75.

Musical notation for measures 76-78. The melody continues with eighth notes and fingerings 2, 1, 5, 3, 2, 2, 2, 1, 5, 3. The bass line continues with quarter notes and fingerings 2, 1, 2, 2, 1, 5, 3. The word 'V' is written above the notes in measures 76, 77, and 78.

Musical notation for measures 79-81. The melody continues with eighth notes and fingerings 1, 2, 3, 1, 2, 5, 3, 2, 2, 2, 2. The bass line continues with quarter notes and fingerings 1, 2, 3, 1, 2, 5, 3, 2, 2, 2, 2. The word 'V' is written above the notes in measures 79, 80, and 81. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the staff.

19. İMRAN KOROĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq İmran Həsənov

$\text{♩} = 320$

Main musical score for the piece, consisting of seven staves of music with various fingerings and dynamics.

4

7

10

13

16

19

22

25

28

31

33

35

37

39

41

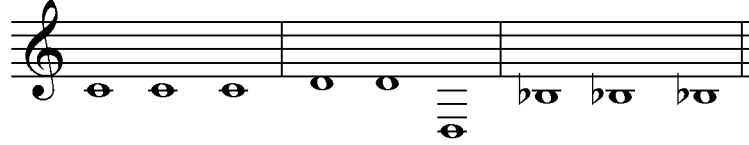
43

Fine

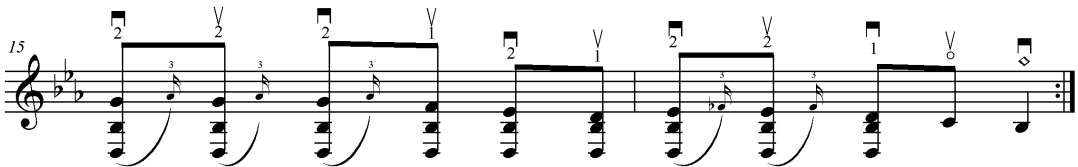
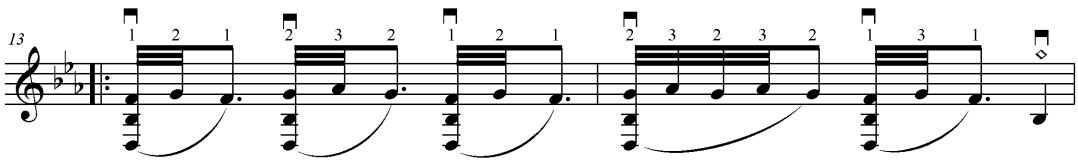
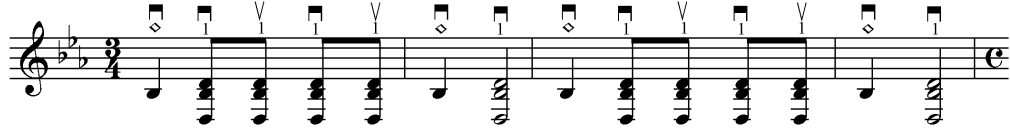
20. PİYADA KOROĞLU

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 140$

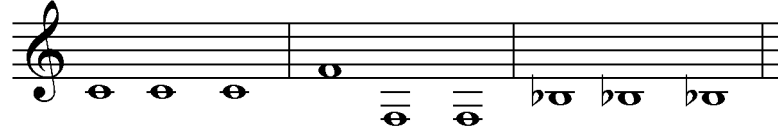

Musical score for Ilqar Imamverdiyev, measures 19-30. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above notes. Breath marks (V) are placed above several notes. The piece concludes with a double bar line and the word "FINE" centered below the staff.

21. KOROĞLU ÇEŞİTLƏMƏSİ¹⁹

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 240

4

7

10

13

16

¹⁹ “Koroğlu çeşitləməsi” adlı saz havası Türk aşığılarının repertuarına məxsus olub Türk kinematografçılarının çəkmiş olduğu “Koroğlu” filminin musiqisində də yer almışdır. Bu hava İran aşığı mühitinin yetirməsi, Səlməşli Mənəfin Mahmud oğlunun repertuarında isə “Koroğlu solağı” adı ilə tanınmaqdadır. Türk müğənnisi Özkan “Dörd divan Koroğlu” adı ilə ifa etmişdir.

The musical score is presented in a single system with eight staves. Each staff begins with a measure number: 19, 22, 25, 28, 31, 34, 37, and 40. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and ornaments. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Ornaments are marked with 'V' and '1' or '2'. The score is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic and melodic structure with frequent use of ornaments and specific fingerings.

43

46

49

52

54

56

59

Fine

22. GİZİR OĞLU MUSTAFA BƏY²⁰

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 350$

4

7

10

13

17

20

²⁰ “Gizir oğlu Mustafa bəy” adlı aşiq havası Türk aşiqalarının repertuarına aid olub, Azərbaycan aşiqalarının ifa etdiyi “Cəngi Koroğlu” havasına melodik baxımdan yaxın olub variantlıq təşkil edir.

22

24

26

29

32

34

36

38

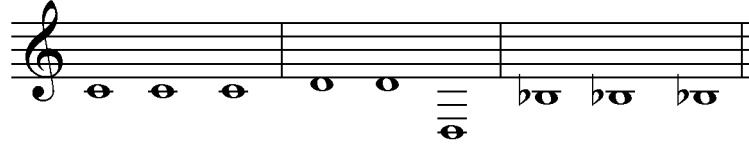
40

Fine

23. KƏRƏM GƏRAYLI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 175

8

Musical notation for measure 8, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

9

Musical notation for measure 9, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

10

Musical notation for measure 10, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff and a 'Gloss' annotation.

12

Musical notation for measure 12, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff and a 'Gloss' annotation.

14

Musical notation for measure 14, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

15

Musical notation for measure 15, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

16

Musical notation for measure 16, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

17

Musical notation for measure 17, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and melodic lines with 'V' markings above the staff.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

rit.

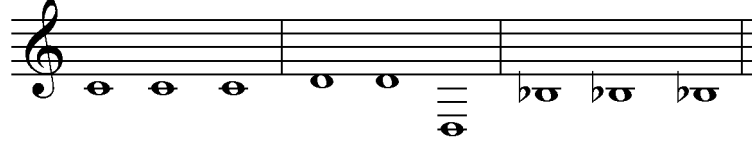
Fine

Detailed description of the musical score: The score consists of ten staves of music, numbered 19 through 28. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The time signature is 2/4. The music is primarily composed of chords with a melodic line above them. Measures 19-27 feature various ornaments (trills, grace notes) and dynamic markings such as 'V' (forte) and 'rit.' (ritardando). Measure 28 concludes with a final chord and the word 'Fine'.

24. QÜRBƏTİ KƏRƏM

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 270$

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

4

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

7

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

10

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

13

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

16

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

19

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/8 time signature, and a series of notes on a staff.

22

25

28

31

34

37

40

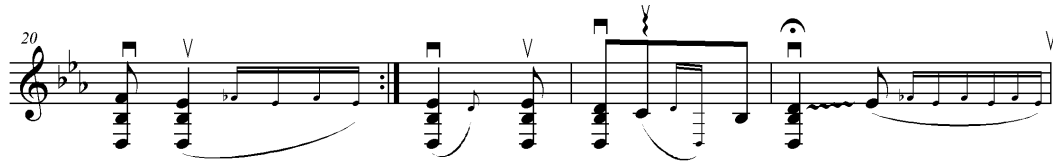
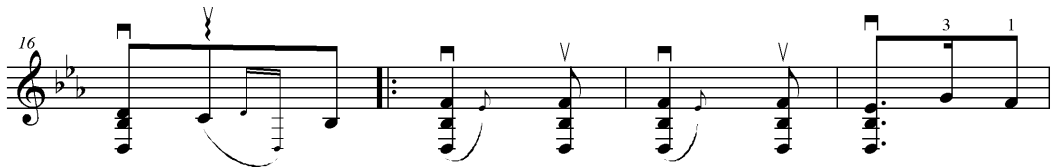
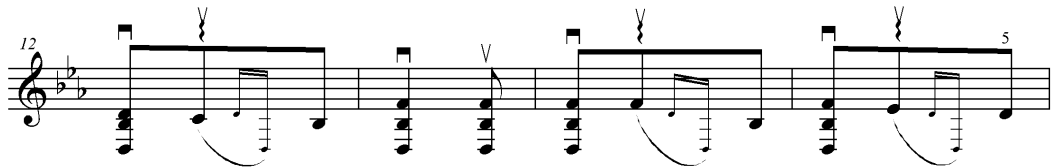
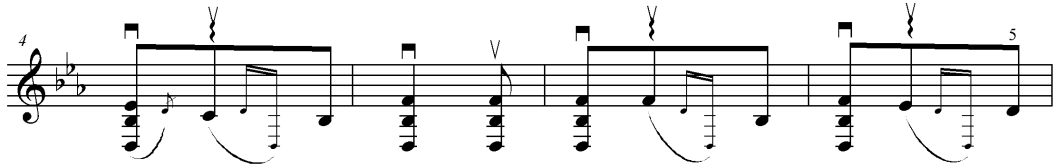
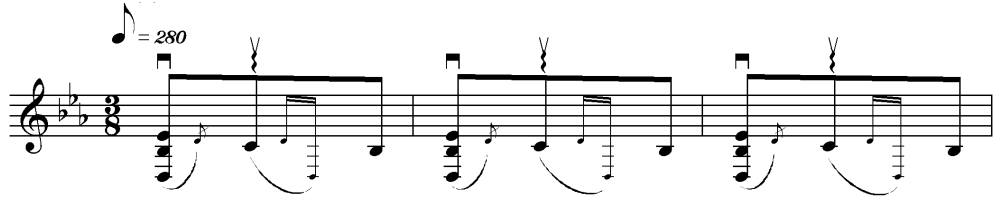
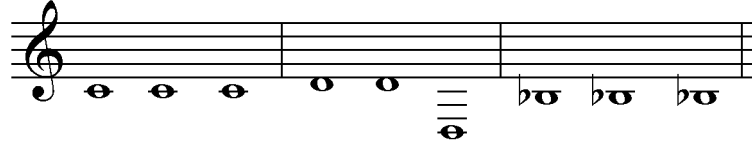
43

Fine

25. KƏRƏM ŞİKƏSTƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 24-52. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. The notation includes various ornaments (V) and fingerings (3, 5) above notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

24

28

32

36

40

44

48

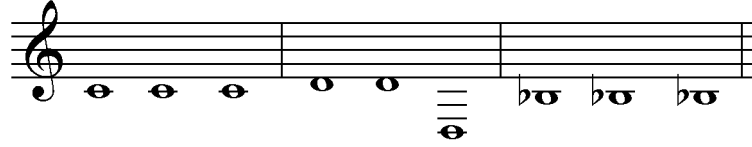
52

Fine

26. KƏRƏM GÖZƏLLƏMƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 320$

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 24-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a steady accompaniment of chords. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings. The piece is divided into measures, with measure numbers 24, 27, 30, 34, 37, 40, 43, and 47 indicated at the beginning of their respective lines. The score concludes with a double bar line at the end of measure 50.

24

27

30

34

37

40

43

47

50

Musical notation for measures 50-51. Measure 50 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 51 consists of two measures, with 'V 1' above the first and '2' above the second.

52

Musical notation for measures 52-53. Measure 52 consists of two measures, with '2' above the first and '3' above the second. Measure 53 consists of two measures, with '3' above the first, 'V 1' above the second, and '3' above the first, 'V 1' above the second.

55

Musical notation for measures 55-56. Measure 55 consists of two measures, with 'V 3' above the first, '1' above the second, and 'V 1' above the first, '1' above the second. Measure 56 consists of two measures, with '3' above the first and 'V' above the second.

58

Musical notation for measures 58-59. Measure 58 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 59 consists of two measures, with 'V' above the first and '2' above the second.

61

Musical notation for measures 61-62. Measure 61 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 62 consists of two measures, each with a 'V' above.

65

Musical notation for measures 65-66. Measure 65 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 66 consists of two measures, each with a 'V' above.

68

Musical notation for measures 68-69. Measure 68 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 69 consists of two measures, each with a 'V' above.

71

Musical notation for measures 71-72. Measure 71 consists of two measures, each with a 'V' above. Measure 72 consists of two measures, each with a 'V' above.

Musical notation for measures 74-76. Measure 74 starts with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. The melody consists of quarter notes with stems pointing up, and the bass line consists of quarter notes with stems pointing down. A fermata is placed over the first measure. Measure 75 continues the melody and bass line. Measure 76 features a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2') that concludes with a fermata.

Musical notation for measures 77-79. Measure 77 continues the melody and bass line. Measure 78 features a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2') that concludes with a fermata. Measure 79 continues the melody and bass line.

Musical notation for measures 80-82. Measure 80 continues the melody and bass line. Measure 81 continues the melody and bass line. Measure 82 concludes with a fermata.

Musical notation for measures 83-85. Measure 83 continues the melody and bass line. Measure 84 continues the melody and bass line. Measure 85 concludes with a fermata and the word "Fine" written below the staff.

27. SALLAMA KƏRƏMİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ²¹

	I qrup			II qrup			II qrup		
	Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 180$

²¹ “Sallama Kərəmi” Borçalı aşıqlarının ustadı Hüseyn Saraclının repertuarına məxsus hava olub, bu bölgənin aşıqlarının özünəməxsus “Baş pərdə kökü” ndə ifa olunur.

11

13

15

17

19

21

23

25

28

3

5

2

3

2

1

2

1

30

2

3

2

1

1

1

5

32

2

3

2

1

2

2

3

2

1

2

34

1

1

5

2

3

2

1

2

36

3

3

3

1

5

3

1

5

38

3

1

3

1

5

3

3

3

1

3

40

1

3

3

1

2

1

2

1

3

3

3

1

5

42

44

46

48

50

52

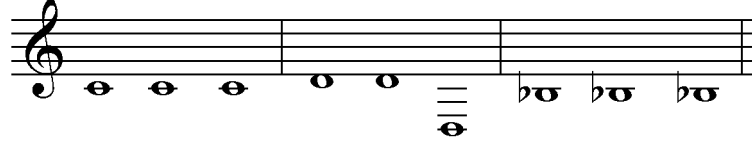
54

Fine

28. YANIQ KƏRƏMİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 200$

3

5

8

10

13

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 15-32. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 6/8. The score consists of eight staves of music, each starting with a measure number (15, 17, 19, 22, 25, 27, 29, 32). The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or fours. There are several fermatas (V) placed over various notes. The score includes repeat signs and first/second endings. The final measure of the eighth staff is marked with a double bar line and a repeat sign.

34

Musical notation for measures 34-36. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 34-36 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 35 and 36.

37

Musical notation for measures 37-38. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 37-38 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 37 and 38. A double bar line with repeat dots is at the end of measure 38.

39

Musical notation for measures 39-40. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 39-40 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 39 and 40.

41

Musical notation for measures 41-42. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 41-42 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 41 and 42. A double bar line with repeat dots is at the end of measure 42.

43

Musical notation for measures 43-44. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 43-44 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 43 and 44. A double bar line with repeat dots is at the end of measure 44.

45

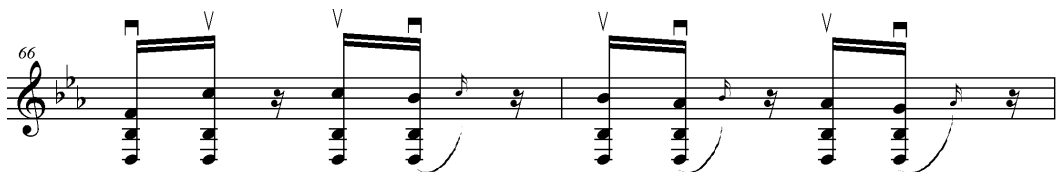
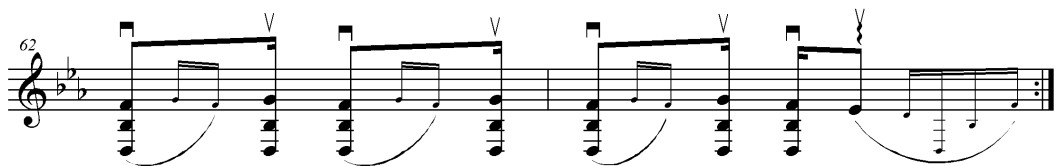
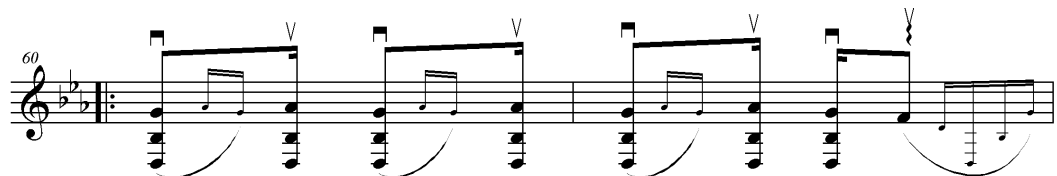
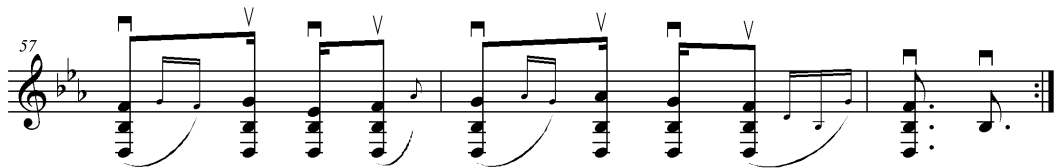
Musical notation for measures 45-46. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 45-46 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 45 and 46.

47

Musical notation for measures 47-49. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 47-49 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 47 and 48. A double bar line with repeat dots is at the end of measure 49.

51

Musical notation for measures 51-53. Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. Measures 51-53 show a sequence of eighth notes with stems up, followed by a quarter note. Vertical 'V' marks are above measures 51 and 52.

72

74

76

79

81

83

85

87

89

91

93

95

97

99

101

103

105

Musical notation for measure 105, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note. A '5' marking is above the fifth note.

107

Musical notation for measure 107, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note.

109

Musical notation for measure 109, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note.

111

Musical notation for measure 111, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note. A '6/16' marking is present below the staff.

113

Musical notation for measure 113, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note. A '6/16' marking is present below the staff. The notation includes triplets and other rhythmic markings.

115

Musical notation for measure 115, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note.

117

Musical notation for measure 117, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note.

119

Musical notation for measure 119, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with slurs. A fermata is placed over the first two notes, and a 'V' marking is above the first note.

Musical notation for measures 121-122. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The lower staff is in bass clef. Measure 121 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 122 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 121 and 122 are the letters 'V'.

Musical notation for measures 123-124. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 123 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 124 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 123 and 124 are the letters 'V'.

Musical notation for measures 125-126. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 125 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 126 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 125 and 126 are the letters 'V'.

Musical notation for measures 127-128. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 127 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 128 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 127 and 128 are the letters 'V'. In measure 128, there is a triplet of eighth notes marked with a '3' and a 'V' above it.

Musical notation for measures 129-130. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 129 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 130 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 129 and 130 are the letters 'V'. In measure 130, there is a triplet of eighth notes marked with a '3' and a 'V' above it, and a '2' above the final note.

Musical notation for measures 131-132. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 131 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 132 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 131 and 132 are the letters 'V'. In measure 131, there is a triplet of eighth notes marked with a '3' and a 'V' above it. In measure 132, there is a triplet of eighth notes marked with a '3' and a 'V' above it, and a '3' above the final note.

Musical notation for measures 133-134. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. Measure 133 contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Measure 134 features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. Both measures include a repeat sign. Above the melodic notes in measures 133 and 134 are the letters 'V'.

135

Musical notation for measures 135 and 136. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff. Measure 135 contains four notes with a 'V' above the first. Measure 136 contains four notes with a 'V' above the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

137

Musical notation for measures 137 and 138. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 137 contains four notes with a 'V' above the first. Measure 138 contains four notes with a 'V' above the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

139

Musical notation for measures 139 and 140. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 139 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. Measure 140 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

141

Musical notation for measures 141 and 142. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 141 contains four notes with a 'V' above the first. Measure 142 contains four notes with a 'V' above the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

143

Musical notation for measures 143 and 144. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 143 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. Measure 144 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

145

Musical notation for measures 145 and 146. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 145 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. Measure 146 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

147

Musical notation for measures 147 and 148. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff. Measure 147 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. Measure 148 contains four notes with a 'V' above the first and a '3' below the first. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment.

Musical score for Ilqar İmamverdiyev, measures 149-163. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of four. The notation includes various ornaments and fingerings, such as triplets and slurs. The measures are numbered 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, and 163. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 163.

165

Musical notation for measures 165-166. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth and quarter notes with slurs. The bass line features chords with slurs. A 'V' marking is placed above the first measure.

167

Musical notation for measures 167-168. Similar to the previous system, it features eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass. A 'V' marking is placed above the first measure.

169

Musical notation for measures 169-170. Similar to the previous system, it features eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass. A 'V' marking is placed above the first measure.

171

Musical notation for measures 171-172. The key signature changes to three flats (B-flat, E-flat, and A-flat). The time signature changes to 3/16. The melody includes eighth notes and quarter notes. A 'V' marking is placed above the first measure. The system ends with a double bar line and a 6/16 time signature.

173

Musical notation for measures 173-174. The key signature remains three flats. The time signature is 6/16. The melody includes eighth notes and quarter notes. A 'V' marking is placed above the first measure.

175

Musical notation for measures 175-176. The key signature remains three flats. The melody includes eighth notes and quarter notes. A 'V' marking is placed above the first measure. A '5' marking is placed above the second measure.

177

Musical notation for measures 177-178. The key signature remains three flats. The melody includes eighth notes and quarter notes. A 'V' marking is placed above the first measure. A '5' marking is placed above the second measure.

179

Musical notation for measures 179-180. The key signature remains three flats. The melody includes eighth notes and quarter notes. A 'V' marking is placed above the first measure.

182

184

186

188

190

193

195

197

199

Musical notation for measures 199-200. Measure 199 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. The first group has a '4 5' above it, and the second has a '3' above it. Measure 200 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. The first group has a '4 5' above it, and the second has a '3' above it.

201

Musical notation for measures 201-202. Measure 201 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 202 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

203

Musical notation for measures 203-204. Measure 203 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 204 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

205

Musical notation for measures 205-206. Measure 205 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 206 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

207

Musical notation for measures 207-208. Measure 207 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 208 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

209

Musical notation for measures 209-210. Measure 209 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 210 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

211

Musical notation for measures 211-212. Measure 211 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 212 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

213

Musical notation for measures 213-214. Measure 213 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it. Measure 214 contains two groups of notes, each with a slur and a 'V' above it.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 215-229. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 6/16. The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or fours. Vertical accents (marked 'V') are placed above many notes. The piece concludes with a double bar line and a 6/16 time signature.

215

217

219

221

223

225

227

229

6/16

231

Musical staff 231: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

233

Musical staff 233: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

235

Musical staff 235: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

237

Musical staff 237: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

239

Musical staff 239: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

241

Musical staff 241: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There are four 'V' marks above the staff.

243

Musical staff 243: Treble clef, key signature of two flats, 6/16 time signature. The staff contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. There is one 'V' mark above the staff.

Fine

29. ƏRƏSBƏR KƏRƏMİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 160

4

7

10

14

17

Fine

30. HİCRANI KƏRƏM²²

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1 2 3
sim sim sim

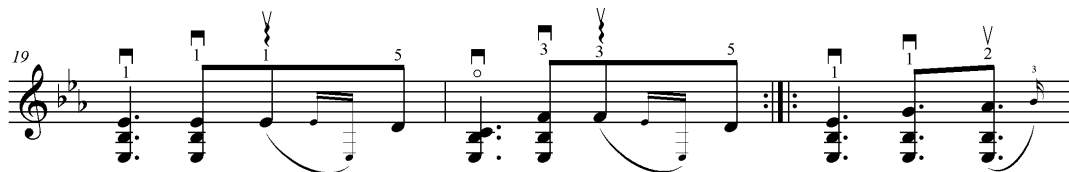
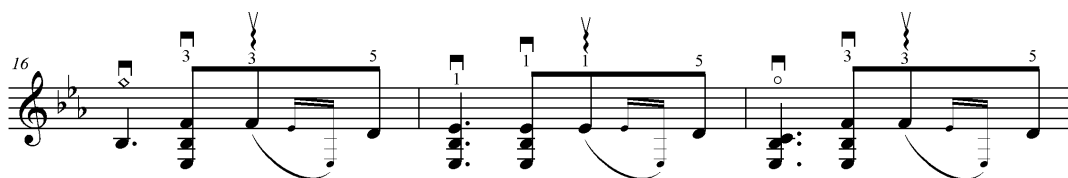
II qrup
Dəm tellər

1 2 3
sim sim sim

III qrup
Bəm tellər

1 2 3
sim sim sim

²² “Hicrani Kərəm” havasını bəzi aşıqlar “Zarıncı Kərəm”, Borçalı aşıqlarının nümayəndəsi Hüseyn Saraclı isə “Quba Kərəmi” adı ilə ifa edərdi.

37

39

41

43

46

49

52

55

57

Musical score for Ilqar Imamverdiyev, measures 59-84. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and slurs. The notation includes various ornaments (V) and fingering numbers (1, 3, 5) above the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 84.

Measures 59-60: Introduction of the main rhythmic motif with triplets and slurs.

Measures 61-62: Continuation of the motif, featuring a triplet of eighth notes.

Measures 63-64: Further development of the motif, including a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 65-66: Similar rhythmic structure with slurs and triplets.

Measures 67-68: Continuation of the motif, featuring a triplet of eighth notes.

Measures 69-70: Further development of the motif, including a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 71-72: Continuation of the motif, featuring a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 73-74: Further development of the motif, including a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 75-76: Continuation of the motif, featuring a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 77-78: Further development of the motif, including a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 79-80: Continuation of the motif, featuring a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 81-82: Further development of the motif, including a triplet of eighth notes and a slur over a quarter note.

Measures 83-84: Final measures of the piece, concluding with a double bar line and repeat dots.

77

Musical notation for measures 77-78. Measure 77 starts with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. It features a series of chords and notes, with a slur over the second half. Measure 78 continues the sequence with similar chords and notes, also featuring a slur. Fingering numbers 1, 2, 3, and 5 are indicated above the notes. A 'V' symbol is placed above the second measure of each line.

79

Musical notation for measures 79-80. Measure 79 continues the sequence with similar chords and notes, featuring a slur. Measure 80 continues the sequence with similar chords and notes, also featuring a slur. Fingering numbers 1, 2, 3, and 5 are indicated above the notes. A 'V' symbol is placed above the second measure of each line.

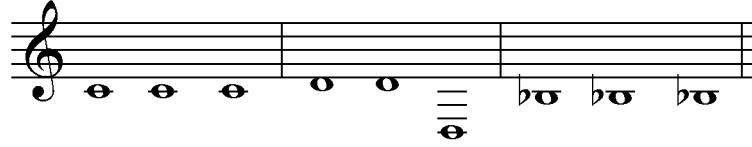
81

Musical notation for measures 81-82. Measure 81 continues the sequence with similar chords and notes, featuring a slur. Measure 82 concludes the piece with a final chord and a wavy line indicating a fade-out. Fingering numbers 1, 3, and 5 are indicated above the notes. A 'V' symbol is placed above the second measure of each line. The word "Fine" is written below the final measure.

31. BAŞ MÜXƏMMƏS

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 220$

19

22

25

28

31

34

37

40

43

Musical notation for measures 43-45. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff. Measure 43 starts with a quarter note G4, followed by a quarter note F4, and a quarter note E4. Measure 44 continues with a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. Measure 45 features a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F3. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 43, 44, and 45.

46

Musical notation for measures 46-48. Measure 46 starts with a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. Measure 47 continues with a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. Measure 48 features a quarter note F2, a quarter note E2, and a quarter note D2. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 46, 47, and 48.

49

Musical notation for measures 49-51. Measure 49 starts with a quarter note C3, a quarter note B2, and a quarter note A2. Measure 50 continues with a quarter note G2, a quarter note F2, and a quarter note E2. Measure 51 features a quarter note D2, a quarter note C2, and a quarter note B1. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 49, 50, and 51.

52

Musical notation for measures 52-54. Measure 52 starts with a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F1. Measure 53 continues with a quarter note E1, a quarter note D1, and a quarter note C1. Measure 54 features a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 52, 53, and 54.

55

Musical notation for measures 55-57. Measure 55 starts with a quarter note F0, a quarter note E0, and a quarter note D0. Measure 56 continues with a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. Measure 57 features a quarter note G0, a quarter note F0, and a quarter note E0. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 55, 56, and 57.

58

Musical notation for measures 58-60. Measure 58 starts with a quarter note D0, a quarter note C0, and a quarter note B0. Measure 59 continues with a quarter note A0, a quarter note G0, and a quarter note F0. Measure 60 features a quarter note E0, a quarter note D0, and a quarter note C0. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 58, 59, and 60.

61

Musical notation for measures 61-63. Measure 61 starts with a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. Measure 62 continues with a quarter note F0, a quarter note E0, and a quarter note D0. Measure 63 features a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 61, 62, and 63.

64

Musical notation for measures 64-66. Measure 64 starts with a quarter note G0, a quarter note F0, and a quarter note E0. Measure 65 continues with a quarter note D0, a quarter note C0, and a quarter note B0. Measure 66 features a quarter note A0, a quarter note G0, and a quarter note F0. Vertical accents (V) are placed above the first notes of measures 64, 65, and 66.

67

70

73

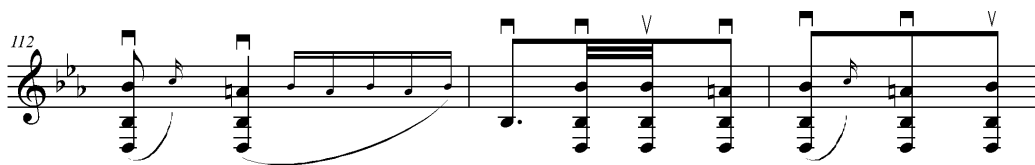
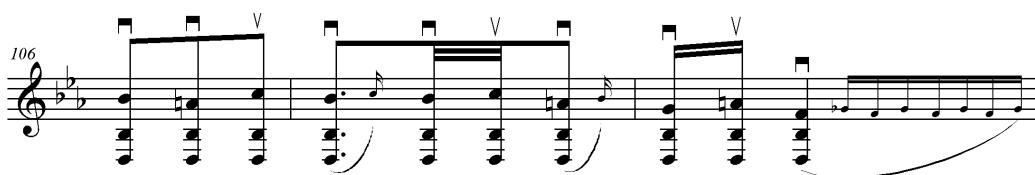
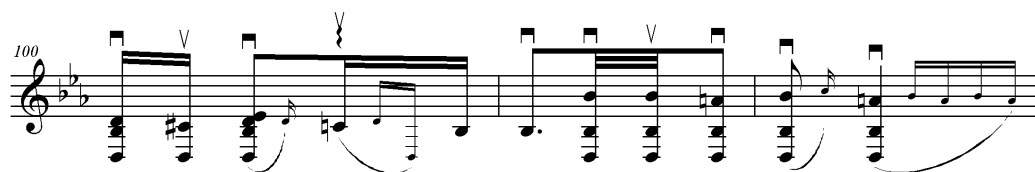
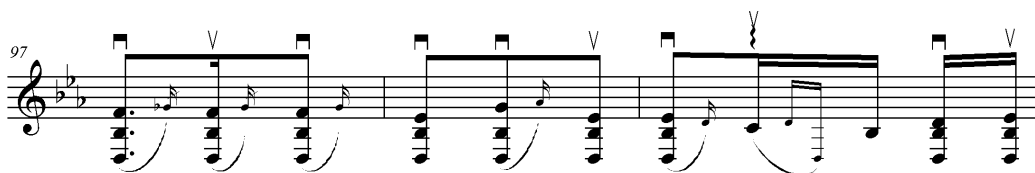
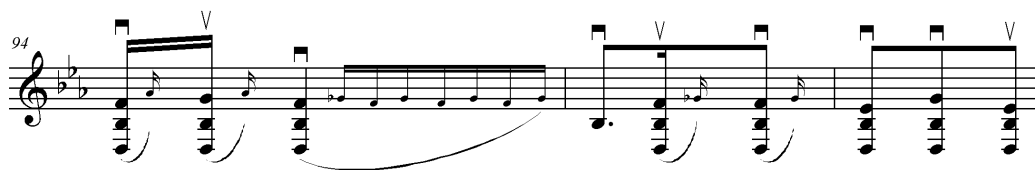
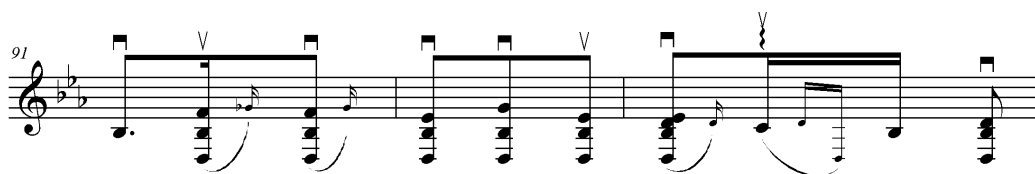
76

79

82

85

88

115

118

121

124

127

130

133

136

139

142

145

148

151

154

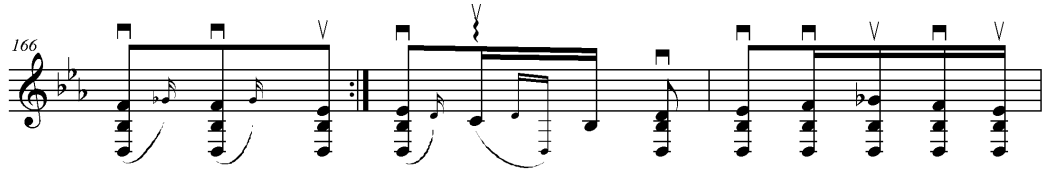
157

160

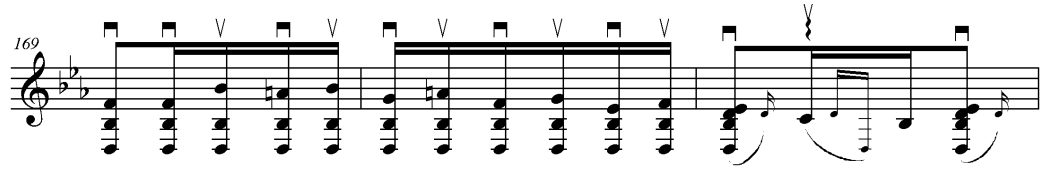
163

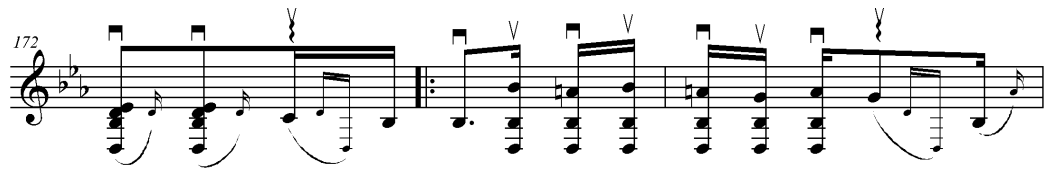
166

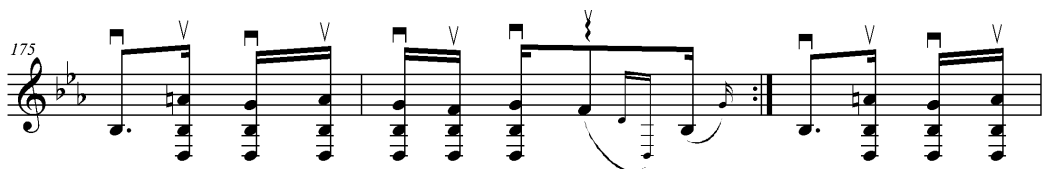
169

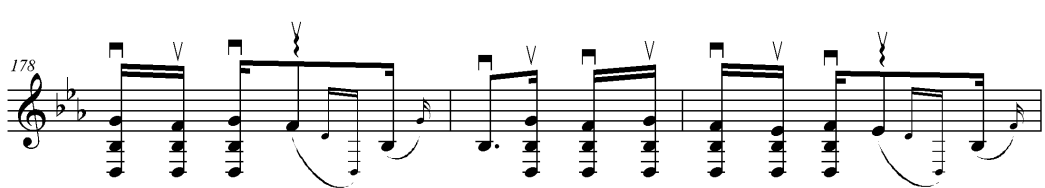
172

175

178

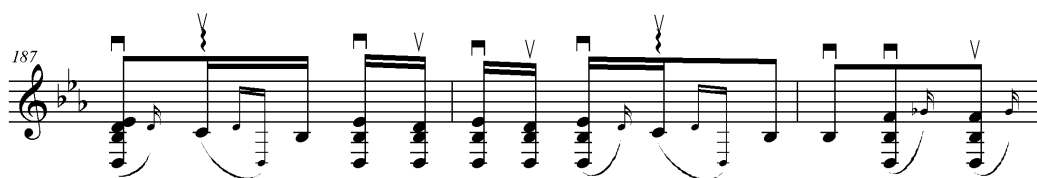
181

184

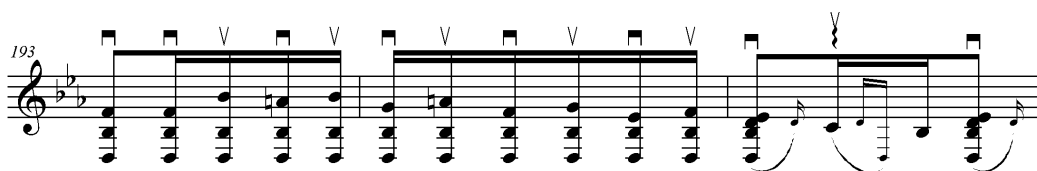
187

190

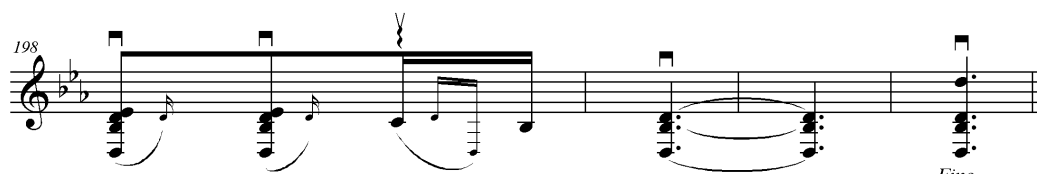
193

196

198

Fine

32. ORTA MÜXƏMMƏS

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

The musical score is written in 2/4 time with a tempo marking of 230. It begins with a key signature of two flats (B-flat major). The first staff shows the initial notes for the three instrument groups. The subsequent staves (2-13) contain the main melodic and harmonic material, featuring intricate rhythmic patterns and fingerings (marked with 'V' and '5'). A key signature change to one flat (F major) occurs at the beginning of the 5th staff. The score concludes with a double bar line at the end of the 13th staff.

15

17

19

21

23

25

27

29

31

33

Fine

33. ƏLƏSGƏR MÜXƏMMƏSİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 300$

3

5

7

9

11

13

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 15-27. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of three. Vertical lines above the notes indicate fingerings (1, 2, 3) and breath marks (V). The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

15

17

19

21

23

25

27

1.

2.

Fine

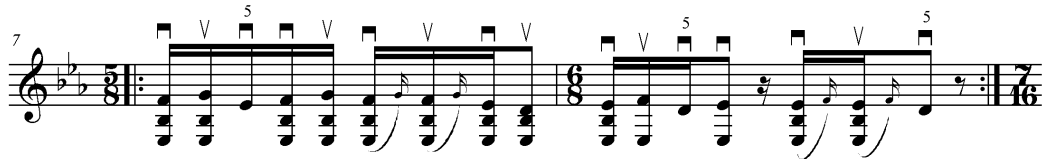
34. TƏCNİS

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 240$

35. MƏMMƏDBAĞIRI

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 75$

3

5

7

9

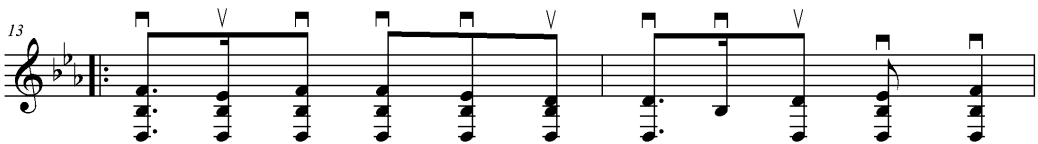
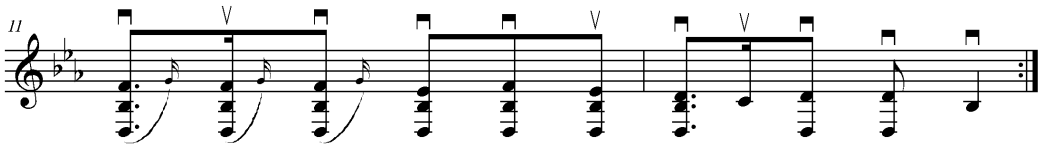
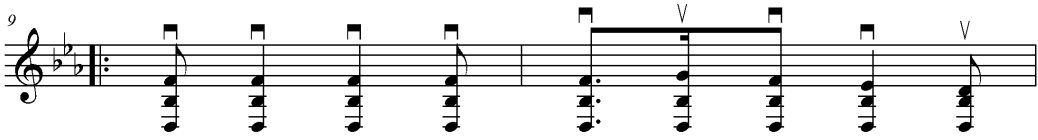
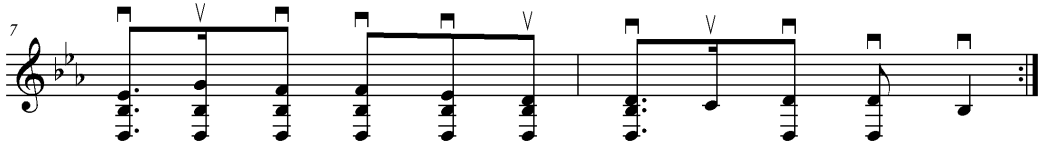
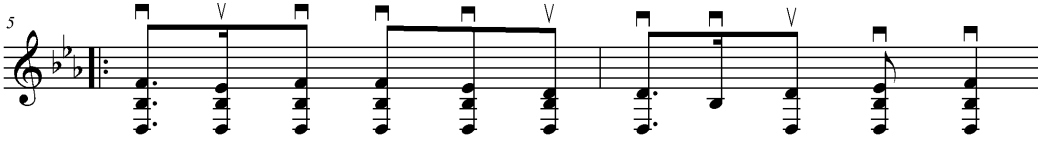
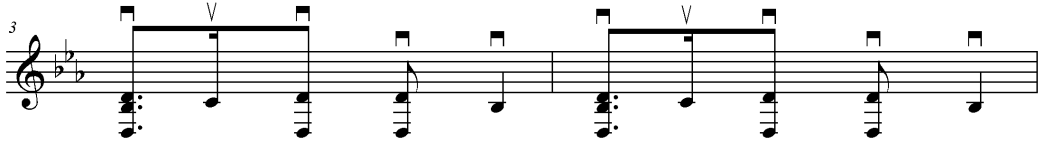
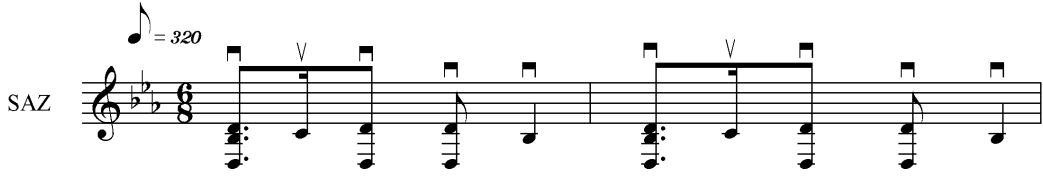
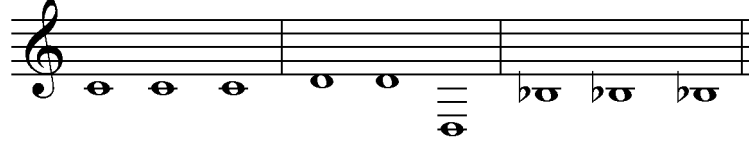
11

FINE

36. ŞENLİK GÖZƏLLƏMƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

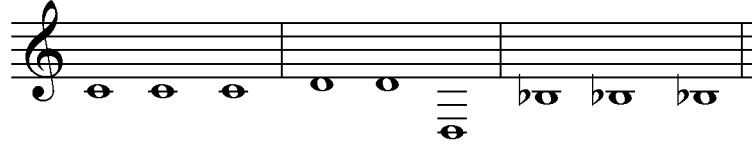
I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

37. KÖŞƏBAŞI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

260

265

165

265

165

265

14

16

18

20

22

25

27

29

31

Fine

38. QAYTARMA

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1
sim

2
sim

3
sim

II qrup
Dəm tellər

1
sim

2
sim

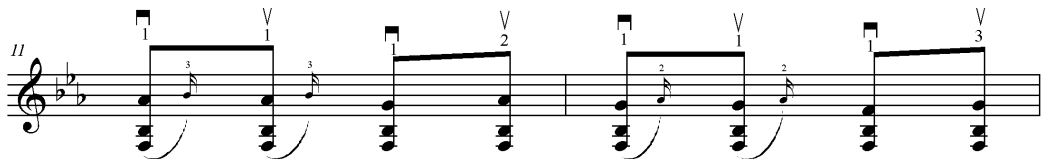
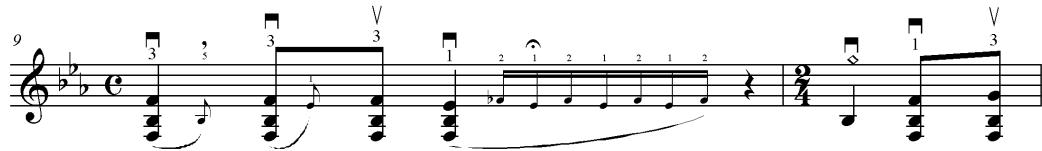
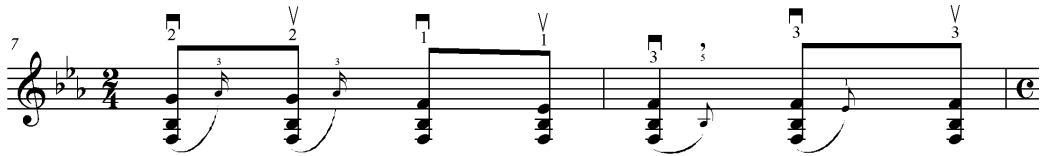
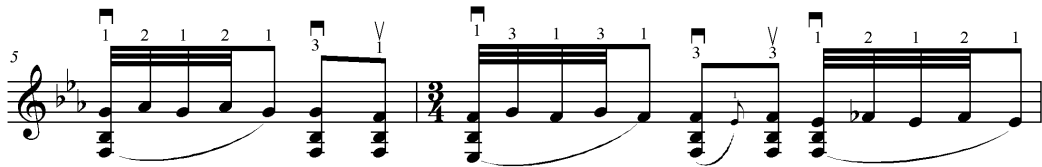
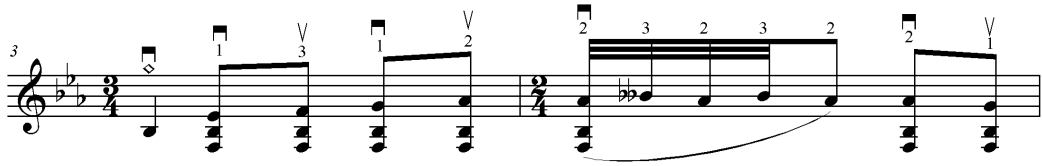
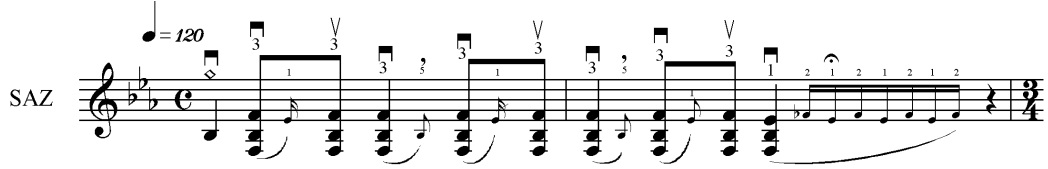
3
sim

III qrup
Bəm tellər

1
sim

2
sim

3
sim

32

35

38

41

43

46

49

52

55

Fine

39. QAYTAĞI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ²³

I qrup Zil tellər	II qrup Dəm tellər	III qrup Bəm tellər
1 2 3	1 2 3	1 2 3
sim sim sim	sim sim sim	sim sim sim

SAZ $\text{♩} = 275$

4

8

11

15

19

22

²³ Borçalı aşığı İfa zamanı "Orta pərdə kökü" nün bu variantından daha çox istifadə edərək, sazlarını bu qaydada kökləyirlər.

26

29

32

35

39

42

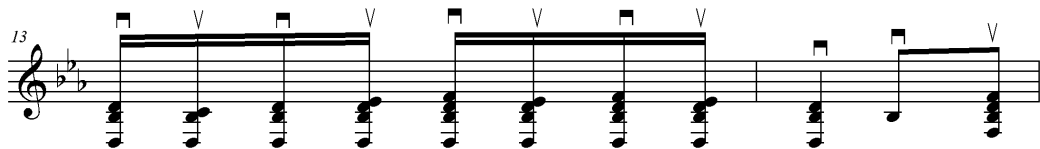
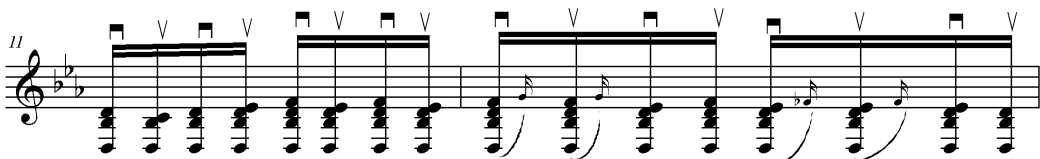
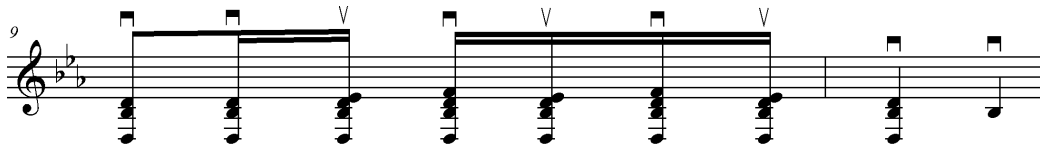
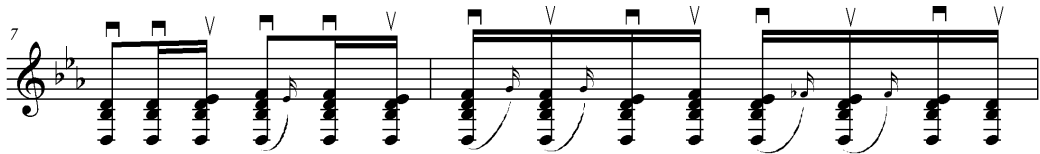
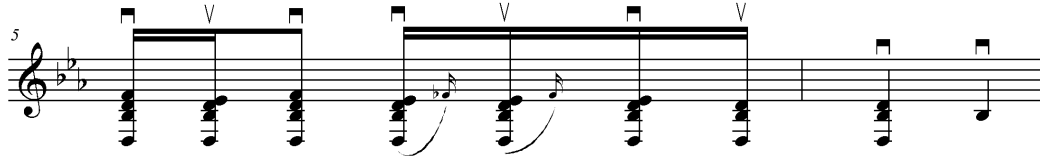
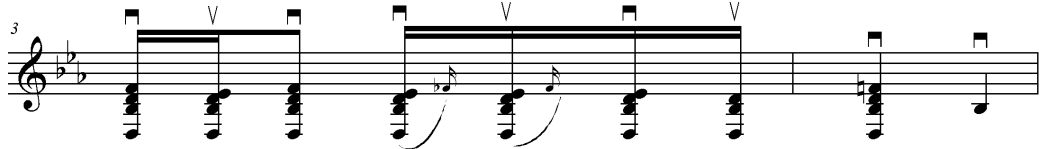
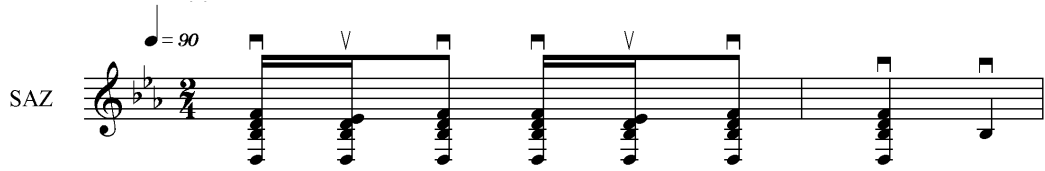
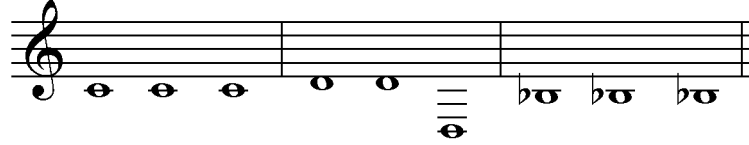
45

FINE

40. QARABAĞ ŞİKƏSTƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

15

17

19

21

23

25

27

29

31

33

35

37

39

41

43

45

47

49

51

Musical notation for measure 51, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. The bass line features a steady eighth-note accompaniment. A 'V' marking is placed above the first measure, and a '5' marking is placed above the fifth measure.

53

Musical notation for measure 53, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' and '5' markings are present above the first and fifth measures respectively.

55

Musical notation for measure 55, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. A 'V' marking is present above the first measure.

57

Musical notation for measure 57, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' and '5' markings are present above the first and fifth measures respectively.

59

Musical notation for measure 59, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' and '5' markings are present above the first and fifth measures respectively.

61

Musical notation for measure 61, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' and '5' markings are present above the first and fifth measures respectively.

63

Musical notation for measure 63, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' markings are present above the first, second, third, fourth, fifth, sixth, and seventh measures.

65

Musical notation for measure 65, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' and '5' markings are present above the first and fifth measures respectively.

67

Musical notation for measure 67, continuing the piece. It features a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody includes a fermata over the final note. The bass line has a consistent eighth-note accompaniment. 'V' markings are present above the first, second, third, fourth, fifth, sixth, and seventh measures.

69

71

73

75

77

79

81

83

85

Musical notation for measure 85, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 4/4 time signature. The notation includes a series of chords and melodic lines, with a 'V' marking above the first measure and a 's' marking above the final measure.

87

Musical notation for measure 87, continuing the piece with similar chordal and melodic structures, marked with 'V' above the first measure.

89

Musical notation for measure 89, showing a continuation of the musical theme with 'V' markings above the first and third measures.

91

Musical notation for measure 91, maintaining the rhythmic and harmonic patterns, with 'V' markings above the first and third measures.

93

Musical notation for measure 93, featuring consistent chordal accompaniment and melodic lines, marked with 'V' above the first and third measures.

95

Musical notation for measure 95, continuing the musical development with 'V' markings above the first and third measures.

97

Musical notation for measure 97, showing a variation in the melodic line while maintaining the harmonic structure, marked with 'V' above the first and third measures.

99

Musical notation for measure 99, concluding the sequence with 'V' markings above the first and third measures.

101

Musical notation for measures 101-102. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff. Measure 101 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 102 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The second measure of 102 has a '5' above it, indicating a fifth finger. The bass line consists of chords.

103

Musical notation for measures 103-104. Measure 103 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The second measure of 103 has a '5' above it. Measure 104 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

105

Musical notation for measures 105-106. Measure 105 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 106 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

107

Musical notation for measures 107-108. Measure 107 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 108 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

109

Musical notation for measures 109-110. Measure 109 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 110 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

111

Musical notation for measures 111-112. Measure 111 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 112 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

113

Musical notation for measures 113-114. Measure 113 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 114 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

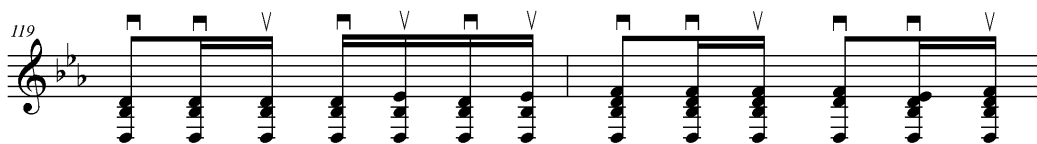
115

Musical notation for measures 115-116. Measure 115 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 116 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

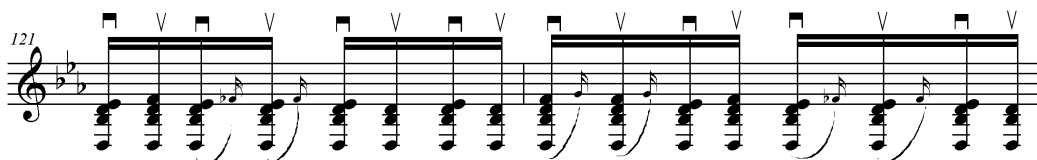
117

Musical notation for measures 117-118. Measure 117 contains two measures of music, each with a 'V' above it. Measure 118 contains two measures of music, each with a 'V' above it. The bass line consists of chords.

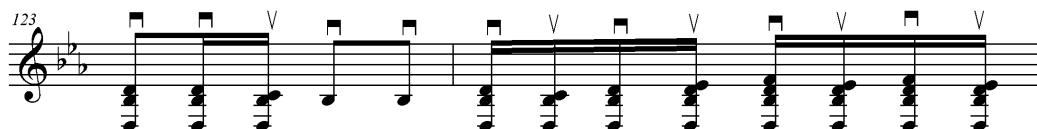
119

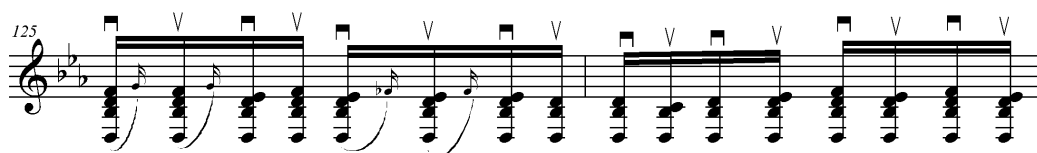
121

123

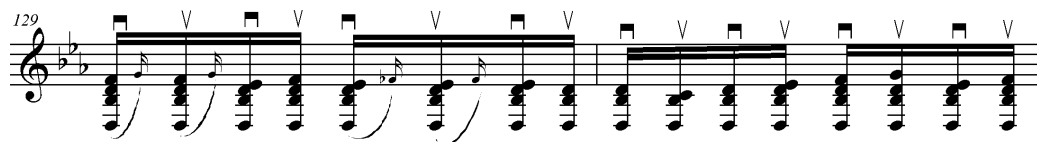
125

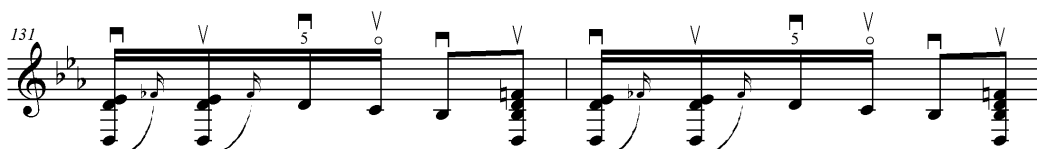
127

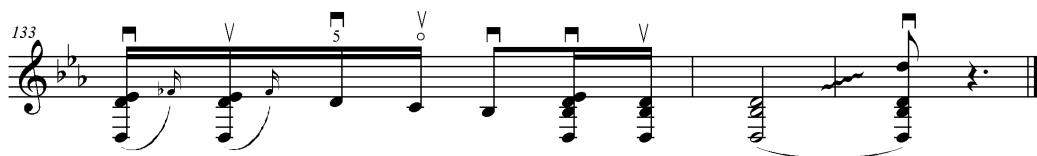
129

131

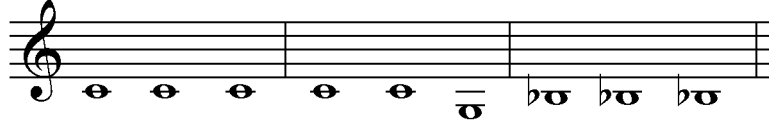
133

41. QALANIN DİBİNDƏ²⁴

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\bullet = 100$

3

5

7

9

11

13

²⁴ “Qalanın dibində” sözü ilə oxunan saz havasını Suldüz aşığıları “Ağır dalan” adı ilə ifa eirlər.

15

17

19

21

23

25

27

29

31

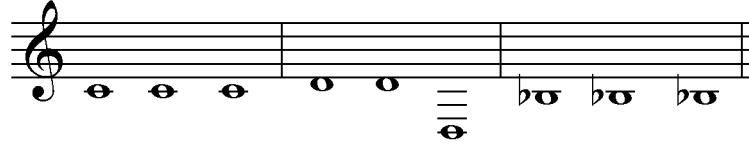
33

Fine

42. SULTANI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\bullet = 100$

14

Musical notation for measure 14, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '5' fingering mark above the first measure.

16

Musical notation for measure 16, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '5' fingering mark above the first measure.

17

Musical notation for measure 17, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '3' fingering mark above the first measure.

19

Musical notation for measure 19, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 3/8 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a 'V' marking above the first measure.

21

Musical notation for measure 21, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 3/8 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a 'V' marking above the first measure.

23

Musical notation for measure 23, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 3/8 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a 'V' marking above the first measure.

25

Musical notation for measure 25, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '5' fingering mark above the first measure.

27

Musical notation for measure 27, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '5' fingering mark above the first measure.

29

Musical notation for measure 29, featuring a treble clef, key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with slurs and accents, and a '5' fingering mark above the first measure.

31

Musical staff 31: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 1-4 contain chords with 'V' above them. Measure 2 has a '5' above the first note. Measure 4 ends with a fermata.

32

Musical staff 32: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. Measures 1-4 contain chords with 'V' above them. Measure 4 ends with a fermata.

34

Musical staff 34: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 1-4 contain chords with 'V' above them. Measure 2 has a '5' above the first note. Measure 4 ends with a fermata.

36

Musical staff 36: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 1-4 contain chords with 'V' above them. Measure 4 ends with a fermata.

38

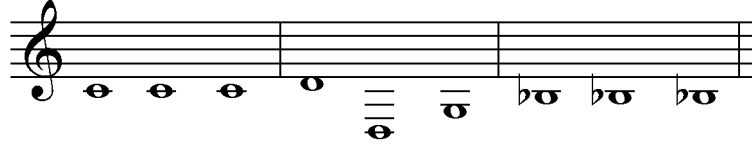
Musical staff 38: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 1-4 contain chords with 'V' above them. Measure 4 ends with a fermata.

FINE

43. İBRAHİMİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ²⁵

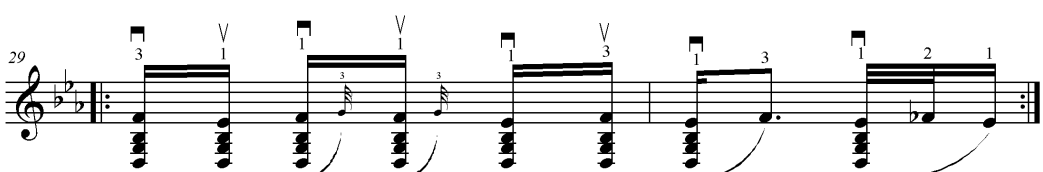
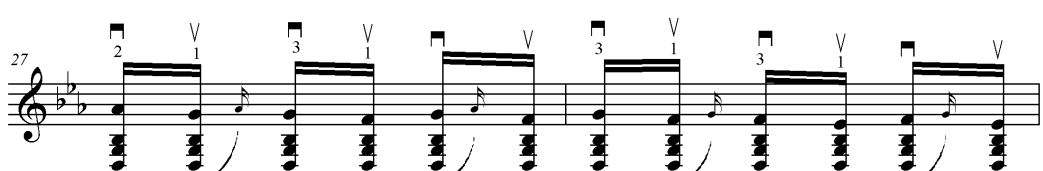
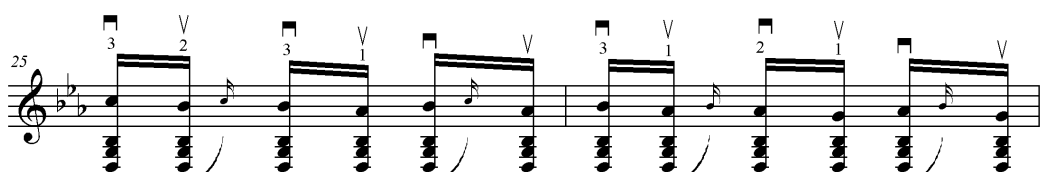
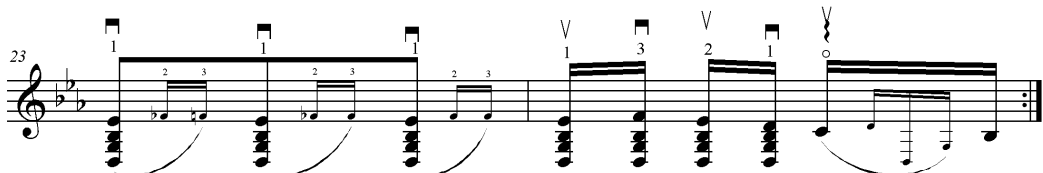
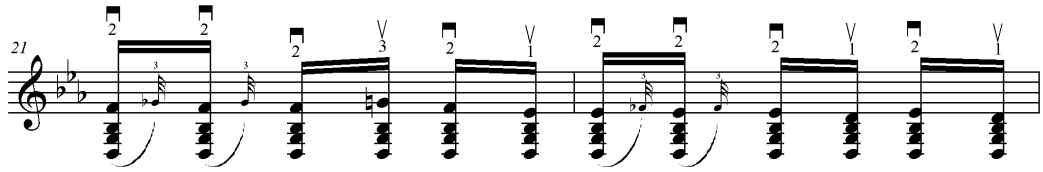
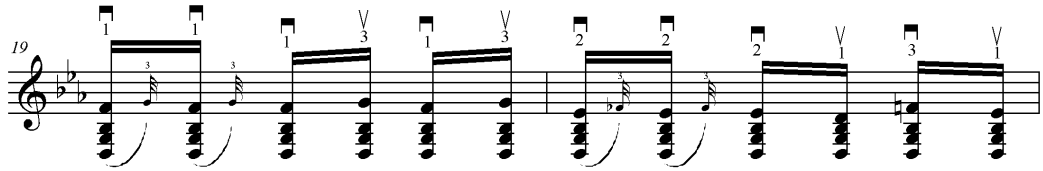
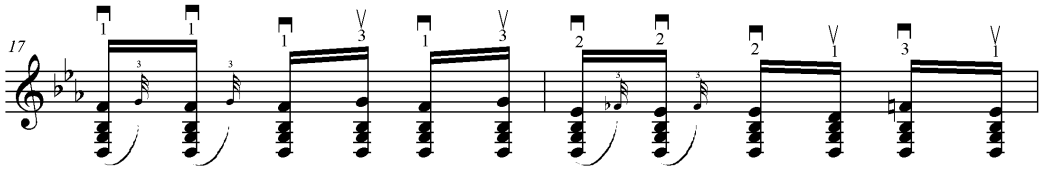
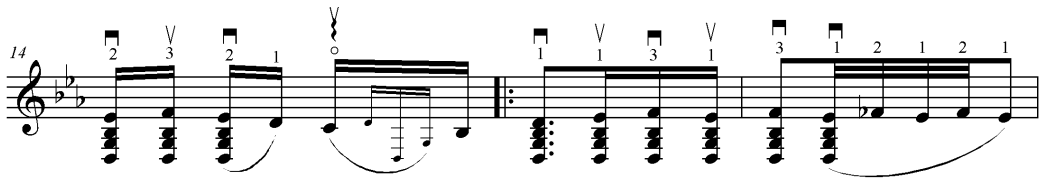
I qrup			II qrup			II qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 150$

²⁵ “İbrahimi” havası Borçalı aşıqlarının repertuarına məxsus hava olub, bu bölgənin aşıqlarının özünəməxsus “Baş pərdə kökü”ndə ifa olunur.

31

Musical notation for measure 31, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 2, 1 and various accents.

33

Musical notation for measure 33, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 2, 2, 2, 3, 2, 1 and various accents.

35

Musical notation for measure 35, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 2, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3 and various accents.

37

Musical notation for measure 37, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 1, 3, 3, 1, 2, 1, 1, 2, 1, 2, 3, 1 and various accents.

39

Musical notation for measure 39, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 2, 1, 3, 1, 3, 3, 1, 1, 2, 1, 2, 1 and various accents.

41

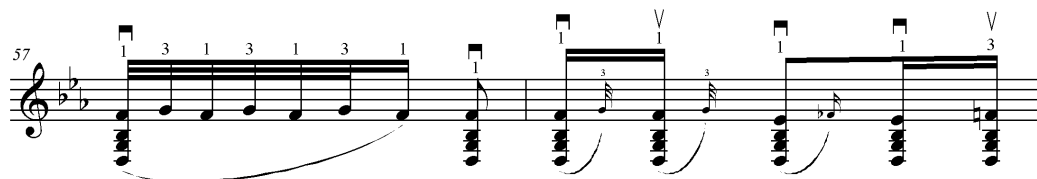
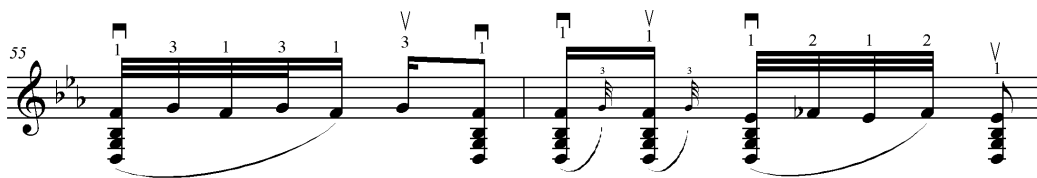
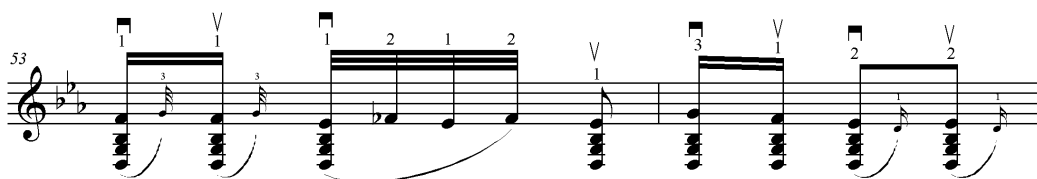
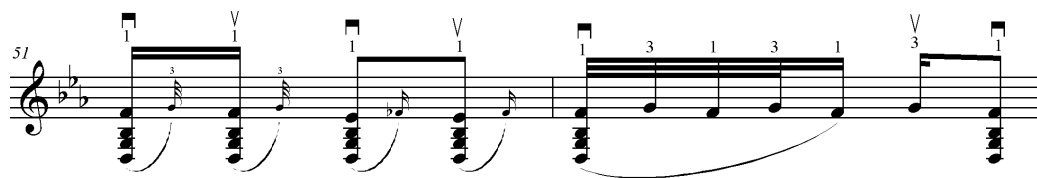
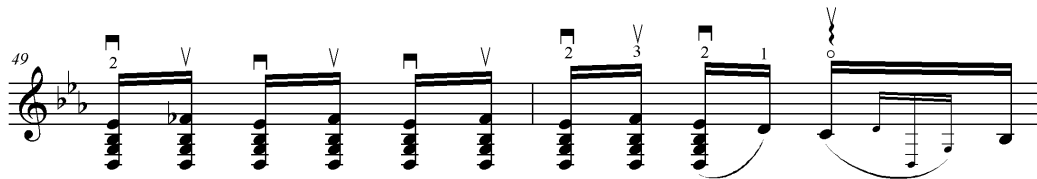
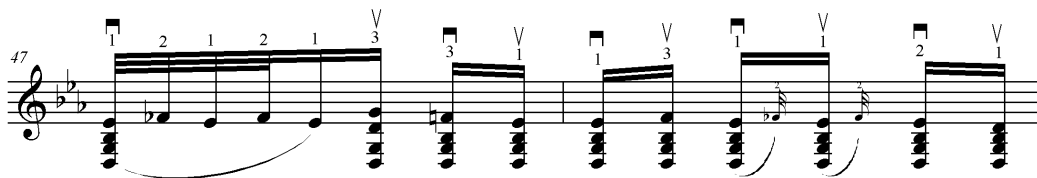
Musical notation for measure 41, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 2, 2, 2, 3, 2, 1 and various accents.

43

Musical notation for measure 43, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 2, 3, 2, 3, 1, 1, 2, 1, 2, 1, 2 and various accents.

45

Musical notation for measure 45, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 2, 3, 1 and various accents.

63

65

67

69

71

73

75

77

79

Musical notation for measures 79-80. Measure 79 contains two chords with fingerings 2 and 3, followed by a chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2. Measure 80 contains a whole note chord with fingering 2 and 1, followed by a whole note chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2 and 1.

81

Musical notation for measures 81-82. Measure 81 contains a chord with fingering 3 and 1, followed by a chord with fingering 3 and 1, and a whole note chord with fingering 3 and 1. Measure 82 contains a whole note chord with fingering 3 and 1, followed by a whole note chord with fingering 3 and 1, and a whole note chord with fingering 3 and 1.

83

Musical notation for measures 83-84. Measure 83 contains a chord with fingering 1 and 2, followed by a chord with fingering 1 and 2, and a whole note chord with fingering 1 and 2. Measure 84 contains a whole note chord with fingering 1 and 2, followed by a whole note chord with fingering 1 and 2, and a whole note chord with fingering 1 and 2.

85

Musical notation for measures 85-86. Measure 85 contains a chord with fingering 1 and 2, followed by a chord with fingering 1 and 2, and a whole note chord with fingering 1 and 2. Measure 86 contains a whole note chord with fingering 1 and 2, followed by a whole note chord with fingering 1 and 2, and a whole note chord with fingering 1 and 2.

87

Musical notation for measures 87-88. Measure 87 contains a chord with fingering 2 and 3, followed by a chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2 and 1. Measure 88 contains a whole note chord with fingering 2 and 1, followed by a whole note chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2 and 1.

89

Musical notation for measures 89-90. Measure 89 contains a chord with fingering 1 and 3, followed by a chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2 and 1. Measure 90 contains a whole note chord with fingering 2 and 1, followed by a whole note chord with fingering 2 and 1, and a whole note chord with fingering 2 and 1.

Fine

44. MİNA GƏRAYLI

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 95$

The main musical score for the saz instrument, consisting of seven staves of music. The notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as $\text{♩} = 95$. The score includes various techniques such as vibrato (V), slurs, and fingerings (1, 2, 3, 5). The first staff starts with a repeat sign. The second staff has a measure number 3. The third staff has a measure number 5. The fourth staff has a measure number 7. The fifth staff has a measure number 9. The sixth staff has a measure number 11. The seventh staff has a measure number 13.

15

17

19

21

23

25

27

29

Fine

45. MƏNSURİ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

II qrup
Dəm tellər

III qrup
Bəm tellər

1 2 3 1 2 3 1 2 3
sim sim sim sim sim sim sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 65$

Main musical notation for the saz instrument, consisting of eight staves of music. The notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as $\text{♩} = 65$. The music features a complex rhythmic pattern with various fingerings (V) and accents. The staves are numbered 1 through 13, with some staves containing multiple measures.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 15-31. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature changes from common time (C) to 2/4, 3/4, and 4/4. The piece features a melodic line with various ornaments (trills and grace notes) and a complex accompaniment consisting of multiple voices of chords and arpeggiated figures. The notation includes many slurs, ties, and dynamic markings.

Measures 15-31:

- Measure 15: Melody with a trill (tr) and grace note (gr). Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 17: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 19: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 21: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 23: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 25: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 27: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 29: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.
- Measure 31: Melody with a grace note. Accompaniment with chords and arpeggiated figures.

33

7/16

35

8/16

37

2/4

39

8/16

41

2/4

43

2/4

45

Gliss
Fine

46. FAXRALI DİLQƏM²⁶

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

	I qrup			II qrup			II qrup		
	Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

²⁶ Borçalı aşığılarının repertuarına məxsus olan "Faxralı Dilqəm" havasının digər bir adına bu elin aşığıları hal-hazırda "Doşanquluoğlu" da deyirlər. Bu hava "Baş pərdə kökü" nün Borçalı variantında ifa olunur.

11

13

15

17

19

21

23

25

27

Musical notation for measures 27 and 28. The piece is in B-flat major (two flats) and 3/4 time. Measure 27 contains a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) marked with a '3' and a 'V' above it, followed by a quarter note (C5) marked with a '3' and a 'V' above it. Measure 28 contains a quarter note (B4) marked with a '2' and a 'V' above it, followed by a quarter note (A4) marked with a '3' and a 'V' above it, and a quarter note (G4) marked with a '2' and a 'V' above it. The notation includes a treble clef, a key signature of two flats, and a common time signature.

29

Musical notation for measures 29 and 30. Measure 29 contains a quarter note (G4) marked with a '1' and a 'V' above it, a quarter note (A4) marked with a '2' and a 'V' above it, and a quarter note (B4) marked with a '3' and a 'V' above it. Measure 30 contains a quarter note (A4) marked with a '2' and a 'V' above it, a quarter note (G4) marked with a '3' and a 'V' above it, and a quarter note (F4) marked with a '2' and a 'V' above it. The notation includes a treble clef, a key signature of two flats, and a common time signature.

31

Musical notation for measures 31 and 32. Measure 31 contains a quarter note (G4) marked with a '1' and a 'V' above it, a quarter note (A4) marked with a '2' and a 'V' above it, and a quarter note (B4) marked with a '3' and a 'V' above it. Measure 32 contains a quarter note (A4) marked with a '2' and a 'V' above it, a quarter note (G4) marked with a '3' and a 'V' above it, and a quarter note (F4) marked with a '2' and a 'V' above it. The notation includes a treble clef, a key signature of two flats, and a common time signature. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Fine

47. DOL HİCRANI

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

II qrup
Dəm tellər

III qrup
Bəm tellər

1 2 3 1 2 3 1 2 3
sim sim sim sim sim sim sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 65$

3

4

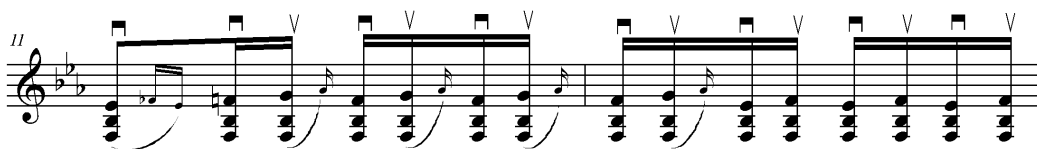
5

6

7

9

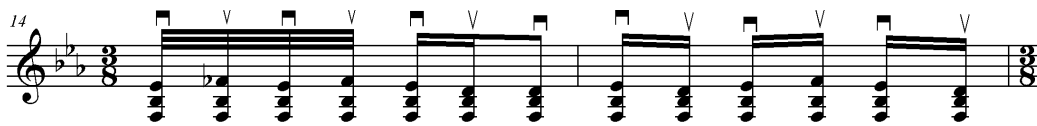
11

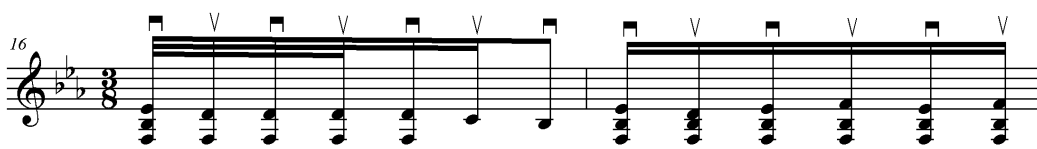
13

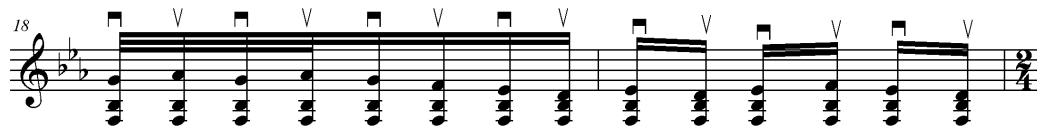
14

16

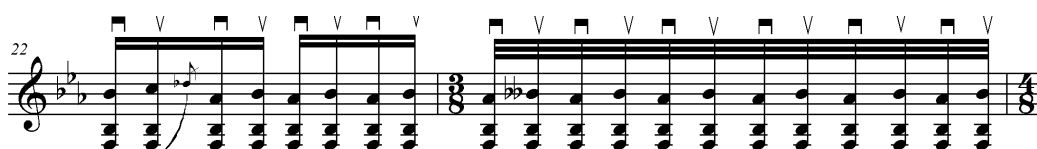
18

20

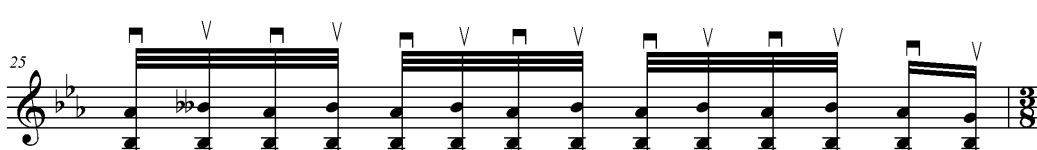
22

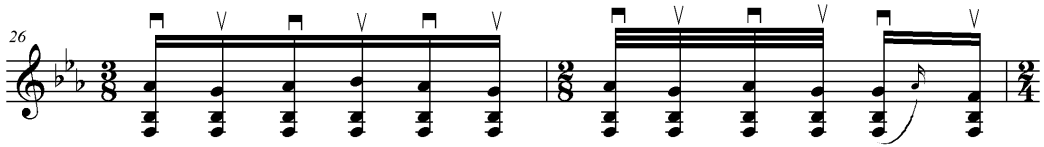
24

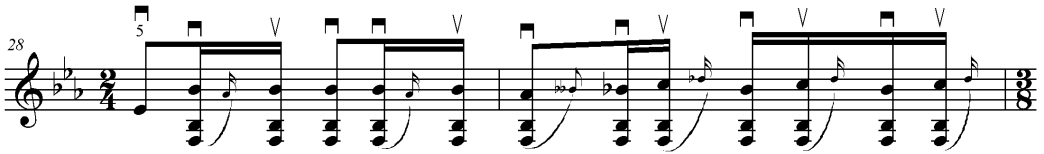
25

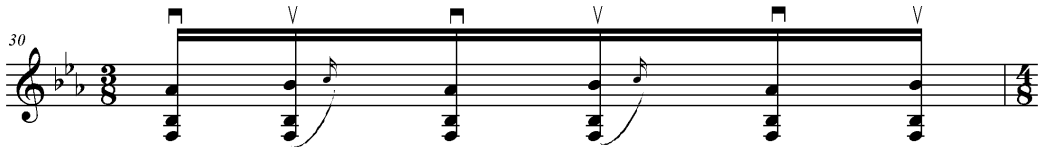
26

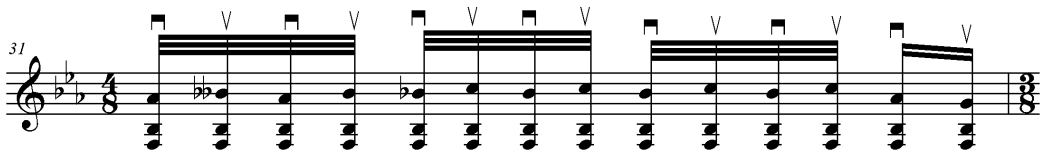
28

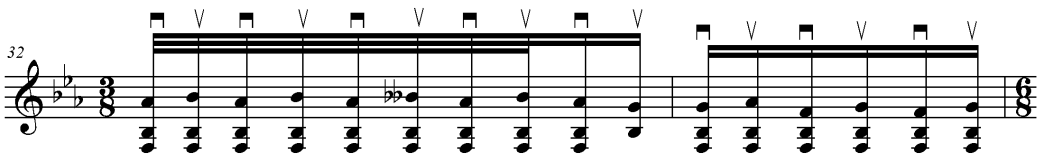
30

31

32

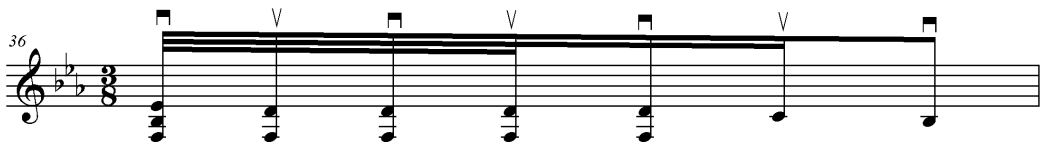
34

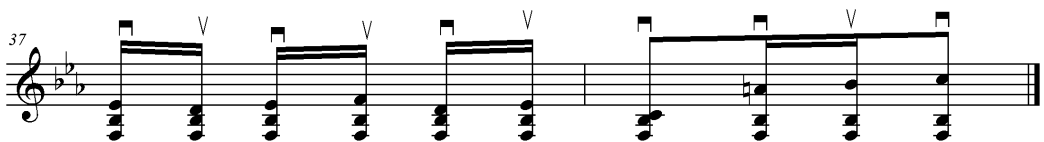
35

36

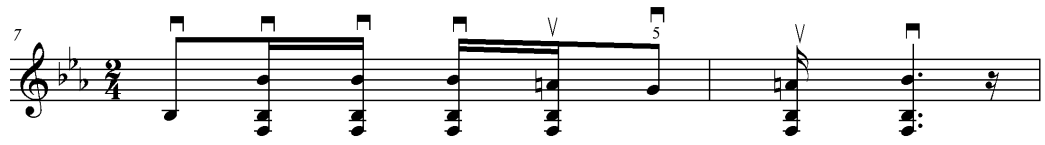
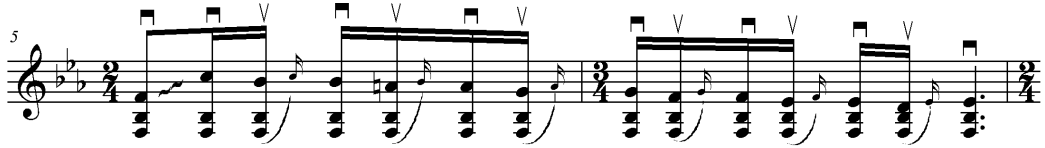
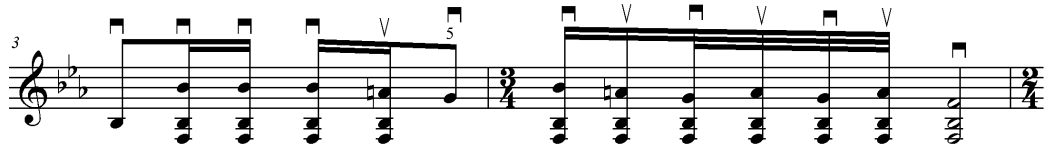
37

Fine

48. BƏHMƏNİ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər1
sim2
sim3
simII qrup
Dəm tellər1
sim2
sim3
simIII qrup
Bəm tellər1
sim2
sim3
sim

13

14

15

17

19

21

23

25

27

29

Musical notation for measures 29-30. Measure 29 is in 3/8 time and measure 30 is in 6/8 time. Both measures feature a treble clef, a key signature of two flats, and a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. The bass line consists of chords with slurs.

31

Musical notation for measure 31. The measure is in 3/4 time with a treble clef, two flats key signature, and a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. The bass line consists of chords with slurs.

32

Musical notation for measure 32. The measure is in 3/4 time with a treble clef, two flats key signature, and a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. The bass line consists of chords with slurs.

33

Musical notation for measure 33. The measure is in 3/4 time with a treble clef, two flats key signature, and a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. The bass line consists of chords with slurs. The piece ends with a double bar line and the word "Fine" below it.

49. KEŞİŞOĞLU

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1
sim

2
sim

3
sim

II qrup
Dəm tellər

1
sim

2
sim

3
sim

III qrup
Bəm tellər

1
sim

2
sim

3
sim

SAZ

$\text{♩} = 105$

3

5

7

9

11

13

15

17

19

21

23

25

27

29

31

33

35

The image shows a musical score for İlqar İmamverdiyev, spanning measures 17 to 35. The score is written in a single system with ten staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several measures with a 6/16 time signature. The score features a variety of musical ornaments, including trills (marked with 'V'), grace notes, and triplets. Fingerings are indicated by numbers 1, 3, and 5. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the final measure.

37

39

41

43

45

47

49

51

54

56

Musical score for Ilqar İmamverdiyev, measures 58-65. The score is written in a single system with two staves. The key signature is B-flat major (two flats). The first staff begins at measure 58 and contains measures 58 through 62. The second staff begins at measure 60 and contains measures 60 through 65. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, 4, and 5 above the notes. The word "Fine" is written at the end of the second staff.

58

60

Fine

50. TƏXMİS²⁷

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

II qrup
Dəm tellər

III qrup
Bəm tellər

1 2 3 1 2 3 1 2 3
sim sim sim sim sim sim sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 185$

3

5

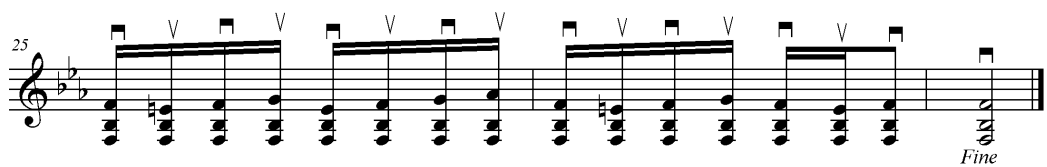
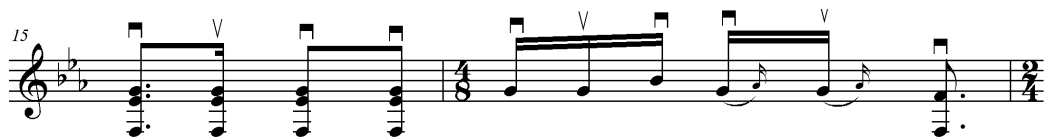
7

9

11

13

²⁷ “Təxmis” havasının ikinci bir adına Tovuz aşığı “İran dübeyt” deyirlər. Bu havanı Aşiq Mais Gəncəli “Təbriz dübeyt” adı ilə ifa edir.

51. HEYDƏRİ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 105$

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 16-37. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 3/4. The piece features a complex rhythmic structure with frequent changes in meter and tempo. Measures 16-18 are in 3/4 time. Measures 19-20 are in 2/4 time. Measures 21-23 are in common time (C). Measures 24-26 are in 2/4 time. Measures 27-30 are in 3/4 time. Measures 31-33 are in 3/4 time. Measures 34-36 are in 3/4 time. Measure 37 is in common time (C). The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings. A 'Gliss' marking is present in measure 24. The piece concludes with a 'Fine' marking at the end of measure 37.

16

17

19

21

24

27

29

31

33

35

37

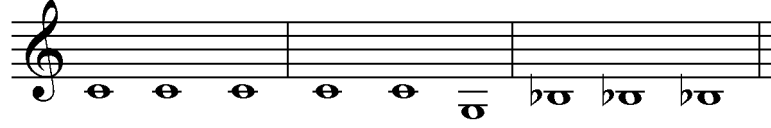
Gliss

Fine

52. İRƏVAN ÇUXURU²⁸

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 195$

4

7

10

13

16

19

²⁸ “İrəvan çuxuru” adlı saz havasını Azərbaycanın bir çox aşığı “Çuxuroba” adı ilə də ifa edirlər.

22

25

28

30

33

35

37

40

42

45

48

51

54

57

60

62

64

66

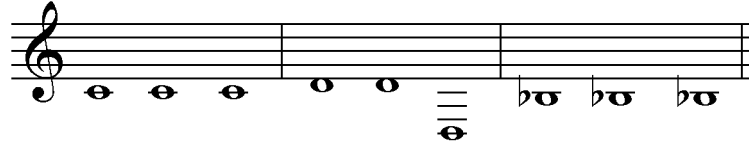
68

Fine

53. DƏRBƏNDİ²⁹

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

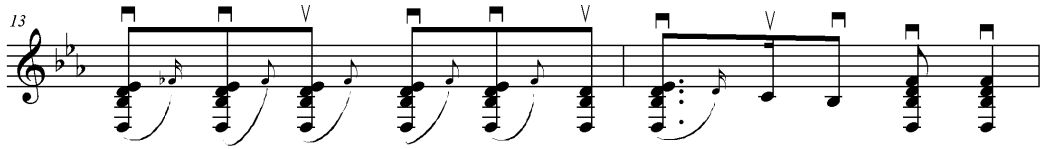

SAZ

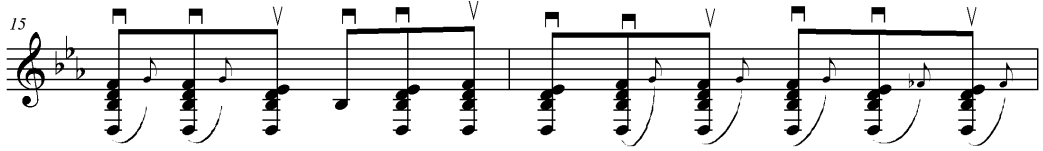
$\text{♩} = 270$

²⁹ Azərbaycanın klasik aşiq havalarından olan "Dərbəndi" havasını ustad xanəndələr Ağabala Abdullayev və Xan Şuşinski "Qaçaq Nəbi" adı ilə xalq mahnısı kimi ifa etmişlər.

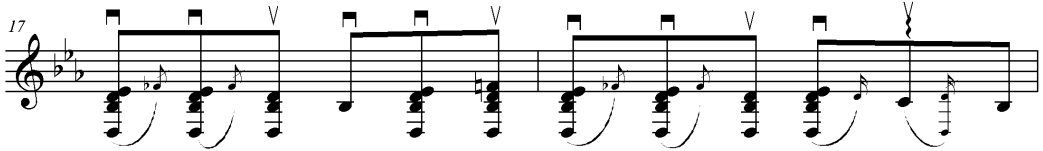
13

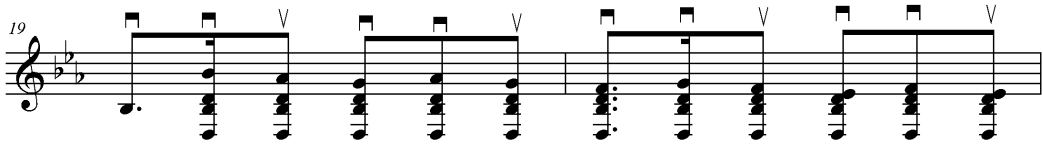
15

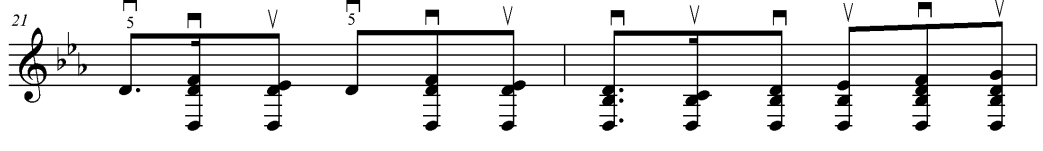
17

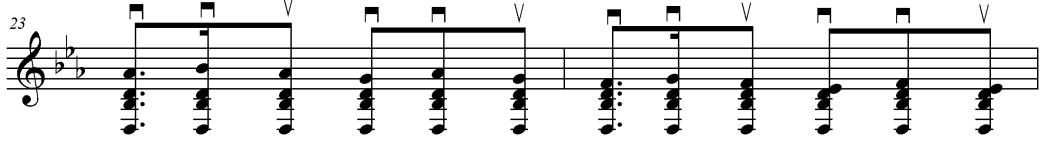
19

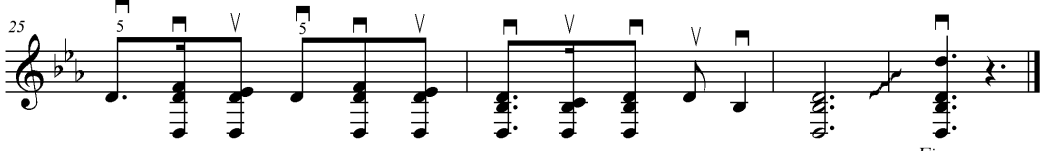
21

23

25

Fine

54. QAÇAQ NƏBİ³⁰

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 320$

³⁰ “Qaçaq Nəbi” adlı klassik saz havasının qədim bir variantı, Türk aşiq məktəbinin nümayəndəsi, Aşiq Hüseyn Alyansın oğlu Rüstəmin (1939-cu ildə Qarsın Selim rayonunun Baykara kəndində dünyaya göz açıb 1982 –ci ildə İzmirdə haqqın rəhmətinə qovuşub) ifasından nota yazılıb.

19

22

25

28

31

33

36

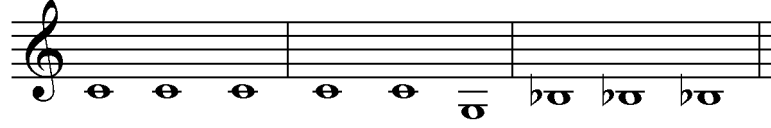
39

rit. *Fine*

55. CƏLALI-XALIQ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

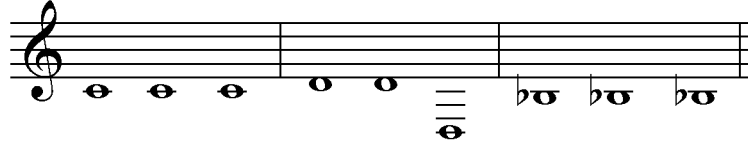
$\text{♩} = 330$

The Saz score is written in a 3/4 time signature with a key signature of two flats. It consists of six staves of music, numbered 1 through 18. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings such as accents and slurs. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final staff.

56. GİLƏNAR

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 32$

22

Musical staff 22: Treble clef, key signature of two flats (B-flat and E-flat), 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

25

Musical staff 25: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

28

Musical staff 28: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

31

Musical staff 31: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

34

Musical staff 34: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

37

Musical staff 37: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

40

Musical staff 40: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

43

Musical staff 43: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

46

Musical staff 46: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. The staff contains three measures of music. Each measure features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A fermata is placed over the final note of each measure, and a 'V' symbol is positioned above the staff.

49

52

55

58

61

64

67

70

73

76

79

82

85

88

91

94

97

100

103

106

109

112

115

118

121

124

127

130

133

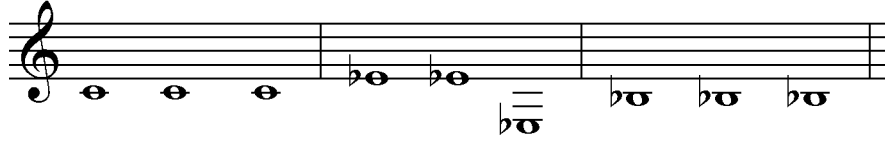
136

Fine

57. QARACAOĞLAN

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 200$

f

p

f

p

ff

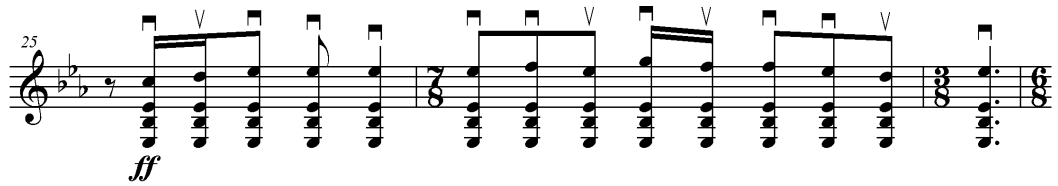
pp

f

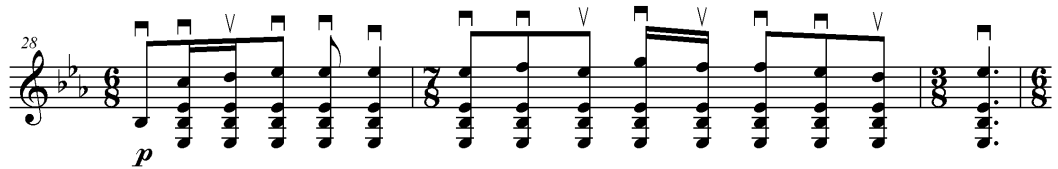
22 *p*

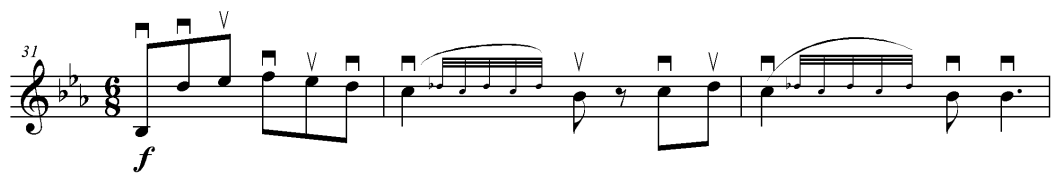
25 *ff*

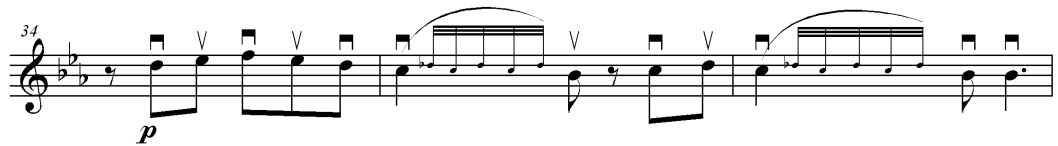
28 *p*

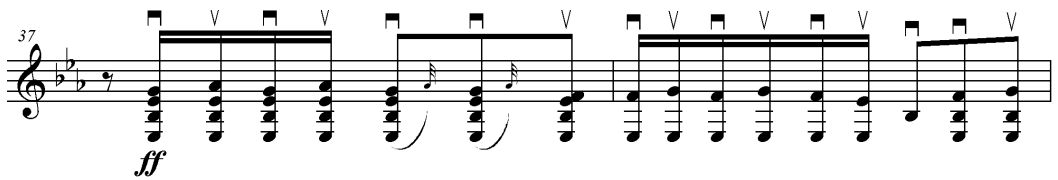
31 *f*

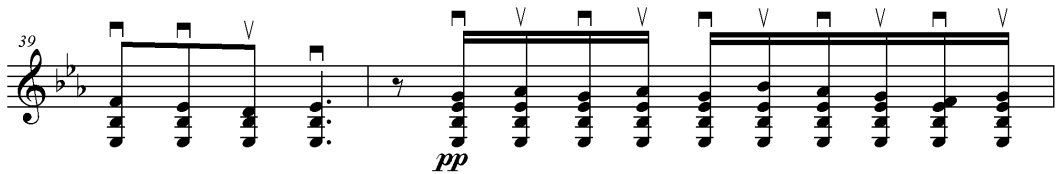
34 *p*

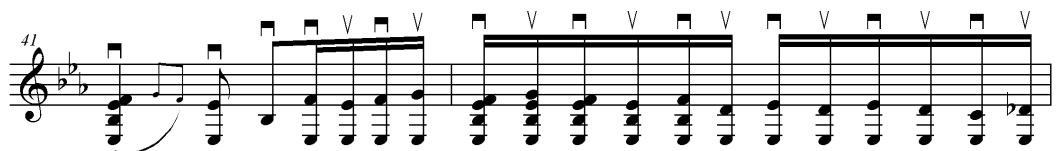
37 *ff*

39 *pp*

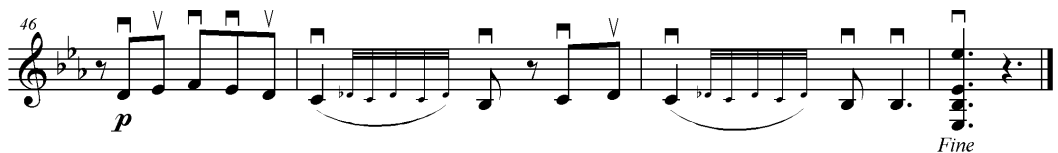
41

43 *f*

46 *p*

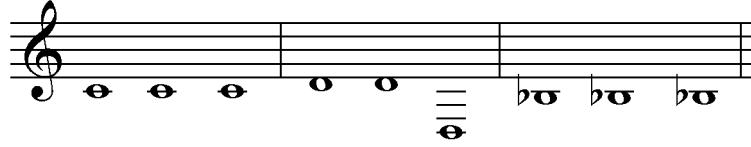

Fine

58. DİLQƏM

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 55

Musical notation for the saz part, consisting of seven staves of music with various rhythmic patterns and accidentals.

3

5

7

9

11

13

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 15-28. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 3/4. The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of four. Vertical accents (marked 'V') are placed above many of the notes. The score includes repeat signs and a key signature change to 3/4 at measure 25. The piece concludes with a double bar line at measure 28.

15

17

19

21

23

25

26

28

30

32

34

36

38

40

42

44

46

Musical notation for measures 46-47. The piece is in a minor key (three flats) and 4/4 time. Measure 46 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 47 continues the melodic line with a repeat sign. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

48

Musical notation for measures 48-49. Measure 48 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 49 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

50

Musical notation for measures 50-51. Measure 50 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 51 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

52

Musical notation for measures 52-53. Measure 52 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 53 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

54

Musical notation for measures 54-55. Measure 54 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 55 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

56

Musical notation for measures 56-57. Measure 56 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 57 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

58

Musical notation for measures 58-59. Measure 58 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 59 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line. A '5' marking is placed above the second measure of each line.

60

Musical notation for measures 60-61. Measure 60 continues the melodic line with a repeat sign. Measure 61 features a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. A 'V' marking is placed above the first measure of each line.

62

64

66

68

70

72

74

76

77

79

81

83

85

87

89

91

93

Musical notation for measures 93-94. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 3/4. The melody consists of eighth notes with a 'V' (vibrato) marking above the first note of each measure. The bass line consists of quarter notes.

95

Musical notation for measures 95-96. The key signature is three flats and the time signature is 3/4. The melody consists of eighth notes with a 'V' (vibrato) marking above the first note of each measure. The bass line consists of quarter notes.

96

Musical notation for measures 97-98. The key signature is three flats and the time signature is 3/4. The melody consists of eighth notes with a 'V' (vibrato) marking above the first note of each measure. The bass line consists of quarter notes.

98

Musical notation for measures 99-100. The key signature is three flats and the time signature is 3/4. The melody consists of eighth notes with a 'V' (vibrato) marking above the first note of each measure. The bass line consists of quarter notes.

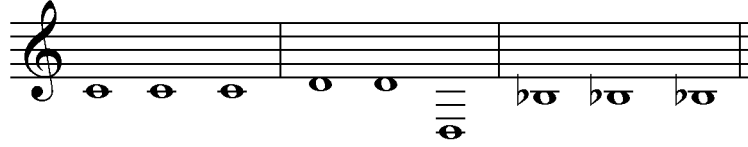
101

Musical notation for measures 101-104. The key signature is three flats and the time signature is 3/4. The melody consists of eighth notes with a 'V' (vibrato) marking above the first note of each measure. The bass line consists of quarter notes. The piece concludes with a 'Glide' marking and the word 'Fine' below the staff.

59. ÇOBAN BAYATI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

AD LIBITUM

SAZ

4

7

9

11

14

17

20

23

25

28

31

33

35

38

41

44

47

V

Gliss

3

1

5

50

52

54

57

59

62

65

67

69

72

74

The image displays a musical score for İlqar İmamverdiyev, consisting of ten staves of music. The score is written in a single system with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). The measures are numbered 50 through 74. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and articulation marks such as slurs, accents, and breath marks (V). The piece features complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth-note runs. The time signature changes from common time to 2/4 at measure 57, 3/4 at measure 62, and 2/4 at measure 65. The score concludes with a double bar line at measure 74.

76

Musical staff 76: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 76-80. Includes trills (V), triplets (3), and a fermata.

81

Musical staff 81: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 81-82. Includes trills (V) and triplets (3).

83

Musical staff 83: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 83-85. Includes trills (V), triplets (3), and a fermata.

86

Musical staff 86: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 86-87. Includes trills (V) and triplets (3).

88

Musical staff 88: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 88-90. Includes trills (V), triplets (3), and a vibrato (vib) marking.

91

Musical staff 91: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 91-93. Includes trills (V) and quintuplets (5).

94

Musical staff 94: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 94-96. Includes trills (V), quintuplets (5), and triplets (3).

97

Musical staff 97: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 97-98. Includes triplets (3) and a fermata.

99

Musical staff 99: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 99-100. Includes trills (V) and triplets (3).

101

Musical staff 101: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 101-103. Includes trills (V), triplets (3), and a fermata.

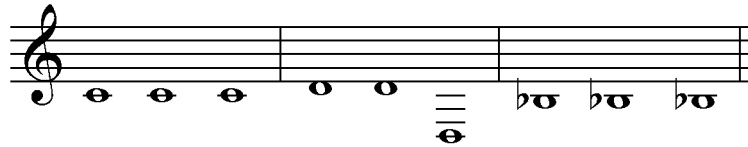
104

Musical staff 104: Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time signature. Measures 104-106. Includes triplets (3) and ends with "Fine".

60. KÖHNƏ GÖZƏLLƏMƏ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 260$

4

7

9

11

13

2

2

2

2

2

$\frac{9}{16}$

15

17

19

21

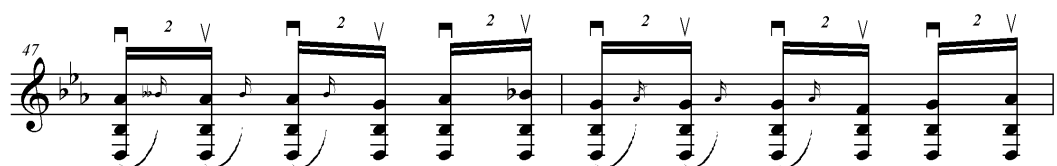
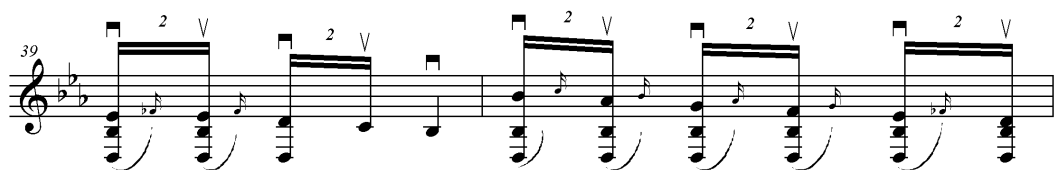
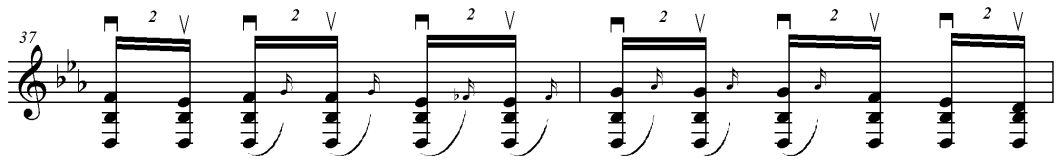
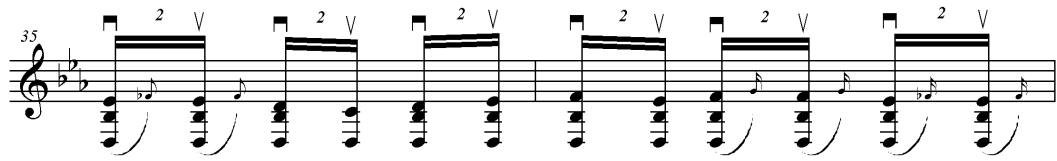
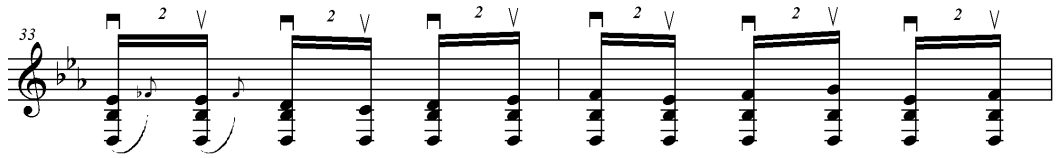
23

25

27

29

31

49

Musical notation for measure 49, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth notes with a '2' above the first note of each pair, indicating a doublet. The bass line consists of quarter notes. The measure ends with a repeat sign.

51

Musical notation for measure 51, continuing the melody and bass line from the previous measure. It features the same rhythmic and melodic patterns.

53

Musical notation for measure 53, continuing the melody and bass line. The pattern of doublets and quarter notes is maintained.

55

Musical notation for measure 55, continuing the melody and bass line. The structure remains consistent with the previous measures.

57

Musical notation for measure 57, continuing the melody and bass line. The notation includes a repeat sign at the end of the measure.

59

Musical notation for measure 59, continuing the melody and bass line. The pattern of doublets and quarter notes is maintained.

61

Musical notation for measure 61, continuing the melody and bass line. The notation includes a repeat sign at the end of the measure.

63

Musical notation for measure 63, continuing the melody and bass line. The notation includes a repeat sign at the end of the measure.

65

Musical notation for measure 65, continuing the melody and bass line. The notation includes a repeat sign at the end of the measure.

67

69

71

73

75

77

79

81

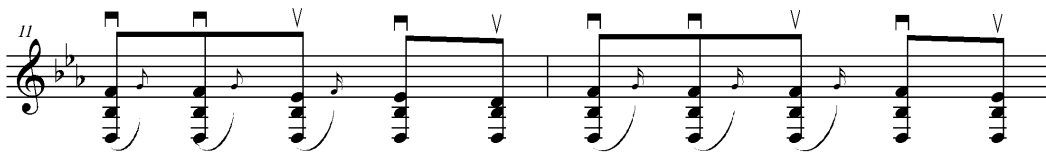
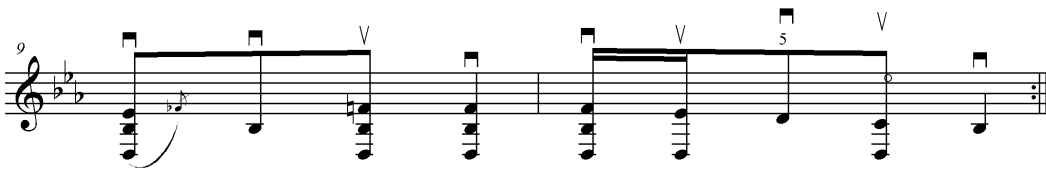
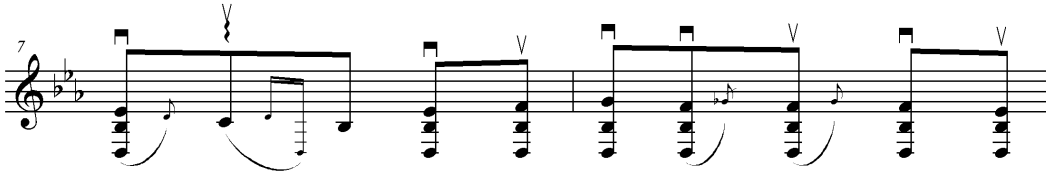
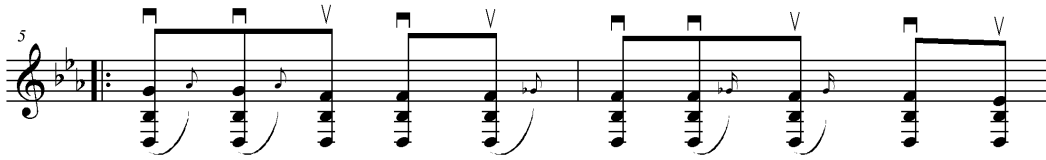
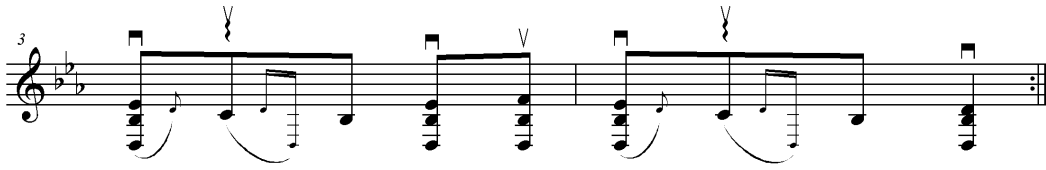
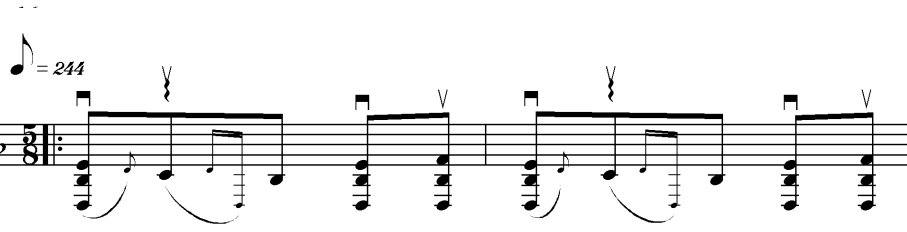
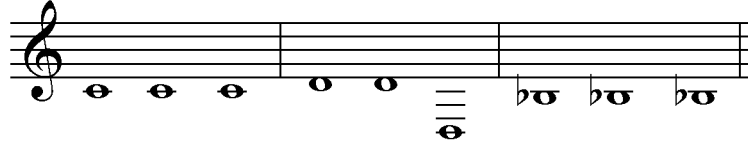
83

Fine

61. NƏCƏFİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

13

15

17

19

21

23

25

27

29

31

33

35

37

39

41

43

45

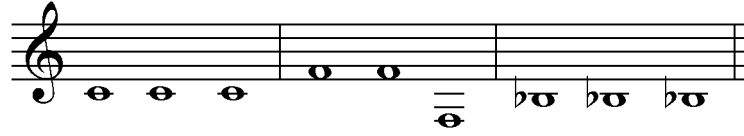
47

Fine

62. GÜLLÜ QAFİYƏ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup	II qrup	III qrup
Zil tellər	Dəm tellər	Bəm tellər
1 2 3	1 2 3	1 2 3
sim sim sim	sim sim sim	sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 110$

The main musical score for the Saz instrument is written on six staves. It begins with a tempo marking of 110. The music is in a 3/8 time signature and features a key signature of two flats. The score includes various techniques such as triplets (marked with '3' and a 'V' for vibrato), quintuplets (marked with '5'), and sixteenth-note patterns. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

13

Musical notation for measures 13-14. Measure 13 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 14 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

15

Musical notation for measures 15-16. Measure 15 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 16 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

17

Musical notation for measures 17-18. Measure 17 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 18 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

19

Musical notation for measures 19-20. Measure 19 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 20 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

21

Musical notation for measures 21-22. Measure 21 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 22 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

23

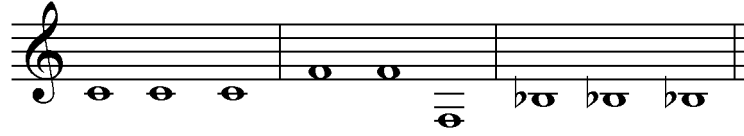
Musical notation for measures 23-24. Measure 23 contains two triplet figures with 'V' above them. Measure 24 contains two more triplet figures with 'V' above them. The system ends with a double bar line and repeat dots.

Fine

63. ƏFŞARI

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 360

The main musical score consists of six staves of music. Each staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as *♩ = 360*. The music features a complex rhythmic pattern with various ornaments (V) and fingerings (5). The first staff starts with a double bar line and a key signature change to two flats. The second staff begins with a measure number of 5. The third staff begins with a measure number of 9. The fourth staff begins with a measure number of 13. The fifth staff begins with a measure number of 17. The sixth staff begins with a measure number of 21.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 25 through 53. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. A prominent feature is the use of slurs over groups of notes, with a 'V' symbol above the slur indicating a vibrato or a specific performance technique. The number '5' is placed above the final note of several phrases, likely indicating a fifth finger fingering. The bass line is represented by a series of chords, mostly dyads or triads, which provide a harmonic accompaniment to the melody. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

57

61

65

69

73

77

81

85

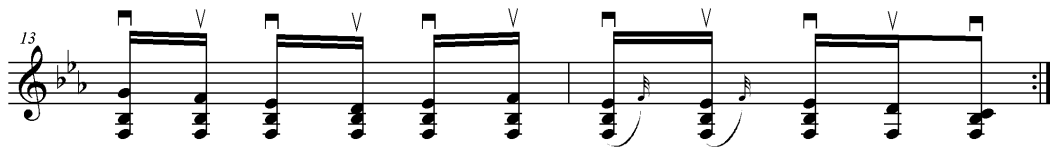
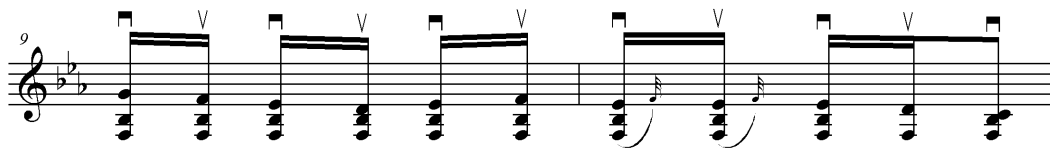
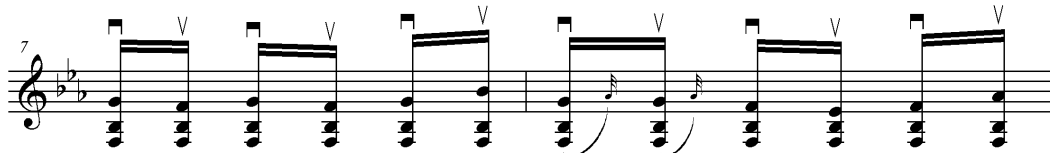
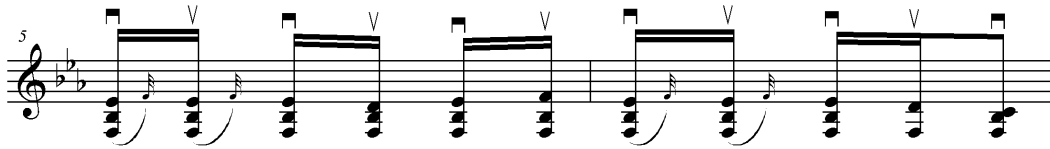
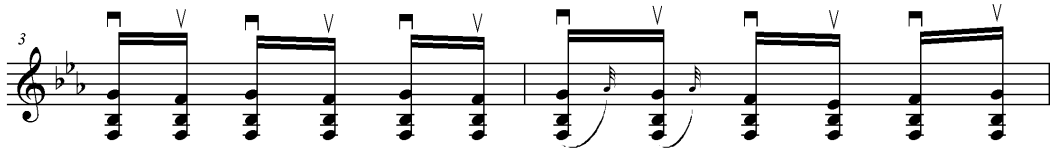
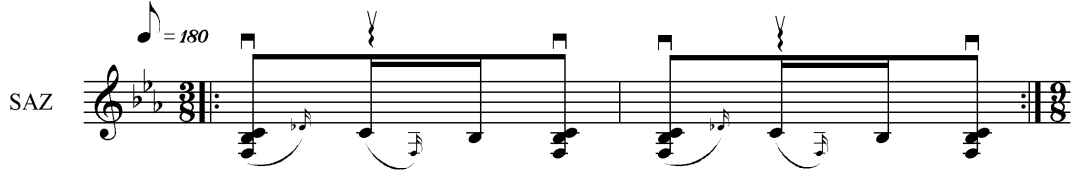
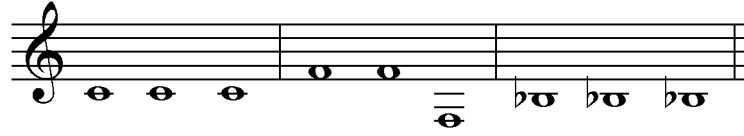
89

Fine

64. ŞAHSEVƏNİ

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

This musical score consists of ten staves of music, numbered 15 through 31. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several instances of triplets, indicated by a '3' over a group of notes. Vertical lines above the notes, labeled with a 'V', likely indicate vibrato or a specific performance technique. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 31.

33

Musical notation for measure 33, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

35

Musical notation for measure 35, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

37

Musical notation for measure 37, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

39

Musical notation for measure 39, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

41

Musical notation for measure 41, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

43

Musical notation for measure 43, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

45

Musical notation for measure 45, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

47

Musical notation for measure 47, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

49

Musical notation for measure 49, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords with a 'V' marking above them.

51

53

55

57

59

61

63

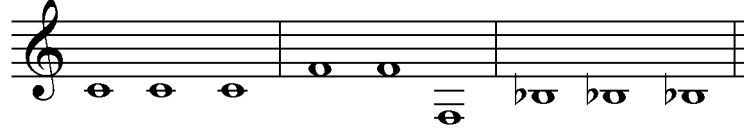
65

Fine

65. DURAXANI³¹

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 180$

³¹ Azərbaycan aşıqlarının repertuarında olan “Duraxanı” havasını Aşıq Əmrax Gülməmmədov “Şahsevəni müxəmməs” adı ilə ifa etmişdir. Ustad sənətkar Duraxanı havasının giriş hissəsini “Şahsevəni” havasının instrumental giriş melodiyasında olduğu kimi (19 xanə) çalmış və 20-ci xanədən etibarən bu qədim havanın əsas xarakterik melodiyasını ifa etmişdir. Qazax aşıqları “Duraxanı” havasını “Vaqif gözəlləməsi” adı ilə ifa etməkdədirlər.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 11 through 25. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, slurs, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above notes. Trills are marked with a 'V' above notes. The score is divided into measures by vertical bar lines, with some measures containing repeat signs. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 25.

11

13

15

17

19

21

23

25

The image displays a musical score for Aşiq Ələsgər, consisting of eight staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the notation. The music is characterized by a steady, rhythmic accompaniment of eighth notes, often grouped in pairs or triplets. Above the notes, there are various performance markings, including fingerings (1, 2, 3, 5) and breath marks (V). The score begins at measure 27 and ends at measure 41. The notation includes stems, beams, and slurs, indicating the flow and phrasing of the piece. The overall style is traditional, reflecting the poetic and musical heritage of the Aşiq tradition.

43

Musical notation for measures 43 and 44. The piece is in 2/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff, and the bass line is on a bass clef staff. Measures 43 and 44 each contain two measures of music. The melody consists of eighth notes, and the bass line consists of quarter notes. There are three 'V' markings above the melody in each measure.

45

Musical notation for measures 45 and 46. The notation is identical to measures 43 and 44, featuring a melody of eighth notes and a bass line of quarter notes, with three 'V' markings above the melody in each measure.

47

Musical notation for measures 47 and 48. Measure 47 contains two measures of music, with a 'V' marking above the first measure and a '5' marking above the second measure. Measure 48 contains two measures of music, with 'V' markings above both measures. The melody and bass line continue with eighth and quarter notes respectively.

49

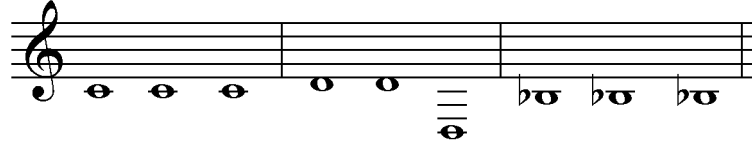
Musical notation for measures 49 and 50. Measure 49 contains three measures of music, with 'V' markings above each measure. Measure 50 contains a single measure of music, which is a whole note chord. The piece concludes with a double bar line.

Fine

66. QƏMƏRCAN

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 280$

2

3

5

7

9

11

13

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 15-31. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The piece features a complex rhythmic structure with frequent sixteenth-note patterns and rests. The notation includes various ornaments and performance instructions.

Measures 15-16: First system, measures 15 and 16. Measure 15 contains a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament. Measure 16 continues the pattern with another 'V' ornament.

Measures 17-18: Second system, measures 17 and 18. Measure 17 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament. Measure 18 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a triplet of sixteenth notes (marked '3') followed by a five-measure rest (marked '5'). The system ends with a double bar line and a repeat sign.

Measures 19-20: Third system, measures 19 and 20. Measure 19 starts with a repeat sign and a sixteenth-note pattern. Measure 20 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament.

Measures 21-22: Fourth system, measures 21 and 22. Measure 21 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a 'Gloss' marking. Measure 22 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament.

Measures 23-24: Fifth system, measures 23 and 24. Measure 23 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a 'Gloss' marking. Measure 24 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament.

Measures 25-26: Sixth system, measures 25 and 26. Measure 25 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament. Measure 26 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament.

Measures 27-28: Seventh system, measures 27 and 28. Measure 27 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a first ending bracket (marked '1'). Measure 28 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a second ending bracket (marked '2').

Measures 29-30: Eighth system, measures 29 and 30. Measure 29 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a first ending bracket (marked '2'). Measure 30 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a second ending bracket (marked '2').

Measures 31: Ninth system, measure 31. Measure 31 has a sixteenth-note pattern with a 'V' ornament and a first ending bracket (marked '2'). The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 14-31. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth notes and sixteenth notes, often grouped in pairs or groups of four. The bass line consists of sustained chords, many of which are marked with a 'V' (Vibrato). Measure 14 starts with a double bar line and a repeat sign. Measure 18 includes a 'Gliss.' (Glissando) marking. Measure 20 has fingering numbers 3, 1, 1, 3, 1, 3, 2, 1 above the notes. Measure 22 has fingering numbers 1, 1, 1, 2, 1 above the notes. Measure 25 has a 'V' marking above the notes. Measure 29 has 'V' markings above the notes. Measure 31 has fingering numbers 3, 5, 5 above the notes. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

33

V V 5

35

V V

38

V V

40

V V

42

V V Gliss.

44

V V

46

V V

49

V V

53

V V 5

Musical score for Ilqar İmamverdiyev, measures 56-71. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a bass line accompaniment. The notation includes various rhythmic values, slurs, and dynamic markings. The measures are numbered 56, 59, 61, 63, 65, 67, 69, and 71. The score is divided into eight systems, each containing two staves. The first system (measures 56-58) features a melodic line with a V marking above the first measure and a bass line with a V marking above the first measure. The second system (measures 59-60) features a melodic line with V markings above measures 59 and 60, and a bass line with V markings above measures 59 and 60. The third system (measures 61-62) features a melodic line with V markings above measures 61, 62, and 62, and a bass line with V markings above measures 61 and 62. The fourth system (measures 63-64) features a melodic line with V markings above measures 63, 64, and 64, and a bass line with V markings above measures 63 and 64. The fifth system (measures 65-66) features a melodic line with V markings above measures 65, 66, and 66, and a bass line with V markings above measures 65 and 66. The sixth system (measures 67-68) features a melodic line with V markings above measures 67, 68, and 68, and a bass line with V markings above measures 67 and 68. The seventh system (measures 69-70) features a melodic line with V markings above measures 69, 70, and 70, and a bass line with V markings above measures 69 and 70. The eighth system (measures 71-72) features a melodic line with V markings above measures 71, 72, and 72, and a bass line with V markings above measures 71 and 72.

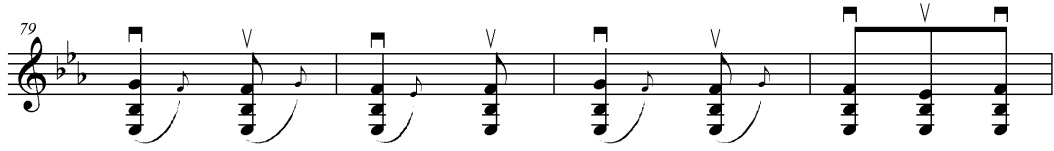
74

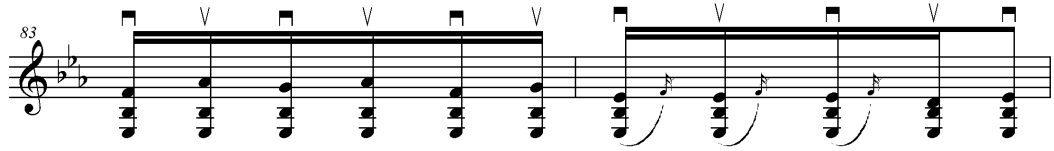
77

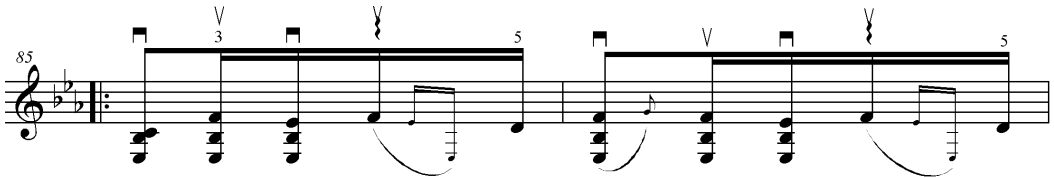
79

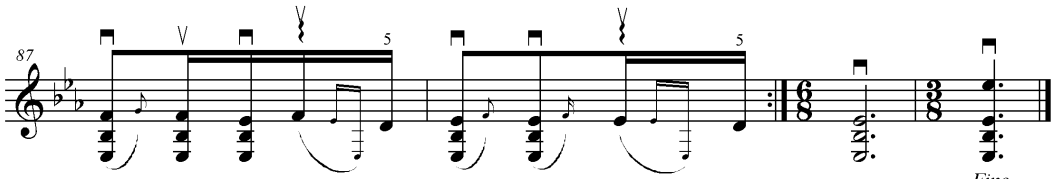
83

85

87

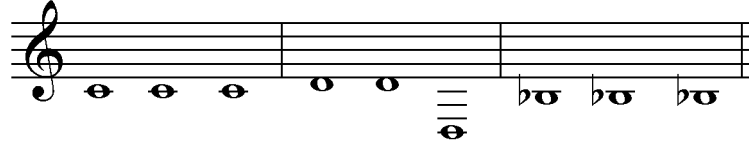

Fine

68. GÖYÇƏGÜLÜ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 250$

4

7

10

13

16

19

22

25

28

31

34

37

40

Measures 43-45: Treble clef, key signature of two flats. Measure 43: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3, 1 and a 'V' above. Measure 44: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2 and a 'V' above. Measure 45: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2 and a 'V' above.

Measures 46-48: Treble clef, key signature of two flats. Measure 46: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 5 and a 'V' above. Measure 47: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above. Measure 48: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above.

Measures 49-51: Treble clef, key signature of two flats. Measure 49: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3, 1 and a 'V' above. Measure 50: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 5 and a 'V' above. Measure 51: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 3 and a 'V' above.

Measures 52-54: Treble clef, key signature of two flats. Measure 52: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2 and a 'V' above. Measure 53: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above. Measure 54: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above.

Measures 55-57: Treble clef, key signature of two flats. Measure 55: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2, 1 and a 'V' above. Measure 56: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 3 and a 'V' above. Measure 57: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2 and a 'V' above.

Measures 58-60: Treble clef, key signature of two flats. Measure 58: notes G4, A4, Bb4, C5 with a 'V' above. Measure 59: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above. Measure 60: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 3, 3 and a 'V' above.

Measures 61-63: Treble clef, key signature of two flats. Measure 61: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 3, 1 and a 'V' above. Measure 62: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 3, 1 and a 'V' above. Measure 63: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 3, 1 and a 'V' above.

Measures 64-66: Treble clef, key signature of two flats. Measure 64: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 3 and a 'V' above. Measure 65: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 2, 1 and a 'V' above. Measure 66: notes G4, A4, Bb4, C5 with fingerings 1, 2, 3 and a 'V' above.

67

70

73

76

79

82

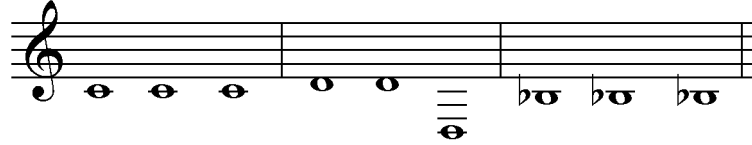
85

Fine

69. GÖDƏK DONU

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 300

22

25

28

31

34

37

40

43

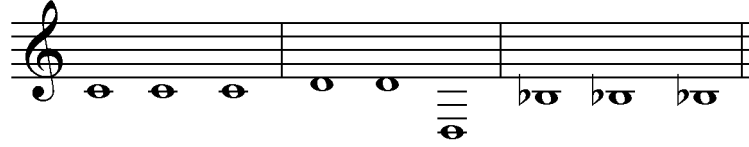
46

Fine

70. MİRZƏCANI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 220$

4

7

10

14

16

19

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 21-42. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords and melodic lines, often with triplets and slurs. The measures are numbered 21, 25, 27, 29, 32, 35, 37, 39, and 42. The notation includes various ornaments such as 'tr' (trills) and 'Gliss' (glissando). The piece concludes with a final chord in measure 42.

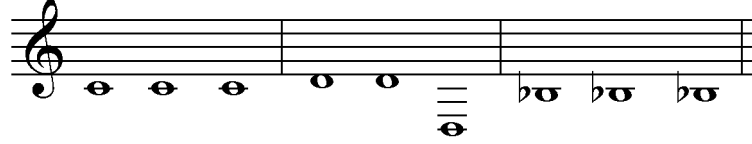
Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 44-61. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above notes, and breath marks (V) are placed above many notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Measures 44-61. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above notes, and breath marks (V) are placed above many notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

71. YURD YERİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 230$

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 3/4 time signature, and a series of notes and chords on a staff. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and repeat signs.

4

7

10

13

16

19

22

25

28

31

34

37

41

44

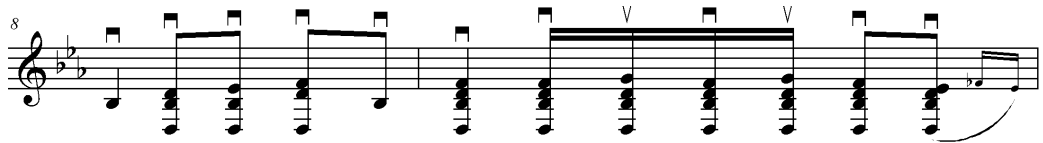
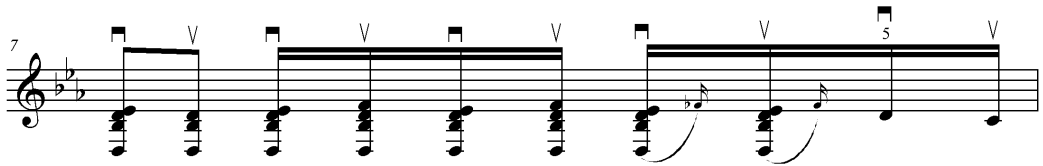
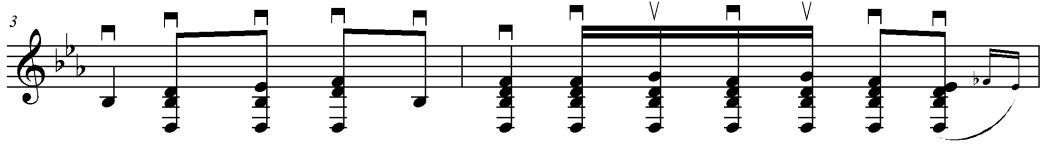
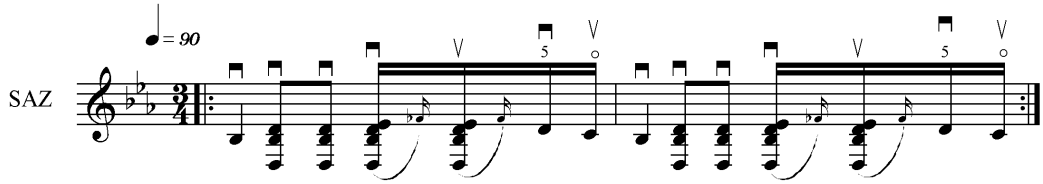
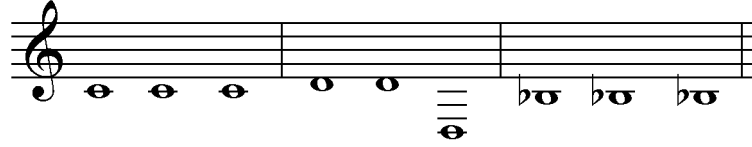
47

Fine

72. ARAZBARI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

12

13

15

17

18

21

23

25

27

29

31

33

35

37

39

41

43

46

49

51

53

55

57

59

61

64

Fine

Detailed description: This page contains a musical score for İlqar İmamverdiyev, spanning measures 46 to 64. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 3/4. The music consists of a series of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a specific voicing or articulation. There are several first and second endings marked with '1.' and '2.' above the staff. Measure 46 starts with a 3/4 time signature and a key signature of two flats. Measures 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, and 64 all contain chords. Measure 64 ends with the word 'Fine'.

73. FƏXRİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 150$

5

7

10

13

16

19

23

25

29

31

33

35

37

39

42

46

Gliss.

Fine

74. LAÇINI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 160$

3

6

9

12

15

17

20

23

26

29

32

34

36

39

42

44

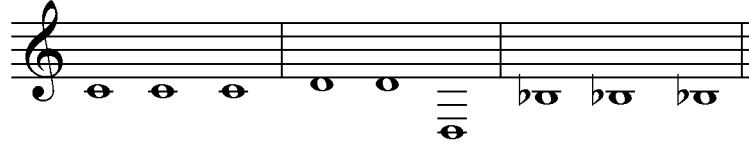
rit.

Fine

75. BƏHRİ-TƏBİL

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 340$

13

15

17

19

21

23

25

27

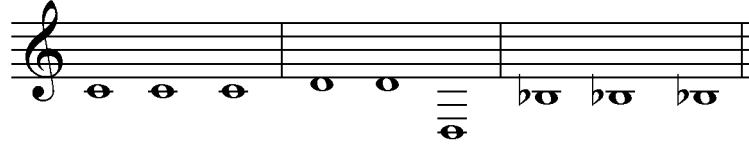
29

Fine

76. ŞƏRƏBANI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 220$

5

8

11

14

17

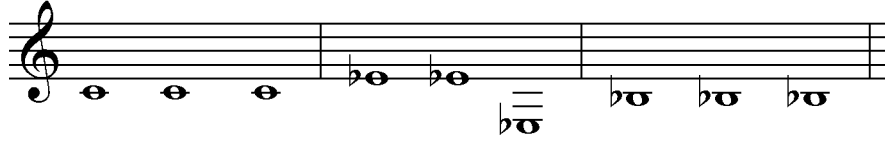
20

Musical score for Ilqar İmamverdiyev, measures 23-30. The score is written in a single system with two staves. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The first staff begins at measure 23 and ends at measure 30. It features a melodic line with various ornaments and fingerings (1, 2, 1) and a bass line with chords. A 'Gliss' marking is present in measure 26. The second staff begins at measure 27 and ends at measure 30. It continues the melodic and harmonic material, ending with a 'Fine' marking. The notation includes treble clefs, a key signature of one flat, and a time signature of 2/4. The first staff has measure numbers 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, and 30. The second staff has measure numbers 27, 28, 29, and 30. The word 'Gliss' is written in a cursive font in measure 26. The word 'Fine' is written in a cursive font at the end of the second staff.

77. VANAĞZI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 100$

This musical score consists of nine staves of music, numbered 14 through 30. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The notation includes various rhythmic patterns, primarily quarter and eighth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate fingerings, with 'V' appearing frequently. The score is divided into two main sections: measures 14-29 and measures 30-31. The first section (measures 14-29) contains several measures with first and second endings. The second section (measures 30-31) also features first and second endings. The music concludes with a double bar line and repeat dots.

32

34

36

38

40

42

Fine

78. GƏRAYLI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 70$

3

5

7

9

10

12

This musical score consists of ten staves of music, numbered 14 through 30. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate fingerings (1, 2, 3, 5) and breath marks (V). The music features a consistent rhythmic pattern with frequent rests and a melodic line that moves primarily in eighth-note steps.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 32-47. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The piece features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 5. Trills are marked with 'V'. The score concludes with the word 'Fine'.

32

34

36

38

40

42

43

45

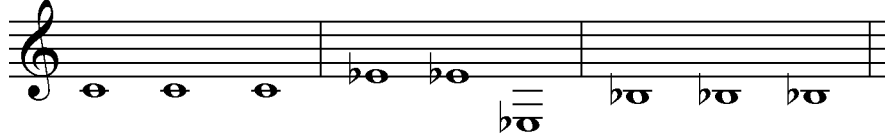
47

Fine

79. CƏLİLİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 260$

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 18-40. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a steady accompaniment of chords. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings such as accents and slurs. Measure numbers 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, and 40 are indicated at the beginning of their respective staves. The piece concludes with a final measure at measure 40.

43

46

48

51

54

57

60

63

66

Musical staff 66: Treble clef, key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure has a 'V' above the staff. The second measure has a 'V' above the staff. The third measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

69

Musical staff 69: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure has a 'V' above the staff. The second measure has a 'V' above the staff. The third measure has a '5' above the staff and a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

72

Musical staff 72: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure has a 'V' above the staff. The second measure has a '5' above the staff and a 'V' above the staff. The third measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

75

Musical staff 75: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. Each measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

78

Musical staff 78: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure has a '1' above the staff and a 'V' above the staff. The second measure has a '2' above the staff and a 'V' above the staff. The third measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

81

Musical staff 81: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. Each measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

84

Musical staff 84: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. Each measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

87

Musical staff 87: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. Each measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

90

Musical staff 90: Treble clef, key signature of three flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a double bar line and a repeat sign. Each measure has a 'V' above the staff. The notes are quarter notes and eighth notes, with some beamed together.

93

96

99

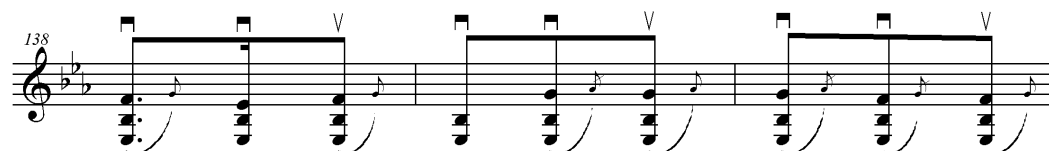
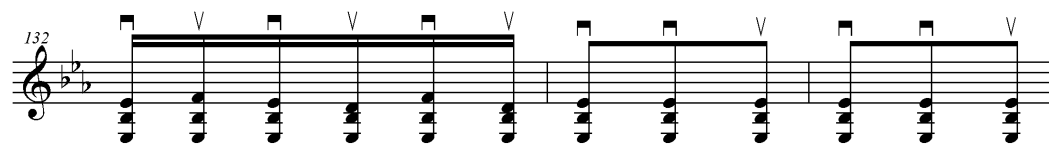
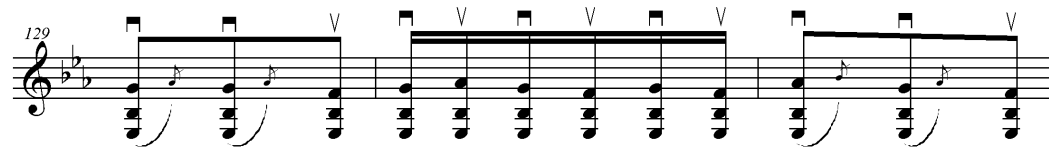
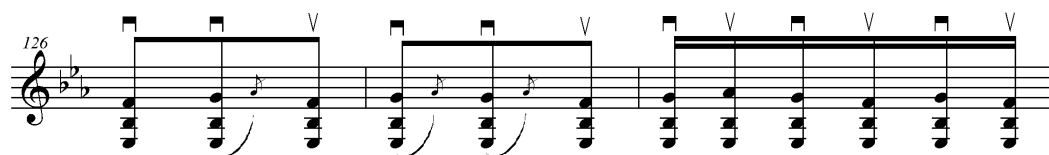
102

105

108

111

114

144

147

150

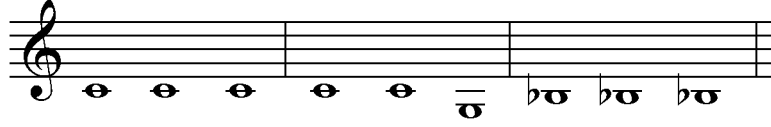
153

156

80. AYAQ CƏLİLİ³²

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 300$

3

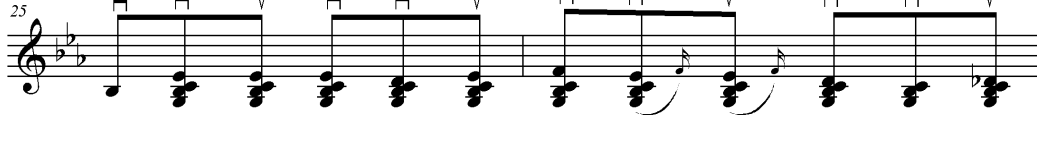
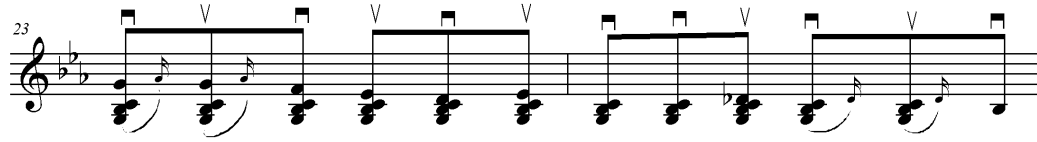
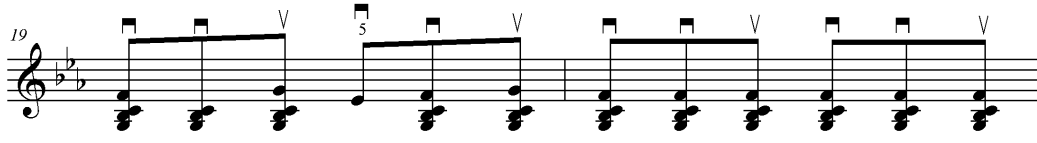
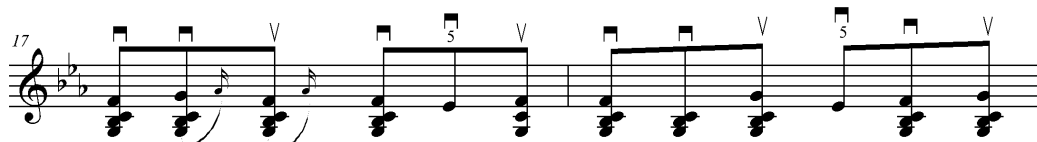
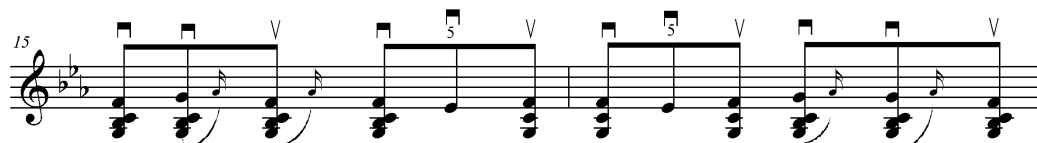
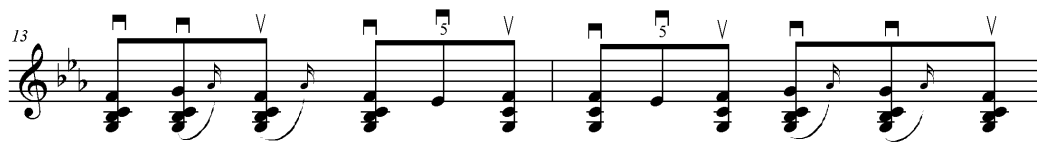
5

7

9

11

³² Azərbaycan aşığıları arasında “Ayaq Cəlili” adı ilə tanınan havanı, İranın Suldüz bölgəsinin saz-söz ustaları “Suldüzü” adı ilə ifa etməkdədirlər. Dədə Şəmşir isə eyni havaya “Xədəngi” deyərdir.

31

Musical notation for measures 31-32. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 31 has a 'V' above the first note and a '5' above the second note. Measure 32 has a 'V' above the first note and a '5' above the second note.

33

Musical notation for measures 33-34. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 33 has a 'V' above the first note. Measure 34 has a 'V' above the first note.

35

Musical notation for measures 35-36. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 35 has a 'V' above the first note. Measure 36 has a 'V' above the first note.

37

Musical notation for measures 37-38. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 37 has a 'V' above the first note. Measure 38 has a 'V' above the first note and a '5' above the second note.

39

Musical notation for measures 39-40. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 39 has a '5' above the first note and a 'V' above the second note. Measure 40 has a '5' above the first note and a 'V' above the second note.

41

Musical notation for measures 41-42. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 41 has a '5' above the first note and a 'V' above the second note. Measure 42 has a '5' above the first note and a 'V' above the second note.

43

Musical notation for measures 43-44. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 43 has a 'V' above the first note. Measure 44 has a '5' above the first note and a 'V' above the second note.

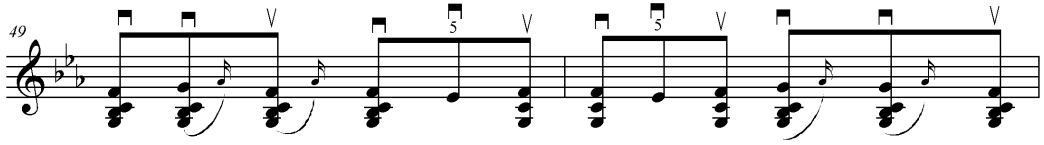
45

Musical notation for measures 45-46. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 45 has a 'V' above the first note. Measure 46 has a 'V' above the first note.

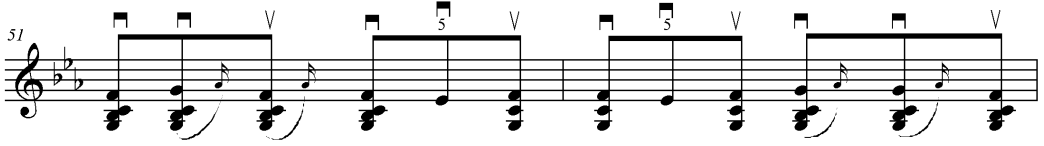
47

Musical notation for measures 47-48. The melody consists of eighth notes with stems pointing up. Measure 47 has a 'V' above the first note. Measure 48 has a 'V' above the first note.

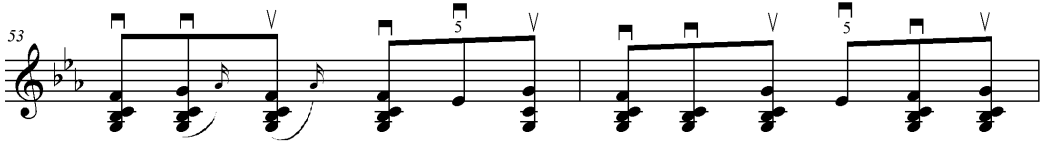
49

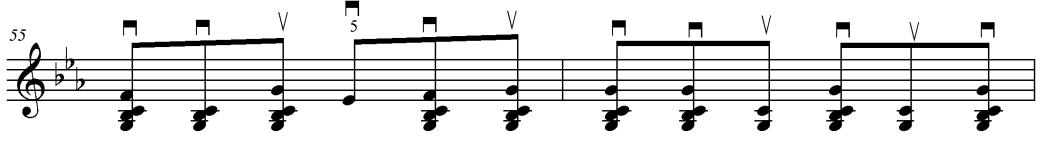
51

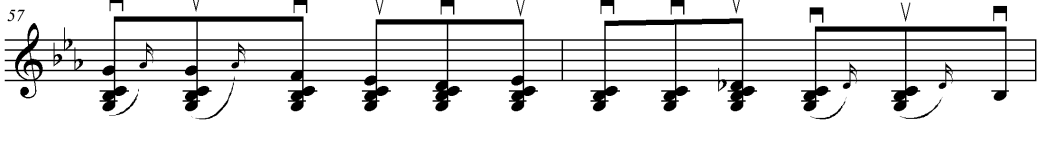
53

55

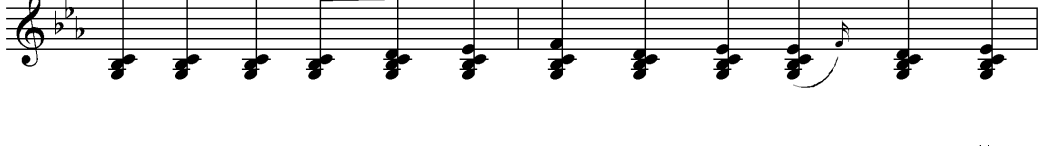
57

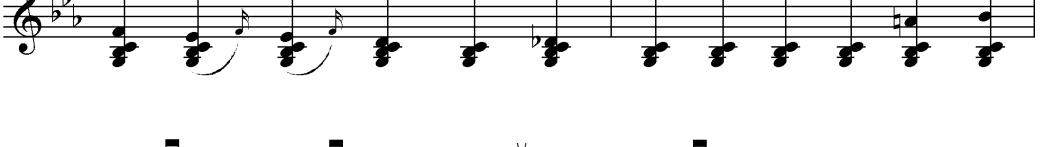
59

61

63

65

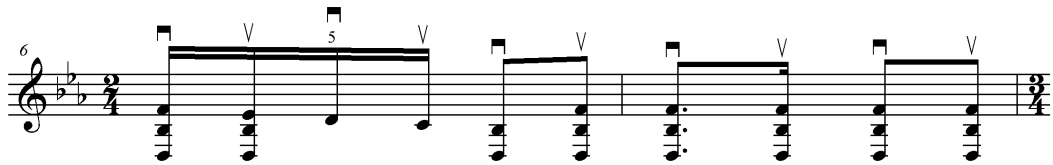
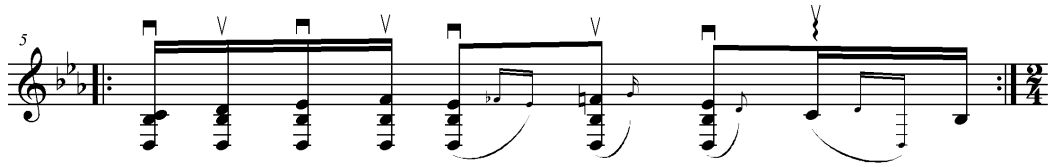
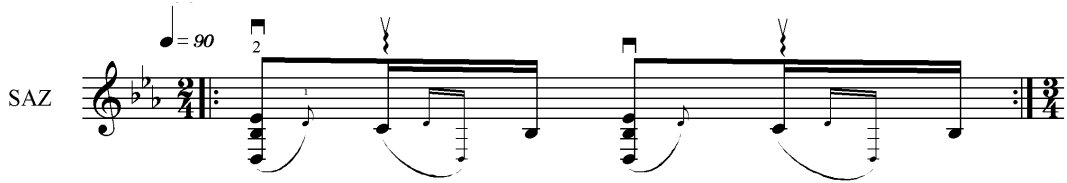
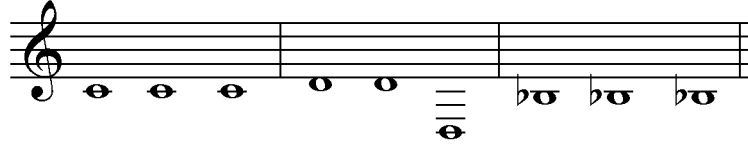

Fine

81. BAŞ DÜBEYT

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Musical staff 8: Treble clef, key signature of two flats (B-flat, E-flat), 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure.

Musical staff 10: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure. Fingerings 1, 3, 1 are indicated above the notes.

Musical staff 12: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A fermata is placed over the final note of the first measure. A fingering of 2 is indicated above the first note.

Musical staff 13: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure.

Musical staff 14: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure.

Musical staff 15: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure.

Musical staff 16: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure. The staff concludes with a double bar line and a 2/4 time signature.

Musical staff 17: Treble clef, key signature of two flats, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of chords and eighth notes. A repeat sign is present at the beginning. A fermata is placed over the final note of the first measure.

19

Musical notation for measures 19-20. The music is in a 2/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 20.

21

Musical notation for measures 21-22. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 22.

23

Musical notation for measures 23-24. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 24.

25

Musical notation for measures 25-26. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 26.

27

Musical notation for measures 27-28. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 28.

28

Musical notation for measures 28-29. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 29.

29

Musical notation for measures 29-30. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 30.

30

Musical notation for measures 30-31. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. It features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and rests. The notation includes a treble clef, a key signature signature, and a double bar line at the end of measure 31.

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 31-39. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The music consists of a single melodic line with a bass line accompaniment. The melody is characterized by a series of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The bass line features a steady eighth-note accompaniment. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings. The word 'V' is placed above several notes, likely indicating a vibrato or a specific performance technique. The score concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

31

32

33

34

35

36

37

38

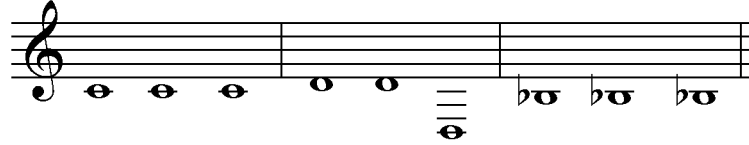
39

Fine

82. BAŞ SARITEL

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 225$

19

22

25

28

31

34

37

40

43

46

49

52

55

57

60

63

66

69

72

75

78

81

84

86

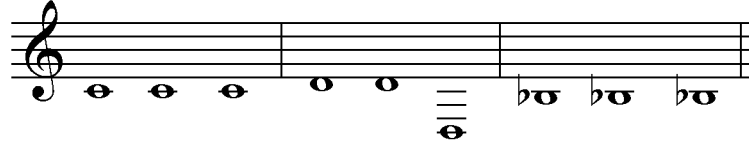
88

Fine

83. XANÇOBANI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

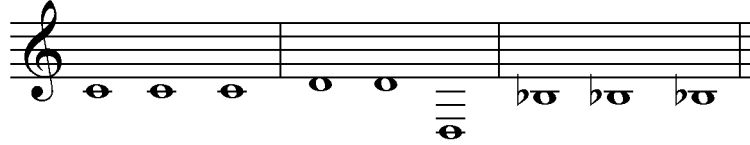
$\text{♩} = 300$

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 20-37. The score is written in a single system with six staves. The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 4/4. The music consists of a sequence of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a specific type of chord or articulation. The notation includes stems, beams, and slurs. Measure 20 starts with a first ending bracket (1) and a second ending bracket (2). The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the final chord.

84. BAŞ NAXÇIVANI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 260$

3

5

7

9

11

Musical staff 13, starting with a treble clef, two flats, and a 3/4 time signature. It contains a series of chords and notes, including a triplet of eighth notes and a sixteenth-note figure.

Musical staff 15, continuing the piece with similar rhythmic patterns and chordal textures.

Musical staff 17, featuring a mix of eighth and quarter notes with sustained chords.

Musical staff 19, showing a continuation of the melodic and harmonic themes.

Musical staff 21, ending with a double bar line and repeat dots.

Musical staff 23, beginning with a repeat sign and a double bar line.

Musical staff 25, continuing the musical development.

Musical staff 27, concluding the section with a final double bar line and repeat dots.

Musical score for Ilqar Imamverdiyev, measures 29-43. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The music features a melodic line with various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes) and rests, accompanied by a bass line with chords and arpeggiated figures. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Measures 29-43. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The music features a melodic line with various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes) and rests, accompanied by a bass line with chords and arpeggiated figures. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

85. ORTA NAXÇIVANI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 240$

4

7

10

13

16

19

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 22-49. The score is written in a single system with ten staves. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. The notation includes various ornaments and fingerings, such as 'V' (trill), '1', '3', '2', and '1'. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

22

25

28

31

34

37

40

43

46

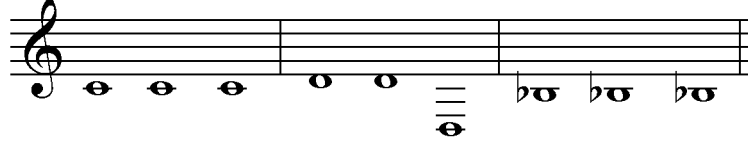
49

Fine

86. NAXÇIVAN GÜLÜ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 340$

This musical score consists of eight staves of music, numbered 19 through 42. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate fingerings, with numbers 2 and 3 being prominent. 'V' marks are placed above several notes, likely indicating accents or specific articulation. The score is divided into measures by vertical bar lines, with some measures containing multiple notes beamed together. The overall style is characteristic of 20th-century Azerbaijani art music.

46

50

54

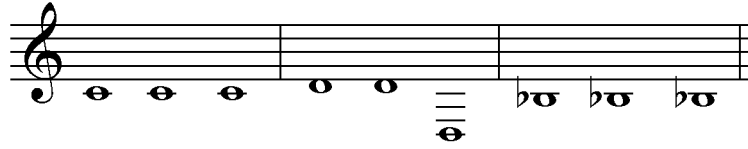
Fine

87. ÇALPAPAQ

I VARIANT

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 220

SAZ

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 21-44. The score is written in a single system with ten staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. Fingerings (1, 2, 3) and breath marks (V) are indicated throughout. The piece concludes with the word "Fine" at the end of the final staff.

88. ÇALPAPAQ³³

II VARIANT

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 280

³³ Professor Məhərrəm Qasımlı “Çal-papaq” adlı klassik saz havasının müəllifinin Çıldırılı Aşıq Şenlik olduğunu Az TV 1-də yayınladığı “Musiqi xəzinəsi” adlı proqramının 30. XI -2010-cu il tarixində qeyd etmişdir.

26

30

33

37

41

45

49

53

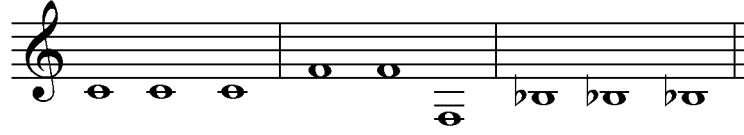
57

Fine

89. QARAÇI³⁴

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 65

3

5

7

9

11

³⁴ Klasik saz havalarından olan “Qaraçı” Azərbaycan aşığı arasında bir çox adla tanınmaqdadır. Bəzi aşığılar “El havası” adı ilə ifa etməkdədirlər. Vaxtilə “Dərvişi” də deyilib. Aşıq Mikayıl Azaflı isə Qaraca çoban adına bəstələndiyini qeyd edib “Qaraca” adı ilə ifa etmişdir.

13

15

17

19

21

23

25

27

29

This musical score consists of eight staves, each containing four measures of music. The notation is in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music is characterized by a steady eighth-note accompaniment in the left hand and a more complex melodic line in the right hand. The right hand often features triplets and sixteenth-note patterns. Above the notes, there are several 'V' markings, likely indicating vibrato or a specific performance technique. Some measures also include a '5' with a small box above it, possibly indicating a fingering or a specific note. The overall style is that of a classical or contemporary instrumental piece.

31

33

35

37

39

41

43

45

47

Musical notation for measures 47-48. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

49

Musical notation for measures 49-50. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

51

Musical notation for measures 51-52. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

53

Musical notation for measures 53-54. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

45

Musical notation for measures 45-46. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

47

Musical notation for measures 47-48. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

49

Musical notation for measures 49-50. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

51

Musical notation for measures 51-52. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

53

Musical notation for measures 53-54. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two flats. The lower staff is in bass clef. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with slurs and accents. A 'V' symbol is placed above the first measure of each system.

55

Musical notation for measures 55-56. The piece is in 2/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). Measure 55 begins with a five-measure rest (marked '5') followed by a series of eighth-note chords, each marked with a 'V' above it. Measure 56 continues with similar eighth-note chords.

57

Musical notation for measures 57-58. Measure 57 starts with a five-measure rest (marked '5') followed by eighth-note chords marked with 'V'. Measure 58 continues with eighth-note chords, some marked with 'V'.

59

Musical notation for measures 59-60. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

61

Musical notation for measures 61-62. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

63

Musical notation for measures 63-64. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

65

Musical notation for measures 65-66. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

67

Musical notation for measures 67-68. Measure 67 begins with a five-measure rest (marked '5') followed by eighth-note chords marked with 'V'. Measure 68 continues with eighth-note chords marked with 'V'.

69

Musical notation for measures 69-70. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

71

Musical notation for measures 71-72. Both measures consist of eighth-note chords, with several marked with a 'V' above them.

73

75

76

78

80

82

84

86

88

Fine

90. PAŞAKÖÇDÜ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 170$

3

5

7

9

11

13

15

17

19

21

23

25

27

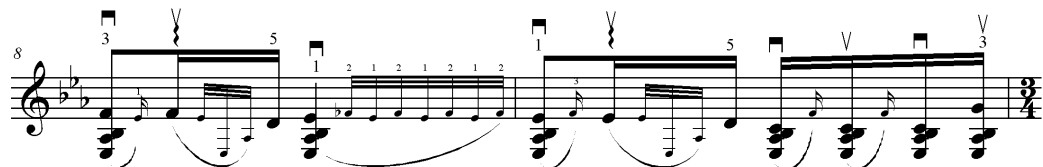
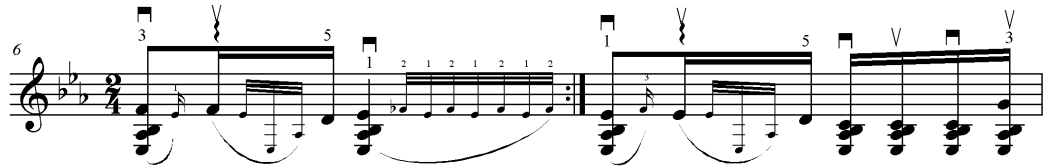
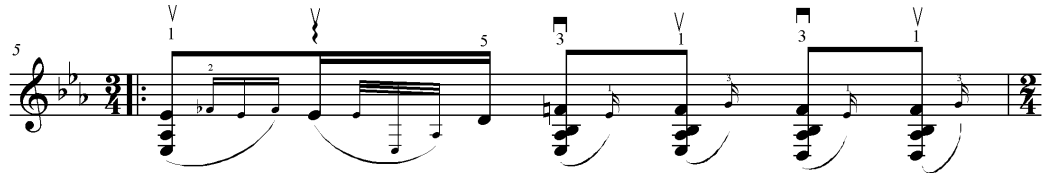
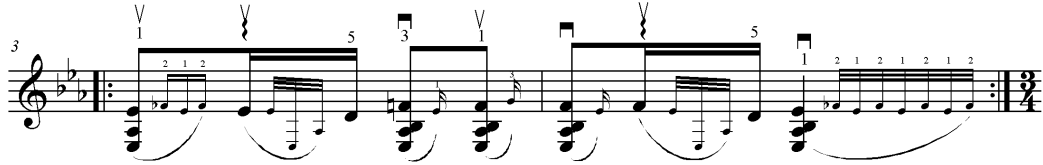
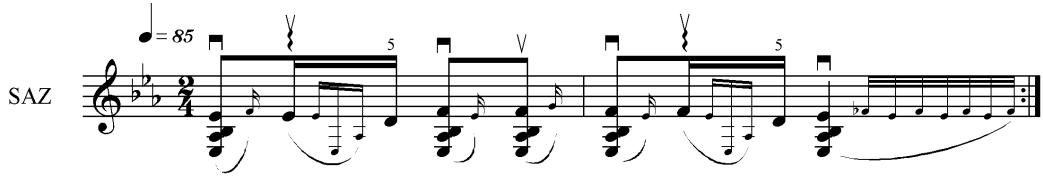
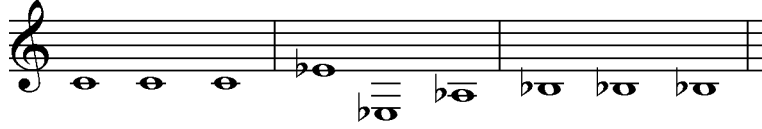
29

Fine

91. ÜRFANİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

11

13

15

17

19

21

23

25

27

The musical score is written in G minor (two flats) and consists of ten staves of music. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Technical markings are present throughout, including:

- Triplet markings (1 3 3 3) above notes in measures 33, 35, and 37.
- Quintuplet markings (5) above notes in measures 31, 33, 37, and 47.
- Glissandi markings (Gliss.) above notes in measures 29 and 31.
- Accents (V) above notes in measures 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, and 47.

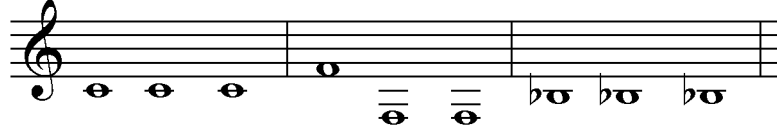
The score is divided into measures by vertical bar lines, with measure numbers 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, and 47 indicated at the beginning of their respective staves.

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 49-67. The score is written in a single system with ten staves. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes. The notation includes various ornaments (V) and fingerings (1, 2, 3, 5). The piece concludes with the word "Fine" at the end of the final staff.

92. AĞIR ŞƏRUR

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ $\text{♩} = 170$

Musical notation for the SAZ section, showing six staves with notes, fingerings, and dynamics.

3

5

7

9

11

13

Musical notation for measure 13, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes with various ornaments and fingerings indicated by numbers 1, 2, 3 and 'V'.

15

Musical notation for measure 15, continuing the melody with similar rhythmic patterns and ornaments.

17

Musical notation for measure 17, showing a continuation of the melodic line with consistent ornamentation.

19

Musical notation for measure 19, featuring a variety of rhythmic values and ornaments.

21

Musical notation for measure 21, maintaining the complex rhythmic and ornamental structure.

23

Musical notation for measure 23, with intricate melodic and rhythmic details.

25

Musical notation for measure 25, continuing the piece with similar motifs.

27

Musical notation for measure 27, concluding the sequence with a final melodic phrase.

29

31

33

35

37

39

41

43

45

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 47-65. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a bass line accompaniment. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Trills are marked with 'V' above the notes. The score is divided into measures, with measure numbers 47, 50, 52, 55, 58, 61, 63, and 65 clearly marked at the beginning of their respective lines. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes several trills. The bass line provides a steady accompaniment with eighth and sixteenth notes. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani ashik music.

67

Musical notation for measures 67-68. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 67 contains a triplet of eighth notes (3), followed by a dotted quarter note (V), a quarter note (5), and a dotted quarter note (V). Measure 68 contains a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), and a dotted quarter note (V).

69

Musical notation for measures 69-70. Measure 69 contains a triplet of eighth notes (3), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), and a dotted quarter note (V). Measure 70 contains a triplet of eighth notes (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), and a dotted quarter note (V).

71

Musical notation for measures 71-72. Measure 71 contains a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (1). Measure 72 contains a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (1).

73

Musical notation for measures 73-74. Measure 73 contains a triplet of eighth notes (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (5), and a dotted quarter note (V). Measure 74 contains a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), and a dotted quarter note (V).

75

Musical notation for measures 75-76. Measure 75 contains a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (1). Measure 76 contains a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), and a dotted quarter note (V).

77

Musical notation for measures 77-78. Measure 77 contains a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), a dotted quarter note (V), and a quarter note (1). Measure 78 contains a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), and a dotted quarter note (V).

79

Musical notation for measures 79-80. Measure 79 contains a triplet of eighth notes (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (2). Measure 80 contains a triplet of eighth notes (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (2).

81

Musical notation for measures 81-82. Measure 81 contains a triplet of eighth notes (3), a dotted quarter note (V), a quarter note (2), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), and a quarter note (2). Measure 82 contains a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (1), a dotted quarter note (V), a quarter note (3), and a dotted quarter note (V).

83

Musical notation for measure 83, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The notation includes a series of eighth notes with various fingerings (1, 3, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 2, 3) and accents (V) above them. The notes are grouped into pairs with slurs.

85

Musical notation for measure 85, continuing the sequence with similar rhythmic patterns and fingerings (1, 3, 1, 1, 1, 3, 3, 1, 3, 1, 3).

87

Musical notation for measure 87, showing further development of the melodic line with fingerings (1, 3, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 3, 3).

89

Musical notation for measure 89, featuring a mix of eighth and sixteenth notes with fingerings (1, 3, 1, 1, 1, 3, 1, 2, 1, 2, 2, 3).

91

Musical notation for measure 91, with fingerings (1, 1, 2, 1, 2, 2, 1, 1, 2, 1, 2, 2, 3, 3).

93

Musical notation for measure 93, including fingerings (1, 1, 2, 1, 2, 2, 1, 1, 3, 1, 2, 3).

95

Musical notation for measure 95, with fingerings (2, 1, 3, 2, 1, 2, 1, 1, 3, 2, 1, 2).

97

Musical notation for measure 97, concluding the sequence with fingerings (1, 1, 3, 1, 2, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 2).

99

Musical notation for measures 99-100. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 2, V, 3, 2, 1, V, 1, 2, 1, 2, 1, V, 2. The lower staff contains corresponding chords.

101

Musical notation for measures 101-102. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 1, 2, V, 2, 1, 2, V, 2, 1, 2, 1, V, 2. The lower staff contains corresponding chords.

103

Musical notation for measures 103-104. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 1, V, 3, 3, 3, 1, V, 3. The lower staff contains corresponding chords.

106

Musical notation for measures 106-107. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 3, 3, 3, V, 3, 3, V, 1, 5, V, 3. The lower staff contains corresponding chords.

108

Musical notation for measures 108-109. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 3, V, 1, 5, V, 3, 3, 3, 3, 3, V, 1, 5, V. The lower staff contains corresponding chords.

111

Musical notation for measures 111-112. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 3, V, 1, 1, V, 1, 3, V, 1, 3, 1, 2, 1, 2. The lower staff contains corresponding chords.

113

Musical notation for measures 113-114. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 3, V, 1, 1, V, 1, 3, V, 1, 2, V, 1, V. The lower staff contains corresponding chords.

115

Musical notation for measures 115-116. The key signature has two flats. The notation consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 1, V, 1, V, 1, 2, 1, 2, 3, V, 1, 5, V. The lower staff contains corresponding chords.

117

119

121

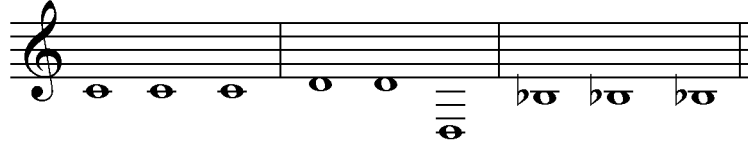
124

Fine

93. YÜNGÜL ŞƏRUR

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 185$

3

5

7

9

11

13

15

17

19

21

23

25

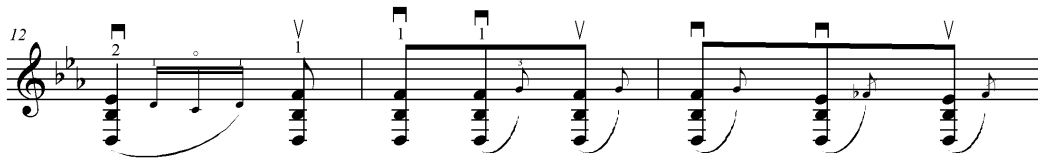
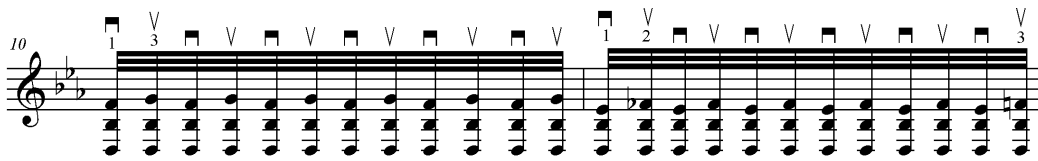
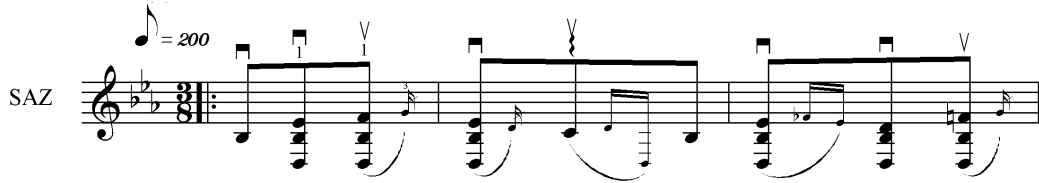
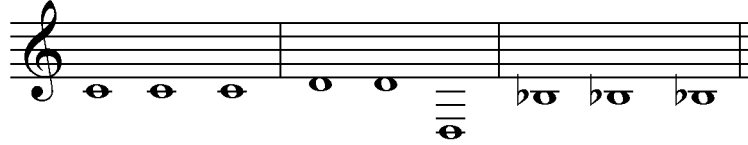
27

Fine

94. MİXƏYİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

This musical score consists of eight staves of music, numbered 17 through 35. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate fingerings (1, 2, 3) and breath marks (V). The score is divided into measures by vertical bar lines, with some measures containing multiple notes beamed together. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

Musical notation for measures 38-40. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth notes with slurs. Measure 38 has two 'V' markings above the notes. Measures 39 and 40 also have 'V' markings above the notes.

Musical notation for measures 41-42. Measure 41 has a 'V' marking above the notes. Measure 42 features a triplet of eighth notes, indicated by a '3' above the notes, followed by a single eighth note and another triplet of eighth notes, also indicated by a '3' above the notes.

Musical notation for measures 43-44. Measure 43 features a triplet of eighth notes, indicated by a '3' above the notes, followed by a single eighth note and another triplet of eighth notes, also indicated by a '3' above the notes. Measure 44 has a 'V' marking above the notes.

Musical notation for measures 45-47. Measures 45, 46, and 47 each have a 'V' marking above the notes. The melody consists of eighth notes with slurs.

Musical notation for measures 48-49. Measure 48 features a triplet of eighth notes, indicated by a '3' above the notes, followed by a single eighth note and another triplet of eighth notes, also indicated by a '3' above the notes. Measure 49 features a sequence of eighth notes with slurs, indicated by a '3' above the notes, followed by a single eighth note and another triplet of eighth notes, also indicated by a '3' above the notes.

Musical notation for measures 50-51. Measure 50 features a triplet of eighth notes, indicated by a '3' above the notes, followed by a single eighth note and another triplet of eighth notes, also indicated by a '3' above the notes. Measure 51 has a 'V' marking above the notes.

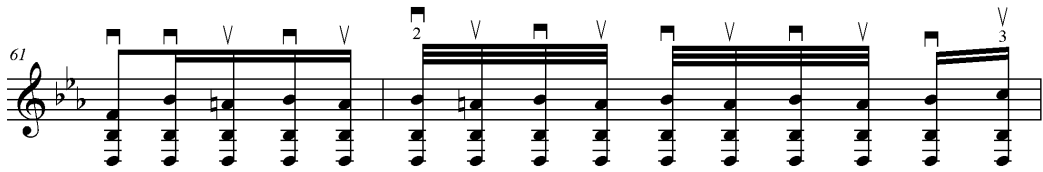
Musical notation for measures 52-54. Measures 52, 53, and 54 each have a 'V' marking above the notes. The melody consists of eighth notes with slurs.

Musical notation for measures 55-57. Measures 55, 56, and 57 each have a 'V' marking above the notes. The melody consists of eighth notes with slurs.

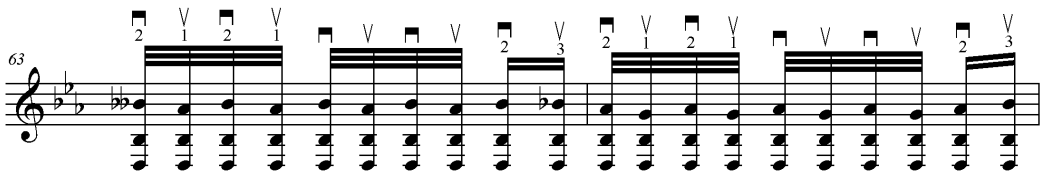
58

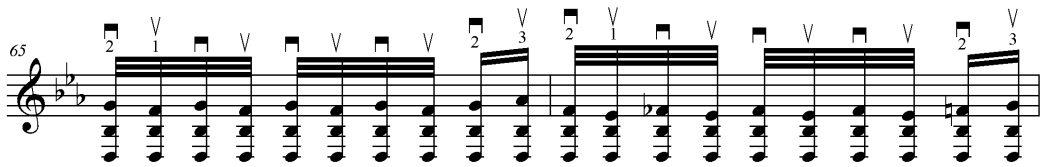
61

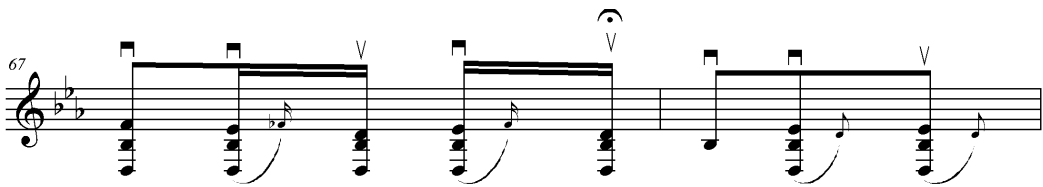
63

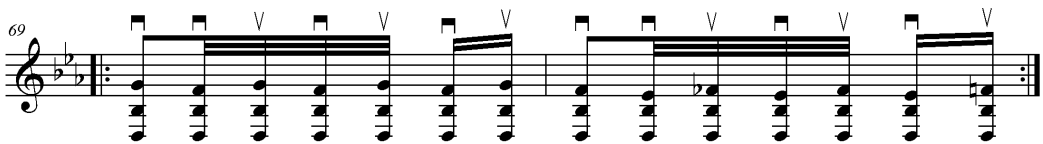
65

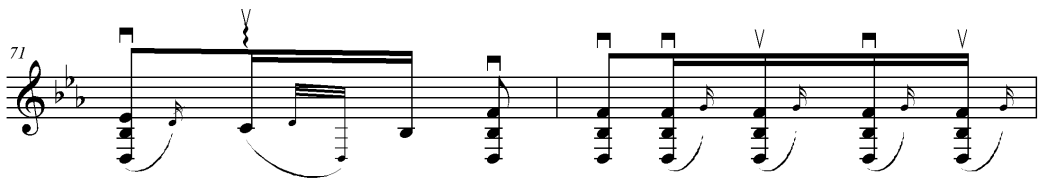
67

69

71

73

75

77

79

82

85

95. HÜSEYİNİ³⁵

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 160$

³⁵ Bu hava Göyçə, Kəlbəcər, Gədəbəy, Tovuz, Şəmkir, Gəncə aşıqlarının repertuarında "Hüseyni" adı ilə tanınmaqda, Borçalı aşıqlarının repertuarında isə "Dastanı" adı ilə ifa olunmaqdadır.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 13 through 28. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 5 above the notes. Slurs are used to group notes across measures. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 28.

30

Musical notation for measures 30-31. Measure 30 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and a triplet of eighth notes. Measure 31 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

32

Musical notation for measures 32-33. Measure 32 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and a triplet of eighth notes. Measure 33 contains two eighth notes with fingerings 1 and 3, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

34

Musical notation for measures 34-35. Measure 34 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Measure 35 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

36

Musical notation for measures 36-37. Measure 36 contains two eighth notes with fingerings 3 and 1, and a triplet of eighth notes. Measure 37 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

38

Musical notation for measures 38-39. Measure 38 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Measure 39 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

40

Musical notation for measures 40-41. Measure 40 contains two eighth notes with fingerings 2 and 3, and a triplet of eighth notes. Measure 41 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

42

Musical notation for measures 42-43. Measure 42 contains two eighth notes with fingerings 3 and 1, and a triplet of eighth notes. Measure 43 contains two eighth notes with fingerings 1 and 3, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

44

Musical notation for measures 44-45. Measure 44 contains two eighth notes with fingerings 3 and 1, and a triplet of eighth notes. Measure 45 contains two eighth notes with fingerings 1 and 3, and a triplet of eighth notes. Both measures have a 'V' above the first eighth note.

46

Musical notation for measures 46-47. Measure 46 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 47 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

48

Musical notation for measures 48-49. Measure 48 contains a quarter note with fingering 1, a quarter note with fingering 5, and a quarter note with fingering 1. Measure 49 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

50

Musical notation for measures 50-51. Measure 50 contains a quarter note with fingering 1, a quarter note with fingering 5, and a quarter note with fingering 1. Measure 51 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

53

Musical notation for measures 53-54. Measure 53 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 54 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and two eighth notes with fingerings 1 and 2. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

56

Musical notation for measures 56-57. Measure 56 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 57 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

58

Musical notation for measures 58-59. Measure 58 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 59 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and two eighth notes with fingerings 1 and 2. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

60

Musical notation for measures 60-61. Measure 60 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 61 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and two eighth notes with fingerings 1 and 2. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

62

Musical notation for measures 62-63. Measure 62 contains two eighth notes with fingerings 1 and 2, and two eighth notes with fingerings 2 and 1. Measure 63 contains two eighth notes with fingerings 2 and 1, and two eighth notes with fingerings 1 and 2. Both measures have a 'V' above the first eighth note of each pair.

64

Musical notation for measures 64-65. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The letter 'V' is placed above the notes in measures 64 and 65.

66

Musical notation for measures 66-67. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The letter 'V' is placed above the notes in measures 66 and 67.

68

Musical notation for measures 68-69. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The letter 'V' is placed above the notes in measures 68 and 69.

70

Musical notation for measures 70-71. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. The letter 'V' is placed above the notes in measures 70 and 71.

72

Musical notation for measures 72-73. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. The letter 'V' is placed above the notes in measures 72 and 73.

74

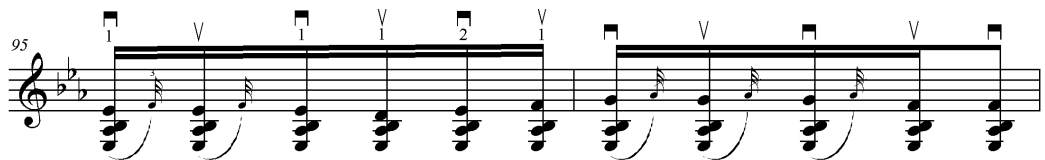
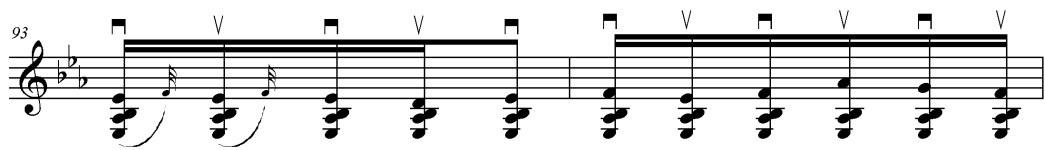
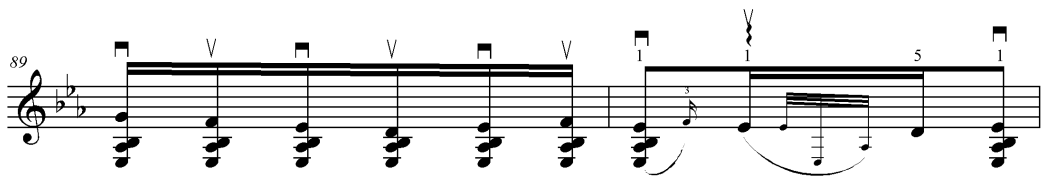
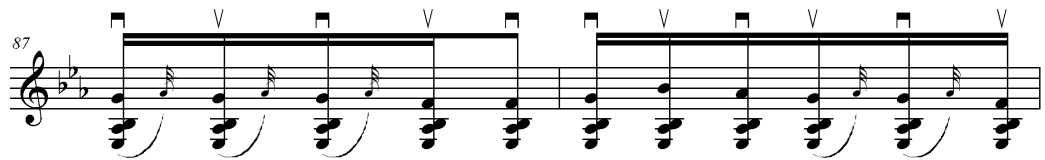
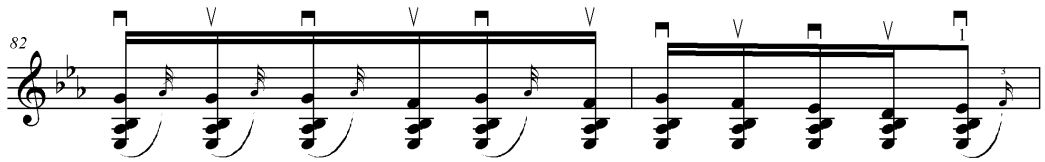
Musical notation for measures 74-75. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 5. The letter 'V' is placed above the notes in measures 74 and 75.

77

Musical notation for measures 77-78. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. The letter 'V' is placed above the notes in measures 77 and 78.

80

Musical notation for measures 80-81. The key signature has two flats. The melody is written on a treble clef staff with a soprano line. The bass line consists of chords. The letter 'V' is placed above the notes in measures 80 and 81.

101

Musical notation for measure 101, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a fermata over the first measure. Fingerings are indicated by numbers 1, 3, and 5. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

103

Musical notation for measure 103, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 3, and 5. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

105

Musical notation for measure 105, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a fermata over the first measure. Fingerings are indicated by numbers 3, 1, and 5. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

107

Musical notation for measure 107, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a fermata over the first measure. Fingerings are indicated by numbers 1, 1, and 5. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

110

Musical notation for measure 110, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 3, 2, and 3. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

113

Musical notation for measure 113, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 2, 2, 3, and 2. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

115

Musical notation for measure 115, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 3, 3, 2, 2, 3, and 2. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

117

Musical notation for measure 117, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Vertical strokes labeled 'V' are placed above the notes.

119

121

123

125

127

129

131

133

135

Musical notation for measure 135, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. The melody consists of eighth notes with a 'V' marking above the first measure. The bass line features a steady eighth-note accompaniment.

137

Musical notation for measure 137, continuing the melody with eighth notes and a 'V' marking above the first measure. The bass line remains consistent with the previous measure.

140

Musical notation for measure 140, introducing a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

143

Musical notation for measure 143, featuring a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

145

Musical notation for measure 145, featuring a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

147

Musical notation for measure 147, featuring a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

149

Musical notation for measure 149, featuring a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

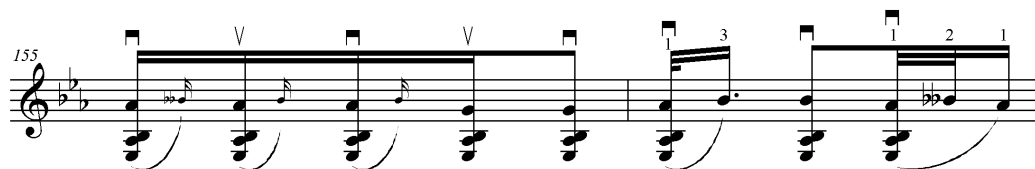
151

Musical notation for measure 151, featuring a triplet of eighth notes in the melody and a 'V' marking above the first measure. The bass line continues with eighth notes.

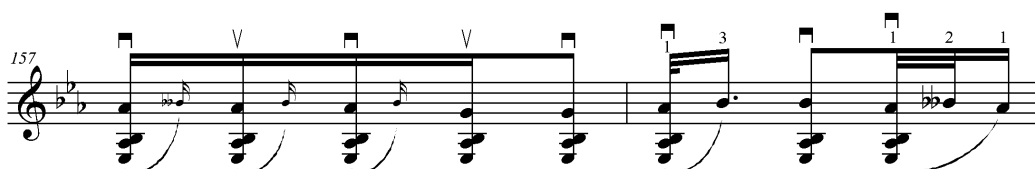
153

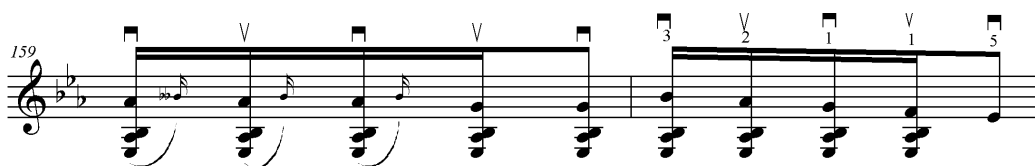
155

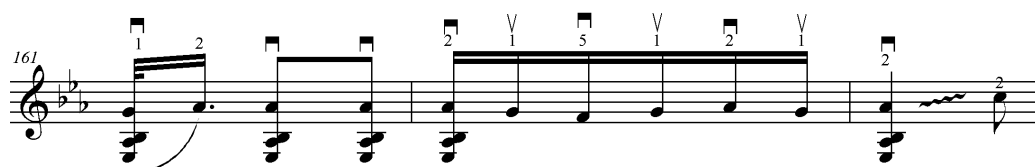
157

159

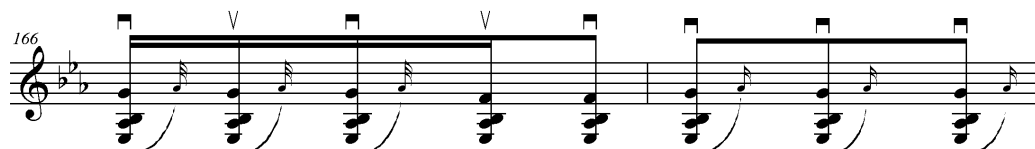
161

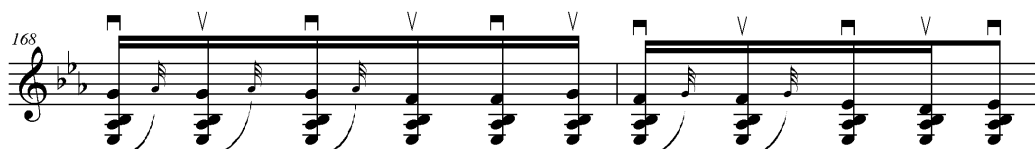
164

166

168

170

172

174

176

178

180

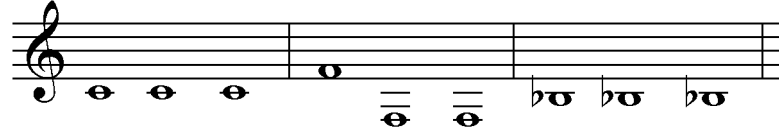
182

Fine

96. BAYRAMI

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ $\text{♩} = 170$

Musical notation for the SAZ section, showing six staves with notes, fingerings, and dynamics.

3

5

8

11

13

16

18

21

23

25

28

31

33

This musical score consists of ten staves of music, numbered 35 through 54. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Dynamic markings include accents (V) and accents with a fermata (V with a fermata symbol). The music is characterized by its intricate rhythmic structure and the use of triplets and sixteenth-note runs.

35

38

40

42

45

47

49

51

54

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 56-63. The score is written in a single system with four staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. Above the notes, there are vertical lines with numbers (1, 2, 3) and the letter 'V', likely indicating fingerings or breath marks. The piece concludes with the word 'Fine' at the end of the fourth staff.

56

59

61

63

Fine

97. BAĞBANI³⁶

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

The musical score is written in 3/4 time with a tempo of 326. It consists of six staves of music, each with fingerings and accents indicated above the notes. The first staff shows the initial notes for the three groups of instruments. The subsequent staves show the progression of the melody, with various fingerings and accents marked above the notes.

³⁶ “Bağbanı” adlı saz havası Aşıq İmran Həsənovun ifasından nota alınmışdır.

13

15

17

19

21

23

25

27

29

31

Musical notation for measures 31-32. The piece is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. The notation features a treble clef and a bass clef. The melody is written on the treble staff, and the accompaniment is on the bass staff. Fingerings (1, 2, 3) and breath marks (V) are indicated above the notes.

33

Musical notation for measures 33-34. The notation continues with the same key and time signature. It includes triplets and various fingering and breath markings.

35

Musical notation for measures 35-36. The notation continues with the same key and time signature. It includes triplets and various fingering and breath markings.

37

Musical notation for measures 37-38. The notation continues with the same key and time signature. It includes triplets and various fingering and breath markings.

39

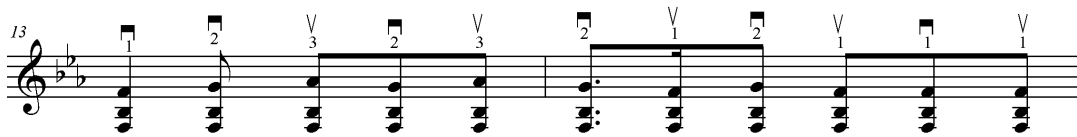
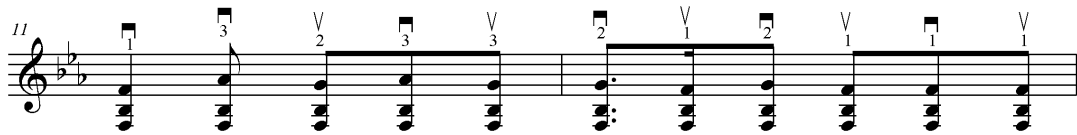
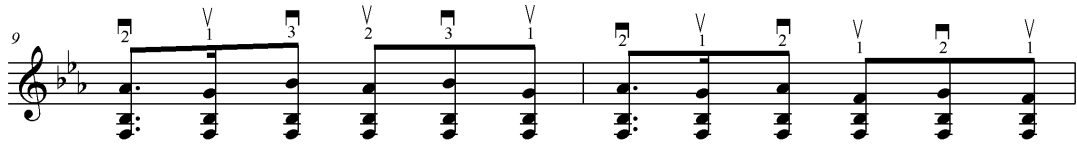
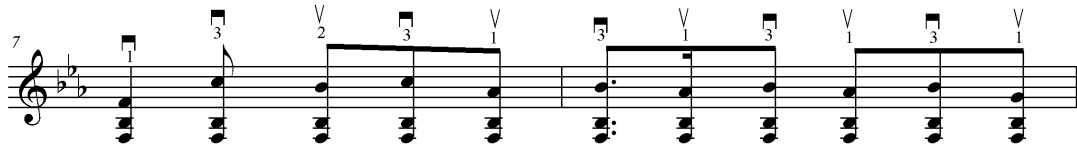
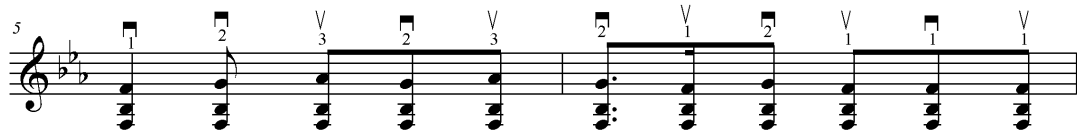
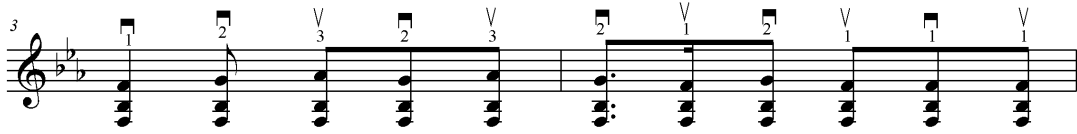
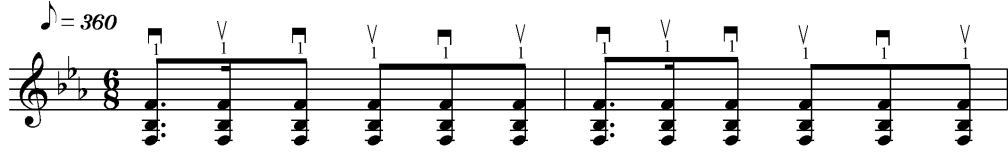
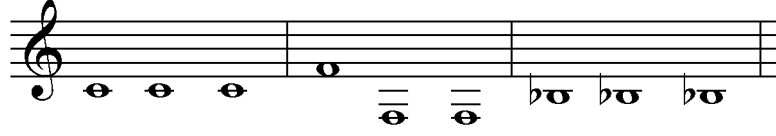
Musical notation for measures 39-40. The notation continues with the same key and time signature. It includes triplets and various fingering and breath markings. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Fine

98. KÜRD GÖZƏLLƏMƏSİ³⁷

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

³⁷Kürd dilində oxunan “Kürd gözəlləməsi” adlı saz havası Aşiq Ədalət Axundovun ifasından nota yazılmışdır.

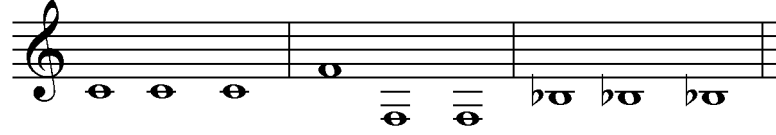
Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 15-28. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Measures 15-28. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

99. KÜRD BAYATI³⁸

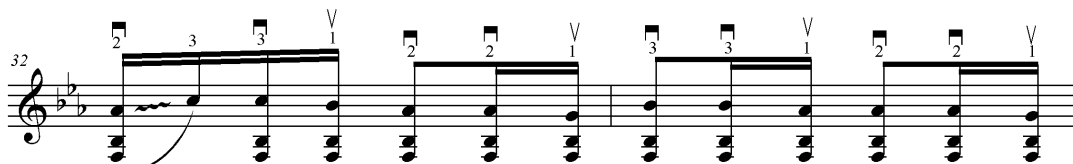
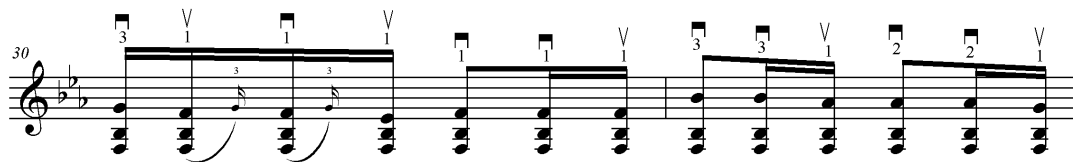
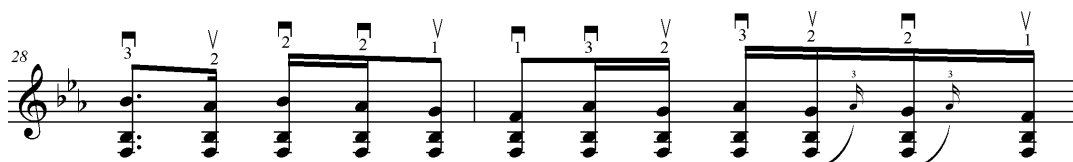
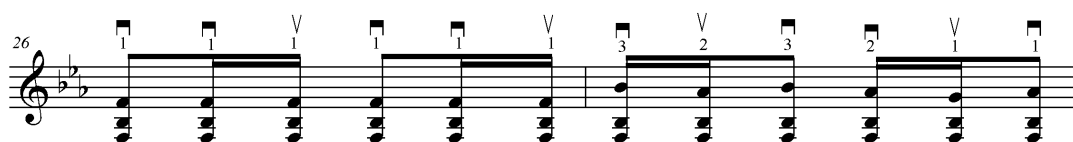
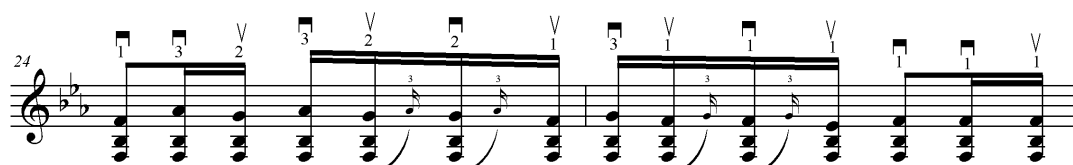
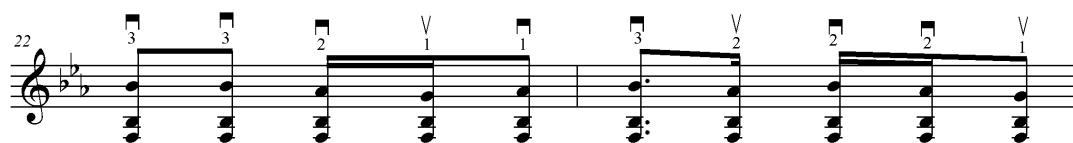
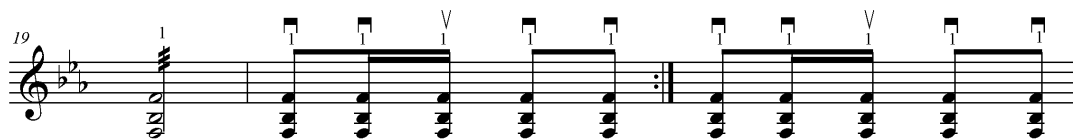
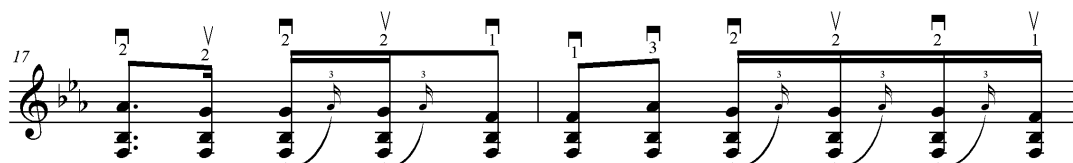
ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 105$

³⁸ Kürd dilində bayatı şer növünə oxunan “Kürd bayatı” adlı saz havası Aşiq Umbay Axundovun ifasından nota yazılıb.

34

36

38

40

42

44

Fine

100. QARAGÖZ³⁹

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 240

3

5

7

9

11

³⁹ “Qara göz” adlı klassik saz havasına Göyçə saz-söz məktəbinin sənətkarları ikinci bir adla “Göyçə qara gözü” də deyirlər. Bu hava Tovuz aşığı məktəbinin nümayəndəsi Aşığı Mahmud Məmmədovun ifasından nota yazılıb.

13

Musical notation for measures 13 and 14. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The notation is on a single staff with a treble clef. It features a sequence of eighth notes with triplets and various rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Dynamic markings 'V' (forte) are placed above the first note of each measure.

15

Musical notation for measures 15 and 16. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

17

Musical notation for measures 17 and 18. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

19

Musical notation for measures 19 and 20. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

21

Musical notation for measures 21 and 22. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

23

Musical notation for measures 23 and 24. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

25

Musical notation for measures 25 and 26. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

27

Musical notation for measures 27 and 28. The notation continues with eighth notes and triplets. Fingerings and dynamic markings 'V' are present.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 29-36. The score is written in a single system with four staves. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 6/8. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Dynamic markings include accents (V) and slurs. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

29

31

33

35

Fine

101. TOY AXIRI⁴⁰

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 280

5

9

13

16

19

⁴⁰ “Toy axırı” adlı klassik saz havası, Tovuz aşıq məktəbinin ustadı Aşıq Mahmud Məmmədovun ifasından nota yazılıb.

53

56

59

62

65

68

72

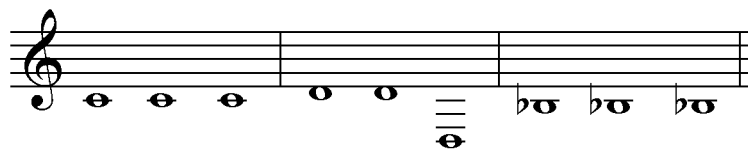
75

Fine

102. BADAMI ŞİKƏSTƏ⁴¹

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 90$

⁴¹ Qeyd: a) “Badami şikəstə” adlı saz havası Aşıq Mahmud Məmədovun ifasından nota yazılıb.

b.) 5 rəqəminin yanında olan nöqtə beşinci barmağın 3-cü qrup “Bəm tel”ə basılmasını göstərir.

c.) “Badami şikəstə” havasının 15-ci xəndində Si bemol notu üzərində nöqtəli 5 rəqəminin başı üstündə olan vergül, 3-cü qrup “Bəm tel”in 5-ci barmaqla çəkilməsini bildirir. Bu zaman təzənə olmadan Si bemol səsi barmaq vasitəsi ilə yaranır. Bu da saz ifaçılığı sənətində texniki ifa üsuludur.

This musical score consists of eight staves, each containing a line of music in a single system. The music is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, such as eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are vertical lines with numbers (1, 2, 3, 5) and the letter 'V', which likely represent fingerings or specific performance techniques. The staves are numbered 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, and 25, indicating the measure numbers. The music features a complex, rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

27

29

31

33

35

37

39

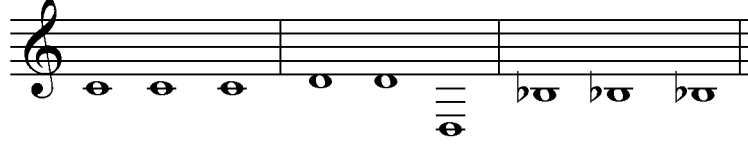
41

Fine

103.ŞƏMŞİRİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Şəmşir Qurban oğlu Qocayev.

♩ = 150

Saz

Musical notation for measures 13-14. The music is in a 2/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff, and the bass line is written on a bass clef staff. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some rests. The bass line consists of quarter and eighth notes. There are 'V' markings above the melody in measures 13, 14, and 15.

Musical notation for measures 15-16. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. The melody and bass line follow a similar pattern to the previous measures, with 'V' markings above the melody in measures 15, 16, and 17.

Musical notation for measures 17-18. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. The melody and bass line follow a similar pattern to the previous measures, with 'V' markings above the melody in measures 17, 18, and 19.

Musical notation for measures 19-20. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. The melody and bass line follow a similar pattern to the previous measures, with 'V' markings above the melody in measures 19, 20, and 21.

Musical notation for measures 21-22. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. The melody and bass line follow a similar pattern to the previous measures, with 'V' markings above the melody in measures 21, 22, and 23.

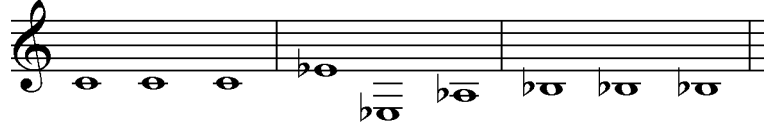
Musical notation for measures 23-24. The music continues in the same 2/4 time signature and key signature. The melody and bass line follow a similar pattern to the previous measures, with 'V' markings above the melody in measures 23, 24, and 25.

Fine

104.İNCƏGÜLÜ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Avdı Qaymaqlı (Qazax)

SAZ

$\text{♩} = 160$

This musical score consists of nine staves of music, numbered 15 through 34. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Many notes are marked with a 'V' above them, indicating vibrato. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 5. Some measures contain triplets, marked with a '3' above the notes. The piece concludes with a double bar line at the end of measure 34.

36

38

40

42

44

46

48

50

52

54

Fine

105. BAĞDAD DÜBEYT

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Hüseyn Saracılı

SAZ

$\text{♩} = 90$

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 14-32. The score is written in a single system with ten staves. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 2/4. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. The word 'V' is written above several notes, likely indicating a specific performance technique. The score concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

Fine

106. CƏLAL OĞLU

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Cəlal Qəhrəmanov.

SAZ $\text{♩} = 150$

3

4

5

6

8

10

Musical notation for measure 10, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

11

Musical notation for measure 11, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

12

Musical notation for measure 12, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

13

Musical notation for measure 13, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

14

Musical notation for measure 14, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

16

Musical notation for measure 16, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

18

Musical notation for measure 18, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

19

Musical notation for measure 19, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

20

Musical notation for measure 20, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of chords and notes with 'V' markings above them.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 21-30. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a steady eighth-note accompaniment. Measures 21-24 feature a sequence of eighth notes with a descending contour. Measures 25-28 continue the sequence with some rhythmic variation, including a dotted eighth note. Measure 29 concludes the sequence with a final eighth note. Measure 30 ends with a double bar line and a final chord consisting of a dotted quarter note and an eighth note, with the word "Fine" written below.

21

22

23

24

25

26

27

28

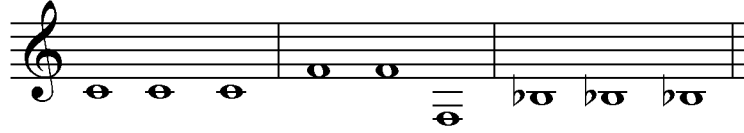
30

Fine

107. AZAFLI HİMNİ

ÜMUMİ KÖK- ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 96$

Musical notation for the saz instrument, consisting of seven staves of music with various rhythmic patterns and dynamics.

This musical score consists of nine staves of music, numbered 22 through 46. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a rhythmic style characteristic of Azerbaijani folk music, featuring a steady pulse and melodic lines. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. Vertical lines above the notes indicate fingerings. The score is divided into measures by vertical bar lines, with some measures containing repeat signs. The overall structure is a continuous melodic line with a consistent rhythmic accompaniment.

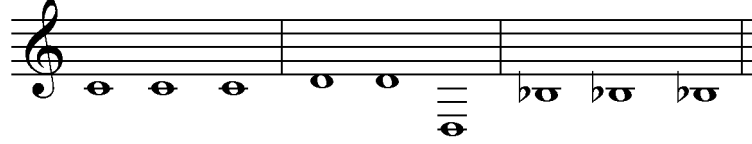
The musical score consists of ten staves of music, numbered 49 through 76. The notation is in a single system with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The time signature is 3/4. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Many notes are marked with a 'V' above them, indicating vibrato. There are also several instances of glissando, marked with the word 'Gliss' and a wavy line. The score includes repeat signs (double bar lines with dots) at measures 61 and 67. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

This musical score consists of ten staves of music, numbered 79 through 102. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Vertical lines above the notes indicate vibrato. The score shows a melodic line with a steady rhythmic accompaniment. The piece concludes with a double bar line at measure 102.

108. AZAFLI DÜBEYT

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Mikayıl Azaflı.

SAZ

♩ = 65

Musical notation for the SAZ instrument, showing a treble clef, a 2/4 time signature, and a series of notes with fingerings (V) and slurs.

3

5

7

9

11

This musical score consists of ten staves, each containing a system of two staves (treble and bass clef). The music is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 7/8 time signature. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests. Vertical lines labeled 'V' are placed above the notes in each system, likely indicating specific performance techniques or accents. The measures are numbered 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, and 29 at the beginning of their respective systems.

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, spanning measures 31 to 45. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The melody is characterized by a series of eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or fours, with a consistent rhythmic pattern. The accompaniment consists of chords, primarily dyads and triads, often marked with a 'V' above them, indicating a specific voicing or fingering. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the staff.

31

33

35

37

39

41

43

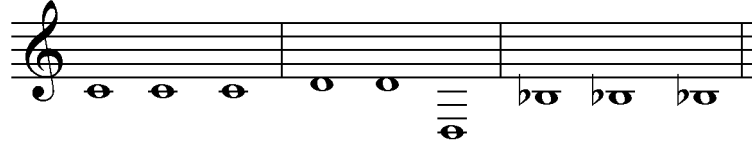
45

Fine

109. AZAFLI DAĞLAR

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

♩ = 95

3

5

7

9

11

13

15

17

19

21

23

23

25

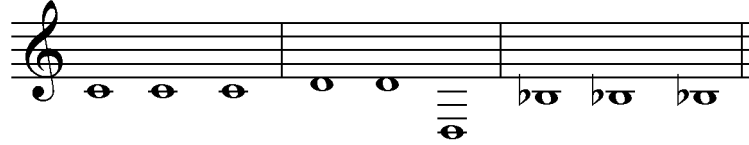
27

Fine

110. AZAFLI GÖZƏLLƏMƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 225$

4

7

10

13

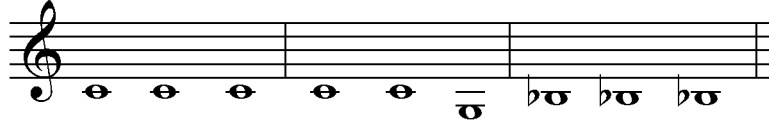
16

This musical score consists of ten staves, each representing a line of music. The notation is in a single system with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The staves are numbered 19, 22, 25, 28, 31, 34, 37, 40, 43, and 46. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Several measures contain a 'V' symbol above the staff, likely indicating a specific performance technique or a breath mark. There are also instances of 'Gliss.' (glissando) and 'Glissando' markings, which are accompanied by wavy lines indicating a sliding effect between notes. The score concludes with a double bar line at the end of the tenth staff.

111. AZAFLI BƏHRİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

$\text{♩} = 160$

The musical score is written in a 3/8 time signature with a tempo marking of 160. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Some notes are marked with a 'V' above them, likely indicating a specific fingering or articulation. The score is divided into measures, with measure numbers 4, 8, 12, 16, 20, and 24 marked at the beginning of their respective staves. The piece concludes with a final cadence in the seventh staff.

This musical score is written for a single melodic line on a treble clef staff in a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The piece consists of ten staves of music, numbered 27 through 56. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. Above the notes, there are numerous performance markings, including fingerings (1, 2, 3) and breath marks (V). The music features a complex, repetitive melodic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani ashik music.

59

62

65

68

72

76

80

83

86

90

93

96

100

104

107

110

113

116

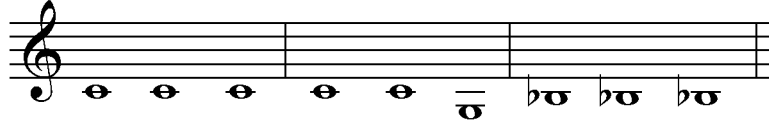
119

Fine

112. AZAFLI SƏNƏTİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

$\text{♩} = 270$

5

9

13

17

21

25

29

Musical notation for measures 29-32. The staff is in treble clef with a key signature of two flats. It features a sequence of chords and melodic lines with fingerings (2, 2, 3, 3, 2, 1, 1, 2, 2, 1) and breath marks (V) above the notes.

33

Musical notation for measures 33-36. The staff continues with chords and melodic lines, including fingerings (2, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 2, 1, 3) and breath marks (V) above the notes.

37

Musical notation for measures 37-40. The staff continues with chords and melodic lines, including fingerings (3, 2, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 1, 1) and breath marks (V) above the notes.

41

Musical notation for measures 41-44. The staff continues with chords and melodic lines, including fingerings (1, 1, 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1) and breath marks (V) above the notes.

45

Musical notation for measures 45-48. The staff continues with chords and melodic lines, including fingerings (3, 1, 1, 3, 1, 1, 1, 1, 2, 2) and breath marks (V) above the notes.

49

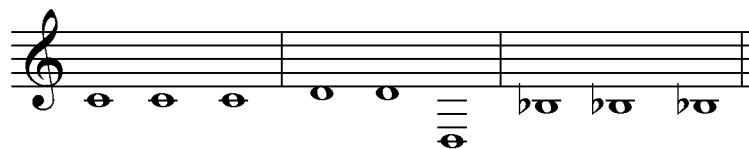
Musical notation for measures 49-52. The staff concludes with chords and melodic lines, including fingerings (1, 1, 2, 2, 1, 1, 1, 2, 3) and breath marks (V) above the notes. The piece ends with a double bar line and the word "Fine".

Fine

113. AZAFLI MÜXƏMMƏS

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 230$

19

22

25

28

31

34

37

40

44

47

51

53

56

59

62

65

68

71

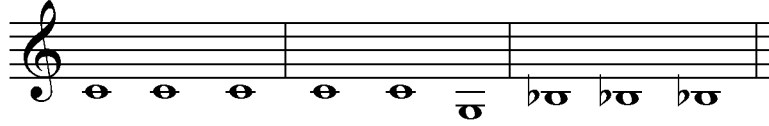
74

77

114. AZAFLI DÜNYASI

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 140$

3

5

7

9

11

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of ten staves of music. The score is written in a single system with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The music is primarily composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together in groups. Above the notes, there are various performance markings, including fingerings (1, 2, 3), breath marks (V), and articulation marks (accents). The score is divided into two main sections: the first section starts at measure 13 and ends at measure 20, and the second section starts at measure 21 and ends at measure 30. Each section contains two first endings (marked '1.') and two second endings (marked '2.'). The first ending of the first section leads to the second ending, which then leads to the beginning of the second section. The second ending of the second section leads to the first ending of the second section, which then leads to the second ending of the second section, which finally leads to the end of the piece. The music is characterized by its rhythmic complexity and the use of ornaments and fingerings, typical of the Aşiq style.

29

31

33

35

37

39

41

43

45

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 47-53. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords, many of which are triplets. Above the notes, there are various markings: 'V' for vibrato, '1', '2', and '3' for fingerings, and '1.' and '2.' for first and second endings. The piece concludes with the word 'Fine'.

47

49

51

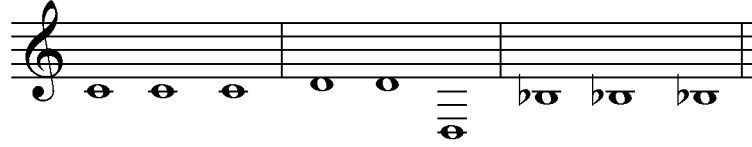
53

Fine

115. AZAFLI GÜLÜ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 340$

5

9

11

16

22

25

Musical notation for measures 25-29. Measure 25 starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords with fingerings 2, 1, 3 and a 'V' above. Measures 26-29 continue with similar chordal patterns and melodic lines, including a repeat sign at the end of measure 29.

30

Musical notation for measures 30-34. Measures 30-34 continue the chordal and melodic patterns, with fingerings 2, 2, 1 and 'V' markings. Measure 34 ends with a repeat sign.

35

Musical notation for measures 35-37. Measure 35 starts with a repeat sign. Measures 36-37 continue the patterns, with fingerings 1, 3, 2 and 'V' markings. Measure 37 ends with a repeat sign.

38

Musical notation for measures 38-41. Measure 38 starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords with fingerings 2, 1, 3 and a 'V' above. Measures 39-41 continue with similar chordal patterns and melodic lines, including a first ending (1.) and a second ending (2.) at the end of measure 41.

Fine

116. AZAFLI GƏRAYLI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 80$

Musical notation for the SAZ part, showing a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The notation includes various notes, rests, and fingerings (V, 1, 2, 3) for the strings.

11

13

15

17

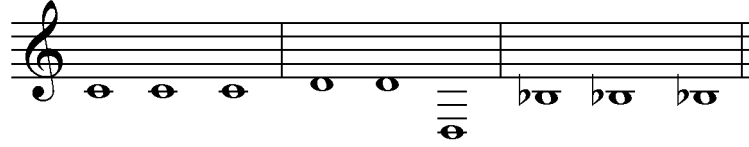
19

21

117. MİKAYILI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup	II qrup	III qrup
Zil tellər	Dəm tellər	Bəm tellər
1 2 3	1 2 3	1 2 3
sim sim sim	sim sim sim	sim sim sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azafılı.

SAZ

$\text{♩} = 240$

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

3

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

5

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

7

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

9

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

11

Musical notation for the saz part, showing a treble clef and a series of notes on a staff.

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of five staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The music features a series of chords and melodic lines, with several measures marked with a 'V' above them, likely indicating a specific performance technique or a section boundary. The score includes repeat signs and first/second endings. The piece concludes with the word 'Fine' at the end of the fifth staff.

13

15

17

19

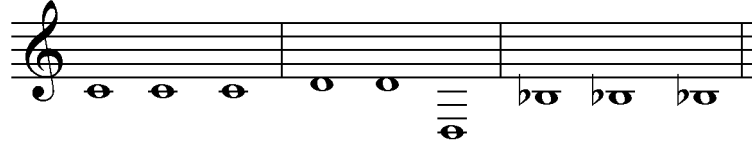
21

Fine

118. MƏZAHİRİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Mikayıl Azaflı.

SAZ

$\text{♩} = 150$

4

7

10

13

16

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 20-38. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of eighth and sixteenth notes, often grouped in triplets or pairs. Above the notes, there are various performance markings: 'V' (likely indicating a breath or articulation), and numbers 1, 2, and 3, which may refer to fingerings or specific rhythmic patterns. The score is divided into measures, with measure numbers 20, 23, 26, 29, 32, 35, and 38 clearly marked. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the final measure.

119. DURNAM

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Gülarə Azafli.

SAZ

♩ = 65

13

Musical notation for measures 13 and 14. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff with eighth and sixteenth notes. The bass line consists of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating vibrato. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

15

Musical notation for measures 15 and 16. The notation continues with similar rhythmic patterns and chordal accompaniment. The 'V' markings are present above several notes in the melody.

17

Musical notation for measures 17 and 18. The piece ends with a double bar line and repeat dots. The 'V' markings continue to be used for vibrato.

19

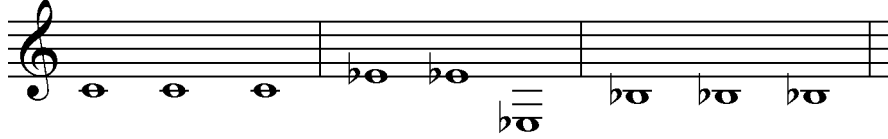
Musical notation for measures 19 and 20. The notation concludes with a double bar line and repeat dots. The word "Fine" is written below the staff at the end of the piece.

Fine

120. AĞBULAQ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq İmran Həsənov.

$\text{♩} = 100$

14

16

18

20

22

24

26

28

30

32

34

36

38

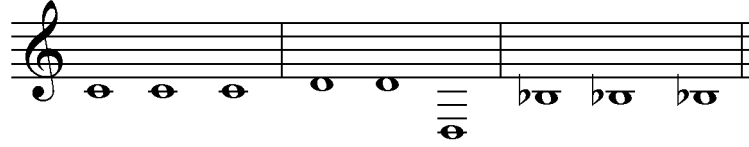
40

Fine

121. İSFƏNDİYAR GÖZƏLLƏMƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq İsfəndiyar Rüstəmov.

SAZ

$\text{♩} = 320$

Musical staff 25-29. The staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. It contains five measures of music. Measures 25, 26, 27, and 28 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 29 is a repeat sign. Above measures 25, 26, 27, and 28 are 'V' markings.

Musical staff 30-33. The staff continues with four measures of music. Measures 30, 31, 32, and 33 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Above measures 30, 31, 32, and 33 are 'V' markings.

Musical staff 34-36. The staff contains three measures of music. Measures 34 and 35 are grouped by a first ending bracket with a '1' above it. Measure 36 is a repeat sign. Above measures 34, 35, and 36 are 'V' markings.

Musical staff 37-39. The staff contains three measures of music. Measures 37 and 38 are grouped by a second ending bracket with a '2' above it. Measure 39 is a repeat sign. Above measures 37, 38, and 39 are 'V' markings. A section symbol (§) is placed above measure 39.

Musical staff 40-43. The staff contains four measures of music. Measures 40, 41, 42, and 43 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Above measures 40, 41, 42, and 43 are 'V' markings.

Musical staff 44-47. The staff contains four measures of music. Measures 44, 45, 46, and 47 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Above measures 44, 45, 46, and 47 are 'V' markings.

Musical staff 48-50. The staff contains three measures of music. Measures 48, 49, and 50 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Above measures 48, 49, and 50 are 'V' markings.

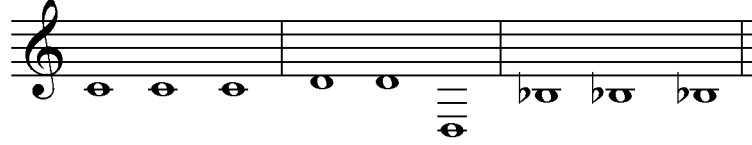
Musical staff 51-54. The staff contains four measures of music. Measures 51, 52, 53, and 54 feature a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Above measures 51, 52, and 53 are 'V' markings.

Fine

122. GÜLTƏKİNİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Gültəkin Əkbərova.

SAZ

4

7

12

16

20

This musical score consists of ten staves of music, numbered 23 through 54. The music is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the note values. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Many notes are beamed together, and there are frequent ties between notes across measures. The piece includes several first and second endings, marked with '1.' and '2.'. The notation includes slurs, ties, and dynamic markings such as 'V' (forte) above certain notes. The overall texture is dense, with many notes beamed together, creating a complex melodic line.

57

60

64

67

70

73

76

79

82

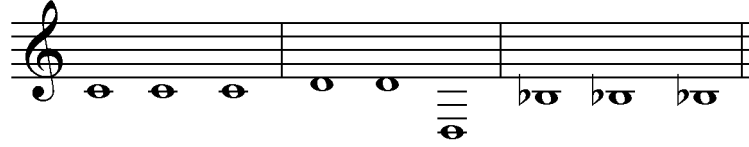
85

Fine

123. SAZBƏNDİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Qəzənfər Tağıyev.(Sazbənd)

SAZ

$\text{♩} = 155$

22

Musical notation for measure 22, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

24

Musical notation for measure 24, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

27

Musical notation for measure 27, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

29

Musical notation for measure 29, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

31

Musical notation for measure 31, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

33

Musical notation for measure 33, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

35

Musical notation for measure 35, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

37

Musical notation for measure 37, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

39

Musical notation for measure 39, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of notes with 'V' markings above them.

This musical score consists of nine staves, each representing a two-measure phrase. The notation is in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 2/4 based on the note values. The music features a consistent rhythmic pattern of quarter notes, often beamed together in pairs. Many notes are marked with a 'V' above them, indicating accents. The bass line is composed of chords, primarily triads and dyads, which provide a harmonic foundation for the melody. The overall texture is rhythmic and melodic, characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

41

43

45

47

49

51

53

55

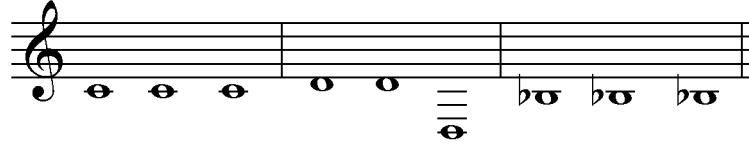
58

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, spanning measures 60 to 68. The score is written in a single system with five staves, all in a 2/4 time signature and a key signature of two flats (B-flat and E-flat).
- **Staff 1 (Measures 60-61):** Features a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. A long slur covers the first two measures.
- **Staff 2 (Measures 62-63):** Continues the melodic and bass lines. The word "V" is written above the staff in measures 62 and 63.
- **Staff 3 (Measures 64-65):** Similar to the previous staves, with a slur in measure 64 and "V" above the staff in measure 65.
- **Staff 4 (Measures 66-67):** Continues the pattern, with "V" above the staff in measures 66 and 67.
- **Staff 5 (Measures 68):** The final measure, marked with a first ending bracket (1.) and a second ending bracket (2.). The second ending includes a wavy line and the word "Ghiando" written above the staff.

124. GÖYGÖLƏ GƏL

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Söz: Məzahir Daşqın.

SAZ

$\text{♩} = 320$

ff

f

mf

p

f

The musical score for the Saz instrument is presented in five staves. The first staff begins with a tempo marking of quarter note = 320 and a fortissimo (ff) dynamic. The second staff features a forte (f) dynamic. The third staff continues with a mezzo-forte (mf) dynamic. The fourth staff starts with a piano (p) dynamic, followed by a forte (f) dynamic in the fifth staff. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

21

V

24

1

2

V

V

p

27

2

V

V

30

V

V

2

V

33

V

V

V

V

V

V

f

37

V

V

V

V

V

f

41

V

V

V

1

V

45

2

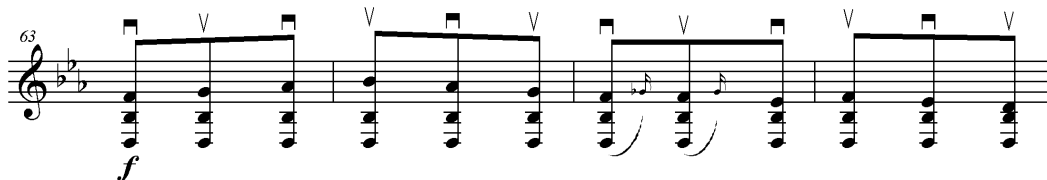
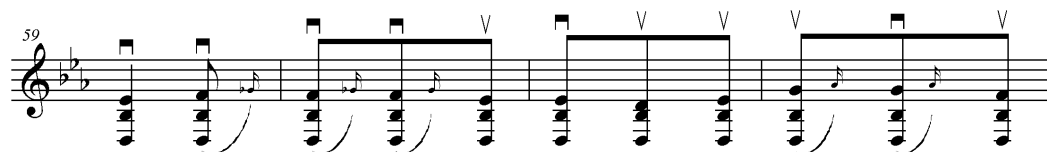
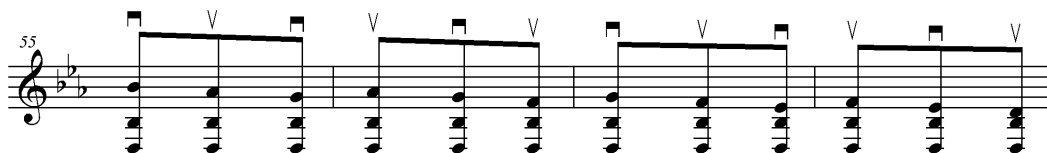
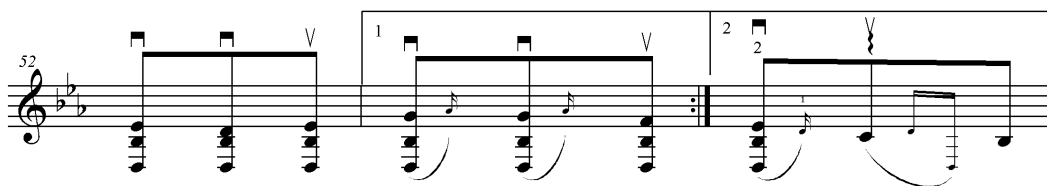
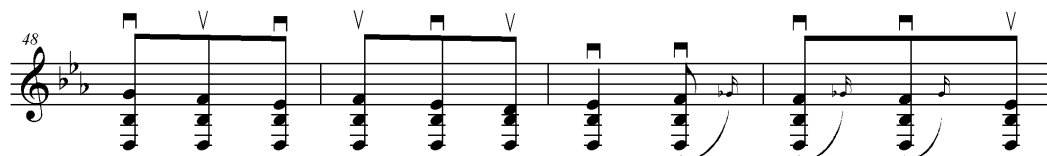
2

V

V

V

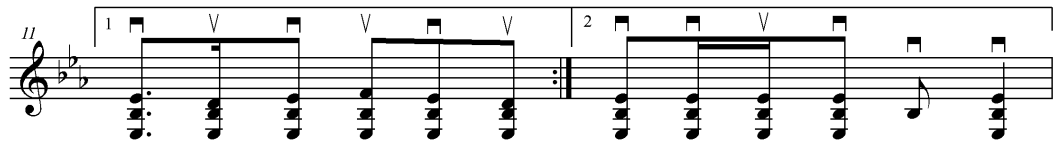
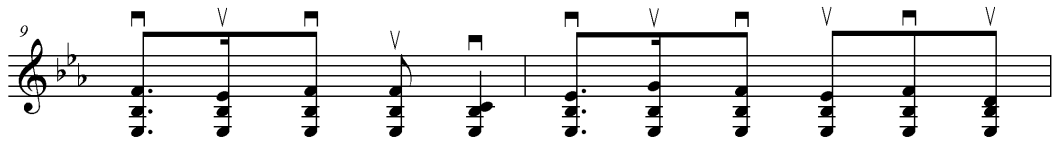
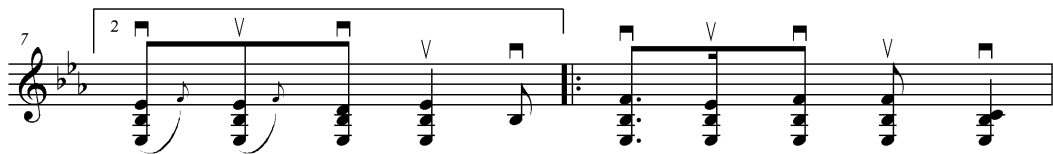
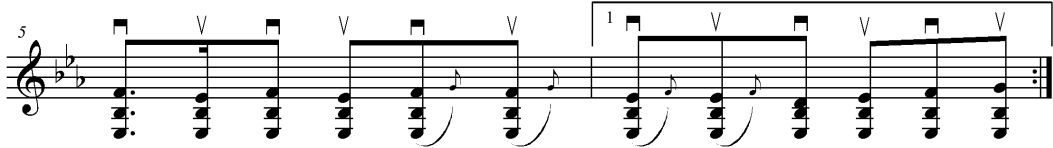
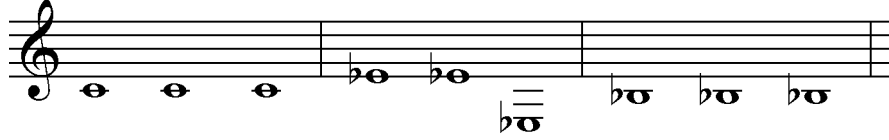
V

125. TELLAYI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 15-31. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a specific voicing or articulation. The score is divided into measures 15 through 31. Measures 15 and 16 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 17 through 22 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 23 through 28 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 29 through 30 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measure 31 is the final measure of the piece, marked with a double bar line and a repeat sign. The word 'Koda' is written above the final measure. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a specific voicing or articulation. The score is divided into measures 15 through 31. Measures 15 and 16 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 17 through 22 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 23 through 28 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measures 29 through 30 are grouped together with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Measure 31 is the final measure of the piece, marked with a double bar line and a repeat sign. The word 'Koda' is written above the final measure.

33

35

37

39

41

43

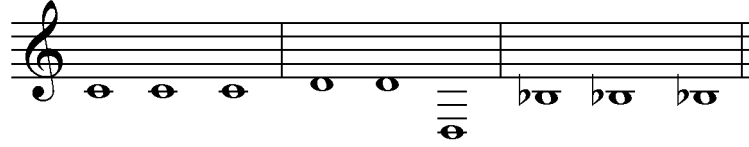
45

Fine

126. ZÜLFİYƏ GÜLÜ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Zülfiyə İbadova.

$\text{♩} = 300$

5

9

13

17

21

Fine

127. SƏYYADI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Aydın Çoban oğlu

$\text{♩} = 280$

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 30-65. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece concludes with a first ending (1.) and a second ending (2.) leading to a final cadence marked "Fine".

Measures 30-33: First system, measures 30-33. Measure 30 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 3, 3, V, 3, 2, 2, 2, V, 1, 2, 2, 2, V, 1, 1, 2.

Measures 34-37: Second system, measures 34-37. Measure 34 starts with a repeat sign. Fingerings: 2, 2, 2, V, 1, 1, 3, 3, 3, V, 3, 3, 3, V, 3, 2, 2, 2, V.

Measures 38-41: Third system, measures 38-41. Measure 38 starts with a repeat sign. Fingerings: 2, 2, 2, V, 1, 1, 2, 2, 2, V, 1, 3, 2, 1, V, 1.

Measures 42-45: Fourth system, measures 42-45. Measure 42 starts with a repeat sign. Fingerings: 3, 1, V, 1, 1, 3, V, 2, 1, 3, V, 1, 3, 1, 3, V.

Measures 46-49: Fifth system, measures 46-49. Measure 46 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 2, V, 1, 2, 2, 2, V, 1, 3, 1, V, 1, 1, 3, V, 2.

Measures 50-53: Sixth system, measures 50-53. Measure 50 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 3, V, 1, 3, 1, V, 3, 1, 2, V, 1, 2, 2, V, 2.

Measures 54-57: Seventh system, measures 54-57. Measure 54 starts with a repeat sign. Fingerings: 2, 2, 2, V, 1, 1, 3, V, 1, 1, 3, 1, V, 3, 2, 2, 2, V, 1.

Measures 58-61: Eighth system, measures 58-61. Measure 58 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 3, V, 1, 1, V, 1, 1, V, 2, 2, 2, V, 1.

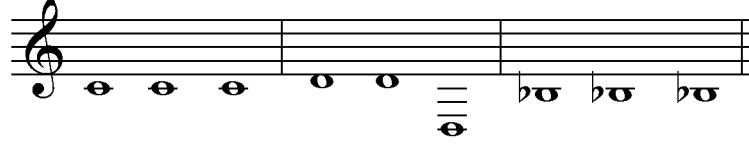
Measures 62-64: Ninth system, measures 62-64. Measure 62 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 3, V, 1, 1, 3, V, 3, 2, 2, 2, V, 1.

Measures 65: Tenth system, measure 65. Measure 65 starts with a repeat sign. Fingerings: 1, 3, V, 1, 1, 1, V, 1, 2. The piece ends with a first ending (1.) and a second ending (2.) leading to a final cadence marked "Fine".

128. ŞƏHLA BALAM⁴²

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: İlqar Cəmil oğlu.

SAZ

♩ = 75

⁴² Şəhid qızım Şəhla İlqar qızı İmamverdiyevanın əziz xatirəsinə həsr edirəm.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 13-27. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The music consists of a series of chords, primarily triads and dyads, with some eighth-note patterns. The chords are marked with a 'V' above them, indicating a specific voicing or articulation. The piece concludes with a long, sustained chord in the final measure, marked 'Fine'.

13

15

17

19

21

23

25

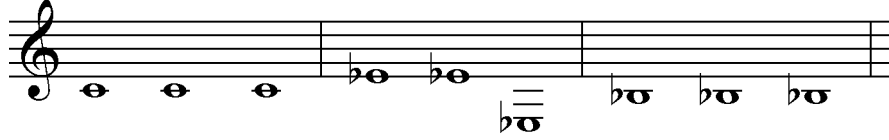
27

Fine

129. FARİZİ⁴³

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: İlqar Cəmil oğlu.

♩ = 90

3

5

7

9

11

⁴³ Şəhid Fariz Zakir oğlu İmamverdiyevin əziz xatirəsinə həsr olunur.

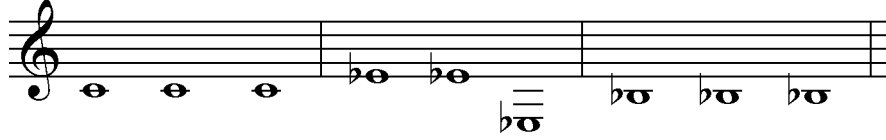
Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 13-25. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the notation. The music consists of a series of chords, many of which are marked with a 'V' above them, indicating a vibrato or a specific performance instruction. The score is divided into two systems of staves. The first system contains measures 13, 15, 17, and 19. The second system contains measures 21, 23, and 25. There are first and second endings indicated by brackets and numbers 1 and 2. The piece concludes with the word 'Fine' at the end of measure 25.

Fine

130. CƏMİL ƏKBƏRİ⁴⁴

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: İlqar Cəmioloğlu.

SAZ

$\text{♩} = 320$

⁴⁴ Aşiq sənətini mənə sevdiren, atam Cəmil İmamverdi oğlu Əkbərin nurlu xatirəsinə həsr edirəm.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 16-34. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern, primarily consisting of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The piece includes several trills (marked 'V'), triplets (marked '3'), and quintuplets (marked '5'). The notation is dense, with many notes beamed together, suggesting a fast and intricate melodic line. The score concludes with the word "Fine" at the end of measure 34.

16

18

20

22

24

26

29

32

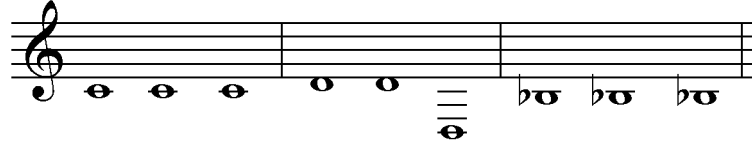
34

Fine

131. ZAKİRİ⁴⁵

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: İlqar İmamverdiyev.

$\text{♩} = 80$

⁴⁵ Bu hava ata yadigarım Zakir Cəmil oğlu İmamverdiyevə həsr olunur.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 13 through 28. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Trills are marked with a 'V' above the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 28.

13

15

17

19

21

23

25

27

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 29-31. The score is written in a single system with two staves. The first staff begins at measure 29 and contains two measures of music, each with a first and second ending bracket. The second staff begins at measure 31 and contains five measures of music, also with first and second ending brackets. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

29

1. 2. 1 V

2. 2. 1 V

31

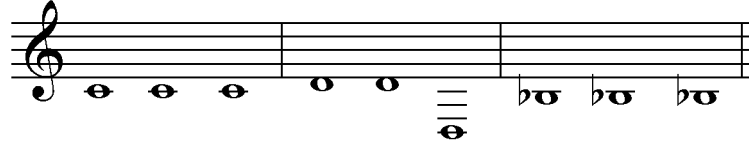
2. 1 V 3. 2. 1 V 3. V 1

Fine

132. EL-NURU⁴⁶

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: İlqar Cəmilöglü.

SAZ

$\text{♩} = 100$

⁴⁶ Moskvada yaşayan istedadlı tələbəm Elnur Ənvər oğlu Qənbərova həsr edirəm.

18

Musical notation for measures 18-20, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. The notation includes various note values, rests, and articulation marks (V).

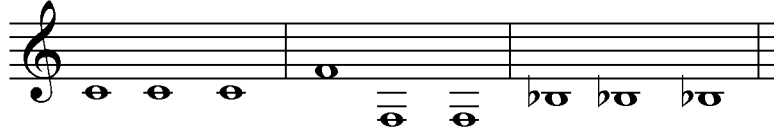
21

Musical notation for measures 21-22, featuring a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. The notation includes first and second endings, a *Glossando* marking, and a *Fine* marking.

133. KONYALI⁴⁷

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 100$

⁴⁷ Aşıq Əmrah Gülməmmədov Türkiyədə “Konyalı” adı ilə məşhur olan bu havanı 1986-cı il avqust ayında “Qol yallı” kimi yanlış tələffüzlə ifa etmişdir.

15

Musical notation for measures 15-16. Measure 15 contains a triplet of eighth notes with a '3' below it, followed by a quarter note with a 'V' above it. Measure 16 contains a quarter note with a 'V' above it, followed by a quarter note with a '1' below it, and a quarter note with a '3' below it. Measure 17 contains a quarter note with a '1' below it, a quarter note with a '1' below it, and a quarter note with a '3' below it. Measure 18 contains a quarter note with a 'V' above it, a quarter note with a '1' below it, and a quarter note with a '3' below it. Measure 19 contains a quarter note with a 'V' above it, a quarter note with a '1' below it, and a quarter note with a '3' below it.

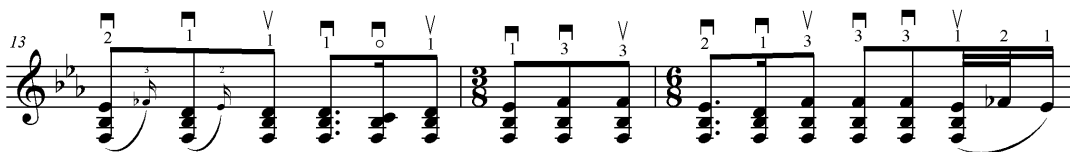
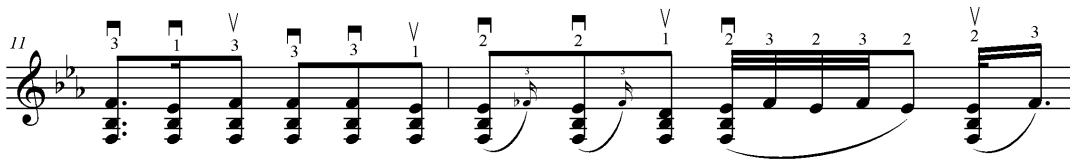
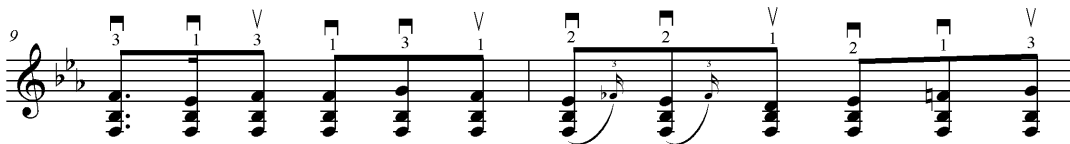
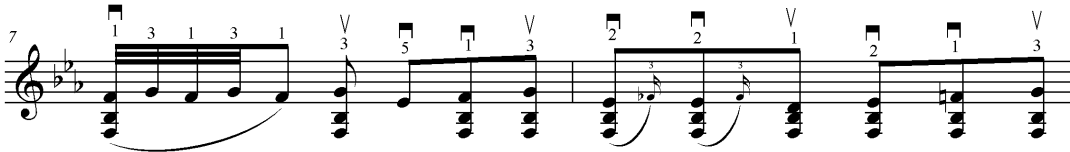
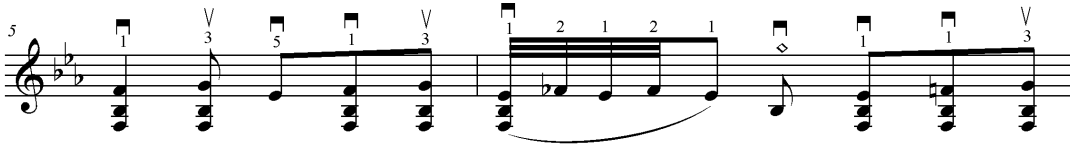
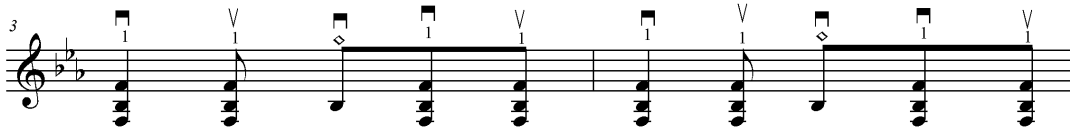
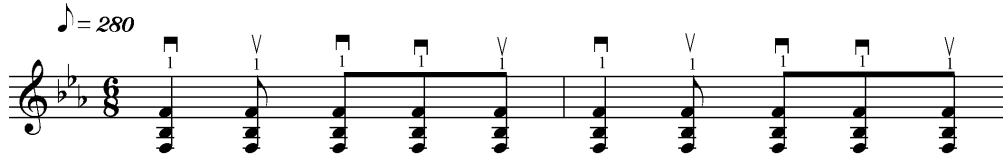
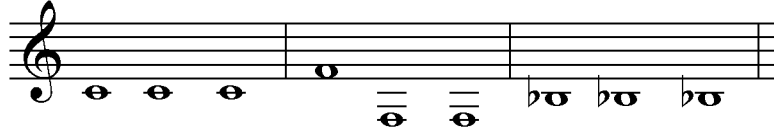
17

Musical notation for measures 17-19. Measure 17 contains a quarter note with a '3' below it, followed by a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' below it. Measure 18 contains a quarter note with a '3' below it, followed by a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' below it. Measure 19 contains a quarter note with a '1' below it, a quarter note with a 'V' above it and a '2' below it, and a quarter note with a '3' below it. The piece ends with a double bar line and the word 'Fine' below it.

134. XOŞDAMAĞI

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

16

Musical notation for measure 16, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a complex melodic line with triplets and slurs. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. A 'V' symbol is placed above the staff.

18

Musical notation for measure 18, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

20

Musical notation for measure 20, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

22

Musical notation for measure 22, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

24

Musical notation for measure 24, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

26

Musical notation for measure 26, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

28

Musical notation for measure 28, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

30

Musical notation for measure 30, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

32

Musical notation for measure 32, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a melodic line with slurs and fingerings. A 'V' symbol is placed above the staff.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 34-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1-3, and breath marks (V) are placed above the notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine".

Measures 34-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1-3, and breath marks (V) are placed above the notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine".

135. SARI YAYLIQ⁴⁸

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1 2 3
sim sim sim

II qrup
Dəm tellər

1 2 3
sim sim sim

III qrup
Bəm tellər

1 2 3
sim sim sim

The musical score for "Sarı yaylıq" is presented in a single staff with a treble clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as quarter note = 260. The score is divided into measures, with some measures containing triplets and slurs. The notation includes various rhythmic values and articulation marks.

⁴⁸ "Sarı yaylıq" havasını 2. 12.2010-cu il tarixdə Az TV1-in yayınladığı "Musiqi irsimizdən" adlı program zamanı Sənan Mustafayevin ifasından not yazısına alınmışdır.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 13 through 30. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Trills are marked with a 'V' above the notes. The score shows a progression of melodic motifs and rhythmic patterns across the measures.

13

15

18

20

23

25

27

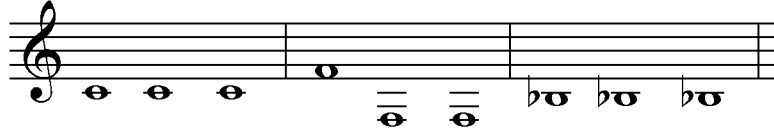
29

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 31-39. The score is written in a single system with two staves. The first staff (measures 31-35) is in 3/4 time, and the second staff (measures 33-39) is in 3/2 time. The key signature is one flat (B-flat). The notation includes various rhythmic values, slurs, and fingerings (1, 2, 3). The piece concludes with a double bar line and the word "Fine".

136. ÇILDIR GÖZƏLLƏMƏSİ⁴⁹

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 170$

5

8

11

14

17

20

⁴⁹ “Çıldır gözəlləməsi” havası Aşıq Kamandar Əfəndiyevin ifasından nota yazılıb.

Musical staff 23: Treble clef, key signature of two flats (B-flat, E-flat). The staff contains a sequence of notes with fingerings (1, 3, 3, 3, 3, 1, 5, 1) and breath marks (V). A repeat sign is present in the middle of the staff.

Musical staff 27: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (3, 3, 3, 3, 3, 1, 3, 3) and breath marks (V). It features a first ending (1.) and a second ending (2.) bracketed over the first few measures.

Musical staff 31: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (3, 2, 3, 2, 2, 1, 1) and breath marks (V).

Musical staff 34: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (3, 3, 2, 1, 2, 2, 2, 3) and breath marks (V).

Musical staff 38: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (2, 3, 2, 3, 2, 3, 2, 3, 2, 3, 1, 3) and breath marks (V).

Musical staff 41: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (1, 2, 3, 2, 1, 2, 1, 1, 1, 3, 1, 3, 1, 3) and breath marks (V).

Musical staff 44: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (1, 2, 2, 3, 2, 3, 2, 3, 2, 1, 1) and breath marks (V).

Musical staff 47: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (1, 2, 3, 3, 1, 1, 2, 3, 2, 2, 1) and breath marks (V). A repeat sign is present at the beginning of the staff.

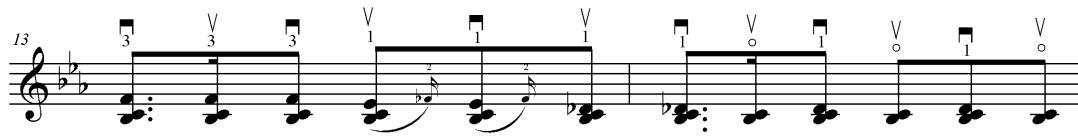
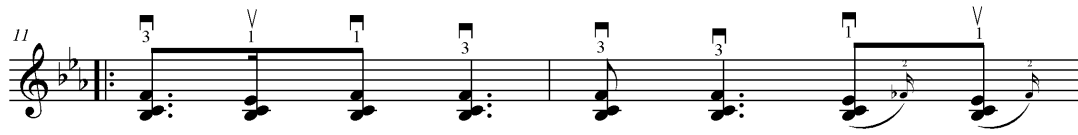
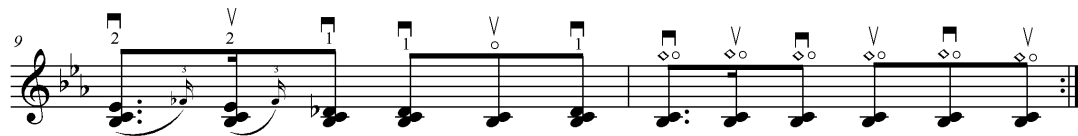
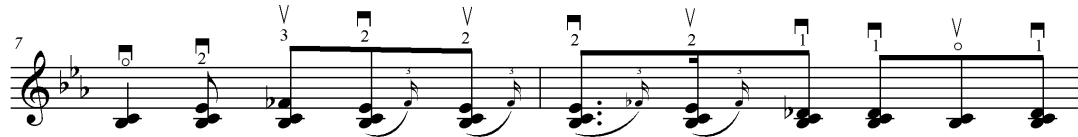
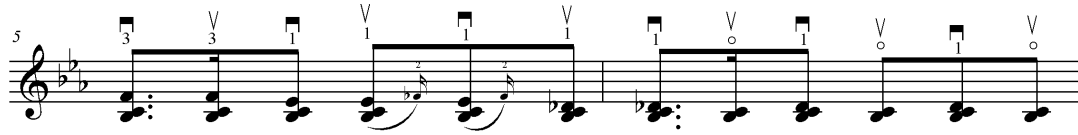
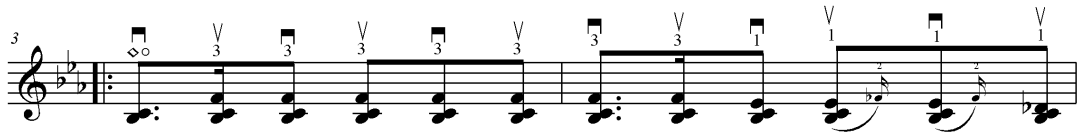
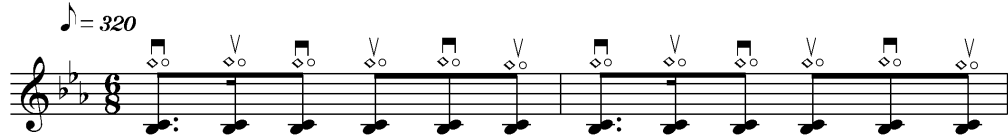
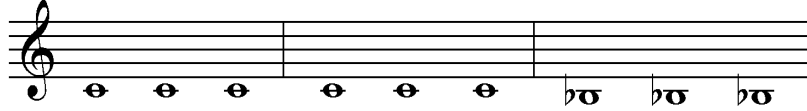
Musical staff 51: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (1, 2, 3, 1, 1, 2, 2, 1) and breath marks (V).

Musical staff 54: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains notes with fingerings (1, 2, 2, 3, 3, 3, 2, 3) and breath marks (V). The staff concludes with a double bar line and the word "Fine" written below.

137. ALA GÖZLÜ⁵⁰

AÇIQ KÖK

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁵⁰ “Ala gözlü” adlı saz havası Dağıstan aşığılarının repertuarına məxsusdur. Bu musiqi adı anonim olan bir Dağıstan aşığının ifasından nota yazılıb.

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of four staves of music. The score is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be 2/4 based on the note values. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are several markings: 'V' (likely indicating a breath mark or a specific articulation), and numbers '1', '2', and '3' (possibly indicating fingerings or breath counts). The first staff (measures 15-16) includes a 'V' above the first measure and '3' above the second and fourth measures. The second staff (measures 17-18) has 'V' above the first and third measures, and '1' above the second measure. The third staff (measures 19-20) features 'V' above the first and fifth measures, and '3' above the second, fourth, and sixth measures. The fourth staff (measures 21-22) has 'V' above the first and third measures, and '1' above the second measure. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the final note.

ŞİRVAN AŞIQ HAVALARI

138. DÖYMƏ KƏRƏM

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 300

4

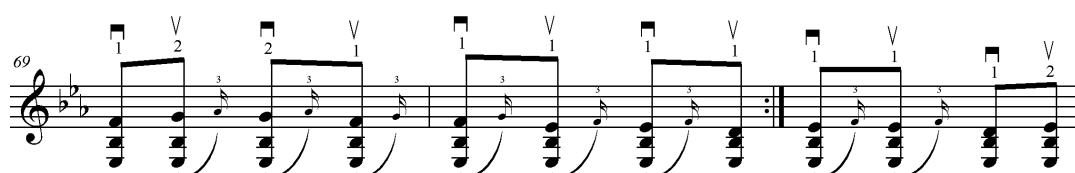
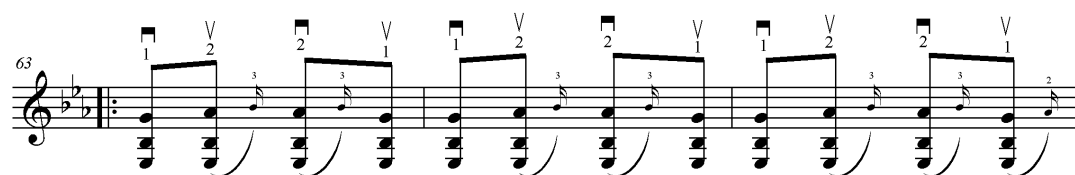
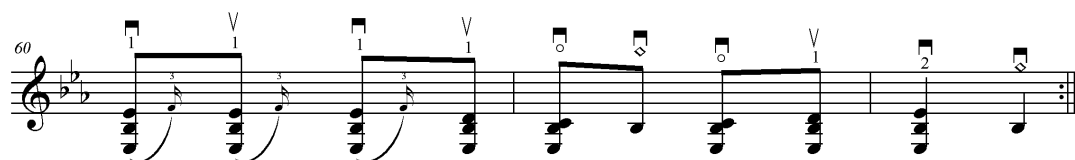
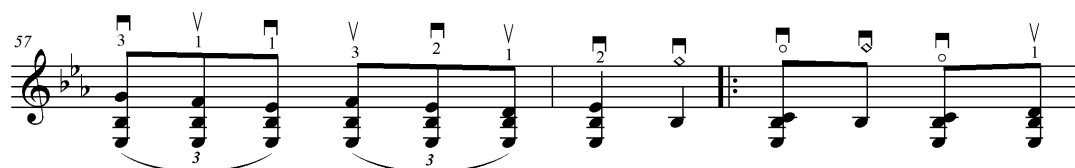
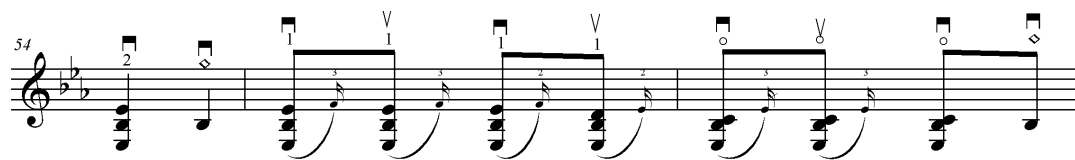
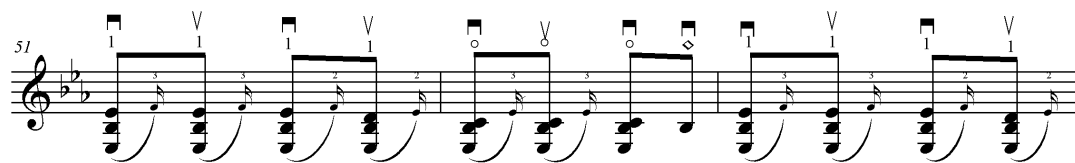
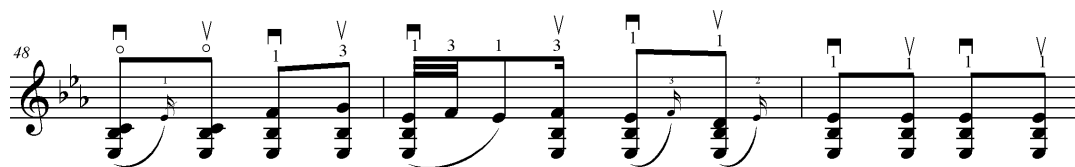
8

12

15

18

This musical score consists of nine staves of music, numbered 21 through 45. The music is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are numerous 'V' symbols, likely indicating vibrato or breath marks. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Some measures contain triplets, marked with a '3' and a bracket. The music is characterized by a steady, rhythmic pattern with occasional melodic variations.

72

Musical notation for measures 72-74. Treble clef, key signature of two flats. Measures 72-74 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

75

Musical notation for measures 75-77. Treble clef, key signature of two flats. Measures 75-77 show a sequence of chords with fingerings 2, 3, 2, 3, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 2, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

78

Musical notation for measures 78-80. Treble clef, key signature of two flats. Measures 78-80 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 3, 2, 3, 2, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

81

Musical notation for measures 81-83. Treble clef, key signature of two flats. Measures 81-83 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

84

Musical notation for measures 84-86. Treble clef, key signature of two flats. Measures 84-86 show a sequence of chords with fingerings 2, 3, 1, 2, 3, 2, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

87

Musical notation for measures 87-89. Treble clef, key signature of two flats. Measures 87-89 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it. A first ending bracket covers measures 88-89.

90

Musical notation for measures 90-92. Treble clef, key signature of two flats. Measures 90-92 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

93

Musical notation for measures 93-95. Treble clef, key signature of two flats. Measures 93-95 show a sequence of chords with fingerings 1, 3, 1, 3, 2, 3, 2, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 2, 1, 3. Each measure has a 'V' above it.

96

Musical notation for measures 96-98. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The notation features a series of chords with fingerings (1, 2, 3) and accents (V) above them. The notes are primarily eighth and quarter notes.

99

Musical notation for measures 99-101. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

102

Musical notation for measures 102-104. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

105

Musical notation for measures 105-107. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

108

Musical notation for measures 108-110. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

111

Musical notation for measures 111-113. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

114

Musical notation for measures 114-116. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

117

Musical notation for measures 117-119. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

120

Musical notation for measures 120-122. The notation continues with chords and fingerings, including some triplets and accents.

123

126

129

132

135

138

141

144

147

V 3 2 V 1 V 3 2 V 1 V 3 2 V 1

150

V 3 2 V 1 V 3 2 V 1 V 3 2 V 1 V 3 2 V 1

154

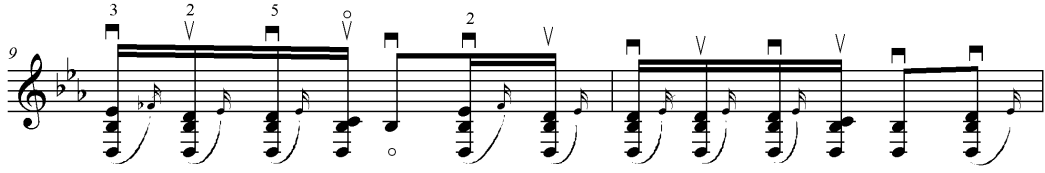
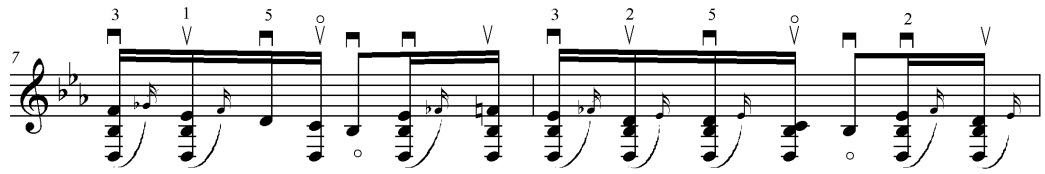
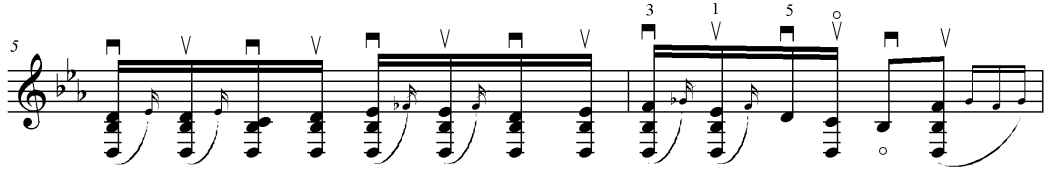
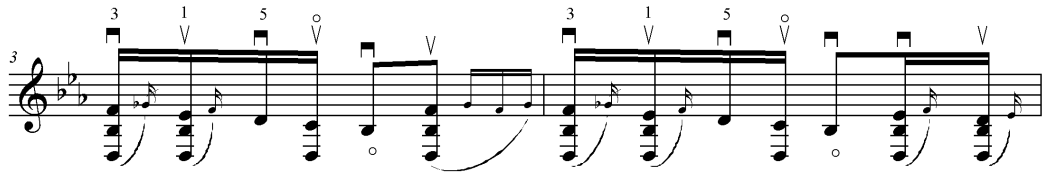
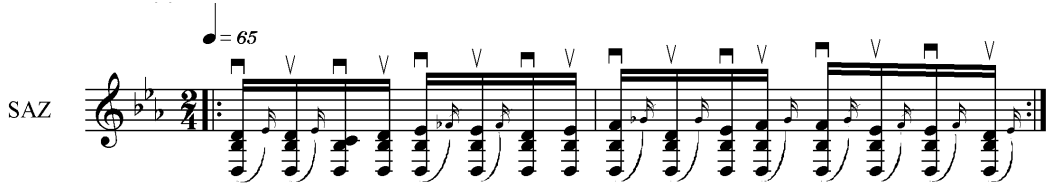
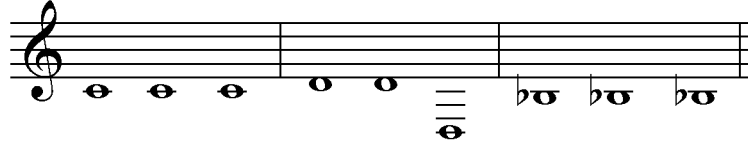
V 3 1 V 1 1

Fine

139. ŞİRVAN ŞİKƏSTƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

12

Musical notation for measure 12, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with a 'V' marking above the staff.

13

Musical notation for measure 13, continuing the sequence of eighth notes with 'V' markings.

14

Musical notation for measure 14, continuing the sequence of eighth notes with 'V' markings.

15

Musical notation for measure 15, continuing the sequence of eighth notes with 'V' markings.

16

Musical notation for measure 16, continuing the sequence of eighth notes with 'V' markings.

17

Musical notation for measure 17, continuing the sequence of eighth notes with 'V' markings.

18

Musical notation for measure 18, including triplet markings (3) and fingering numbers (1, 5) above the staff.

20

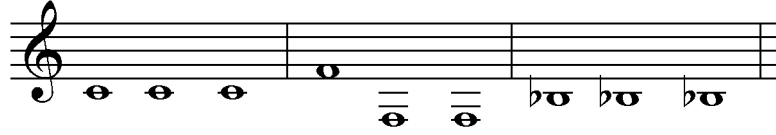
Musical notation for measure 20, including triplet markings (3) and fingering numbers (1, 5) above the staff.

Fine

140. QARAQAFIYƏ

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 60$

3

5

7

9

11

13

15

17

rit.

Fine

The image shows a musical score for two systems. The first system starts at measure 15 and the second system starts at measure 17. Both systems are written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 2/4 time signature. The music consists of a series of notes, primarily quarter and eighth notes, with some rests. There are three 'V' markings above the notes in each system, likely indicating vibrato. The first system ends with a double bar line. The second system ends with a double bar line and the word 'Fine' written below it. The word 'rit.' is written below the first measure of the second system.

141. PEŞROV

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\bullet = 100$

3

6 *tr*

8

11 *v*

13

15 *v*

17

19

21

23

25

27

30

32

1

2

Fine

142. ORDUBADI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər

1 2 3
sim sim sim

II qrup
Dəm tellər

1 2 3
sim sim sim

III qrup
Bəm tellər

1 2 3
sim sim sim

SAZ

$\text{♩} = 150$

17

19

21

23

25

27

29

31

33

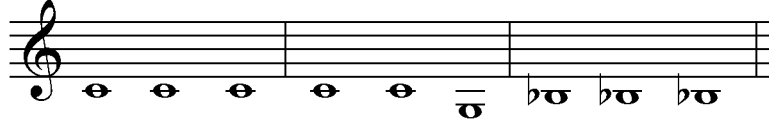
35

Fine

143. GÜLLÜ ŞƏŞƏNGİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

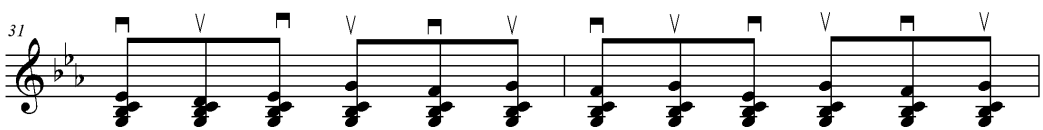
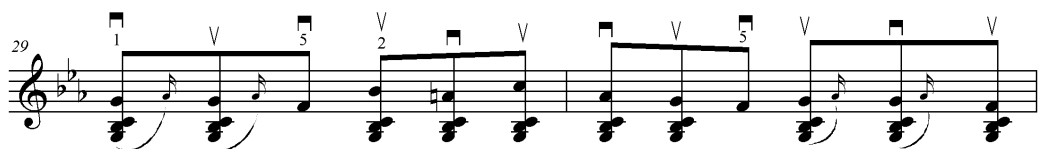
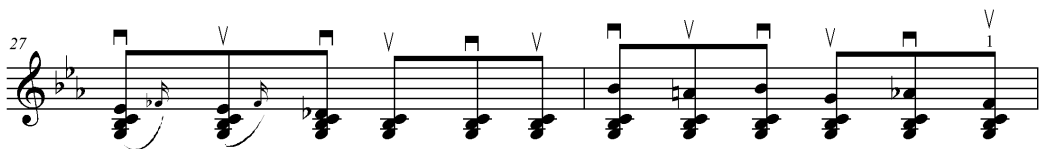
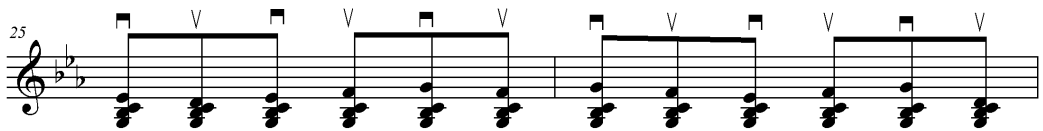
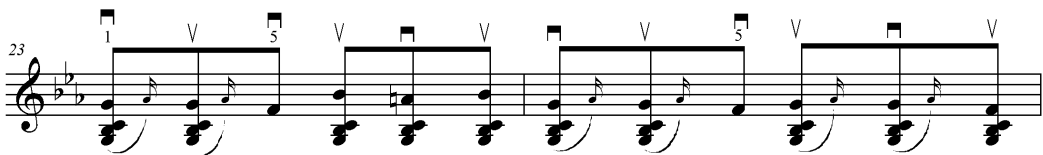
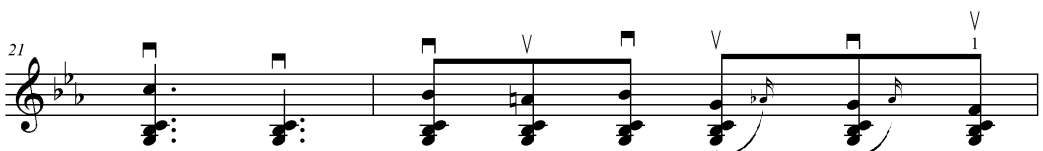
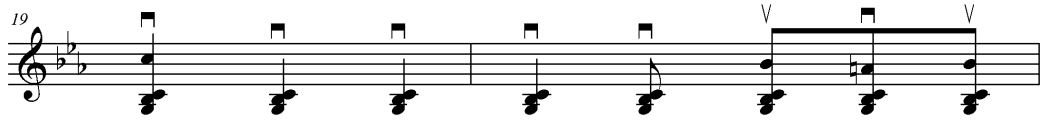
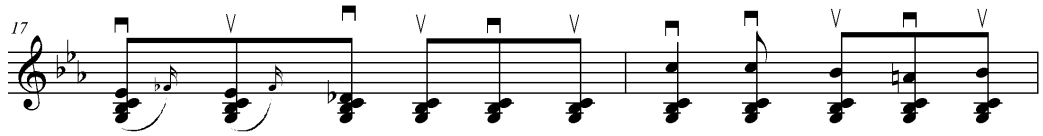
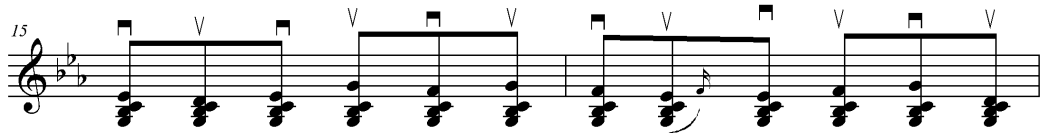
I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 370$

The main musical score for the saz instrument is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a tempo marking of quarter note = 370. The score consists of seven staves of music, numbered 1 through 13. The music is primarily composed of chords and single notes, with various fingerings and techniques indicated by 'V' (vibrato) and '5' (fifth finger) markings. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two flats. The subsequent staves continue the melodic and harmonic development of the piece.

33

35

37

39

41

43

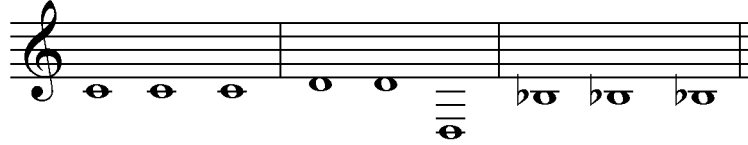
45

47

144. ŞƏŞƏNGİ⁵¹

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 280$ ♩

5

9

13

Fine

17

21

⁵¹ “Nazlana-nazlana” rədifili gəraylının sözü və “Şəşəngi” adlı Şirvan aşiq havasının müəllifi Aşiq Qurbanxan Sadıxovdur.

25

29

34

38

42

45

50

54

58

145. ORTA ŞƏŞƏNGİ⁵²

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 340$

Musical notation for the Saz instrument, showing six staves with notes, rests, and dynamics.

⁵² Şirvan aşığılarının repertuarına məxsus "Orta şəşəngi" adlı hava, daha çox Aşiq Ələsgərin "Sarı köynək" rədifli qoşmasına ifa olunur.

19

Musical notation for measures 19-21. Measure 19 has a 'V' above it. Measures 20 and 21 are grouped with a first ending bracket labeled '1' and a second ending bracket labeled '2'. Both endings have 'V' above them.

22

Musical notation for measures 22-24. Measures 22 and 23 have 'V' above them. Measure 24 has a 'V' above it.

25

Musical notation for measures 25-27. Measures 25 and 26 have 'V' above them. Measure 27 has a 'V' above it.

28

Musical notation for measures 28-30. Measures 28 and 29 have 'V' above them. Measure 30 has a 'V' above it.

31

Musical notation for measures 31-33. Measures 31 and 32 have 'V' above them. Measure 33 has a 'V' above it.

34

Musical notation for measures 34-36. Measures 34 and 35 have 'V' above them. Measure 36 has a 'V' above it.

37

Musical notation for measures 37-39. Measures 37 and 38 have 'V' above them. Measure 39 has a 'V' above it.

40

Musical notation for measures 40-42. Measures 40 and 41 have 'V' above them. Measure 42 has a 'V' above it.

43

Musical notation for measures 43-45. Measures 43 and 44 have 'V' above them. Measure 45 has a 'V' above it.

46

Musical staff 46: Treble clef, key signature of two flats (B-flat and E-flat). The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

49

Musical staff 49: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

52

Musical staff 52: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. The first measure is a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The second measure is a first ending, marked with a '1' above it, and the third measure is a second ending, marked with a '2' above it. Both endings are whole note chords marked with a 'V' above them, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

55

Musical staff 55: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

58

Musical staff 58: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

61

Musical staff 61: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

64

Musical staff 64: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. Each measure begins with a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

67

Musical staff 67: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains three measures of music. The first measure is a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The second measure is a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The third measure is a whole note chord marked with a 'V' above it, followed by a half note chord and a quarter note. The notes are: G2, B-flat2, D3, E-flat3, G3, B-flat3, D4, E-flat4.

Fine

146. ŞİRVAN GÖZƏLLƏRİ⁵³

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

The musical score is presented in seven staves. The first staff is a single line with a treble clef, showing the key signature (two flats) and the tempo marking '♩ = 330'. The second staff begins the rhythmic notation for the three groups of strings (Zil, Dəm, Bəm tellər), with fingerings and bowings indicated above the notes. The subsequent staves continue the rhythmic notation, with repeat signs and a double bar line at the end of the piece.

⁵³ “Şirvan gözəlləri” adlı şirvan saz havası Aşiq Əhliman Rəhimovun ifasından nota yazılmışdır.

The image displays a musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, consisting of ten staves of music. The score is written in a single system with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). The music is primarily composed of eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or triplets. Above many notes, there are ornaments (marked 'V') and fingerings (marked with numbers 1, 2, 3). The staves are numbered 19, 22, 25, 27, 29, 31, 33, 35, and 37. The notation includes various musical symbols such as beams, slurs, and repeat signs. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music, often used for dance accompaniment.

39

Musical notation for measures 39 and 40. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 39 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above. Measure 40 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above.

41

Musical notation for measures 41 and 42. Measure 41 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above. Measure 42 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above.

43

Musical notation for measures 43 and 44. Measure 43 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above. Measure 44 contains two groups of eighth notes, each with a triplet of eighth notes and a 'V' marking above. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below.

Fine

147. ŞİRVAN GÖZƏLLƏMƏSİ⁵⁴

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁵⁴ “Şirvan gözəlləməsi” adlı havanı Şirvan aşığı “Tahir və Zöhrə” dastanına aid olan “Bala Nərgiz” gəralısına daha çox ifa edirlər.

19

Musical notation for measures 19-21. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 19-21 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 19 has a repeat sign. Measure 20 has a fermata over the first two notes. Measure 21 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

22

Musical notation for measures 22-24. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 22-24 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 22 has a fermata over the last two notes. Measure 23 has a repeat sign. Measure 24 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

25

Musical notation for measures 25-27. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 25-27 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 25 has a fermata over the last two notes. Measure 26 has a fermata over the last two notes. Measure 27 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

28

Musical notation for measures 28-30. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 28-30 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 28 has a fermata over the last two notes. Measure 29 has a fermata over the last two notes. Measure 30 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

31

Musical notation for measures 31-33. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 31-33 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 31 has a fermata over the last two notes. Measure 32 has a fermata over the last two notes. Measure 33 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

34

Musical notation for measures 34-36. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 34-36 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 34 has a fermata over the last two notes. Measure 35 has a fermata over the last two notes. Measure 36 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

37

Musical notation for measures 37-39. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 37-39 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 37 has a fermata over the last two notes. Measure 38 has a fermata over the last two notes. Measure 39 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

40

Musical notation for measures 40-42. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 40-42 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 40 has a fermata over the last two notes. Measure 41 has a fermata over the last two notes. Measure 42 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

43

Musical notation for measures 43-45. Treble clef, key signature of two flats, 3/4 time. Measures 43-45 show a melodic line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 43 has a fermata over the last two notes. Measure 44 has a fermata over the last two notes. Measure 45 has a fermata over the last two notes. Each measure has a 'V' above it.

Musical notation for measures 46-48. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. Measure 46 starts with a treble clef and a common time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The bass line features a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 47.

Musical notation for measures 49-51. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 50.

Musical notation for measures 52-54. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 53.

Musical notation for measures 55-57. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 56.

Musical notation for measures 58-60. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 59.

Musical notation for measures 61-63. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 62.

Musical notation for measures 64-66. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 65.

Musical notation for measures 67-69. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 68.

Musical notation for measures 70-72. The notation continues with eighth and quarter notes in the melody and eighth notes in the bass line. A repeat sign is present at the end of measure 71.

73

Musical notation for measure 73, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff. A second measure is indicated by a '2' above the staff.

76

Musical notation for measure 76, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

80

Musical notation for measure 80, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

80

Musical notation for measure 80, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

83

Musical notation for measure 83, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

86

Musical notation for measure 86, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

89

Musical notation for measure 89, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

92

Musical notation for measure 92, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

95

Musical notation for measure 95, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

98

Musical notation for measure 98, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with a fermata over the final note. A 'V' symbol is placed above the staff.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 101-129. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a series of chords, primarily triads and dyads, with some melodic lines. The notation includes stems, beams, and slurs. A double bar line with repeat dots is present at measure 103. A second ending bracket is shown above measure 104. A fermata is placed over the final chord of measure 129. The word "Fine" is written below the final measure.

101

104

107

110

113

116

119

122

125

129

Fine

148. ŞİRVAN GƏRAYLISI⁵⁵

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 230$

⁵⁵ Şirvan aşıqlarının repertuarına məxsus “Şirvan gəraylısı” adlı hava Aşiq Hüseyn Cavanın “Nə bağ bildi, nə də bağban” rədifli gəraylısına daha çox ifa olunur.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 15-32. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many beamed notes and rests. Fingerings (1, 2, 4) and breath marks (V) are indicated throughout. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

15

17

19

21

23

25

27

29

31

32

Fine

149. ŞİRVAN ELİ⁵⁶

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 350$

5

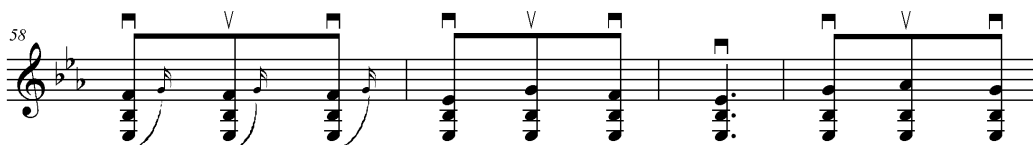
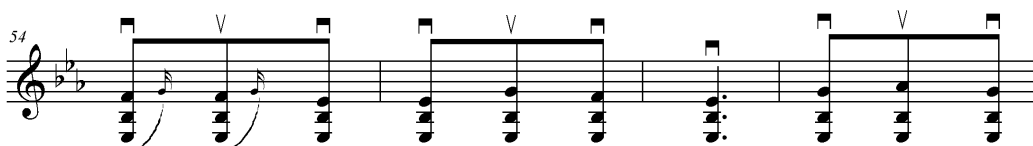
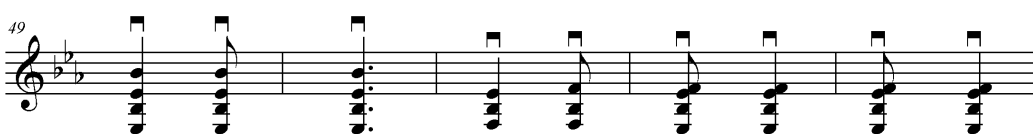
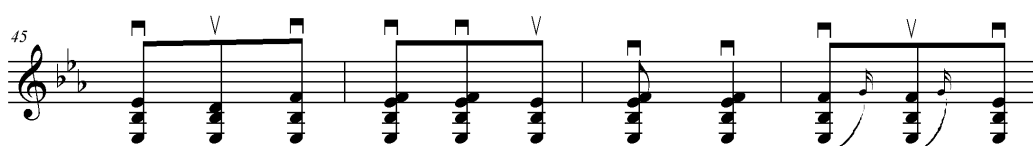
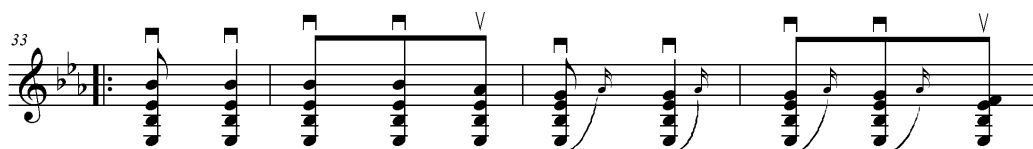
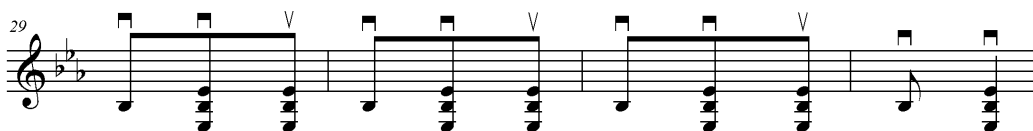
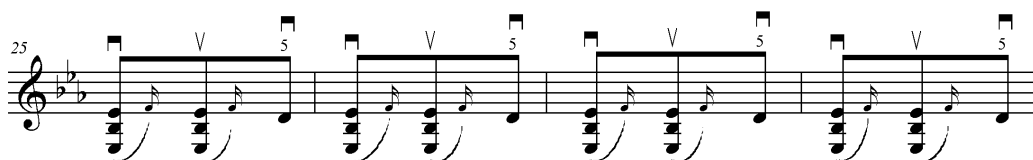
9

13

17

21

⁵⁶ Şirvan aşıqlarının repertuarına məxsus “Şirvan eli” havası, Aşiq Əhməd Rüstəmovun “Gəl gedək Qazağa bir salam verək” rədifli misrası ilə olan qoşmasına daha çox ifa edilir.

62

65

69

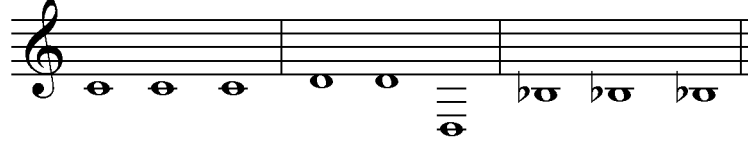
74

FINE

150. ŞAKİRİ⁵⁷

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşıq Şakir Hacıyev.

SAZ

$\text{♩} = 235$

⁵⁷ "Şakiri" havasının müəllifi Aşıq Şakir Hacıyevdir. Bu hava Azərbaycanın xalq şairi, Nəbi Xəzrinin "Nar ağacı, nar çiçəyi" rədifli sözü ilə ifa olunmaqdadır.

18

21

24

27

30

33

37

40

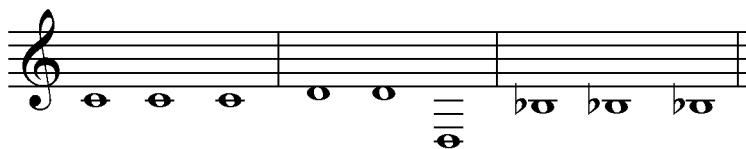
43

Fine

151. ŞAKİR GÖZƏLLƏMƏSİ⁵⁸

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus və söz Aşıq Şakir Hacıyev

SAZ

$\text{♩} = 380$

⁵⁸ “Şakir gözəlləməsi” adlı saz havasının musiqisi və bu musiqi üstə ifa olunan “Kəndimiz” rədifli qoşmasının müəllifi Şirvan aşıq məktəbinin görkəmli nümayəndəsi Aşıq Şakir Hacıyevdir.

24

28

32

36

40

44

48

52

52

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 56-80. The score is written in a single system with seven staves. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 3/4. The music features a melodic line in the upper voice and a bass line in the lower voice. The melody is characterized by eighth and sixteenth notes, often beamed together. The bass line consists of chords and single notes, providing harmonic support. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final staff.

56

60

64

68

72

76

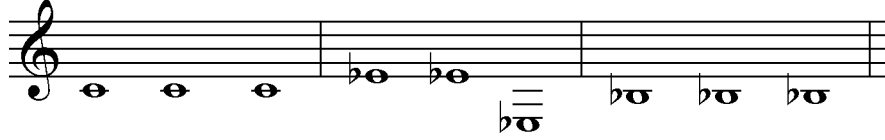
80

Fine

152. PƏNAHI⁵⁹

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Pənah Pənahov.

SAZ

$\text{♩} = 360$

⁵⁹ Şirvan aşıqlarının “Nə qəşəng bəzənmişən” rədifi üstə ifa etdikləri “Pənahı” adlı saz havasının və sözünün müəllifi Aşiq Pənah Pənahovdur.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 18-30. The score is written in a single system with five staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The music features a complex rhythmic pattern with many eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several measures with rests, indicated by a 'z' symbol. The score ends with a double bar line and the word 'Fine' written below the final measure.

18

21

24

27

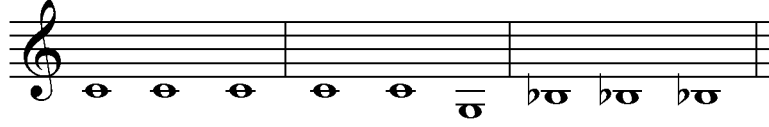
30

Fine

153. PƏNAH GÖZƏLLƏMƏSİ⁶⁰

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Pənah Pənahov.

SAZ

$\text{♩} = 240$

⁶⁰ Şirvan aşıqlarının repertuarına məxsus “Pənah gözəlləməsi” adlı havanı və sözünü Aşiq Pənah Pənahov yaradıb. Bu hava “Ana Kürüm” rədifli qoşmasına ifa olunur.

This musical score consists of ten staves of music, numbered 15 through 33. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 6/8. The notation includes various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, as well as rests. Above the notes, there are numerous fingering indications (1, 2, 3) and breath marks (V) to guide the performer. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the final measure.

35

37

39

41

43

45

47

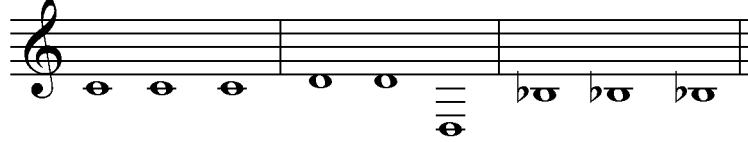
49

Fine

154. QARACAOĞLAN GÖZƏLLƏMƏSİ⁶¹

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 240$

3

5

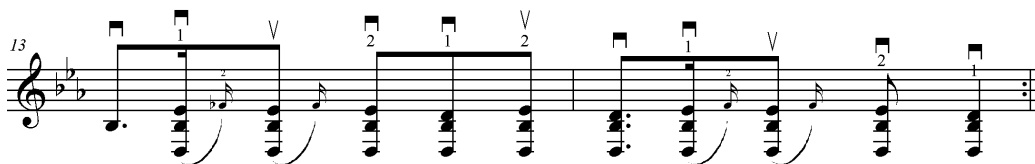
7

9

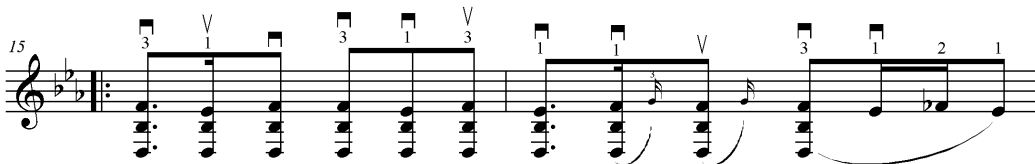
11

⁶¹ “Qaracaoğlan gözəlləməsi” adlı havanın digər bir adına Şirvan aşığı “Ağır gözəlləmə” də deyirlər. Aşiq Əhlimandan aldığımız bilgiyə görə “Yalvara-yalvara” rədifli qoşmasına oxunan sözünün müəllifi Şair Xeybər İgidəliyevdir. Qeyd etməliyik ki, eyni rədiflə ifa olunan şeir, Türk dünyasının 17-ci əsrdə yaşamış məşhur şair-aşığı Qaracaoğlanın yaradıcılığında da mövcuddur.

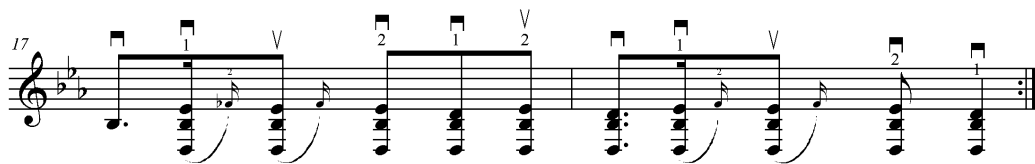
13

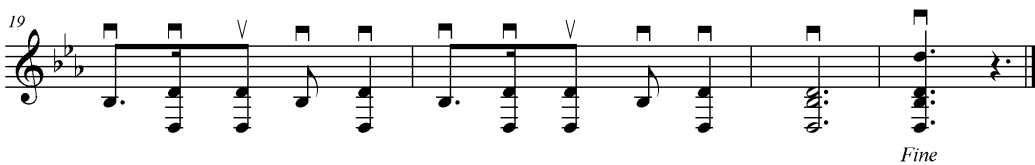
15

17

19

Fine

155. SƏNDƏN AYRILA BİLMİRƏM

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 240$

SAZ

Musical score for Aşiq Ələsgər, measures 17-37. The score is written in a single system with ten staves, each containing a melodic line and a bass line. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. The word "Fine" is written below the staff for measure 31. A double bar line with repeat dots is used at measures 27-28 and 33-34. A section starting at measure 27 is marked with "1." and "2." above the staff, indicating a first and second ending. The score concludes with a double bar line and a repeat sign at measure 37.

156. CAVANI⁶²

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

	I qrup	II qrup	III qrup
	Zil tellər	Dəm tellər	Bəm tellər
	1 2 3	1 2 3	1 2 3
	sim sim sim	sim sim sim	sim sim sim

SAZ

♩ = 240

1 2 3 V 1 2 V 3 2 2 V 2 2 2 V 1 2

4 V 3 2 2 V 2 2 2 V 1 2 V 3 2

7 2 V 1 2 2 3 2 1 2 V 2

10 V 3 2 2 V 1 2 2 3 2 1

13 V 1 3 2 1 V 1 2 V 1 5

16 2 V 1 1 V 1 1 V 2 1 V 1 2 V 1

⁶² “Cavani” adlı saz havası Aşiq Hüseyn Cavanın adını yaşadır, bu ustad sənətkarın “Nə bağ bildi, nə də bağban” rədifli gəraylısına ifa olunur.

18

Musical notation for measures 18-19. Measure 18 contains six chords with fingerings 2, V, 1, V, 1, 2. Measure 19 contains three chords with fingerings 2, V, 5.

20

Musical notation for measures 20-21. Measure 20 contains five chords with fingerings 2, V, 2, V, 1, 3. Measure 21 contains four chords with fingerings 1, 2, V, 2.

22

Musical notation for measures 22-23. Measure 22 contains six chords with fingerings 2, V, 2, 3, 2, 3. Measure 23 contains four chords with fingerings 1, V, 2, 2, V, 1.

25

Musical notation for measures 24-25. Measure 24 contains six chords with fingerings 2, V, 2, V, 2, V, 1. Measure 25 contains six chords with fingerings 1, V, 2, 3, 2, 3, 1, 1, V.

28

Musical notation for measures 26-27. Measure 26 contains four chords with fingerings 2, 2, V, 3. Measure 27 contains six chords with fingerings 2, V, 2, V, 2, V, 1, 1, V, 3.

31

Musical notation for measures 28-29. Measure 28 contains four chords with fingerings 2, 1, V, 2. Measure 29 contains four chords with fingerings 2, V, 5, 2, V, 1, 2, V, 1, 3.

34

Musical notation for measures 30-31. Measure 30 contains four chords with fingerings 1, 3, 3, 3, V, 1. Measure 31 contains six chords with fingerings 1, 1, 2, 2, 2, 3, 2, V, 1.

38

Musical notation for measures 32-33. Measure 32 contains four chords with fingerings 1, 1, 3, 3, V, 1, 3. Measure 33 contains four chords with fingerings 2, 1, V, 2, 2, 1, V, 5.

Musical score for Ilqar Imamverdiyev, measures 42-50. The score is written in a single system with four staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and fingerings. Above the notes, there are markings for fingering (numbers 1-5) and breath marks (V). The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

42

44

46

49

Fine

157. ŞİRVAN MÜXƏMMƏSİ⁶³

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup	II qrup	III qrup
Zil tellər	Dəm tellər	Bəm tellər
1 2 3	1 2 3	1 2 3
sim sim sim	sim sim sim	sim sim sim

SAZ

♩ = 240

1 2 3 1 2 3 1 2 3

4 2 1 2 1 3 2 1 3

7 2 1 2 1 3 2 1 3

10 1 5 1 3 3 1 1 5 1 3 3 1

14 1 5 1 2 2 1 2 2 1 3

⁶³ “Şirvan muxəmməsi” adlı hava Aşiq Hüseyn Cavanın “Boylana-boylana” rədifli gəraylisinə oxunur. Bu havanın melodiyası Azərbaycanın Qərb bölgəsinin aşıqlarının repertuarına məxsus “Baş muxəmməs” adlı klassik saz havası ilə eynidir. Fərq ondadır ki, “Şirvan muxəmməsi” gəraylı şerinə, “Baş muxəmməs” isə aşıq şer formasının muxəmməs qəlibinə əsaslanan poetik nümunələrinə ifa olunur. Məclisin yekununda sonuncu musiqi nümunəsi kimi çalınıb oxunan “Baş muxəmməs” havası ilə müasir aşıqlarımız Dədə Ələsgərin məşhur “Gözələ” rədifli muxəmməsini ifa etməkdədirlər.

17

20

23

26

30

34

38

42

46

50

54

57

60

64

68

72

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 75-102. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Breath marks (V) are placed above several notes. The score is divided into measures 75-77, 78-80, 81-83, 84-86, 87-89, 90-92, 93-95, 96-98, and 99-102.

103

107

111

114

118

122

126

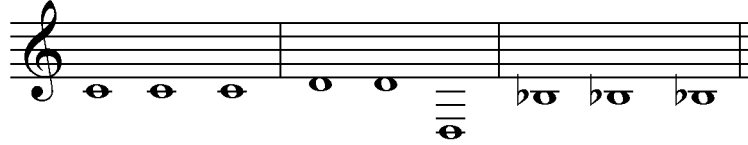
130

134

158. BƏRİ BAX, BƏRİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 340$

5

9

14

18

22

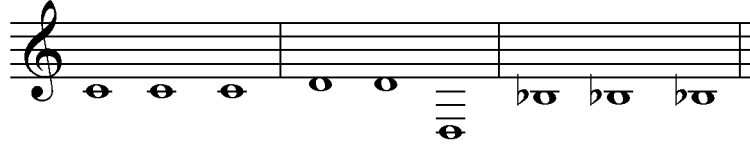
Musical notation for measures 27-30. The piece is in a 6/8 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth and sixteenth notes, often beamed together. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Above the staff, there are several 'V' symbols, likely representing breath marks or accents. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Musical notation for measures 31-34. The time signature changes to 3/8. The melody continues with eighth and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1 and 2. Above the staff, there are several 'V' symbols. The piece concludes with a double bar line and repeat dots, followed by the word "Fine" written below the staff.

159. NƏ VAR KÖNLÜMDƏ?

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 240

25

29

33

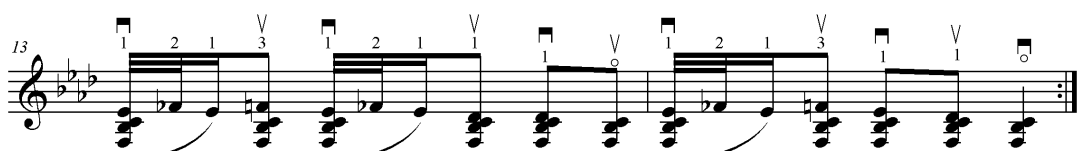
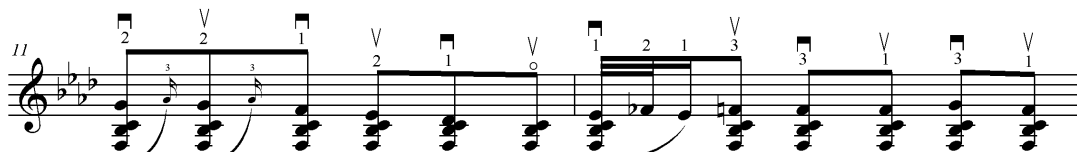
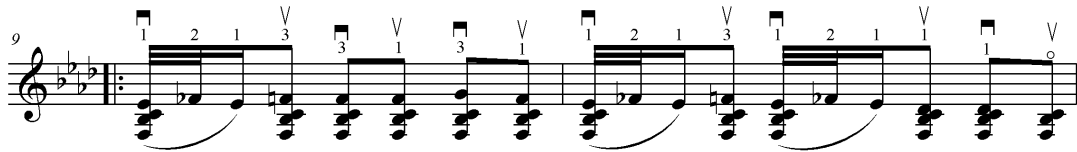
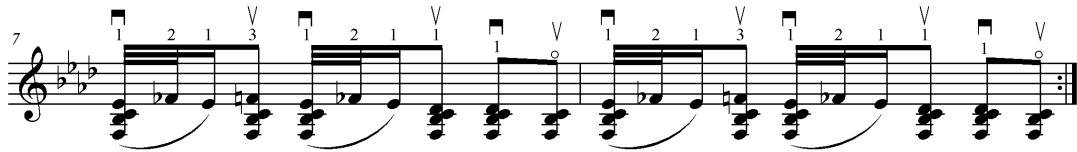
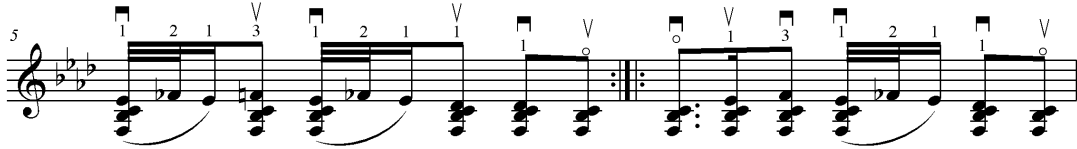
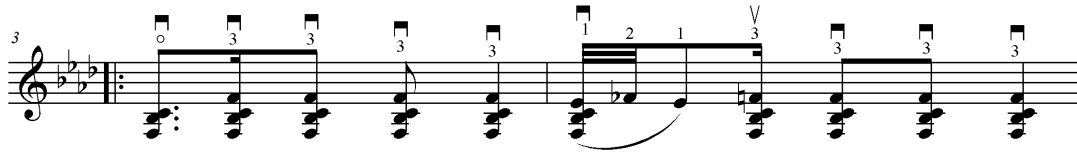
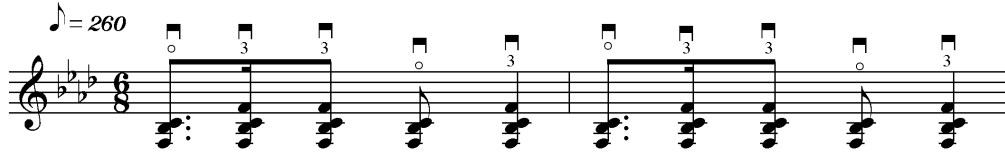
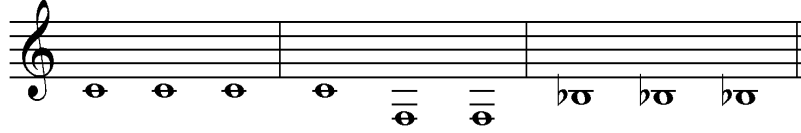
37

Fine

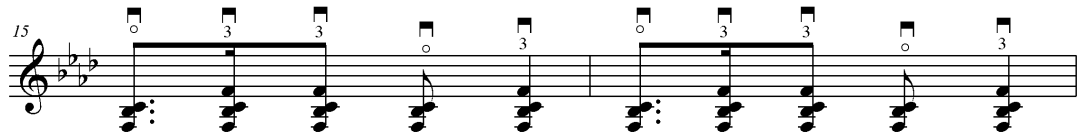
160. QIZQALASI

BAYRAMI KÖK

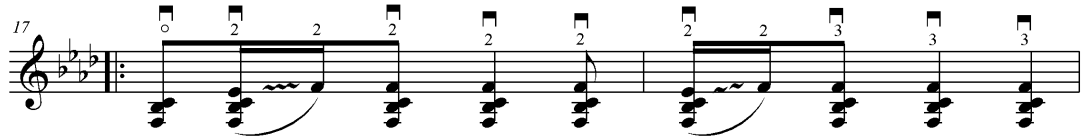
I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

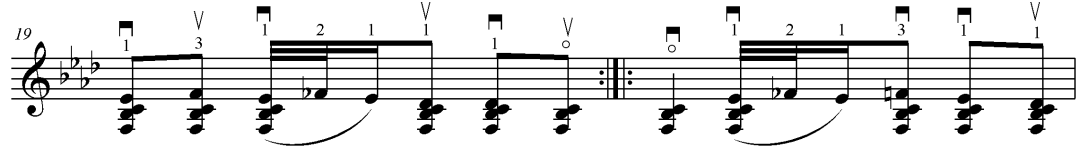
15

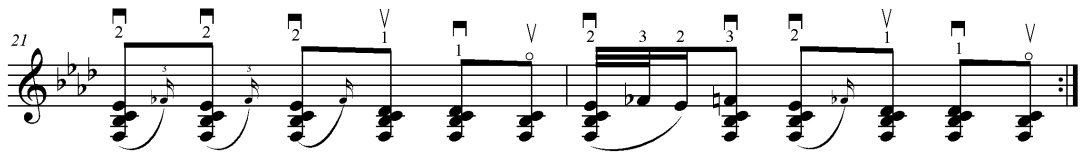
17

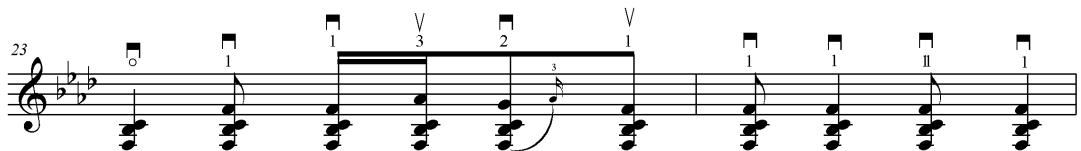
19

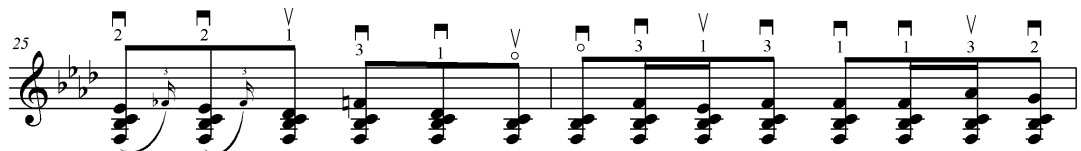
21

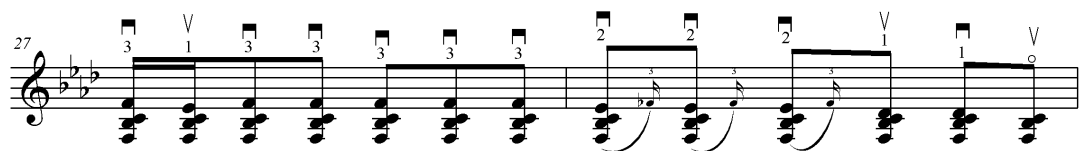
23

25

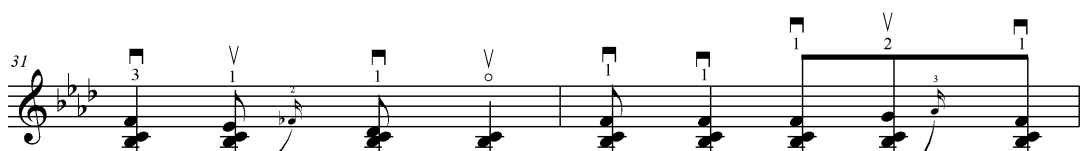
27

29

31

33

Musical notation for measures 33 and 34. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 33 contains two measures of music with fingerings 2 and 2, and a breath mark V. Measure 34 contains two measures with fingerings 2 and 1, and a breath mark V.

35

Musical notation for measures 35 and 36. Measure 35 contains two measures with fingerings 2 and 2, and a breath mark V. Measure 36 contains two measures with fingerings 1 and 1, and a breath mark V.

37

Musical notation for measures 37 and 38. Measure 37 contains two measures with fingerings 3 and 2, and a breath mark V. Measure 38 contains two measures with fingerings 1 and 2, and a breath mark V.

Fine

161. ŞİRVAN GÜLÜ⁶⁴

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁶⁴ “Şirvan gülü” adlı hava Təbriz aşiq məktəbinin ustadı Həsən İskəndərinin ifasından nota yazılıb.

13

Musical notation for measures 13 and 14. The piece is in a minor key (two flats). Measure 13 contains a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. Measure 14 contains a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, and a quarter note F4. Fingering numbers 1, 2, and 3 are placed above the notes. A 'V' (accusando) marking is above the first measure of measure 14.

15

Musical notation for measures 15 and 16. Measure 15 contains a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, and a quarter note A4. Measure 16 contains a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. Fingering numbers 1, 2, and 3 are placed above the notes. A 'V' (accusando) marking is above the first measure of measure 16.

17

Musical notation for measures 17 and 18. Measure 17 contains a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. Measure 18 contains a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, and a quarter note F4. Fingering numbers 1, 2, and 3 are placed above the notes. A 'V' (accusando) marking is above the first measure of measure 18. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the staff.

162. ƏHLİMAN GÖZƏLLƏMƏSİ⁶⁵

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁶⁵ Şirvan aşiq məktəbinin nümayəndəsi Aşiq Əhliman Rəhimovun Ucar rayonunun tərifinə həsr etdiyi “Əhliman gözəlləməsi” adlı hava onun ifasından nota yazılıb.

11

13

16

19

22

24

26

29

Fine

163. QARABAĞ GƏRAYLI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 185

3

5

7

9

11

13

15

17

19

21

23

25

27

29

31

The musical score is written in a single system with ten staves. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together. Above many notes are 'V' symbols, indicating ornaments or vibrato. Fingerings (1, 2, 3) are indicated above notes. Some measures contain triplets. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the 31st staff.

33

35

37

39

41

43

Fine

164. ÇOBAN ŞİKƏSTƏ⁶⁶

BAYATI PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 100

⁶⁶ “Çoban şikəstə” havası Təbrizli Məhbub Xəlilinin ifasından nota yazılıb.

Musical notation for measures 14 and 15. The piece is in a minor key (two flats) and 2/4 time. Measure 14 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '3' and 'V'. Measure 15 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '2', 'V', and '2'.

Musical notation for measures 16 and 17. Measure 16 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '3', 'V', and '3'. Measure 17 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '2', 'V', and '2'.

Musical notation for measures 18 and 19. Measure 18 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '3', 'V', and '2'. Measure 19 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '3'.

Musical notation for measures 20 and 21. Measure 20 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '2'. Measure 21 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '1'.

Musical notation for measures 22 and 23. Measure 22 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '2'. Measure 23 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '2', 'V', and '3'.

Musical notation for measures 24 and 25. Measure 24 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '2'. Measure 25 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '2', 'V', and '2'.

Musical notation for measures 26 and 27. Measure 26 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '2'. Measure 27 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '1'.

Musical notation for measures 28 and 29. Measure 28 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '1', 'V', and '2'. Measure 29 contains six eighth notes with triplets and slurs, marked with '3', 'V', and '2'.

Musical score for Ilqar İmamverdiyev, measures 30-36. The score is written in a single system with four staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final note.

30

32

34

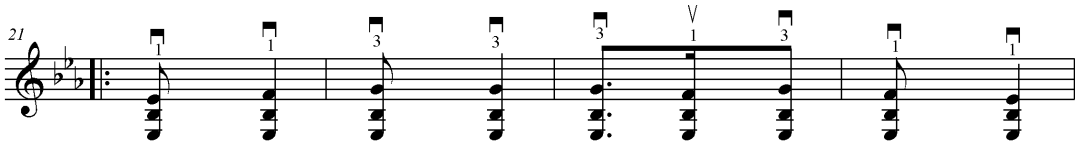
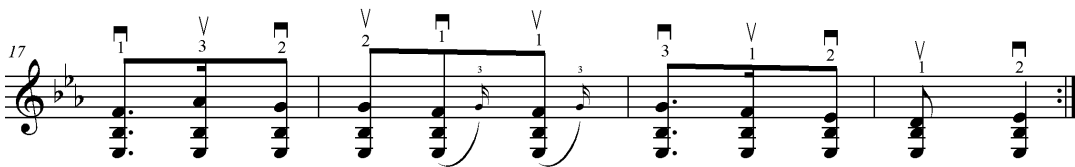
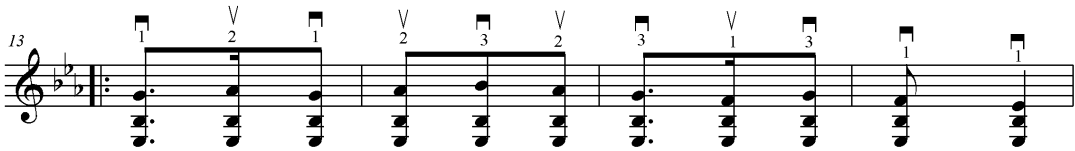
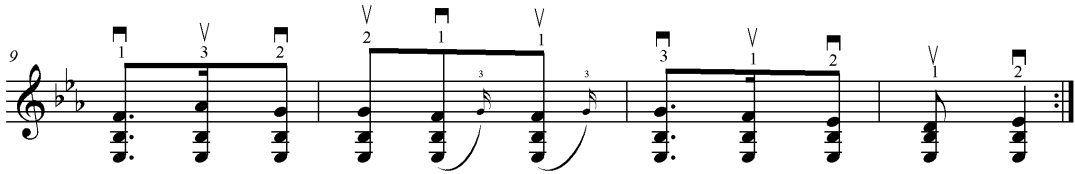
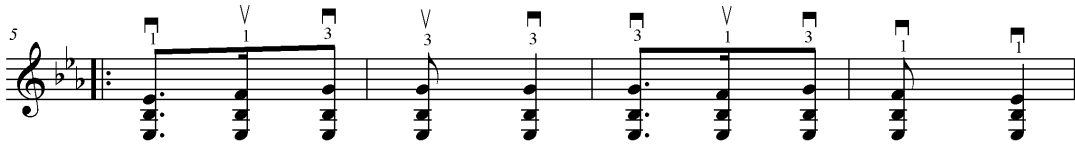
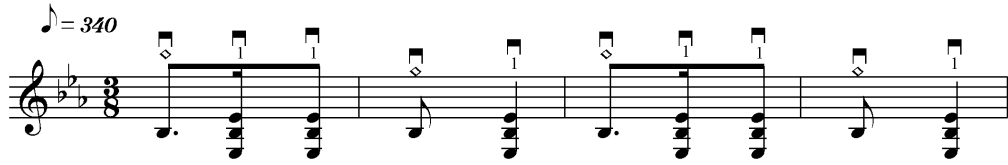
36

Fine

165. AZƏRBAYCAN GÖZƏLLƏMƏSİ⁶⁷

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁶⁷ "Azərbaycan gözəlləməsi" adlı Şirvan aşiq havası Əhliman Rəhimovun ifasından nota yazılıb.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 25-50. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a bass line accompaniment. The notation includes various rhythmic values, slurs, and dynamic markings. The piece is divided into measures, with measure numbers 25, 29, 33, 37, 40, 43, 46, and 49 indicated at the beginning of their respective lines. The score features several trills and slurs, and is marked with 'V' above certain notes, likely indicating vibrato. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 50.

52

Musical notation for measure 52, featuring a treble clef and a key signature of two flats. The notation includes a series of eighth notes with fingerings (1, 2, 1, 2, 3, 2, 2, 3, 1, 2) and a 'V' marking above the first note. A slur covers the final three notes.

56

Musical notation for measure 56, featuring a treble clef and a key signature of two flats. The notation includes a series of eighth notes with fingerings (1, 3, 2, 2, 1, 3) and 'V' markings above the first, fourth, and sixth notes. A slur covers the final three notes.

59

Musical notation for measure 59, featuring a treble clef and a key signature of two flats. The notation includes a series of eighth notes with fingerings (3, 1, 2, 2, 2, 2) and 'V' markings above the second and fourth notes. A slur covers the final three notes. The word "Fine" is written below the staff.

166. MUĞAN GÖZƏLLƏMƏSİ

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

The musical score is written for three groups of strings (Zil, Dəm, and Bəm tellər) in a 3/4 time signature. The tempo is marked as $\text{♩} = 340$. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score consists of seven staves of music, with measures numbered 1 through 11. The notation includes various rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings (1, 2, 3) and bowing techniques (V) are indicated throughout the piece.

13

Musical notation for measure 13, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

15

Musical notation for measure 15, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

17

Musical notation for measure 17, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

19

Musical notation for measure 19, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

21

Musical notation for measure 21, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

23

Musical notation for measure 23, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

25

Musical notation for measure 25, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

27

Musical notation for measure 27, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

29

Musical notation for measure 29, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a series of eighth notes with fingerings and accents.

Fine

167. CUMA GÖZƏLLƏMƏSİ⁶⁸

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 380$

3

7

10

14

18

Gliss.

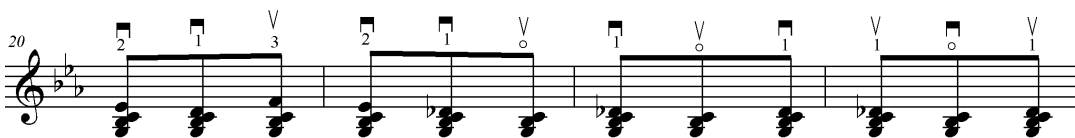
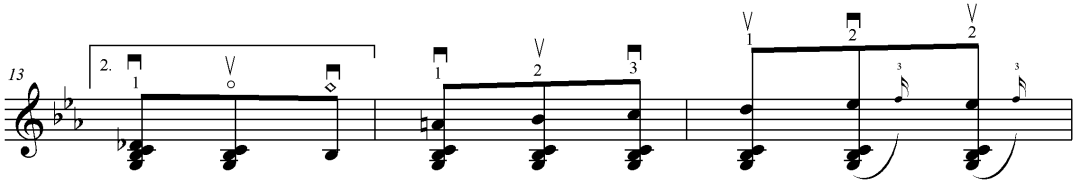
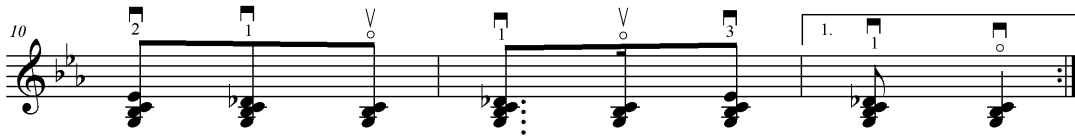
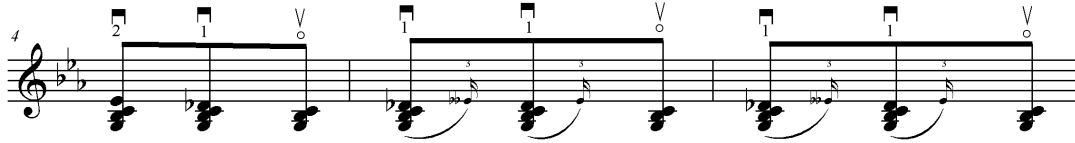
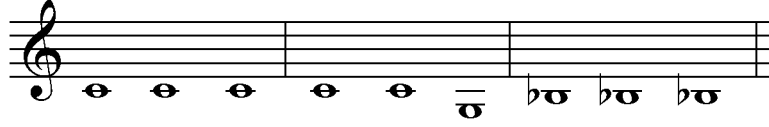
Fine

⁶⁸ Şirvan aşiq havaları ruhunda, oynaq ritmdə olan “Cuma gözəlləməsi” havasının məşhur ifaçısı Aşiq Mübariz Əliyevdir. Bu saz havası Molla Cumanın “Ya bir olar, ya iki” qoşmasına oxunur.

168. OYNAQ ŞƏŞƏNGİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 24-40. The score is written in a single system with five staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and articulation marks. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above notes. Dynamic markings include accents and slurs. The piece concludes with the word "Fine" at the end of the fifth staff.

24

28

32

36

40

Fine

169. ŞİRVAN AHƏNGİ⁶⁹

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 260

⁶⁹ “Şirvan ahəngi” adlı hava Şirvan aşiq məktəbinin nümayəndəsi Əhliman Rəhimovun söylədiyi “Koroğlu” dastanının ifasından nota yazılıb.

Musical notation for measures 20-22. The piece is in a minor key (one flat) and 3/4 time. Measure 20 starts with a treble clef and a key signature of one flat. The melody consists of eighth notes with triplets and is accompanied by a bass line of eighth notes. Above the staff, there are markings for fingerings (2, 2, 2, 1) and breath marks (V). Measure 21 has a repeat sign and continues the pattern. Measure 22 ends with a double bar line.

Musical notation for measures 23-26. Measure 23 continues the melody with fingerings (1, 2, 2) and breath marks (V). Measure 24 has fingerings (1, 3) and breath marks (V). Measure 25 has fingerings (1, 2, 1) and breath marks (V). Measure 26 has fingerings (2, 2) and breath marks (V). The bass line continues with eighth notes.

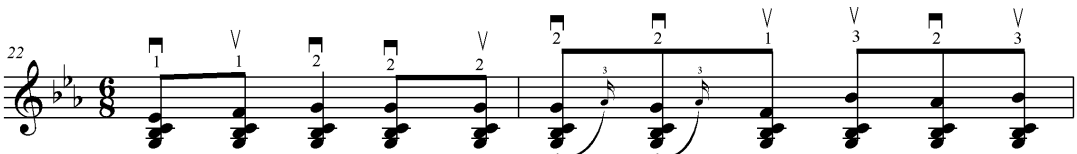
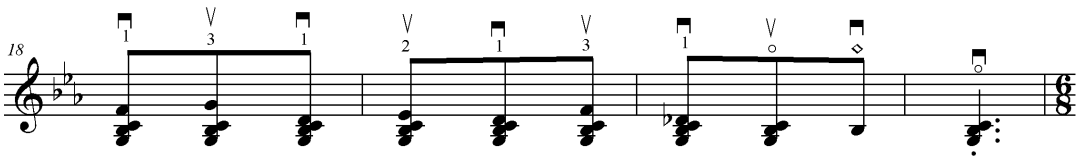
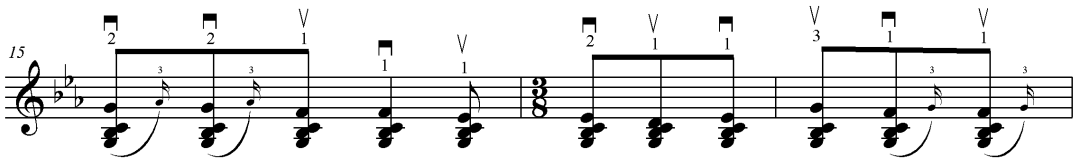
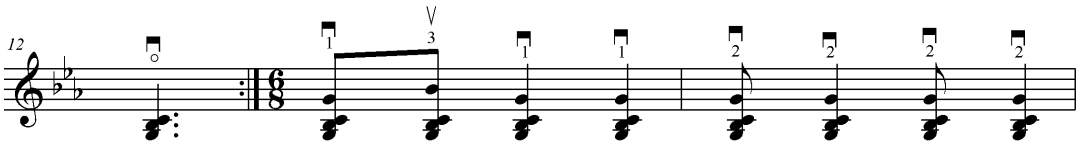
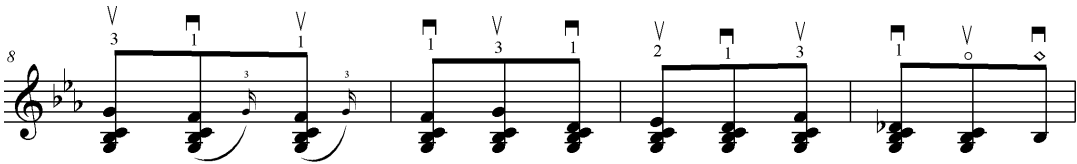
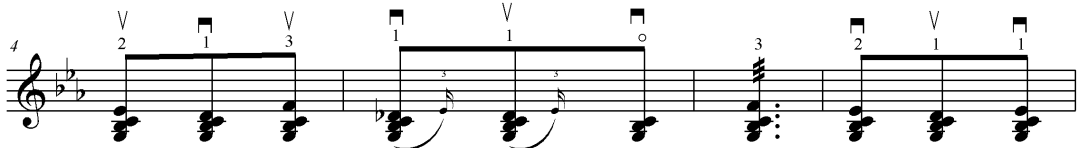
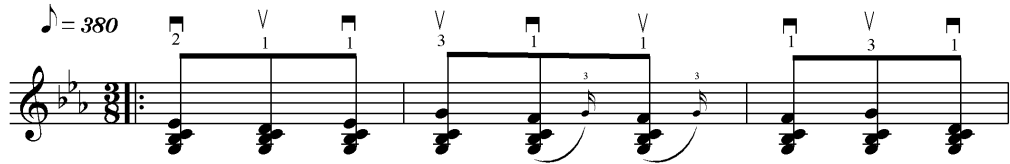
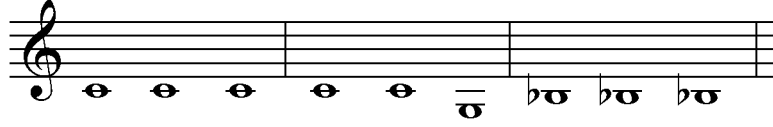
Musical notation for measures 27-30. Measure 27 has fingerings (2, 2) and breath marks (V). Measure 28 has fingerings (2, 2) and breath marks (V). Measure 29 has fingerings (1, 2) and breath marks (V). Measure 30 has fingerings (1, 3) and breath marks (V). The bass line continues with eighth notes.

Musical notation for measures 31-34. Measure 31 has fingerings (1, 2, 1) and breath marks (V). Measure 32 has fingerings (2, 1, 3) and breath marks (V). Measure 33 has fingerings (1, 2, 1) and breath marks (V). Measure 34 has fingerings (2, 2, 2) and breath marks (V). The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

170. AYAQ ŞƏŞƏNGİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

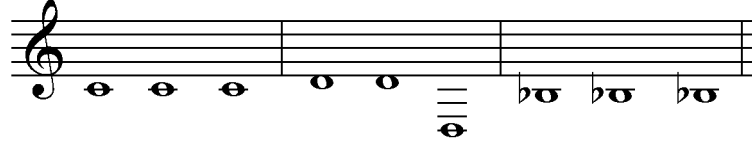
Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 24-50. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece concludes with the word "Fine" at the end of measure 50.

Measures 24-50 are shown, with measure numbers 24, 27, 31, 33, 35, 39, 43, and 47 marked at the beginning of their respective lines. The score ends with the word "Fine" at the end of measure 50.

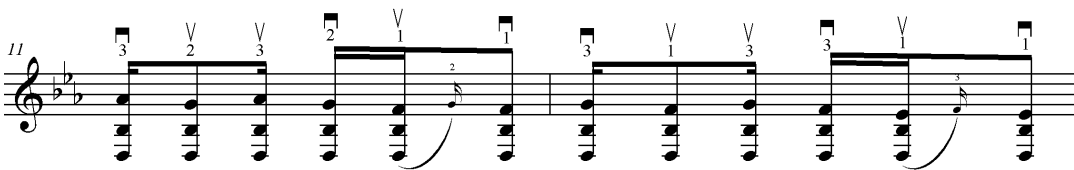
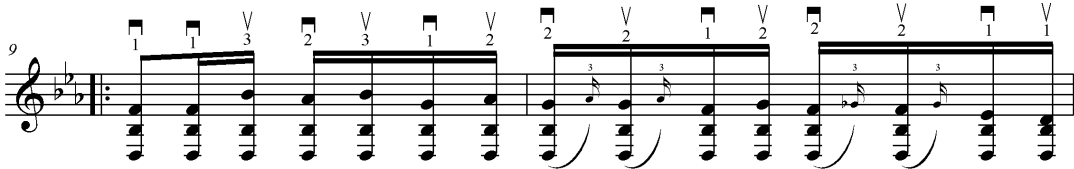
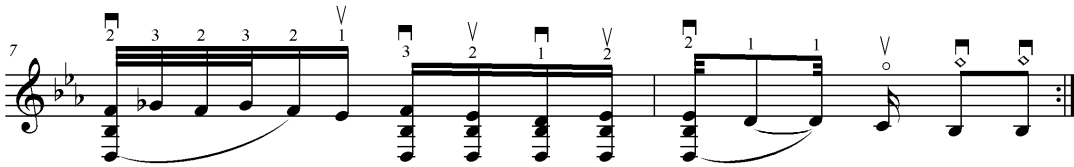
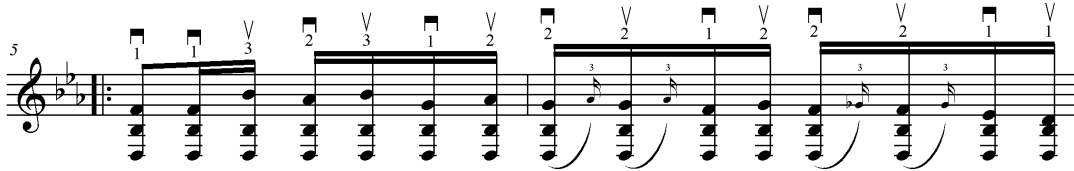
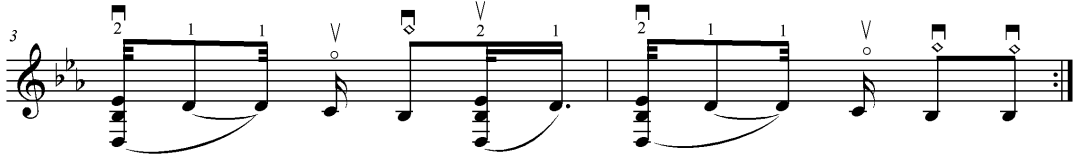
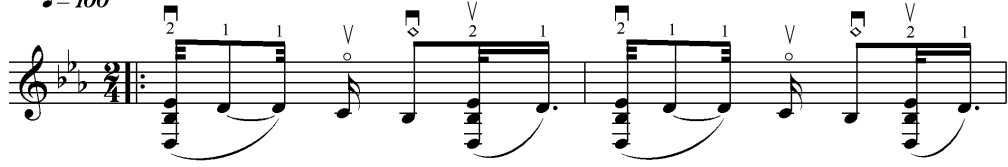
171. SARITORPAQ ŞİKƏSTƏ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 100$

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 13-21. The score is written in a single system with five staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes. Above the notes, there are various performance markings: 'V' for accents, and numbers 1, 2, and 3 indicating fingerings or breath marks. The score includes repeat signs and first/second endings. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

Fine

172. ALÇA GÜLÜ⁷⁰

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 320

⁷⁰ Aşiq Əhliman Rəhimovdan aldığımız bilgiyə görə "Alça gülü" havasının musiqisini Şirvanlı məşhur zurna ifaçısı Əli Kərimov yaradıb.

Musical score for three staves, measures 13-17. The score is written in a single system with three staves. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above notes. The word "Fine" is written below the final measure of the third staff.

13

15

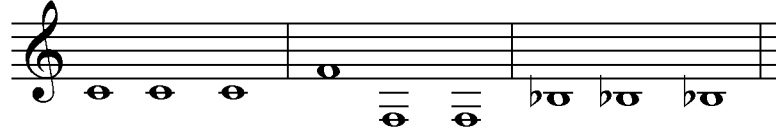
17

Fine

173. QURBANXAN GÖZƏLLƏMƏSİ

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 370$

Main musical score for the piece, consisting of seven staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats. The tempo is marked as quarter note = 370. The music features a variety of note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

15

2 V 1 1 V 3 1 V 3 3 3 V 3 1 V 2 1 V

17

1 V 1 V 3 1 V 3 3 3 V 3 2 V 1

Fine

Detailed description: The image shows a musical score for two staves, measures 15 through 18. The music is written in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The rhythm is complex, featuring eighth and sixteenth notes, often beamed together in groups. Above the notes, there are various markings including 'V' (likely indicating a breath mark or a specific articulation), and numbers 1, 2, and 3, which appear to be fingerings or breath counts. The first staff (measures 15-16) contains the following markings above the notes: 2, V, 1, 1, V, 3, 1, V, 3, 3, 3, V, 3, 1, V, 2, 1, V. The second staff (measures 17-18) contains: 1, V, 1, V, 3, 1, V, 3, 3, 3, V, 3, 2, V, 1. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine' written below the final note.

174. NAZİK ƏLLƏR

ÜMUMİ KÖK - ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus. və söz Aşiq Şakir.

♩ = 320

3

5

7

9

11

13

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 15-25. The score is written in a single system with six staves, each containing a line of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music features a complex rhythmic pattern with many triplets and sixteenth notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The word "V" is placed above several notes, likely indicating a breath mark or a specific articulation. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

15

17

19

21

23

25

Fine

175. RAHİLƏ⁷¹

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁷¹ “Rahilə” adlı Şirvan aşiq havasının ilk ifaçısı Rahilə Həsənovadır. Hal-hazırda Simarə İmanova şair Salahlı Paşanın “Ceyranım” rədifli qoşması ilə xalq mahnısı kimi ifa etməkdədir

This musical score consists of eight staves of music, numbered 19 through 40. Each staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation is primarily composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together in groups. Above many notes, there are 'V' symbols, likely indicating vibrato or a specific performance technique. Fingering numbers (1, 2, 3) are placed above notes to guide the performer. The music is written in a single system, with measures grouped by vertical bar lines. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music, often used for dance accompaniment.

43

46

49

52

55

58

62

65

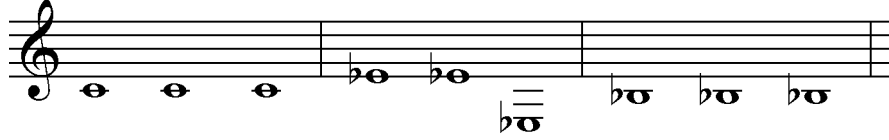
Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 68-89. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with a steady accompaniment of chords. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are numerous fingering indications (1, 2, 3) and breath marks (V). The score is divided into measures, with measure numbers 68, 71, 74, 77, 80, 83, 86, and 89 clearly marked. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

Fine

176. GƏRAYI

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 105$

3

5

7

9

11

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 13-23. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. The notation includes various articulation marks such as accents and slurs. The piece concludes with the word "Fine" at the end of measure 23.

13

15

17

19

21

23

Fine

GÜNEY AZƏRBAYCAN AŞIQ HAVALARI

177. ÇAQUI-ZƏNCAN⁷²

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 350$

1 2 3 1 2 3 1 2 3

3 3 3 3 3 3 1 2 1 2 1

5 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2

7 2 1 2 1 2 2 2 2 2 2 2

9 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 3 2 3 2

Gliss.

⁷² Türkiyənin Bursa şəhəri kimi, Zəncan şəhəri də keyfiyyətinə, kəsərliliyinə və istehsalına görə bıçaqları ilə İranda məşhurdur. Bıçaq farsca “çaqui” deməkdir. “Çaqui - Zəncan” (Zəncan bıçağı) adlı aşiq havası öz adını buradan almışdır.

11

Musical staff 11: Treble clef, key signature of two flats, starting with a diamond-shaped ornament. The staff contains a sequence of notes with various fingerings (2, 1, 2, 2, 1) and a 'V' marking above the final note. The notes are: G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

13

Musical staff 13: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of notes with fingerings (2, 1, 2, 1, 2, 2) and 'V' markings above the 3rd and 6th notes. The notes are: G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

15

Musical staff 15: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of notes with fingerings (1, 2, 1, 2, 2) and a 'V' marking above the 4th note. The notes are: G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

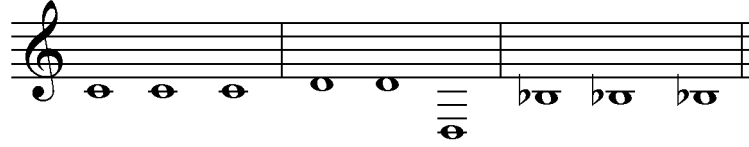
17

Musical staff 17: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of notes with fingerings (1, 2, 1, 2, 2) and 'V' markings above the 2nd, 3rd, and 5th notes. The notes are: G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The staff ends with a 'Gliss' marking and a double bar line. The word 'Fine' is written below the staff.

178. XAKPUR GÖZƏLLƏMƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Aşiq Cəfər Xakpur.(Təbriz)

SAZ

♩ = 85

13

Musical notation for measures 13 and 14. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 13 contains a triplet of eighth notes with a '2' above it, followed by a quarter note with a 'V' above it. Measure 14 contains a quarter note with a 'V' above it, followed by a quarter note with a '1' above it, a quarter note with a '1' above it, and a quarter note with a '3' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

15

Musical notation for measures 15 and 16. Measure 15 contains a quarter note with a '2' above it, followed by a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' above it. Measure 16 contains a quarter note with a '1' above it, a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a '1' above it, and a quarter note with a '2' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

17

Musical notation for measures 17 and 18. Measure 17 contains a triplet of eighth notes with a '2' above it, followed by a quarter note with a 'V' above it. Measure 18 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a '1' above it, and a quarter note with a '1' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

19

Musical notation for measures 19 and 20. Measure 19 contains a quarter note with a '1' above it, a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' above it. Measure 20 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a '1' above it, and a quarter note with a '2' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

21

Musical notation for measures 21 and 22. Measure 21 contains a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '2' above it. Measure 22 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

23

Musical notation for measures 23 and 24. Measure 23 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a 'V' above it, a quarter note with a '2' above it, and a quarter note with a 'V' above it. Measure 24 contains a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '3' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

26

Musical notation for measures 26 and 27. Measure 26 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a 'V' above it, a quarter note with a '2' above it, and a quarter note with a '1' above it. Measure 27 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a '3' above it, and a quarter note with a '3' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

28

Musical notation for measures 28 and 29. Measure 28 contains a quarter note with a '2' above it, a quarter note with a 'V' above it, a quarter note with a '2' above it, and a quarter note with a 'V' above it. Measure 29 contains a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a '3' above it, a quarter note with a 'V' above it, and a quarter note with a '2' above it. The notation includes stems, beams, and various ornaments.

This musical score consists of ten staves, numbered 30 through 44. Each staff contains a melodic line in a treble clef and a bass line in a bass clef. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values, such as eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are vertical lines with numbers (1, 2, 3) indicating fingerings. Above the staves, there are letters 'V' and 'S' with numbers, likely indicating specific musical techniques or ornaments. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 44.

46

Musical notation for measures 46-47. Measure 46 contains a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) and a quarter note (C5). Measure 47 contains a quarter note (D5), a quarter note (E5), and a quarter note (F5). Fingerings are indicated by numbers 1-3. A 'V' symbol is placed above the first note of each measure. A double bar line is at the end of measure 47.

48

Musical notation for measures 48-49. Measure 48 contains a quarter note (G4), a quarter note (A4), and a quarter note (B4). Measure 49 contains a quarter note (C5), a quarter note (D5), and a quarter note (E5). Fingerings are indicated by numbers 1-3. A 'V' symbol is placed above the first note of each measure. A double bar line is at the end of measure 49.

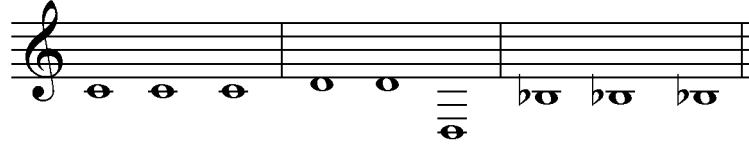
50

Musical notation for measures 50-51. Measure 50 contains a quarter note (G4), a quarter note (A4), and a quarter note (B4). Measure 51 contains a quarter note (C5), a quarter note (D5), and a quarter note (E5). Fingerings are indicated by numbers 1-3. A 'V' symbol is placed above the first note of each measure. A double bar line is at the end of measure 51, followed by the word "Fine".

179. MEŞKİNİ⁷³

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 100

⁷³ Meşkin İranda şəhər adıdır. “Meşkini” havasının adı da buradan alınmışdır.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 13-31. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes. The piece includes several first and second endings, marked with '1.' and '2.'. The final measure (31) is marked 'FINE' and 'GLISS.' with a wavy line indicating a glissando effect.

13

15

17

19

21

23

25

27

29

31

1.

2.

GLISS.

Fine

180. ƏSGƏRƏLİ-BALA⁷⁴

ORTA PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 240$

3

5

7

9

11

⁷⁴ “Əsgərəli bala” adlı hava Suldüz aşıqlarının nümayəndəsi Aşiq Məmmədəli Mahmudinin repertuarında yer almaqdadır.

13

Musical notation for measures 13 and 14. The music is in a 2/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is written on a treble clef staff, and the bass line is written on a bass clef staff. The melody consists of eighth and quarter notes, with a 'V' marking above the first measure of each line. The bass line consists of chords, primarily triads and dyads.

15

Musical notation for measures 15 and 16. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

17

Musical notation for measures 17 and 18. Measures 17 and 18 are marked with a repeat sign (double bar line with two dots). The melody and bass line continue with the established patterns.

19

Musical notation for measures 19 and 20. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

21

Musical notation for measures 21 and 22. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

23

Musical notation for measures 23 and 24. Measures 23 and 24 are marked with a repeat sign (double bar line with two dots). The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures.

25

Musical notation for measures 25 and 26. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

27

Musical notation for measures 27 and 28. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

29

Musical notation for measures 29 and 30. The notation continues with the same melodic and harmonic patterns as the previous measures, featuring eighth and quarter notes in the melody and chords in the bass.

31

33

35

37

39

41

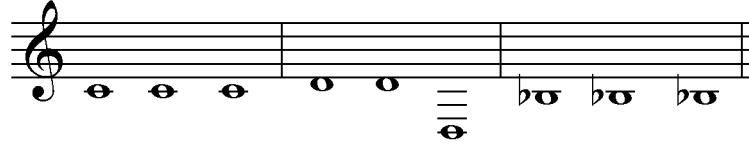
43

Fine

181. ARAZ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

Mus: Muğanlı Murad Ağayı.

SAZ

♩ = 130

19

22

25

28

31

34

37

40

43

46

49

52

55

58

61

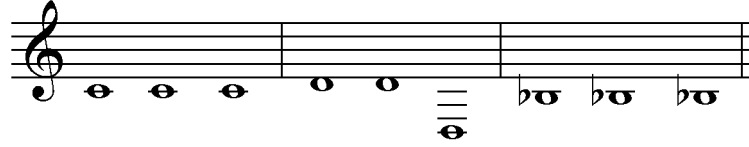
64

Fine

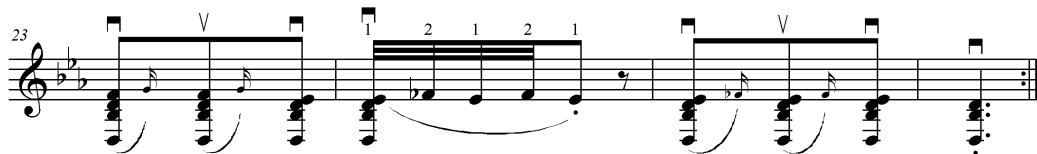
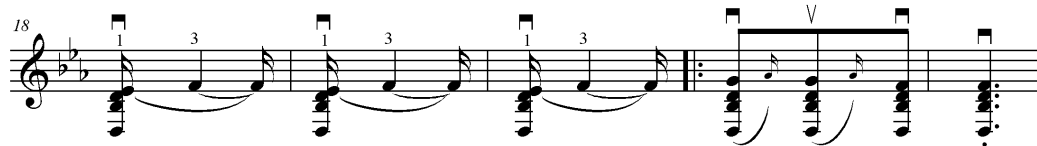
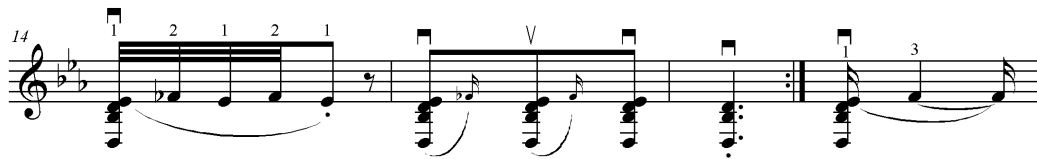
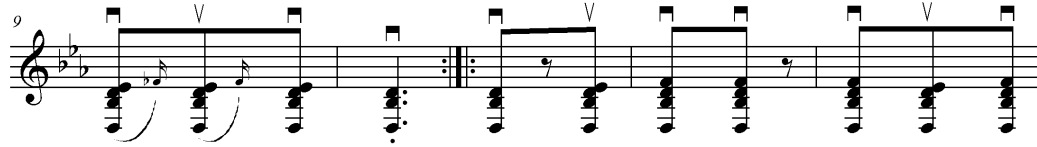
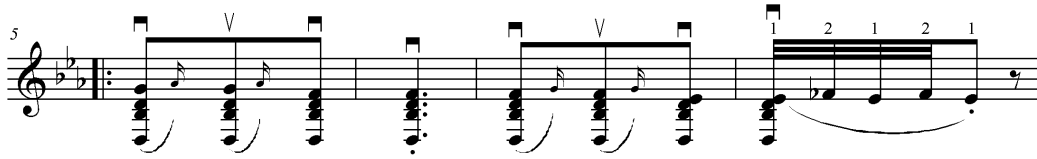
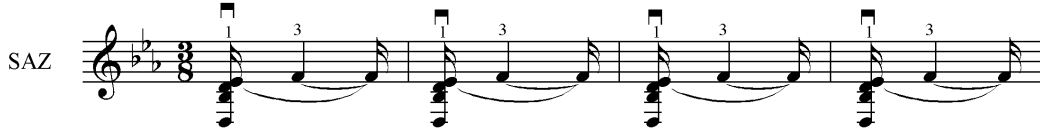
182. QARADAĞ ŞİKƏSTƏSİ

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 360$

27

31

35

39

Fine

183. ŞƏKƏRYAZI⁷⁵

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁷⁵ “Şəkəriyazi” Qədim Urmiya ətrafında kiçik bir qəsəbənin adıdır. Bu hava Urmiya aşığılarının repertuarına məxsus klassik saz hasıdır. Aşiq Dərviş Vahabzadənin ifasından nota yazılıb.

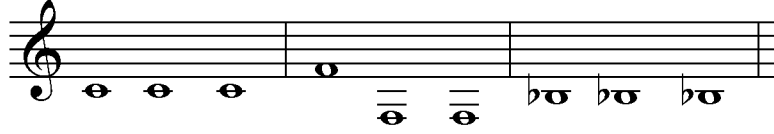
Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 18-42. The score is written in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a 3/4 time signature. The music consists of a single melodic line with various ornaments and fingerings indicated by 'V' and numbers 1-5. The piece concludes with the word 'Fine'.

Measures 18-42 are shown, with measures 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39, and 42 marked. The score includes various ornaments (V) and fingerings (1, 2, 3, 5) above the notes. The piece concludes with the word *Fine*.

184. URMİYA MARŞI⁷⁶

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

♩ = 100

⁷⁶ Səlmaslı Aşiq Mənəf Mahmud oğlundan aldığımız bilgiyə görə Aşiq Dərvişlə Aşiq Dehqana ustad olmuş Aşiq Fərhad "Urmıya marşı" üstə "Oğlan-oğlan, nə gözəl oğlan, nişanlı çoban" sözünü ifa edərmiş.

21

Musical staff 21: Treble clef, key signature of two flats (B-flat, E-flat). The staff contains a sequence of chords with fingerings (2, 3, 3, 2, 1, 1, 3, 3, 3, 3, 3) and accents (V) above the notes.

23

Musical staff 23: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 2, 1, 1) and accents (V) above the notes.

26

Musical staff 26: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (2, 3, 3, 2, 1, 1, 2, 3, 3) and accents (V) above the notes.

29

Musical staff 29: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (3, 2, 1, 1, 2, 3, 3, 2, 1, 1) and accents (V) above the notes.

32

Musical staff 32: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (3, 3, 3, 3, 3, 1, 2, 3, 2, 3, 2) and accents (V) above the notes.

34

Musical staff 34: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (3, 3, 2, 3, 1, 2, 1, 2, 1) and accents (V) above the notes.

36

Musical staff 36: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (2, 3, 2, 3, 2, 1, 1, 2, 1, 2, 2, 3, 3) and accents (V) above the notes.

39

Musical staff 39: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (2, 1, 2, 1, 1, 2, 3, 2, 1, 2, 1, 2, 3) and accents (V) above the notes.

41

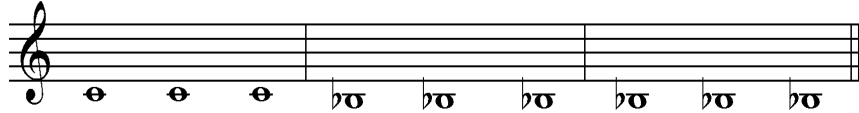
Musical staff 41: Treble clef, key signature of two flats. The staff contains a sequence of chords with fingerings (2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2) and accents (V) above the notes.

Fine

185. URMIYA GÖZƏLLƏMƏSİ

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 240

4

7

11

14

17

21

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 23-41. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with various ornaments and fingerings indicated above the notes.

Measures 23-24: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{0}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{3}$ $\overset{2}{\square}$

Measures 25-26: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{0}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{3}$ $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$

Measures 27-28: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{1}{\square}$

Measures 29-30: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{1}$ | $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{3}$ $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$

Measures 31-32: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{1}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{5}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$

Measures 33-34: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{5}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{3}{\square}$ $\overset{V}{2}$ $\overset{3}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{2}{\square}$

Measures 35-36: $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{3}$ $\overset{2}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{2}{\square}$ $\overset{V}{3}$ $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{2}$

Measures 37-38: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{5}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{1}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{2}{\square}$ $\overset{1}{\square}$

Measures 39-40: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{5}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{2}{\square}$ $\overset{1}{\square}$

Measure 41: $\overset{1}{\square}$ $\overset{V}{1}$ $\overset{5}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ | $\overset{1}{\square}$ $\overset{1}{\square}$ \diamond | $\overset{2}{\square}$ $\overset{1}{\square}$

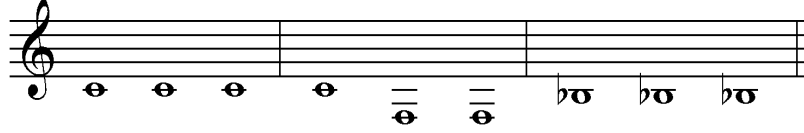
Fine

186. QARAĞANI⁷⁷

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

Qarağan aşuqlarının spesifik ümumi kök variantı

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 340$

⁷⁷ “Qarağanı” adlı saz havası İranın Qəzvin ətrafı hesab olunan Qarağan mahalının saz-söz sənətkarı Aşiq Ramazanəli Xudabəndulunun ifasından not yazısına alınmışdır.

19

21

23

25

27

29

31

33

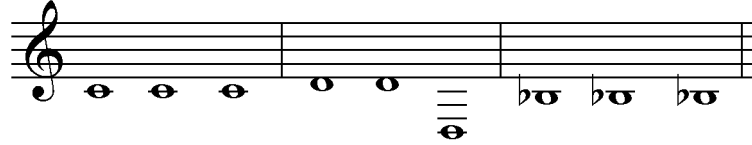
35

Fine

187. XURRƏMDƏRƏ GƏRAYLI

BAŞ PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 300$

4

7

10

13

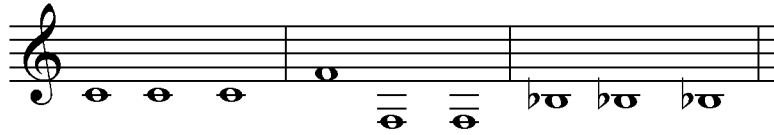
16

18

Fine

188. NAR-NARI⁷⁸

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər1
sim2
sim3
simII qrup
Dəm tellər1
sim2
sim3
simIII qrup
Bəm tellər1
sim2
sim3
sim

♩ = 360

4

8

12

16

20

⁷⁸ “Nar-narı” adlı saz havası Savə aşiq məktəbinin nümayəndəsi Əli Zəmaninin ifasından not yazısına alınmışdır.

24

28

32

36

40

44

Fine

189. HƏMƏDAN GƏRAYLI⁷⁹

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 110

4

8

11

14

17

20

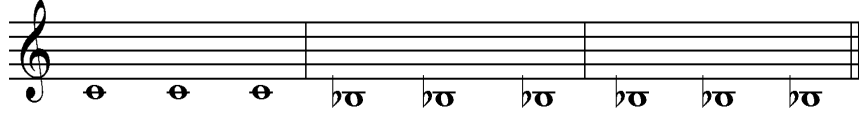
Fine

⁷⁹ “Həmədan gəraylı” havası əsasən Urmiya, Xoy, Suldüz, Səlmas, Miyandab aşıqlarının repertuarına məxsus olub, Aşıq Abdulla Əsrəfinin ifasından nota yazılıb.

190. KƏSMƏ DİVAN⁸⁰

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

SAZ

$\text{♩} = 95$

⁸⁰ “Kəsmə divan” havası əsasən Urmiya, Xoy, Suldüz, Səlmas, Miyandab aşığılarının repertuarına məxsus olub, Aşiq Məhəmməd Hüseyin Dehqanın ifasından nota yazılıb.

This musical score consists of ten staves of music, numbered 13 through 34. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. Trills are marked with a 'V' above the notes. The piece features several changes in time signature: 2/4, 3/4, 2/4, 3/4, 2/4, 3/4, 2/4, 3/4, 2/4, and 3/4. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. The overall style is characteristic of Azerbaijani folk music.

36

38

40

42

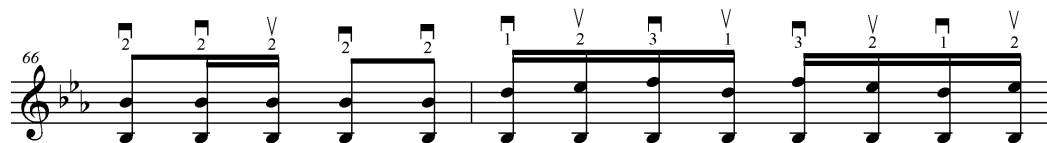
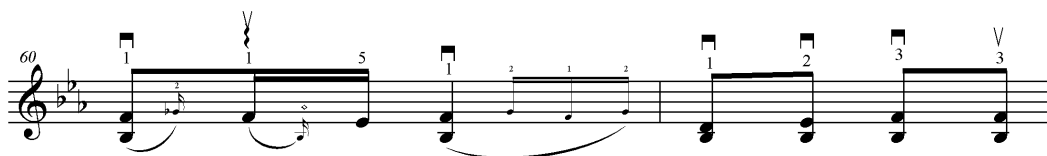
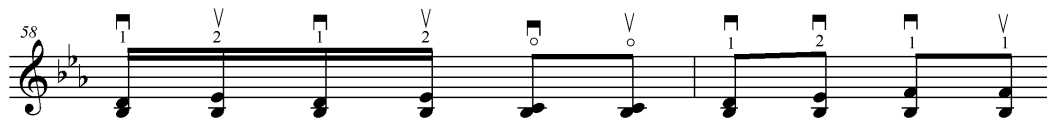
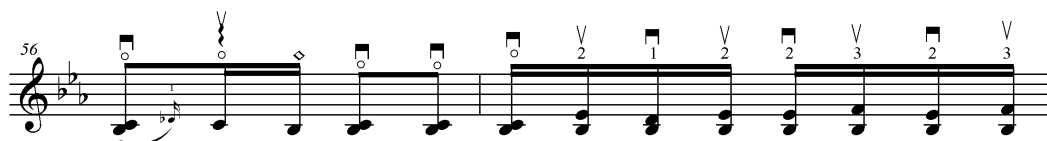
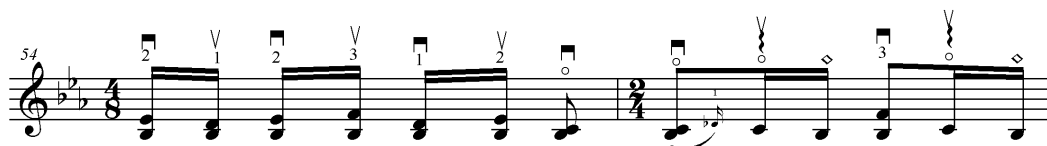
44

46

48

50

52

72

74

76

78

80

82

84

Fine

191. SİYASTAVR ⁸¹

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

The musical score is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 120. The score consists of 14 measures, with various fingering and vibrato markings.

⁸¹ Urmiya, Xoy, Səlmas, Miyañdab, Sulduz aşıqlarının repertuarına məxsus "Siyastavr" adlı klassik saz havası, Xoy aşıq məktəbinin ustadı Abbas Çaylaxlının ifasında not yazısına alınmışdır.

The image displays a musical score for Aşiq Ələsgər, consisting of nine staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The measures are numbered 16 through 32. The notation includes various rhythmic values, such as eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are performance instructions: 'vib.' (vibrato) above measures 16 and 17, and 'V' (accents) above many notes. Fingering numbers (1, 2, 3) are placed above notes to indicate fingerings. The music is characterized by a steady, rhythmic pattern with frequent accents and vibrato, typical of the Aşiq style.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 34-40. The score is written in a single system with four staves. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and various ornaments (V) and fingerings (1, 2, 3). The piece concludes with the word "Fine" at the end of the fourth staff.

34

36

38

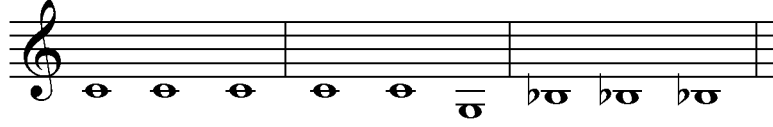
40

Fine

192. URMİYA AHƏNGİ

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\bullet = 165$

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 16-34. The score is written in a single system on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The piece features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth notes. The notation includes various ornaments and fingerings, indicated by 'V' and numbers 1, 2, 3. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

16

18

20

22

24

26

28

30

32

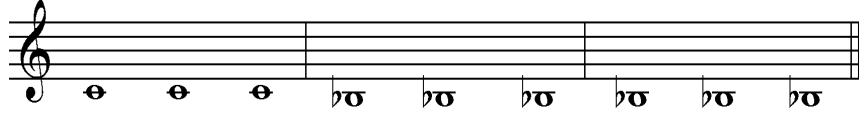
34

Fine

193. KƏSMƏ KEŞİŞOĞLU⁸²

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 340$

⁸² “Kəsmə Keşişoğlu” adlı havasını Urmiyalı məşhur Aşiq Dərviş Vahabzadənin ifasından nota yazılıb. Dahi bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyov “Məşədi İbad” musiqili komediya əsərindəki “Hamamın içində və çölündə” adlı musiqinin xarakterik melodik özəyini bu aşiq havasının bir hissəsindən almışdır. (Bax: 18-20 xanələr.) Yanında nöqtə olan 3 və 5 rəqəmi sol əl barmağının sazın III qrup “Bəm telləri”ndəki pərdələrə basıldığını göstərir.

19

22

25

28

31

33

36

39

Fine

The image displays a musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, spanning measures 19 to 39. The score is written in a single system on a grand staff (treble clef). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The music features a melodic line with various ornaments, including grace notes and trills, and is heavily annotated with fingering numbers (1, 2, 3, 5) and breath marks (V). The piece concludes with a double bar line and the word "Fine".

194. TACİRİ⁸³

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 90$

⁸³ “Taciri” adlı klassik saz havası Urmiyanın ustad sənətkarları Aşiq Dərviş Vahabzadə ilə Aşiq Məhəmməhüseyn Dehqanın ifalarından nota yazılmışdır.

Musical score for a piece by İlqar İmamverdiyev, measures 13-30. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The piece features a complex rhythmic pattern with frequent triplets and sixteenth-note runs. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The score includes various articulations such as slurs and accents. The piece concludes with a final measure at measure 30.

Measures 13-30:

13 3 3 V 3 3 3 3 3 V 3 V 3 3 3 V 3 V 3 3

15 2 V 2 V 2 3 V 3 V 3 3 V 3 V 3 2 V 2 V 2

17 3 V 3 V 3 3 V 3 V 3 2 V 2 V 2 3 V 3 V 3

19 3 V 3 V 3 2 V 2 V 2 1 1 1 2 2 3 3

21 2 3 1 3 1 2 3 1 2 3 1

23 2 1 1 3 3 V 3 3 3 3

25 3 3 V 3 3 2 V 2 3 3

28 1 V 2 3 3 3 2 3 2 V 3 2 V 2 1 V 1

30 2 3 2 3 2 V 3 V 2 1 V 2 1 V 2 3 2 3 V 3 V 2 1 V 2

32

34

36

38

40

42

44

46

48

50

Musical score for Ilqar Imamverdiyev, measures 52-73. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a single melodic line with various rhythmic patterns and ornaments. The measures are numbered 52 through 73. The notation includes eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes various ornaments such as trills (marked with 'V') and grace notes. Fingering numbers (1, 2, 3) are indicated above many notes. The piece concludes with a double bar line at measure 73.

76

78

80

82

84

86

88

90

92

Fine

195. URMİYA GƏRAYLI⁸⁴

SADƏ KÖK

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

♩ = 75

⁸⁴ “Urmiya gəraylı” adlı klassik saz havası ustad Aşıq Dərviş Vahabzadənin ifasından nota yazılıb.

13

Musical notation for measure 13, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes with various ornaments and fingerings.

14

Musical notation for measure 14, continuing the melody with similar rhythmic patterns and ornaments.

16

Musical notation for measure 16, showing more complex rhythmic structures and ornaments.

18

Musical notation for measure 18, featuring a series of eighth notes with ornaments and fingerings.

20

Musical notation for measure 20, concluding the piece with a "Fine" marking.

196. KƏBLƏLİXAN⁸⁵

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellər1
sim2
sim3
simII qrup
Dəm tellər1
sim2
sim3
simIII qrup
Bəm tellər1
sim2
sim3
sim

♩ = 110

4

6

8

10

⁸⁵ Türk sənətkarlarının repertuarına məxsus “Ankara marşı” adı hava Urmiyalı Aşıq Məhəmmədhüseyn Dehqanın, Səlməsli Aşıq Mənəf Mahmud oğlunun və Təbrizli Aşıq Əbdüləli Nurinin repertuarında “Kəbləlixan” adı ilə yer almaqdadır. Lakin Əbdüləli Nuri bu havanı “Azərbaycan” rədifli gəraylı ilə sözü ilə variant tərzdə ifa etmişdir. “Kəbləlixan” adlı Türk marşı Aşıq Əbdüləlinin, Aşıq Dehqanın və Aşıq Mənəfin ifaları əsasında nota alınmış. “Ankara marşı” adlı havanın orijinalını da nota almağı gərəkli hesab etdik.

12

Musical notation for measures 12-13. Measure 12 contains a triplet of eighth notes (1, 3, 2) and a quarter note (1). Measure 13 contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). Both measures feature a bass line with a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 13.

14

Musical notation for measures 14-15. Measure 14 contains a quarter note (1), a quarter note (2), and a quarter note (1). Measure 15 contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). Both measures feature a bass line with a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 15.

17

Musical notation for measures 17-18. Measure 17 contains a quarter note (1), a quarter note (2), and a quarter note (1). Measure 18 contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). Both measures feature a bass line with a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 18.

19

Musical notation for measures 19-20. Measure 19 contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). Measure 20 contains a quarter note (1), a quarter note (2), and a quarter note (1). Both measures feature a bass line with a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 20.

21

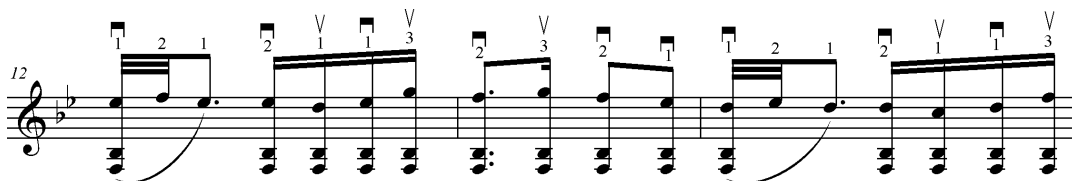
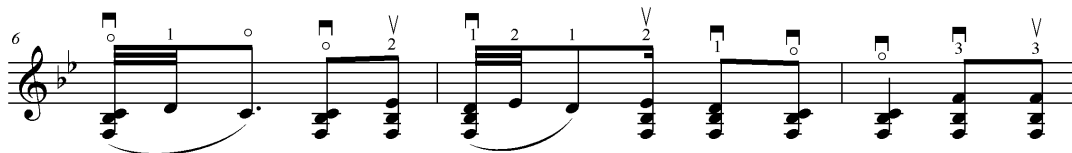
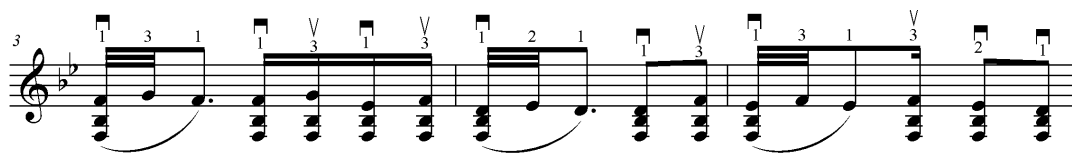
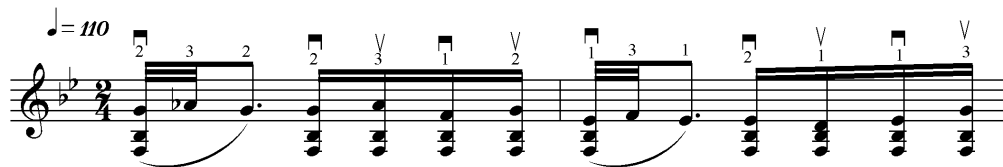
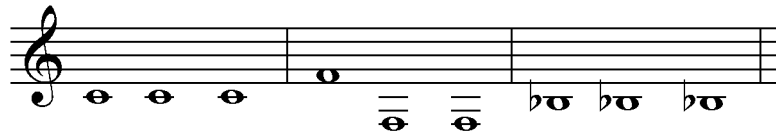
Musical notation for measures 21-22. Measure 21 contains a quarter note (1), a quarter note (2), and a quarter note (1). Measure 22 contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). Both measures feature a bass line with a steady eighth-note accompaniment. A repeat sign is present at the end of measure 22.

23

Musical notation for measure 23. The measure contains a quarter note (2), a quarter note (1), and a quarter note (2). It features a bass line with a steady eighth-note accompaniment. The piece concludes with the word "Fine".

197. ANKARA MARŞI⁸⁶

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup
Zil tellərII qrup
Dəm tellərIII qrup
Bəm tellər1 2 3 1 2 3 1 2 3
sim sim sim sim sim sim sim sim sim

⁸⁶ Türk sənətkarlarının repertuarına məxsus “Ankara marşı” adı hava Urmiyalı Aşıq Məhəmmədhüseyn Dehqanın, Səlməslı Aşıq Mənəf Mahmud oğlunun və Təbrizli Aşıq Əbdüləli Nurinin repertuarında “Kəbləlixan” adı ilə saz havası kimi variant ifadə yer almaqdadır. Dörd bənddən ibarət olan bu musiqini ilk dəfə Türkiyədə nota yazan Müzəffər Sarısözən olmuşdur.

Ankaranın daşına bax,
Gözlərimin yaşına bax.2
Biz düşməni əsir etdik,
Şu fələyin işinə bax,
Pək şanlıyuz.

Ankaranın daşdır yolu,
Hər tərəfi əsgər dolu, 2
Artıq yetiş Kamal Paşa,
Qan ağlıyor Anadolu,
Pək şanlıyuz.

Ankarada şanlı ordu,
Hər tərəfdə çadır qurdu,
Türk ordusu qarşısında,
Zalım düşmən qaçıyordu.
Pək şanlıyuz.

Ankaradan uçan quşlar,
Aydın yayılında qışlar,
Düşmən bizə təslim oldu,
Qolu nişanlı çavuşlar,
Pək şanlıyuz.

15

18

23

28

31

35

198. TƏBRİZ TƏXMİSİ⁸⁷

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup			II qrup			III qrup		
Zil tellər			Dəm tellər			Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

$\text{♩} = 316$

3

5

7

9

11

⁸⁷ “Təbriz təxmisi” adlı hava, Bakıda Respublika Sarayında olan konsertdə, Çəngiz Mehdupurun “Dalğa” ansamblının müşayiəti ilə Məhəbb Xəlilinin “Türkəm oğlu” şerinə ifa etdiyi musiqi əsasında nota yazılıb.

13

15

17

19

21

23

25

27

This musical score consists of nine staves of music, numbered 29 through 43. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat). The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Vibrato marks (V) are placed above several notes. The score is divided into measures by vertical bar lines, with some measures containing multiple notes beamed together. The overall style is characteristic of traditional Azerbaijani folk music.

45

47

49

51

53

55

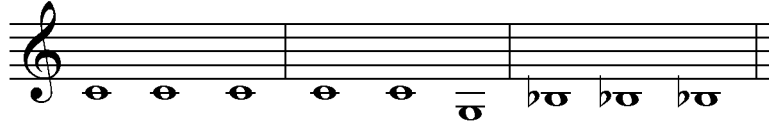
57

rit. *Fine*

199. URMİYA XALQ MAHNISI⁸⁸

AYAQ DİVANİ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁸⁸ Urmialı Aşıq Qurban Əlyarın ifasından nota yazdığımız Urmiya xalq mahnısının sözləri belədir:

Yar, ürəyim yar, gör bir nələr var. 2
Bu xalq içində, bizə gülən var. 2

NƏQƏRAT

Bu yol uzaqdır, mənzili çoxdur, 2
Keçidi yoxdur, dərin sular var.2

Hər kəs mərdana, gəlsin meydana, 2
Qalmasın cana, kimdə hünər var? 2

Yunis, sən burada meydan istəmə,2
Meydan içində mərdanələr var.2

The image displays a musical score for a piece by Aşiq Ələsgər, consisting of eight staves of music. The score is written in a single system with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The notation includes various rhythmic values, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Above the notes, there are numerous performance markings, including fingerings (1, 2, 3), breath marks (V), and dynamic or articulation symbols. The score is divided into measures, with measure numbers 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, and 21 clearly indicated at the beginning of their respective staves. The music features a complex, melodic line with frequent triplets and slurs, suggesting a highly technical and expressive performance style. The final measure of the eighth staff ends with a double bar line and repeat dots.

Musical score for İlqar İmamverdiyev, measures 23-37. The score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music consists of a series of chords, many of which are beamed together and marked with 'V' (Vibrato) and fingerings (1, 2, 3). The score is divided into two main sections: measures 23-34 and measures 35-37. The first section (measures 23-34) is marked with '1.' and the second section (measures 35-37) is marked with '2.'. The score concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

23

25

27

29

31

33

35

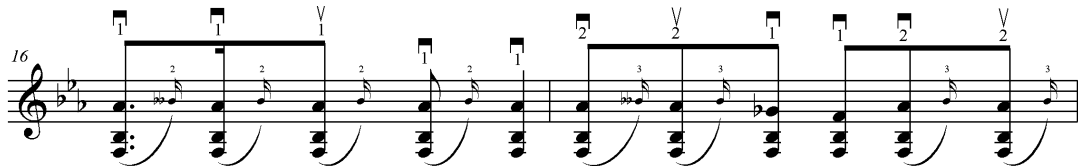
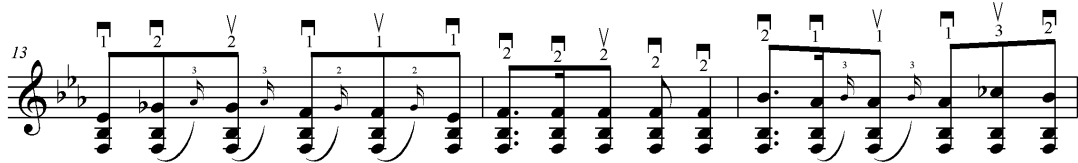
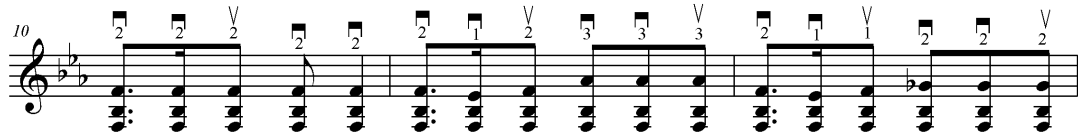
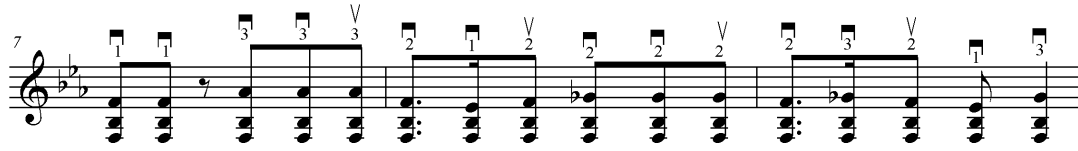
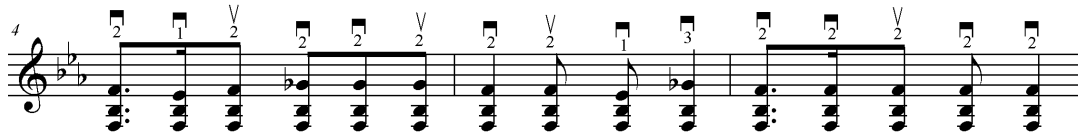
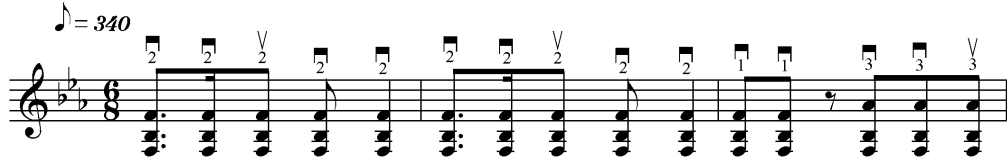
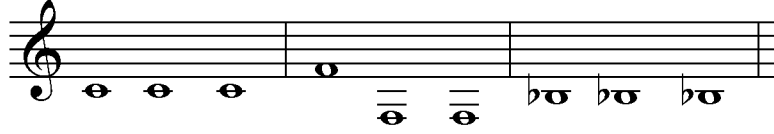
37

Fine

200. MƏMMƏDƏLİ AHƏNGİ⁸⁹

ÜMUMİ KÖK-ŞAH PƏRDƏ KÖKÜ

I qrup Zil tellər			II qrup Dəm tellər			III qrup Bəm tellər		
1	2	3	1	2	3	1	2	3
sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim	sim

⁸⁹ “Məmmədəli ahəngi” adlı hava, Sulduz mahalının Qarapapaq Türk aşığı, Məmmədəli Mahmudinin “Azaflı Mikayılın “Qadasın alım” rədifli qoşmasına ifa etdiyi musiqi əsasında nota azılıb.

This musical score consists of eight staves of music, numbered 18 through 34. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 2/4. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, often beamed together. Many notes are marked with 'V' above them, indicating vibrato. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. The piece includes several triplet markings (3) and dynamic markings such as 'p' (piano) and 'f' (forte). The notation includes slurs, ties, and repeat signs. The overall style is characteristic of Azerbaijani folk music, with a focus on intricate melodic ornamentation and rhythmic complexity.

36

Musical notation for measures 36-38. Measure 36 starts with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature. It features a series of eighth notes with triplets and accents. Measure 37 continues the pattern with eighth notes and triplets. Measure 38 ends with a quarter note and a triplet.

39

Musical notation for measures 39-41. Measure 39 continues the eighth-note triplet pattern. Measure 40 introduces a triplet of eighth notes with a 'V' accent. Measure 41 continues with eighth notes and triplets.

42

Musical notation for measures 42-43. Measure 42 features eighth notes with triplets and a 'V' accent. Measure 43 continues with eighth notes and triplets.

44

Musical notation for measures 44-46. Measure 44 continues the eighth-note triplet pattern. Measure 45 features eighth notes with triplets and a 'V' accent. Measure 46 continues with eighth notes and triplets.

47

Musical notation for measures 47-48. Measure 47 features eighth notes with triplets and a 'V' accent. Measure 48 continues with eighth notes and triplets.

49

Musical notation for measures 49-50. Measure 49 continues the eighth-note triplet pattern. Measure 50 features eighth notes with triplets and a 'V' accent.

51

Musical notation for measures 51-52. Measure 51 features eighth notes with triplets and a 'V' accent. Measure 52 concludes the piece with a final chord and a 'Fine' marking.

Fine

ƏDƏBİYYAT

1. Hacıbəyov Ü. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları. Bakı, 1985, 154 s.
2. Hacıbəyov Ü. Seçilmiş əsərləri., “Yazıçı”, Bakı, 1985, 653 s.
3. Bülbül. Seçilmiş məqalə və məruzələr (Tərtib, komentari və qeydlər. Qasımov Q. və İsadadə Ə.). Azərb. SSR EA nəşriyyatı, Bakı, 1968, 227 s.
4. Bədəlbəyli Ə. Musiqi lüğəti, Elm, Bakı, 1969, 246 s.
5. Bədəlbəyli Ə. Musiqi haqqında söhbət, Uşaqgəncnəşr, Bakı, 1953, 80 s.
6. İsmayılov M. Azərbaycan xalq musiqisinin janrları. Işıq, Bakı, 1984, 100.s.
7. Abdullazade Q. A. Muzıka, čelovek, obšestvo. (v drevney i srednevekoy kulture Vostoka i Zapada), Yazıçı, Baku, 1991., 244 s.
8. Abdullayeva S. A. Narodniye muzıkalniye instrumentı Azerbaydjana, Azərneşr, Baku, 1972, 36 s.
9. Abdullayeva S. A. Sovremennıe azerbaydjanskıe narodniye muzıkalniye instrumentı., Işıq, Baku, 1984., 76 s.
10. Axundov Ə. Aşıqlar. Bakı, 1957, 291 s.
11. Axundov Ə. Azərbaycan aşıqları və el şairləri, I c. “Elm”, Bakı, 1983, 376 s., // II c. “Elm”, Bakı, 1984, 544 s.
12. Araslı H. Aşiq yaradıcılığı. “Birləşmiş” nəşriyyat, Bakı, 1960, 136 s.
13. Araslı H. Həmişəyaşar sənətkar (Aşiq Ələsgərin anadan olmasının 150 illiyi). Azərbaycan, 1972, № 5, s.16–19.
14. Abbasov İ. Xarici tədqiqatda (Aşiq Ələsgər yaradıcılığının tədqiqi haqqında). “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., 1972, 9 iyun, s.11.
15. Aslan M. Aşiq Ələsgər yüksəkliyi. “Ulduz”, 1972, № 5, s.16–20.
16. Aşiq Ələsgər. Şeirlər (Toplayıb tərtib edən: Ələsgərov İ.), “Azərneşr”, Bakı, 1956, 200 s.
17. Aşiq Ələsgər. I c. (Toplayıb tərtib edən: Ələsgərov İ.). “Elm”, Bakı, 1972, 326 s.
18. Aşiq Ələsgər. II c. (Toplayıb tərtib edən: Ələsgərov İ.). “Elm”, Bakı, 1972, 327 s.
19. Aşiq Ələsgər. Seçilmiş əsərləri. Şeirlər, Yazıçı, Bakı, 1988, 184 s.
20. Aşiq Ələsgər. (Əsərləri, dastan və rəvayətlər, xatirələr). “Şərq-Qərb”, Bakı, 1999, 578 s.
21. Aşiq Ələsgərin şeir rübabı (İttifaqlar evinin sütunlu salonunda yığınaq). “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., 1972, 3 iyun, s.2.
22. Aşiq Şəmşir. Aşiq Ələsgər haqqında xatirəm. Azərbaycan, 1972, № 5, s.27–28.
23. Aşıqlar, Bakı, 1960, s. 98–99. və s. 102–103.
24. Aşiq Şəmşir, Qoşmalar., “Azərneşr”, Bakı, 1971, 158. s.
25. Aşiq Şəmşir., Dağ havası, Şeirlər, “Gənclik” nəşriyyatı, Bakı, 1978, 118 s.
26. Aşiq Şəmşir. Öyüdlər, “Ozan” nəşriyyatı, 1996, 291 s.
27. Azərbaycan folkloru antologiyası, III kitab (“Göycə folkloru!” Toplayıb tərtib edən: İsmayılov H). “Səda” nəşriyyatı, Bakı, 2000, 768 s.
28. Azərbaycan Aşıqları və el şairləri, II c. Bakı, 1984, s. 254–271.
29. Qasımlı M. Ozan-Aşiq sənəti. “Uğur” nəşriyyatı, Bakı, 2003, 308 s.
30. Qurbanov B. Azərbaycan incəsənəti: təriflər, təhriflər, “Araz” nəşriyyatı, Bakı, 2001, 192 s.
31. Qurbanov B. Estetika aləminə səyahət. “Gənclik” nəşriyyatı, Bakı, 1977, 70 s.
32. Qurbanov B. Musiqinin bədii-estetik məsələləri. “Ağrıdağ” nəşriyyatı, Bakı, 2000, 376 s.
33. Eldarova. Ə. Aşiq havalarının terminoloji adları. Azərbaycan incəsənəti. IX c.
34. Əlizadə H. Aşiq Ələsgərin yaradıcılığı haqqında. Ədəbiyyat qəzeti., 1935, № 13, 23 aprel, s.3.
35. Ələsgərov İ. Ələsgər ocağı. Şeirlər. “Yazıçı” nəşriyyatı, Bakı, 1991, 304 s.
36. Əliyev M. Bu dağlar ulu dağlar (Osman Sarıvəllinin Aşiq Ələsgərə həsr etdiyi “Qüdrətli şair, ustad sənətkar” kitabı haqqında), Ulduz, 1972, № 4, s.54–58.
37. Əlimirzəyev X. Eşq atəşində (Aşiq Ələsgər yaradıcılığı haqqında). “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., 1972, 9 iyun, s.10.
38. Sarıvəlli O. Qürətli şair, ustad sənətkar., “Gənclik” nəşriyyatı, Bakı, 1971, 94 s.

39. Sarıvəlli O. Aşiq ürəkli şair, şair ürəkli aşiq Şəmşir, “Avropa” nəşriyyatı, Bakı, 2010, 112 s.
40. Sazım Sözü, Bakı, 1978, s. 95–105.
41. Sazlı-sözlü Göyçə (Toplayıb tərtib edən: İslam Ələsgər). “Azərnəşr”, Bakı, 1999, 286 s.
42. Gədəbəy şairləri və aşıqları, “Azərnəşr”, Bakı–2005, s. 8–11.
43. Pirsultanlı.S.P., Aşiq Şəmşirin poetik aləminə səyyahət, “Təknur” nəşriyyatı, Bakı, 2008, 296 s.
44. Əfəndiyev P., Azərbaycan Şifahi Xalq Ədəbiyyatı, Bakı, 1981, s. 266–369. 37 s.
45. Əkbər C..Yaşadar səni, Gəncə, 1997, 235 s.
46. Kurbanov B. Aşiq Şəmşir, “Azərbaydjanskaya aşıqskaya poeziya”, “Yazıçı”, Bakı, 1984,
47. Kərimov A. Saz havaları., “Qobustan” incəsənət toplusu., 1989., № 3, s. 80-85.
48. Özarslan M. Ərzurum aşıqlıq gələniyi, “Akçağ” nəşriyyatı, Ankara, 2001, 469 s.
49. Namazov Q. Azərbaycan aşıq sənəti. “Yazıçı” nəşriyyatı, Bakı, 1984, 192 s.
50. Namazov Q. Aşığın sazi və sözü. “Yazıçı” nəşriyyatı, Bakı, 1980, 155 s.
51. Həkimov M. İ Aşiq sənətinin poetikası, “Səda” nəşriyyatı, Bakı, 2004, 609 s.
52. Paşayev Q. İraq -Türkman folkloru., “Yazıçı” nəşriyyatı, Bakı, 1992, 216 s
53. İmamverdiyev İ. Aşiq havalarında çoxvariantlılığın səbəbləri. “Mədəni-maarif işi”, 1990, № 4, s.26–28.
54. İmamverdiyev İ. Azərbaycan, Türkiyə və İran aşıqlarının repertuarında “Kərəmi” adlı saz havaları. İncəsənət və Mədəniyyət problemləri (II bölmə musiqi və musiqi folklor) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Memarlıq və İncəsənət İnstitutu jurnalı, XVIII buraxılış, Bakı, 2006, s. 87–96.
55. İmamverdiyev İ. Sulduz aşiq məktəbi, Ekspres, 2005, 18 avqust, Cümə axşamı, № 156, (1840) s.17.
56. İmamverdiyev İ. İranın saz-söz mühitində Savə aşiq məktəbinin yeri. Mədəniyyət dünyası sayı 12, ADMİU, Bakı, 2006, s.225–236.
57. İmamverdiyev İ. «Azərbaycan aşiq ifaçılığı sənətinin səciyyəvi xüsusiyyətləri». “Şirvannəşr”, Bakı -2004, 138 s.
58. İmamverdiyev İ. Azərbaycanın 20 saz havası., I c., “Şirvannəşr”, Bakı, 2005, 133 s.
59. İmamverdiyev İ. Azərbaycanın 20 saz havası., II c., “Şirvannəşr”, Bakı, 2005, 100 s.
60. İmamverdiyev İ. Azərbaycanın 20 saz havası., III c., “Şirvannəşr”, Bakı, 2006, 92 s.
61. İmamverdiyev İ. Azərbaycanın 40 saz havası., IV c., “Şirvannəşr”, Bakı, 2006, 124 s.
62. Qurbanov B., İmamverdiyev İ. Fortepiano müşayiətli saz əsərləri., “Şirvannəşr”, Bakı, 2006, 139 s.
63. İmamverdiyev İ. Azərbaycan və İran aşiq sənətinin qarşılıqlı əlaqələri. “Avropa” nəşriyyatı, Bakı 2006, 644 s.
64. İmamverdiyev. I. Azərbaycan və İran türklərinin aşiq ifaçılığı sənətinin qarşılıqlı əlaqələri, “Nafta-Pres” yayın evi, Bakı–2008, 977 s.
65. İmamverdiyev. İ. Aşiq Mikayıl Azaflının saz havaları., “Nafta-Pres” yayın evi, Bakı–2008, 72 s.
66. İmamverdiyev İ. «Şirvan aşıqlarının saz havaları», “Ozan” yayınevi, Bakı -2011, 107 s.
67. İmamverdiyev İ. «Koroğlu havaları», “Gəncə Polirafiya ASC”, Bakı -2012, 267 s.
68. İmamverdiyev İ. «İran - Azərbaycan aşıqlarının 40 Saz Havası», (*Aşiq Şəmşir” Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi*), “Elm və Təhsil”, Bakı -2012, 168 s.
69. İmamverdiyev İ. «Saz havaları antologiyası», “Elm və Təhsil”, Bakı -2013, 1109 s.
70. İmamverdiyev İ. «Azərbaycan instrument al xalq musiqi örnəkləri», “Elm və Təhsil”, Bakı - 2014, 336 s.
71. İmamverdiyev İ. «Dədə Şəmşir ifaçılığı sənətində ənənəvi saz havaları», “Vətənoğlu” NP MMC yayınevi, Bakı–2017, 256 s.
72. İmamverdiyev C. İ., İmamverdi A., “Azərbaycan aşiq ifaçılığı sənəti” (türkcə), “İKSAD Yayınevi”, Ankara - 2021, 267 s.

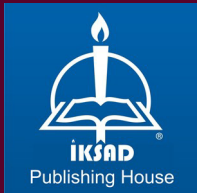

PROF. DR. İLQAR CƏMİL OĞLU İMAMVERDİYEV

İlqar Cəmil oğlu İMAMVERDİYEV 23 sentyabr 1956-cı ildə Azərbaycan'ın Gənçə şəhərində anadan oldu. Fikrət Əmirov adına 1 sayılı Uşaq Musiqi Məktəbini (1967-1972), Qənbər Hüseynli adına Orta İxtisas Müziqi Litseyini (1972-1976) və Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını (Bakı Musiqi Akademiyası) (1976 - 1981) ilində tar ixtisası üzrə fərqlənmə diplomaları ilə bitirdi. 1985 ilində Moskvada təşkil olunmuş Tələbə və Gənclərin XII Ümumdünya Festivalının diplomunu, 1986 ilində Orta Asya və Transkafkas dövlətləri arasında Şərq Alətləri üzrə Bakıda keçirilən Üzeyir Hacıbəyli adına I Beynəlxalq müsabiqəsinin laureatı adına layiq görüldü. Transkafkasya, Orta Asya və Türkiyədə düzənlənən xalq musiqisi və folkloru sahəsində bir çox uluslararası kongreslərdə aktual mövzularla çıxış edərək, 150-dən artıq elmi məqalələri fərqli hakimli dərgilərdə eyni zamanda Azərbaycan və Türkiyə mətbuatında yayınlanmışdır. 1994 ilində Azərbaycan Respublikası Yüksək Referans Qurumundan sənətsünaslıq namizədi diplomunu (*EN № 0308, 2 Noyabr 1994 il tarixli Protokol № 54.*), 2009 ilində sənətsünaslıq doktoru diplomunu (*ED № 01109, 8 May 2009 il tarixli Protokol № 8 –R*), - elmi ünvanını aldı. 1981 ilindən 2000 ilə qədər Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının “Xalq Çalgı Alətləri Kafedrası”nda, 2000 – 2006 illərdə Ərzurum Atatürk Universitetində dosent vəzifəsində çalışdı. 2007-ci ilindən etibarən Gaziantep Universiteti Türk Musiqisi Dövlət Konservatoriyasında dosent, 2009-cu ilindən etibarən də həmin qurumda professor olaraq çalışmaqdadır. 2015 ilində Azərbaycan Dövləti Yüksək Referans Qurumundan 2. Professorluq Diplomunu (*PR № 01432, 17 Aprel 2015 tarixli Protokol № 07 R*) almaya layiq görülən İlqar Cəmil oğlu İmamverdiyevin, "Ansambllər üçün piyeslər məcmuəsi" (1997), "Azərbaycan aşıq ifaçılığı sənətinin səciyyəvi xüsusiyyətləri" (2004), "Azərbaycanın 20 saz havası" adlı I, II (2005) və III (2006), "Azərbaycanın 40 saz havası" (2006), "Fortepiano müşayiətli saz əsərləri" (2006), "Fortepiano müşayiətli tar əsərləri" 1., 2. cild (2006), "İran Türklərində aşıq toy mərasimləri" (2006), iki cilddən ibarət "Azərbaycan rəqs havaları" (2007), üç cilddən ibarət "Azərbaycan muğam rəngləri və dəramədləri" (2007, 2009), "Azərbaycan və İran Türklərinin aşıq - ifaçılıq sənətinin qarşılıqlı əlaqələri" 1. nəşir (2007), 2. nəşir (2008), "Aşıq Mikayıl Azaflının saz havaları" (2008), altı cilddən ibarət "Azərbaycan xalq mahnıları" (2007, 2008, 2009), "Azərbaycan muğam inciləri" (2010), "Məzəli əhvalatlar və gülməcələr" (2010), "Miskin Abdal ocağının el sənətkarları" (2011), "Şirvan aşıqlarının saz havaları" (2011), "İran-Azərbaycan aşıqlarının 40 saz havası" (2012), "Koroğlu havaları" (2012), "Saz havaları antologiyası" (2013), "Azərbaycan instrumental xalq musiqi örnəkləri" (2014), "Vahid Əlioğlunun şeirlərinə bəstələnmiş musiqilər" (2015), "Miskin Abdal elinin saz - söz ustadları" 1. nəşir (2016), 2. nəşir (2017), "Dədə Şəmşir ifaçılığı sənətində ənənəvi saz havaları" (2017), "Azərbaycan musqisində Bahar mövzusu və Novruz motivlərinin izləri" (2018), "Bir millət, iki dövlət, Azərbaycan – Türkiyə" (2018), "Azərbaycan musiqi mədəniyyətində bayatılar – manilər" (2019), "Yaşayırısan ürəyimdə" (2020), eyni zamanda Əli İmamverdi ilə ortaq "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 1. cild "Qaytağı" (2020), "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 2. cild "Yallılar" (2020), "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 3. cild "Diringi" (2020), "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 4. cild "Qədim rəqslər" (2020), "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 5. cild "Çağdaş dönm rəqsləri" (1. bölüm) (2020), "Azərbaycan rəqs havaları atlası" 6. cild, "Çağdaş dönm rəqsləri" (2. bölüm) (2020), "Avtandil İsrəfilovun 26 rəqs havaları" (2021), "Azərbaycan Aşıq İfaçılığı Sənəti" (2021), "Ürəyimin nəğmələri" adlı 49 kitabı nəşr edilməklə, "Klassik saz havaları" (54 hava) adlı **SD albomu** (2015) Azərbaycan musiqi ictimaiyyətinə təqdim olunmuşdur.

Prof. Dr. İlqar Cəmiləoğlu İmamverdiyev fərqli illərdə Rusya (*Moskva, St. Peterburq*), Qazaxıstan (*Alma - ata*), Özbəkistan (*Daşkənd, Səmərqənd*), İtaliya (*Roma, Neapol, Kapri*), İran (*Təbriz, Urmiya*), İraq (*Bağdat, Babil*), Türkiyə (*Ankara, Ərzurum, Ardahan, Oltu, Ağrı, Iğdır, Qars, Bayburt, Amasiya, Osmaniyə, Şanlı Urfa, Akçaabat, İstanbul, Bursa, İzmir, Ayvalık, Əskişəhər, Kırşəhər, Nevşəhər, Qaziantep, Adıyaman, Kozan*) vs. bir çox ölkələrdə konsertlərdə iştirak edərək 50 –dən artıq fəxri fərman və plaketlərlə təltif olunmuşdur. Eyni zamanda Azərbaycan və Türkiyə televiziolarında: “AzTV1”, “İctimai TV”, “TRT İnt”, “TRT Gap”, “25. kanal”da tar və saz aləti ilə fərqli konsertlərdə çıxış etdi. “Qaçaq Nəbi”, “Papaq”, “Bəyin oğurlanması”, “Doğma Sahillər” filmlərinin və Dədə Qorqud motifləri əsasında çəkilmiş “Səkrəyin dastanı” cizgi filminin musiqisində tar, saz, bağlama və ud alətində ifa etdi. Prof. Dr. İlqar Cəmiləoğlu İmamverdiyev Gürcüstanda (*Tiflis 1981*), Özbəkistanda (*Daşkənd 1988, 1989*), Qazaxıstanda (*Alma-ata 1991*), Moldovada (*Komrat - Qagauziya 2017*), KKTC-də (*Lefkoşa 2019*), Türkiyədə (*Ankara 2002, 2007, 2012, Qocaeli 2007, Urfa 2015, Edirne 2016, Niğdə 2017, İstanbul 2012, 2017, Nevşəhər 2017, 2018, Iğdır 2017, Sivas 2017, Dıyabakır 2017, Antalya 2018, Afyon 2018, Ardahan 2019, Əskişəhər 2019, Muqla 2021*), folklor və xalq musiqisi sahəsində fərqli illərdə düzənlənən bir çox beynəlxalq elmi konqreslərdə, simpoziumlarda aktual məqalələri və ifası ilə yer almışdır.

Türk dünyasının böyük saz - söz ustası Göyçəli Dədə Ələsgərin anadan olmasının 200 illiyinə həsr edilmiş “**AŞIQ ƏLƏSGƏRİN POETİK VƏ MUSİQİ DÜNYASI**” adlı kitab sənətşünaslıq doktoru, professor İlqar Cəmil oğlu İmamverdiyevin musiqi mədəniyyətimizə ərnağan etdiyi **əllinci** əsəridir.

ISBN: 978-625-7636-58-2